

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE SENDİKALARIN OKUL
YAŞAMINA ETKİLERİ VE EĞİTİM ÇALIŞANLARININ
SENDİKALARA ÜYE OLMAMA NEDENLERİ**

Fatih DEMİR

Mayıs - 2013

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE SENDİKALARIN OKUL
YAŞAMINA ETKİLERİ VE EĞİTİM ÇALIŞANLARININ
SENDİKALARA ÜYE OLMAMA NEDENLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Fatih DEMİR

Danışman
Doç. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN

Bolu – 2013

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Fatih DEMİR'e ait "Öğretmen Görüşlerine Göre Sendikaların Okul Yaşamına Etkileri Ve Eğitim Çalışanlarının Sendikalara Üye Olmama Nedenleri" adlı çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.17/05/2013

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Doç. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN

Üye : Doç. Dr. Türkan ARGON

Üye : Yrd. Doç. Dr. Dünder YENER

Eğitim Bilimleri Enstitüsünün Onayı

Prof. Dr. Soner DURMUŞ

Enstitü Müdürü

ABSTRACT**TEACHERS' PERCEPTION ABOUT THE EFFECTS OF UNIONS
ON SCHOOL LIFE AND THE REASONS OF EDUCATORS NOT
TO BE MEMBERS OF THE UNIONS****DEMİR, Fatih****Masters' Thesis****Department of Educational Sciences****Thesis Advisor: Assoc.Prof.Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN****May 2013, xix + 199 pages**

The aim of this study is to determine primary school teachers' perceptions about the effects of unions on school life and to determine the teachers' who are not the member of unions reasons for not being the member of unions. The population of the study was formed by primary school administrators and teachers (n=919) working at public primary schools (n=24) located in the city center and provinces of Bolu in 2010-2011 academic year. In the study no sampling was used and it was tried to the researcher tried to reach the whole population. As of the date of the study, the data collection instrument was given to 919 primary school teachers and administrators. Distributed data collection instruments back in 365, 360 returning data collection instruments were evaluated.

In the study correlational survey method was used to determine if teachers' perceptions about the effects of being a member to the unions change according to their genders, branches, ages, years of experience and their education levels or not and to determine if teachers' perceptions about their reasons for not to be the member of education unions change according to their genders, ages, branches, years of experience, marital status, duties in schools, being a member of a union, being aware of union, and their education levels or not.

In the study a data collection instrument has four parts was used. SPSS statistical program was used for the analysis of the data collected. To analyze the data collected, frequency, percentage, mean and standard deviation scores were calculated for independent variables. To test the differences between two variables, independent samples t-test and to test the differences more than two variables, one-way ANOVA were used. Chi-Square Test is applied to test the meaningful difference between two classification variances. Significance level is accepted $p < 0,05$.

By the end of the study, it is ascertained by the participants that unions' opinions should be regarded in determining the education policies, it is believed that education unions are useful in the development of democracy while they think unions are not sufficient in Professional development and inservices training activities and in development of teachers' personel rights, the unions' political and ideological affairs hinder the participants to be a member of the unions and education unions use wrong strategies.

A significant difference in non-union members teachers' perceptions on the effects of unions on school life was found according to their gender, branch, age and years of experience variables. Also a significant difference in union member teachers' perceptions on the effects of unions on school life was found according to their gender, ages, education and years of experience variable. However, no significant differnce was found in any item according to the branch variable.

It is found that there are reasons for not being member to a union due to the problems derived from unions and social problems. Differences were observed in teachers' perceptions about not being a member of a union in teachers' dimension and significant differences were found in gender, marital status and membership of union and years of experience variables. A significant difference was found in problems derived from unions and social problems dimentions according to being acquainted with unions. No significant differences were found in teachers' perceptions about not being a member of unions according to their branches and the duties at school.

Key words: Teacher, Union, Union Movements, Education Union, Union Membership

ÖZET

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE SENDİKALARIN OKUL YAŞAMINA ETKİLERİ VE EĞİTİM ÇALIŞANLARININ SENDİKALARA ÜYE OLMAMA NEDENLERİ

Fatih DEMİR

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN

Mayıs 2013, xix + 199 sayfa

Bu araştırma sendikaların, ilköğretim öğretmenlerin okul yaşamına etkilerini ve sendikalara üye olmayan öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Bolu ili merkez ilçe belediye sınırlarında yer alan resmi ilköğretim okullarında (N=24) görevli yönetici ve öğretmenler (N=919) oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yolu tercih edilmemiştir. Evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmış, araştırma tarihi itibari ile görev yapan 919 öğretmen ve yöneticiye veri toplama aracı dağıtılmıştır. Dağıtılan veri toplama araçlarından 365'i geri dönmüş, geri dönen veri toplama araçlarının 360'ı değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırma, öğretmenlerin sendikalara üyeliklerinin öğretmenlerin okul yaşamına etkilerinin cinsiyet, yaş, branş, kıdem ve öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek ve öğretmenlerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenlerinin cinsiyet, yaş, branş, kıdem, medeni durum, okuldaki görev, sendika üyeliği, sendika tanıma ve öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek üzere hazırlanan ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır.

Araştırmada 4 bölümden oluşan veri toplama aracı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde; tüm bağımsız değişkenler için, frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri ortaya konmuştur. İkili değişkenler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla ilişkisiz grup t testi, ikiden fazla kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. İki sınıflamalı değişken arasındaki anlamlı farklılığı tespit etmek amacıyla kaykare (Chi-Square Test) testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Araştırma sonucunda; katılımcıların, eğitim politikalarının belirlenmesinde eğitim sendikalarının görüşünün alınmasını istediği, eğitim sendikalarını, demokrasinin gelişimi açısından faydalı ve yararlı gördüğü, sendikaları mesleki gelişim açısından hizmet içi faaliyetleri bakımından ve öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz gördüğü, sendikaların siyasi ve ideolojik faaliyetlerde bulunmasının katılımcıların sendikalara üye olmasını engellediği, eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşündüğü, saptanmıştır.

Sendikaların okul yaşamına etkilerine ilişkin sendika üyesi olmayan katılımcıların görüşlerinde; cinsiyet, branş, yaş, öğrenim durumu ve kıdem değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Sendikaların okul yaşamına etkilerine ilişkin sendika üyesi olan katılımcıların görüşlerinde; cinsiyet, yaş, öğrenim durumu ve kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Branş değişkenine göre herhangi bir maddeye ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerinin sendikalardan kaynaklanan problemler ve sosyal problemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin sendikalara üye olmamalarına ilişkin görüşlerinde öğretmen boyutunda cinsiyet, medeni durum, sendika üyeliği ve kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark bulunmuştur. Sendikalardan kaynaklanan problemler ve sosyal problemler boyutlarında sendikaları tanıma değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Öğretmenlerin eğitim

sendikalarına üye olmama nedenlerine ilişkin branş ve okuldaki görev değişkenlerine göre anlamlı fark göstermemiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Sendika, Sendikal faaliyet, Eğitim sendikası, Sendika üyeliği,

Aileme ve Sevgili Eşime...

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren ve destek veren, önemli katkılarda bulunan değerli danışmanım Doç. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN'e teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Yüksek lisans öğrenimim boyunca değerli görüşlerinden yararlandığım bölüm hocalarım; Prof. Dr. Canan ÇETİNKANAT'a, Prof. Dr. Songül ALTINIŞIK'a, Doç. Dr. Türkan ARGON'a, Doç. Dr. Zekeriya NARTGÜN'e, Doç. Dr. Salih Paşa MEMİŞOĞLU'na, Yrd. Doç. Dr. Nuri AKGÜN'e, Yrd. Doç. Dr. Bayram BIÇAK'a, Yrd. Doç. Dr. Bahri AYDIN'a teşekkür ederim.

Araştırmaya katılan ilköğretim okulu yöneticilerine, ilköğretim okulu öğretmenlerine, araştırmamda anket ve ölçeklerini kullandıran Ebru GÖKÇE ve Günay ÇINAR'a teşekkür ederim.

Araştırmanın tüm aşamalarında bana yardımcı olan sevgili eşim Belkıs Gökçen DEMİR'e, çalışma azmimi aldığım oğlum Buğra Eymen'e ve beni destekleyen aileme çok teşekkür ederim.

ETİK SÖZLEŞME

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum, “Sendikaların Okul Yaşamına Etkileri Ve Eğitim Çalışanlarının Sendikalara Üye Olmama Nedenleri” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim. 10/05/2013

Fatih DEMİR

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT.....	iii
ÖZET.....	v
İTHAF.....	viii
TEŞEKKÜR.....	ix
ETİK SÖZLEŞME.....	x
İÇİNDEKİLER.....	xi
TABLolar DİZİNİ.....	xvi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem.....	4
1.3. Araştırmanın Amacı.....	5
1.4. Alt Problemler.....	5
1.5. Araştırmanın Önemi.....	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1.7. Araştırmanın Sayıltıları.....	7
1.8. Araştırmaya Ait Tanımlar.....	7

BÖLÜM II

2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	9
2.1. Sendika Nedir ?.....	9
2.2. Dünyadaki Sendikacılık Hareketleri.....	11
2.3. Türkiye’deki Sendikacılık Hareketleri.....	14
2.4. Türkiye’de Memur Sendikacılığı.....	18
2.5. 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu.....	21
2.6. 5982 Sayılı Kanun.....	26

2.7. 6289 Sayılı Kanun (Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Yapılmasına Dair Kanun).....	27
2.8. Öğretmen Sendikacılığı.....	30
2.9. Türkiye’de Öğretmen Örgütleri.....	34
2.9.1. Osmanlığı imparatorluğu döneminde öğretmen örgütleri...	34
2.9.2. Kurtuluş savaşı döneminde öğretmen örgütleri.....	37
2.9.3. Cumhuriyet dönemi öğretmen örgütleri.....	38
2.9.4. Çok partili dönemde öğretmen örgütleri.....	38
2.9.5. İlk öğretmen sendikaları.....	39
2.9.6. Öğretmen sendikalarının kapatılması.....	40
2.9.7. 1980 sonrası öğretmen örgütleri.....	41
2.9.8. Yakın dönem öğretmen sendikaları.....	42
2.10. Türkiye’deki Mevcut Eğitim Sendikaları ve Faaliyetleri.....	43
2.10.1. Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Eğitim-Sen).....	46
2.10.2. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen).....	49
2.10.3. Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir-Sen).....	53
2.10.4. Çağdaş Eğitimciler Sendikası (Çes).....	56
2.10.5. Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası (Tem-Sen).....	56
2.10.6. Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası (Özgür Eğitim-Sen).....	57
2.10.7. Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası (Anadolu Eğitim-Sen).....	57
2.10.8. Ata Eğitim Bilim ve Kültür Çalışanları Sendikası (Ata Eğitim-Sen).....	57
2.10.9. Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim-İş).....	58
2.10.10. Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası (Teç-Sen).....	60
2.10.11. Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası (Kuvayı Eğitim-Sen)..	61
2.10.12. Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası (Türk Eğitim-Sen).....	61
2.10.13. Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası (And-Sen)	61

2.10.14. Eğitim Çalışanları Sendikası (Eç-Sen).....	62
2.10.15. Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası (Tüm Eğitim-Bir-Sen).....	62
2.10.16. Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Görevlileri Sendikası (Beç-Sen).....	62
2.10.17. Demokrat Eğitimciler Sendikası (Des).....	63
2.10.18. Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası (Birlik Eğitim Sen).....	64
2.10.19. Eğitim Yöneticileri Sendikası (Ey-Sen).....	64
2.10.20. Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası (Bilgeç).....	64
2.10.21. Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası (Eğitim Söz-Sen).....	65
2.10.22. Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası (Meç-Sen).....	65
2.10.23. Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası (Teg-Sen).....	65
2.10.24. Demokratik Eğitim Çalışanları Sendikası (Demokratik Eğitim-Sen).....	66
2.10.25. Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Metesen).....	66
2.10.26. Aktif Eğitimciler Sendikası (Aktif Eğitim Sen).....	67
2.11. İlgili Araştırmalar.....	69
2.11.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar.....	69
2.11.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar.....	75

BÖLÜM III

3. YÖNTEM	77
3.1. Araştırmanın Modeli.....	77
3.2. Evren ve Örneklem.....	77
3.2.1. Araştırmaya katılanlara ait kişisel bilgiler.....	79
3.3. Veri Toplama Aracı.....	80
3.4. Verilerin Toplanması.....	82

3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	82
---------------------------------	----

BÖLÜM IV

4. BULGULAR	84
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	84
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	90
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	100
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	113
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	120

BÖLÜM V

5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	130
5.1. Sonuçlar.....	130
5.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	130
5.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	131
5.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	132
5.1.4. Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	133
5.1.5. Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	135
5.2. Tartışma.....	136
5.3. Öneriler.....	144
5.3.1. Araştırma sonuçlarına yönelik öneriler.....	144
5.3.2. Araştırmacıya yönelik öneriler.....	145

KAYNAKÇA.....	146
----------------------	------------

EKLER.....	158
-------------------	------------

EK 1: Araştırma İzni.....	159
---------------------------	-----

EK 2: Sendikalaşma Faaliyetlerinin Öğretmenler ve Yöneticiler Üzerindeki Etkisi Anketi Kullanım İzni.....	160
---	-----

EK 3: Öğretmenlerin Sendikalara Üye Olmama Sebepleri Ölçeği Kullanım İzni.....	161
--	-----

EK 4: Veri Toplama Aracı.....	162
-------------------------------	-----

EK 5: Bolu İli İlköğretim Kurumları Listesi.....	165
EK 6: Anlamlı Fark Çıkmayan Veriler İlişkin Tablolar.....	167
EK 7: Özgeçmiş.....	199

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 2-1.	Eğitim, öğretim ve bilim hizmet koluna giren kamu ve kuruluşları.....	44
Tablo 2-2.	Eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikalar.....	45
Tablo 2-3.	Eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikaların üye sayıları.....	68
Tablo 3-1.	Bolu ili merkez ilçe belediye sınırları içindeki resmi ilköğretim okulları.....	78
Tablo 3-2.	Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları.....	79
Tablo 3-3.	Veri toplama aracına ilişkin verilerin yorumlanmasında kullanılan puan aralıkları.....	83
Tablo 4-1.	Katılımcıların sendikaların okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşlerine ait frekans ve yüzde dağılımı.....	85
Tablo 4-2.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	91
Tablo 4-3.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	92
Tablo 4-4.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	93
Tablo 4-5.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	94

Tablo 4-6.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların branş değişkenine göre “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine ilişkin görüşleri.....	95
Tablo 4-7.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	96
Tablo 4-8.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	97
Tablo 4-9.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların kıdem değişkenine göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	98
Tablo 4-10.	Sendika üyesi olmayan katılımcıların kıdem değişkenine göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	99
Tablo 4-11.	Sendika üyesi katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	101
Tablo 4-12.	Sendika üyesi katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	102
Tablo 4-13.	Sendika üyesi katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	103
Tablo 4-14.	Sendika üyesi katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	104

Tablo 4-15.	Sendika üyesi katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	105
Tablo 4-16.	Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	106
Tablo 4-17.	Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	107
Tablo 4-18.	Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	108
Tablo 4-19.	Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	109
Tablo 4-20.	Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri.....	111
Tablo 4-21.	Sendika üyesi olan katılımcıların kıdem değişkenine göre “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine ilişkin görüşleri.....	112
Tablo 4-22.	Öğretmenlerin sendikalara üye olamama sebeplerine ilişkin görüşleri.....	114
Tablo 4-23.	Katılımcıların sendikalardan kaynaklanan problemlerle ilgili olarak en çok katıldıkları maddeler.....	118
Tablo 4-24.	Katılımcıların sosyal problemlerle ilgili olarak en çok katıldıkları maddeler.....	119
Tablo 4-25.	Katılımcıların öğretmenlerden kaynaklanan problemlerle ilgili olarak en çok katıldıkları maddeler.....	119

Tablo 4-26.	Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları.....	120
Tablo 4-27.	Katılımcıların medeni durumuna göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları.....	121
Tablo 4-28.	Katılımcıların sendika üyeliğine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları.....	122
Tablo 4-29.	Katılımcıların kıdem değişkenine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım.....	123
Tablo 4-30.	Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin kıdem yıllarına göre öğretmen boyutundaki farklar.....	124
Tablo 4-31.	Katılımcıların sendikaları tanıma değişkenine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım.....	126
Tablo 4-32.	Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sendikaları tanıma değişkenine göre tüm boyutlardaki farklar.....	127

BÖLÜM I

1. Giriş

Bu bölümde araştırmaya ilişkin problem durumu, problem, araştırmanın amacı, alt problemler, araştırmanın önemi, sınırlıklar, sayıtlar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

İnsanoğlu yaratıldığı günden bugüne yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmek için ortaya çıkan ihtiyaçlarını çeşitli yollardan gidermeye çalışmıştır. İhtiyaçlarını karşılamak için avcılık, tarım ve hayvancılık gibi gösterdiği faaliyetler medeniyetin gelişimi ile birlikte yerini “çalışma” kavramına bırakmıştır.

Medeniyetin gelişimi ile birlikte ortaya çıkan çalışma ortamlarında çalıştırılmak üzere insana ihtiyaç duyulmuştur. Çalışan insan, bu çalışma ortamlarında işveren ya da patron adı verilen yine bir insan tarafından belli bir ücret karşılığında çalıştırılmıştır ve adına “işçi, işgören, emekçi...” denmiştir. Bu gelişme toplumda işçi ve işveren olarak iki sınıfın doğmasına sebep olmuştur.

Endüstrinin gelişimi ve sanayi devriminin meydana gelmesi, işçi sınıfının toplumda önemli bir yer edinmesini sağlamıştır. Ancak işçi sınıfının düşük ücretlerle ve kötü çalışma ortamlarında çalıştırılması, işçi sınıfını hak aramaya itmiş ve böylece İngiltere’den başlayarak tüm dünyada kabul gören bu hak arama mücadelesi, bir organizasyon haline gelerek sendikaların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Başlangıçta yalnızca işçilerin haklarını korumak üzere ortaya çıkan sendikalar; istihdamın ekonomik ve diğer şartlarını iyileştirmek amacıyla kurulmuş, üyeliği ve üyeler arasında dayanışmayı esas alan kuruluşlardır (Yüksel, 2007: 238).

Sendikalar ilk ortaya çıktıkları dönemlerden itibaren sağlık ve güvenlik konusunda aktif olmuş ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi konusunda gerek işverenlere gerekse devlete baskı yapmışlardır. Çalışanların fiziksel ve ruhsal sağlıklarının korunması konusunda yaptıkları mücadeleler sonucunda konuyu gündemde tutarak konuyla ilgili yasal düzenlemelerin yapılmasını sağlamışlar ve sağlamaya devam etmektedirler (Bingöl, 2003: 459).

Dünya çapında sanayileşme faaliyetlerinin artmasıyla birlikte çalışma ve çalışan çeşitliliği açısından yaşanan gelişmeler, sendikaların sadece işçi-işveren arasındaki ilişkileri düzenlemekten öteye geçerek uzmanlık gerektiren mesleklerden çeşitli hizmet alanında faaliyet gösteren kamu ve özel tüm kuruluşlara kadar yaygınlaşmıştır.

Günümüzde sendikalar, demokrasi kültürünü oluşturmuş ve yerleştirmiş olan bütün toplumlarda sosyal hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Son dönemlerde oldukça önemli sivil toplum örgütleri durumunda olan sendikalar, siyasal ve sosyal alanlarda baskı grubu olarak ortaya çıkmaktadırlar (Çınar, 2008: IV).

Ülkemizde ilk memur ve öğretmen sendikası olan Eğitim-İş'in 13 Kasım 1990 yılında kurulması ile birlikte kamu çalışanlarının örgütlenme hareketleri hızlanmış ve çeşitli iş kollarında hizmet veren memurların oluşturduğu memur sendikaları kurulmuştur (Erkılıç, 2007; Mahiroğulları, 2009; Yorgun, 2007). Bu sendikalar; büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri, eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri, sağlık ve sosyal hizmetler, yerel yönetim hizmetleri, basın, yayın ve iletişim hizmetleri, kültür ve sanat hizmetleri, bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri, ulaştırma hizmetleri, tarım ve ormancılık hizmetleri, enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri ve diyanet ve vakıf hizmetleri olmak üzere 11 hizmet kolu etrafında kurulmuştur (Resmi Gazete, 4688/22460).

Bunlardan Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri kolunda faaliyet gösteren eğitim sendikaları, kamu kesiminde çalışan eğitim-öğretim faaliyetlerine katılan öğretmenlerin ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacıyla kurulmuş sivil toplum örgütleridir.

Eğitim, bireyi geliştirdiği kadar, ülkenin kültürel, sosyal ve ekonomik kalkınmasını gerçekleştirdiği için güçlü bir araç olarak kabul edilmektedir (Sarpkaya, 2005: 110). Eğitimin en önemli unsuru olan öğretmenlerin mesleki çıkarlarını koruyan, ekonomik durumlarını düzeltmeye ve statülerini yükseltmeye çalışan örgütlere sahip olmaları bir zorunluluktur. Öğretmenler ancak bu örgütler aracılığıyla seslerini duyurabilir ve etkili olabilirler (Gerboğa, 2006: 13).

Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesine göre öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmasına rağmen son yıllarda saygınlığını yitirmiş, öğretmenlerin özlük haklarında kayıplar yaşanmıştır (Resmi Gazete, 1739/14574).

Ülkemizde bazen sendikalardan, bazen öğretmenlerin kendilerinden bazen de toplumdan kaynaklanan olumsuz düşünceler sebebiyle tam anlamıyla bir sendikalaşmadan söz etmek mümkün değildir (Gökçe, 2009: 2). Bununla birlikte üye sayılarında azalma başta olmak üzere çalışanların sendikal harekete uzak kalmalarından, sendikaların adeta yer altı örgütü gibi değerlendirilmesine kadar örgütlenme konusunda olumsuzluklar yaşanmaktadır (Lordoğlu, 2004: 81).

Eğitim sendikaları tüzük, yönetmelik ve faaliyetleri ile üyeleri olan öğretmenlerin özlük haklarında iyileştirmeler, daha iyi mesleki saygınlık ve daha insanca bir yaşam için çaba göstermelerine rağmen; hedef kitlesi olan öğretmenlerin ilgisine layık olamamıştır. Sendikaların yürütmüş olduğu faaliyetlerin yetersiz olması, faaliyetlerini sadece üyelerine yönelik yapması ve öğretmenler tarafından beklenen faaliyetlerin gerçekleşmemesi gibi nedenler sendikaları okul yaşamındaki etkililiğini azaltmıştır (Çınar, 2008; Gökçe, 2009).

Sendikaların toplumda oluşturduğu siyasi algı nedeniyle öğretmenler, gruplaşmalara yol açma, okul yönetimince kötü karşılanma, farklı sendika üyeliği nedeniyle haksızlığa uğrama kaygıları nedeniyle sendika üyeliğinden uzak durmuşlardır. Ayrıca eğitim alanında onlarca sendikanın varlığı da öğretmenlerin haklarını arama ve yeni kazanımlar elde etme noktasında olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

07.07.2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmi Gazete’de 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ’e göre ÷lkede Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri kolunda fiili olarak görev yapan 909.168 işğörenenden 524.484’ü bir sendikaya üyedir. Bu oran da eğitim alanında çalışan işğörenlerden yaklaşık %58’inin sendikalı olduğunu gösteriyor. Bu kadar fazla çalışanı olan bir hizmet kolunda örgütlenmenin bu düzeylerde kalması açıkçası çalışmamıza temel oluşturuyor.

Bu araştırmada Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri kolunda faaliyet gösteren sendikaların faaliyetlerinin öğretmenlerin okul yaşamı üzerindeki etkileri ve öğretmenlerin sendikalara üye olmama sebepleri konu olarak seçilmiştir. Araştırma ile sendikaların okul yaşamına etkileri incelenerek; çalışanların sendikalara üye olmama nedenleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin örgütlenmeme nedenlerinin belirlenmesi bu hizmet kolunda çalışanların örgütlenme oranının arttırılmasında yararlı olacağı düşün÷lmektedir.

1.2. Problem

Sendikaların okul yaşamına etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri ve öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenleri nelerdir ?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin üye oldukları sendikaların, öğretmenlerin okul yaşamına etkilerini ve üye olmayan öğretmenlerin sendikalara üye olmama sebeplerini saptamak, yorumlamak ve öneriler ortaya koymaktır.

1.4. Alt Problemler

1. Öğretmenlerin, eğitim sendikalarının okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşleri nelerdir?

2. Sendika üyesi olmayan öğretmenlerin, eğitim sendikalarının okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşleri,

- a) Cinsiyet
- b) Yaş
- c) Branş
- d) Kıdem
- e) Öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?

3. Sendika üyesi olan öğretmenlerin, eğitim sendikalarının okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşleri,

- a) Cinsiyet
- b) Yaş
- c) Branş
- d) Kıdem
- e) Öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?

4. Öğretmenlerin sendikalara üye olmama sebepleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin, eğitim sendikalarına üye olmama sebepleri,
 - a) Cinsiyet
 - b) Yaş
 - c) Branş
 - d) Kıdem
 - e) Medeni durum
 - f) Okuldaki görev
 - g) Sendika üyeliği
 - h) Sendika tanıma
 - i) Öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?

1.5. Araştırmanın Önemi

1990'lı yıllardan itibaren kamu görevlilerinin sendikalaşma faaliyetlerinin hızlanması ile birlikte Avrupa Birliği uyum sürecinde sendikal yaşamda da çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Ancak 12 Eylül 2010 tarihinde halkoylamasına sunulan “07/11/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ile memurların toplu sözleşme yapma hakkına kavuşmaları ve hükümet tarafından toplu sözleşme yasası hazırlıkları memurların örgütlenme faaliyetlerinde yaşanan en önemli gelişmelerden biri olmuştur. Bu gelişmeler milyona yakın çalışana sahip eğitim camiası açısından da büyük bir dikkatle takip edilmektedir.

Ülkemizde her ne alanda olursa olsun hizmet gösteren sendikalar; çalışanların gözünde bir siyasal bağa ve politik ilişkilere sahiptir. Bu düşünce kimi zaman sendikaların hak arama mücadelelerinin gereği yaptıkları ilişkiler nedeniyle, kimi zaman da gerçekten de sendikaların siyasi alanda boy göstermesiyle ortaya çıkmıştır.

Ancak bu durum örgütlenmenin ve somut anlamda sendikaların zarar görmesine neden olmaktadır.

Sendika üyeliği; Anayasa'ya göre temel hak ve hürriyet olarak kabul görmesine rağmen çalışanların gönüllerinde bu değere mazhar olamamıştır. Bu araştırma ile ülkemizdeki eğitim sendikalarının; bu hizmet kolunda hizmet gösteren öğretmenler tarafından nasıl algılandıklarının ve okul yaşamına nasıl etki ettiklerinin ortaya konması açısından önemlidir. Çalışma, aynı zamanda Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri kolunda bulunan öğretmenlerin eğitim sendikalarına üye olmama sebepleri hakkında elde edilen bilgilerin ortaya konması ve mesleki örgütlenmenin artmasına yönelik öneriler sunması ve bu alana sağlayacağı katkılar açısından da önemlidir.

1.6. Araştırmanın Sınırlıkları

1) Araştırma; 2010–2011 eğitim-öğretim yılında, Bolu ili merkez ilçede bulunan resmi ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.

2) Araştırmada elde edilen bulgular veri toplama aracı ile sınırlıdır.

1.7. Araştırmanın Sayıltıları

1) Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenler görüşlerinde samimi ve gerçek düşüncelerini ifade etmişlerdir.

1.8. Araştırmaya Ait Tanımlar

Sendika: Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar.

Eğitim Sendikaları: Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikalar.

Sendika Üyeliği: Çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya kendi başvuruları doğrultusunda başvurunun sendika yetkili organınca kabul edilmesi.

Yetkili Sendika: Sendikaların örgütlendiği hizmet kolunda en fazla üye kaydetmiş olması. Her yıl 15 Mayıs tarihi itibariyle sendikaların üye sayıları çalışma bakanlığınca sayılır ve en fazla üyesi bulunan sendika yetkili sendika olarak resmi gazetede ilan edilir.

Öğretmen: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler.

BÖLÜM II

2. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatür

Bu bölümde kuramsal temeller başlığı altında; sendika, Dünyadaki ve Türkiye’deki sendikacılık hareketleri, Türkiye’de Memur Sendikacılığı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, 5982 sayılı Kanun, 6289 sayılı Kanun, öğretmen sendikacılığı, Türkiye’de öğretmen örgütleri, Türkiye’deki mevcut eğitim sendikaları ve faaliyetleri alt başlıkları, ilgili araştırmalar başlığı altında ise konu ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalar yer almaktadır.

2.1. Sendika Nedir?

Sendika kavramı köken olarak çok eski tarihlere dayanmakla birlikte, günümüzde ifade ettiği anlamı oldukça yenidir. “Roma ve Yunan hukuk sistemlerinde rastlanan “syndic” terimi bir birliğin (sitenin) temsilini sağlamakla görevli kimseleri ifade eder. “Syndicat” terimi ise “syndic” in fonksiyonlarını ve bu fonksiyonların uygulanmasını ifade etmek için kullanılmıştır.” (Işık, 1962: 73).

Sanayi Devriminin gerçekleşmesiyle birlikte yeni bir anlama bürünen sendika kavramı, günümüzde ise en geniş alanları kapsayarak tanımlanmaktadır. Sendika kavramı için çeşitli tanımlamalar şu şekilde yapılmıştır:

Kelime anlamı olarak sendika Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü’nde “İşçilerin veya işverenlerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak ve daha da geliştirmek için aralarında kurdukları birlik” olarak tanımlanmıştır (www.tdk.gov.tr, 10 Nisan 2011’de erişildi).

1982 Anayasası'nın Sosyal ve Ekonomik Hak ve Ödevleri bölümünde sendika kurma hakkı “Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir.” şeklinde ifadesini bulurken; sendika kavramı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununa göre; “Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları,” şeklinde tanımlanmıştır.

Çeşitli yazarlar (Akyiğit, 2002; Kızılçelik ve Erjem, 1996; Koç, 1992; Korkusuz, 2006; Toksöz, 1994) sendika kavramını şu şekilde tanımlamışlardır: Sendika, herhangi bir meslek ya da sanatla uğraşanların ve genellikle işçi ve işverenlerin kendi topluluklarını ilgilendiren ortak ekonomik, toplumsal ve kültürel çıkarları korumak ve geliştirmek için kurdukları mesleksi bir kuruluştur.

Bal (2007: 30)'a göre sendika;

- Diline, dinine, rengine, siyasi görüşüne bakmaksızın bütün işçileri kapsayan kitle örgütleridir.
- Çalışanların ortak hak ve çıkarlar uğruna birliğinin ifadesidir.
- İşçilerin ekonomik ve demokratik örgütleridir. Sadece işçilerin örgütü olduğu için bir sınıf örgütüdür.
- Devlete, siyasi iktidara, partilere karşı bağımsız örgütlerdir.

Aksu (1998: 24) sendikaları; karara katılmanın en etkili yolu olarak görmekte ve sendikaları, üyelerinin haklarını koruyucu, toplumsal barışı sağlayan, demokrasinin temelini oluşturan örgütler olarak ifade etmektedir. Ayrıca Fulmer (1983) sendikaların fonksiyonlarını, ücret artırımını, çalışma koşullarını düzeltmek, işgörenlere ücret dışında faydalar sağlamak, işgöreni korumak, politik güçleri harekete geçirmek, iletişim ve üyelerinin kişisel ve sosyal gereksinimlerini karşılamaya çalışmak olarak ifade etmektedir (Aktaran: Aksu, 1998: 24).

Sonuç olarak sendikalar sanayi devrimi ile ortaya çıkmışlar ve çalışanların sosyo-ekonomik olumsuzluklarını gidermeye çalışmışlardır. Günümüzde ise sanayi devrimi ile ortaya çıkan sorunların ötesine geçerek, toplumu değiştirmeye ve geliştirmeye çalışan sivil toplum örgütleri haline gelmişlerdir.

2.2. Dünyadaki Sendikacılık Hareketleri

Sendikalar, 18. Yüzyılda İngiltere, Fransa ve Almanya gibi Avrupa ülkelerinde buharlı makinelerin üretimde yaygın olarak kullanılması, kapitalizmin doğuşu birlikte ortaya çıkmıştır. İşverenlerin, işlerini daha da büyütebilmek ve geliştirebilmek uğruna işçileri mümkün olduğunca düşük maliyetlerle çalıştırma istekleri; işçilerin, çok ağır çalışma koşulları altında (18 saate kadar çıkabilen çalışma süreleri ile) çalışmalarına neden olmuştur. Bu yüzyılda, kullanılan iş makinelerinin, özel bir yetenek ve kol gücünü gerektirmemesi sebebi ile özellikle kadın ve çocuklar çok düşük ücretlerle çalıştırılıyordu. İş güvencesinin olmadığı bu dönemde kolaylıkla işten çıkarmalar yapılabilirken aynı zamanda iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı hiçbir önlem alınmıyordu. Ayrıca ücretler ancak günlük yaşamı sürdürülecek düzeyde ödeniyor, kimi zaman da ücret ödemelerinden kaçınılıyordu (www.sendika.org, 08 Şubat 2012’de erişildi).

Bu sömürü ortamına ve ilkel yaşama karşı çalışma ve yaşam koşullarını daha iyileştirmek ve haksızlıklara karşı ortak hareket ederek direnmek üzere işçiler 1800’lü yılların ortalarından itibaren kendiliğinden örgütlenmeye başladılar. Bunun için önce yardımlaşma sandıkları ve dayanışma örgütleri oluşturdular. Bu örgütlenmeler daha sonra sendikal örgütlenmelere döndü. Artık milyonlarca işçi sınıf duygumunu, sınıf bilincine dönüştürmeye başlamıştır (www.sendika.org, 08 Şubat 2012’de erişildi).

Tarihsel olarak sendikanın ve sendikal hareketin doğuşunu işçi sınıfının proleteryanın doğuşu, aynen burjuvazinin ve kapitalist üretim tarzının doğuşu gibi belirli bir döneme, üretici güçlerin geliştiği makinenin kol emeğinin yerini aldığı döneme, 18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere’de, daha sonra da diğer batı Avrupa

lkelerinde ve Amerika Birleşik Devletleri’nde gerçekleşen sanayi devrimine kadar uzanır (Kota, 1977: 11).

Sendika hareketi, yani çalışan kişilerin, kendilerini çalıştıranlara karşı ortak yararlarını korumak için örgütlenmesi modern endüstri toplumunun ortaya çıkışı ile başlamaktadır. Hareket, emeklerinden başka bir şeyi olmayan çalışanların, mülkiyete dayanarak kendilerini alıştıranlarla daha yüksek ücret, daha elverişli çalışma şartları ve daha tatmin edici sosyal yaşantı sağlama amacı ile mücadele etmek şeklinde doğmuştur (şaylan, 1970: 136).

Sendikal hareketin 200 yılı aşkın süren mücadelesi, ilk olarak dönemin en gelişmiş kapitalist ülkesi olan İngiltere’de 1824 yılında işçilerin sendika kurma hak ve özgürlüğünün yasal bir hale gelmesiyle resmiyet kazanmıştır. Sendikaların lokal düzeyden çıkarak ulusal düzeyde örgütlenişi de 1831 yılında kurulan Emeğin Korunması İçin Ulusal Dernek ile yine İngiltere’de olmuştur. 28 Eylül 1864 tarihinde Londra’da çeşitli ülkelerden gelen işçilerin katılımıyla ‘‘Uluslararası İşçi Derneği-1. Enternasyonal’’ kuruldu (Çevikbaş, 2010; Işıklı, 1990).

Fransa sendikal hareketin geç geliştiği ülkelerden biridir. 21 Mart 1884 yılında çıkarılan yasa ile sendikaların önceden izin almadan serbestçe kurulabilmelerine imkân tanınmıştır. Sert sınıf mücadelelerinin yaşandığı Fransa’ da işçi sınıfı sendikal mücadelelerin meyvesini 1884 yılında sendikal örgütlenmenin yasalaşmasıyla almıştır. Üst düzey bir örgütlenmeye 1895 yılında ulaşılmıştır (Kağnıcioğlu, 2004; Talu, 2008).

Almanya’da sanayileşme hareketi oldukça geç tarihlerde başlamıştır. Bunun sebebi 1850’lerden önce büyük sanayi kuruluşlarının sayısının sınırlı oluşudur. Sendikalaşma hareketleri; 1869 yılında yasalaşırken, Bismark tarafından 1871 yılında ıkarılan ‘‘Sosyalizm Yasası’’ ile büyük darbe almıştır. Ardından yıllarca süren kanlı bir dönem sonucunda sendikaların kurulmasına yönelik yeni yasalar çıkmıştır (Işıklı, 1990; Tokol, 2001; Turan, 1999).

Kıta Avrupa'sında yaşanan tüm bu gelişmeler Amerika'ya da sıçramıştır. Amerika'da iç savaştan sonra yaşanan ekonomik kriz nedeniyle işverenler 1874 yılında işçilerin ücretlerini düşürmüştür. 1874 ve 1877 yıllarında yapılan büyük eylemlerde işçiler sendikal mücadeleyi kanı pahasına sürdürdü. 80 bin Amerikan işçisi sekiz saatlik işgünü için 1 Mayıs 1886 yılında genel greve çıktı. Grevlerde olaylar yaşandı ve işçilerin üzerine ateş açıldı. Olaylar işçilerin tutuklanması, yaralanması, ölümü ve işçi liderlerinin idamları ile katliama dönüştü. 1888 Aralık ayında toplanan Amerikan İşçi Federasyonu günlük çalışma süresinin 8 saate inene kadar, her yıl 1 Mayıs'ta kitle gösterileri düzenleme kararı aldı. 1889 Paris Kongresi ile kurulan II. Enternasyonal, 1 Mayıs'ı işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışma günü ilan etti. 1890 yılından sonra 1 Mayıs'lar bütün ülkelerde uluslararası işçi bayramı olarak kutlanmaya başlandı (www.sendika.org, 08 Şubat 2012'de erişildi).

I.Dünya Savaşı'nın ardından 1919 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kuruldu. Kuruluş kongresinde 8 saatlik işgünü karara bağlandı. ILO, sendikal hakları insan haklarının ayrılmaz bir parçası olarak görmüştür. Örgüt, 1948 yılında Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 Sayılı Sözleşme, 1949 yılında Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkına İlişkin 98 Sayılı Sözleşme ve 1978 yılında da Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 Sayılı Sözleşmeleri kabul ederek sendikal hakların özellikleri ve çerçevesinin belirlenmesi bakımından çalışanlara önemli kazanımlar sağlamıştır (Bal, 2007; Gerboğa, 2006).

Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 1948 yılında kabul edilerek ilk defa uluslararası seviyede temel hakların yanında sosyal haklara da yer vermiştir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 23. maddesinin son fıkrasın “herkesin çıkarını korumak amacıyla sendika kurmak ve sendikaya üye olmak hakkının bulunduğu” kabul edilerek, sendika hakkı düzenlenmiştir (Yıldırım, 2007: 18).

1950 yılında Avrupa Konseyi üyesi devletler tarafından imzalanan İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ile sendika hakkı, toplantı özgürlüğü hakkı, dernek kurma ve derneklere üye olma hakkı güvence altına alınmıştır.

2.3. Türkiye’deki Sendikacılık Hareketleri

Sendikacılığın gelişmesi genel olarak sanayinin gelişmesine ve işçi sayısının artmasına bağlıdır. Osmanlı İmparatorluğu’nda sanayileşmenin gelişmemesi, sendikacılığın ortaya çıkışını da geciktirmiştir. Türkiye’de de sendikacılığın gelişmesi sanayileşmenin yetersiz ve yavaş olmasından dolayı sanayileşmiş ülkelere oranla düşüktür. İşçi örgütlenmeleri Osmanlı İmparatorluğu döneminde var olmasına karşılık, sendikal örgütlenme 1960’lara kadar Türkiye’nin ekonomik ve sosyal düzeni üzerinde herhangi bir rol oynamamıştır (Yorgun, 2005: 138).

Türkiye’de ilk sendikacılık faaliyetlerine Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerine rastlanmaktadır. Özellikle on sekizinci yüzyılın ikinci yarısında çalışma hayatı genellikle tezgâh ve el işlerine dayanmaktaydı. Osmanlı ekonomisinin kendi içine kapalı, geleneksel yapısı 1839 Tanzimat Reformları ile liberal bir yapıya dönüşmüş; modern anlamda sanayi işletmeleri ve üretim tarzı ile ilk fabrikalar bu dönemde kurulmuştur (Kağnıcıoğlu, 2004: 251).

Bu dönemde bilinen ilk işçi örgütü 1871 yılında kurulan bir yardımlaşma derneği formundaki Osmanlı Ameleperver Cemiyeti’dir. İlk işçi kuruluğu olarak ifade edilen bu cemiyetler sendika veya işçi örgütü olmaktan çok bir nevi işçilere yardım amacı güden bir hayır kurumu şeklindeydi. Daha sonra Osmanlı Amele Cemiyeti adı ile 1894’de Tophane Fabrikaları işçileri tarafından kurulmuş ancak bir yıl faaliyet gösterdikten sonra kapatılmıştır (Yorgun, 2005: 138-139).

1908 tarihli II. Meşrutiyetin ilanı Osmanlı İmparatorluğu’nda bir özgürlük havası yaratmış ve büyük kentlerde o zamana kadar görülmeyen grevler ve işçi eylemleri ortaya çıkmıştır (Kağnıcıoğlu, 2004: 251). Ülkemizde ilk defa 1908 yılında işçiler ve memurlar, birlikte “Anadolu-Bağdat Demiryolları Memurin Müstahdemin Cemiyet-i Uhuvvetkarisi” adlı örgütü kurmuşlardır (Gül, 2007: 33).

Bu dönemde çalışanların örgütlenme konusundaki deneyimlerinin artması ile örgütlerin nitelikleri de gelişmiştir. Sendikal hareket daha kitlesel bir boyut kazanarak

sadece bir işyerindeki işçilerin birleşmesinin üzerinde boyutlarını genişleterek üst örgütlenmeler oluşmaya başlamıştır. Ancak 1909 Tatil-i Eşgal Kanunu ile grevler ve kamu kesiminde sendika kurulması yasaklanmıştır. Bu dönemden itibaren sendikalar cemiyetler olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Sendikal hareketlere olanak tanımayan bu süreç Kurtuluş Savaşı'na kadar devam etmiştir. Kurtuluş Savaşı'ndan sonraki dönemde sendikal faaliyetler tekrar başlamıştır (Kağnıcıoğlu, 2004; Kaynak, 1977; Yıldırım, 2007) .

1924 Anayasası 70. maddesiyle toplanma ve dernek kurma hakkı tanınmasıyla birlikte aynı yıl Amele Teali Cemiyeti kurulmuştur. Çatısı altında birden çok sendika bulunduran cemiyet, 1925 yılında çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkmasıyla birlikte 1927 yılında yasadışı faaliyetler yürüttüğü gerekçesiyle kapatılmıştır (Kağnıcıoğlu, 2004; Uçkan, 2013).

1936 yılında Osmanlı döneminden kalma yukarıda belirtildiği gibi oluşan yabancı işvereni koruma tavrına karşı ortaya çıkan tepkileri bastırmak için 3008 sayılı ilk İş Kanunu çıkarılmış ve işçiler kısmen korunmuştur (Yorgun, 2007: 110). Ancak bu dönem de uzun soluklu olamamış, 1938 yılında çıkarılan Cemiyetler Kanunu ile aile, cemaat, ırk, cins ve sınıf esasına dayalı cemiyetler kurulamayacağı hükmü getirilerek sendikalaşma hakkı ortadan kaldırılmıştır. Bunun sonucu olarak, Cumhuriyet'in ilk yıllarında sendikacılık hareketi gerek nicelik gerekse nitelik açısından çok kısıtlı kalmış ve gelişmemiştir (Bingöl, 2003: 393).

1938 tarihli Cemiyetler Kanunu değiştirilerek, cemiyetlerin kurulmasında serbestlik esası kabul edilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Dünya'da yaşanan değişim rüzgârları ülkemize de uğramış 1945 seçimleri ile çok partili sisteme geçilmiş ve Çalışma Bakanlığı kurulmuştur. Sendikalara ilişkin ilk yasal düzenleme olan "İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Hakkındaki Kanun" 1947 yılında yürürlüğe girmiştir (Çelik, 2000: 306).

1948 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’ni ülkemiz 1949 yılında kabul ederek ilk defa uluslararası seviyede sendikal haklar hususunda sorumluluklar üstlenmiştir (Güvenç, 2008: 168).

1961 Anayasası’nın 46. maddesinde “Çalışanlar ve işçiler izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler. İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki hakları kanunla düzenlenir.” ifadesi ile sendika kurma hakkı işçi ve memur ayrımı gözetmeksizin tüm çalışanlar için anayasal güvence altına alınmıştır. Yaşanan bu gelişmelerin paralelinde çıkarılan 274 sayılı Sendikalar Kanunu ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu ile çalışanlara “Grev ve toplu pazarlık hakkı”nın tanınmasıyla birlikte sendikalara üyeliklerde artışlar olmuştur (Kağnıcıoğlu, 2004:252).

1970’lerden sonra yaşanan grev ve lokavt uygulamaları ve ideolojik esaslı sendikal bölünme ve eylemler çalışanların örgütlenmesinde olumsuz gelişmelere neden olmuştur. 12 Mart 1971 askeri müdahalesi ile sendikal faaliyetler kısıtlanmıştır. Halk oylamasıyla kabul edilmiş olan 1961 Anayasası demokrasi ve örgütlenme adına özelliklerini kaybetmiştir. Ülkenin yaşadığı bu süreç, 1971 yılından 1973 yılına kadar devam etmiştir (Yorgun, 2005:140).

1961 Anayasası’nın 46. maddesinde 20.09.1971 tarih ve 1488 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle “İşçiler ve işverenler, önceden izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler. Bu hakların kullanılmasında uygulanacak şekil ve usuller kanunla gösterilir. Kanun, devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, millî güvenliğinin, kamu düzeninin ve genel ahlâkın korunması maksadıyla sınırlar koyabilir.” ifadesi ile değiştirilerek memurlara getirilen hak sınırlandırılarak; örgütlenme faaliyetleri, dernekler vasıtasıyla yürütülmüştür (Demiryürek, 2008: 40).

Türkiye’de sendikacılık hareketinin 1946 sonrası tarihsel gelişimi genel olarak değerlendirdiğinde 1946-1960 yıllarını örgütlenme ve güçlenme dönemi, 1960-1980 yıllarını yeniden yapılanma ve altın çağ, 1980 ve sonrası ise sendikal yasakların, üye ve

güç kaybının yaşandığı bir dönem olarak ele alınabilir. 12 Eylül 1980’de gerçekleştirilen askeri müdahale sonrası ise, Türk sendikacılığı için tam anlamı ile gerileme devri olmuştur (Koç 1997; Yorgun, 2005).

Türkiye’de çalışanlar ve onların örgütleri 1980 yılına kadar 1961 Anayasası’nın getirdiği özgürlük ortamında yasalaştırılan 274 sayılı Sendikalar Kanunu ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt yasalarının güvencesi altında gelişmiş ve göreceli olarak ülkenin sosyo-ekonomik ortamında söz sahibi olabilmıştır (Işıklı, 1990; Özerkmen, 2003).

12 Eylül 1980 askeri müdahalesinin ardından bazı sendikaların faaliyetleri yasaklanırken, bazılarının faaliyetleri sıkı bir şekilde kontrol altına alınmıştır. Ardından hazırlanan ve halen yürürlükte olan 1982 Anayasası, sendikal hakların kişi yönünden uygulama alanını “işçilerle” sınırlı tutmuş; memurlar için sendika, toplu sözleşme ve grev haklarını açıkça tanıyan veya yasaklayan bir kurala da yer vermemiştir (Çınar, 2008: 30). Anayasa’ya uygun olarak 1983 yılında 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu yürürlüğe girmiştir (Ersinadım, 2001: 34).

Türk sendikal hareketi özellikle son yirmi senelik dönem içinde belirgin ölçülerde “kendi kabuğuna çekilme” eğilimi içine girmiştir (Lordoğlu, 2004: 83). 1980 ile 1983 yılları arası sendikal faaliyetlerin yasaklandığı ve sınırlandırıldığı, 1984 ile 1990 yılları arası sendikal yeniden yapılanmanın, özellikle sendikal kayıpların ve hakların alınması için mücadele sürecinin yaşandığı yıllardır. 1990 ile 1995 yılları arası, özellikle kamuda çatışmanın esas olduğu, 1995’den sonra ise uzlaşma arayışlarının yoğunlaştığı, yerel ve küresel şartların örgütlenmeyi olumsuz etkilediği dönem olarak değerlendirilebilir (Yorgun, 2005: 140).

2.4. Türkiye’de Memur Sendikacılığı

Çalışan kesimlerin haklarını ve çıkarlarını korumak amacıyla sendikal örgütlenmeleri sanayi toplumu ile başlamıştır. Sendikaların bugünkü duruma gelmeleri uzun ve zorlu mücadelelerin sonucu olmuştur. Kamu görevlileri sendikacılığı, tüm dünyada, işçi sendikacılığına oranla daha geç başlayan ve bazı ülke örnekleri istisna kabul edildiğinde işçi sendikacılığı kadar gelişme gösteremeyen bir süreç olarak ifade edilmektedir (Bülbül, 2009: 32).

Memur statüsündeki kamu çalışanlarının sendikal örgütlenmesini ifade eden memur sendikacılığı, ülkemizde oldukça geç başlamıştır. Bu dönüşümde memur sendikacılığı işçi sendikacılığının gerisinde kalmıştır (Bibilik, 2008: 11). Memur sendikaları, sendikacılıkta ileri olan ülkelere olduğu gibi ülkemizde de hep işçi sendikalarından sonra kurulmuştur. Ülkemizde ilk defa 1908 yılında işçiler ve memurlar birlikte “Bağdat Demiryolları Memurin Mustahdemin Ukuvvetkarisi” adlı örgütü kurmuşlardır (Gül, 2007: 33).

1909 yılında çıkarılan “Tatıl-i Eşgal Yasası”, sendika, grev ve toplu sözleşme haklarının kullanımı konusunda çeşitli düzenlemeler yapmış ve sendika hakkını kamu kurumlarını da kapsayacak şekilde yasaklamıştır (Sülker, 1987: 23).

Memur örgütleri, Takrir-i Sükûn ile birlikte tek partili dönemde pek fazla kendinden söz ettirememiştir hatta memurların örgütlenmesi 1938 tarihli Cemiyetler Yasası ile yasaklanmıştır. Bu yasanın 9. maddesiyle sınıf esaslı derneklerin yasaklanması sendikal çalışmaları bütünüyle olanaksız hâle getirmiştir.

Türkiye’de memurlara sendikalaşma hakkı, 27 Mayıs 1949 tarihinde İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin, 8 Ağustos 1951 tarihinde Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkına ilişkin Sözleşmesinin ve 19 Mart 1954 tarihinde İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin TBMM tarafından onaylanmasıyla tanındı. Ancak bu dönemde bu sözleşmelere dayanılarak sendikaların oluşturulması için toplumsal bir hareket gelişmediği görülmektedir (Koç, 1992: 43).

1961 Anayasasının, 46. maddesinde, “çalışanların önceden izin almaksızın sendika kuracağı...” ve “...işçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin... haklarının kanunla düzenleneceği” ve bu kişilerin de sendika kurabileceği öngörülmüştür. Böylece kamu görevlileri, kararlı ve örgütlü bir mücadelenin sonucu olarak değil, daha ziyade 1961 Anayasasını hazırlayanların demokratik bir düzen kurma istemlerinin bir sonucu sayılabilecek bir düzenleme sonunda sendika kurma hakkına kavuşmuşlardır (Çınar, 2008; Yıldırım, 2007).

24.07.1963 tarihinde 274 sayılı Sendikalar Yasası, aynı tarihte 275 sayılı Toplu-İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası yürürlüğe girmiştir. Anayasa, memurların sendikal hak ve özgürlüklerinin düzenlenmesini kanuna bıraktığı için bu yolda çalışmalar yapılmış ve 08.06.1965 tarih ve 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu kabul edilerek sistem yasal bir düzenlemeye tabi tutulmuştur. Devlet Personeli Sendikaları Kanunu’nun 1965 yılında yürürlüğe girmesiyle birlikte, ilk memur sendikası 18 Haziran 1965’te “Türkiye Devlet Büro Görevlileri Sendikası” adıyla Ankara’da kurulmuştur (Aksu, 1998; Güvenç, 2008).

1965 de kabul edilen “Devlet Personeli Sendikaları Kanunu” toplu sözleşme ve grev haklarını içermemekteydi, öte yandan işyeri, meslek ve statü (kademe) temelinde örgütlenmeye olanak veriyordu. Bu durum, tam bir sendika enflasyonuna neden oldu ve 1971’e kadar devam eden bu ilk sendikalaşma döneminde 658 memur sendikası kuruldu. Birleşen bazı sendikalar “Türkiye Kamu Personeli Sendikaları Konfederasyonu” ve “Türkiye Devlet Teşekkül ve Teşebbüsleri Personel Sendikaları Konfederasyonu” adıyla üst örgütlenmeler oluşturdular (www.sendika.org, 08 Şubat 2012’de erişildi).

Memurlara verilen örgütlenme hakkının kullanımı uzun sürmedi; 12 Mart 1971 askeri müdahalesinin ardından, 20.09.1971 tarihli Anayasa değişikliği ile Anayasanın 46. maddesindeki “çalışanlar” ibaresi yerine “işçiler” ibaresinin konulması ve 119. maddesinin de “memurlar... siyasi partilere ve sendikalara üye olamazlar” biçiminde değiştirilmesiyle memurların sendikalaşma hakkı ortadan kaldırılmıştır. Anayasanın geçici 16. maddesiyle de daha önce kurulmuş olan memur sendikalarının faaliyetlerinin

sona erdirildiği hükme bağlanmıştır. Memurlar 1971 yılından 1980 yılına kadar dernekler şeklinde örgütlenmişlerdir (www.sendika.org, 08 Şubat 2012’de erişildi).

12 Eylül askeri müdahalesi ile birlikte dernek, sivil toplum kuruluşları gibi tüm örgütlenmelere son verilmiştir. Faaliyet alanları kapatılmıştır. Bu dönemde sendikal haklar açısından en belirleyici nokta 1982 Anayasası’dır. 1982 Anayasası, 12 Eylül 1980’den önceki dönemde ülkedeki karışıklıklar nedeniyle serbestlik sağlayıcı nitelikten çok sınırlayıcı bir nitelik göstermektedir (Yıldırım, 2007: 36).

1982 Anayasa metninin, sendikal hakları düzenleyen 51. maddesinde “işçiler ve işverenler” e sendikal örgütlenme hakkı tanınmış; ancak memurlara bu hakkın tanındığı ya da yasaklandığı yönünde herhangi bir ifade bulunmamaktadır (Bibilik, 2008: 56). Dolayısıyla memurların sendikalaşması yeni Anayasa’nın yürürlüğe girdiği 1982 sonrasının ilk yıllarında gündeme dahi getirilmemiştir (Mahiroğulları, 2009: 17).

Türkiye’de 1990’lı yıllarda, genelde işçilerin sendikal örgütlenme yoğunluğu azalırken, kamu işgörenlerinin sendikal örgütlenme eğilimlerinin yükseldiği görülmüştür (Erkılıç, 2007: 54). Memur sendikacılığının hukuki durumu kuramsal düzeyde tartışılırken uygulamada ilk kamu görevlisi sendikaları kurulmuş ve eyleme geçmişti. 28 Mayıs 1990’da ilk memur ve öğretmen sendikası olan Eğitim-İş’in, 13 Kasım 1990’da Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası’nın (Eğit-Sen) kurulmasıyla somut bir neticeye varmıştır. Başka bir ifadeyle, sendikal örgütlenme hakkının kullanılmasında bu hakla ilgili yasa beklenilmeden fiili durum yaratılmıştır (Mahiroğulları, 2009: 22). Meydana gelen bu gelişmeler doğrultusunda dönemin hükümeti tarafından Anayasa’nın 51. maddesinin memurları da kapsayacak şekilde yorumlanıp yorumlanamayacağı hususunda Danıştay’dan görüş istenmiştir. 22 Nisan 1992 tarihinde Danıştay I. Dairesi ilgili maddenin memur örgütlenmesine herhangi bir engel teşkil etmeyeceği yönündeki kararı memur örgütlenmesi açısından önemli bir adımı oluşturmuştur (Gerboğa, 2006; Gülmez, 1995; Öcal, 1998).

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 87 ve 151 sayılı sözleşmelerinin Türkiye Cumhuriyeti tarafından 1992 yılında onaylanması ile birlikte sendikal örgütlenme

sadece işçilere değil tüm çalışanlara tanınmıştır. Böylece memur sendikacılığı, yoğun biçimde tartışılmaya başlanmıştır.

Hükümetler, 1995 yılına kadar toplumdaki memur sendikacılığı isteklerine direnmiş (Turan, 1999), 1995 yılında Anayasa’da önemli bir değişiklik yapılmasıyla 1982 Anayasası’nın 53. maddesi ile memurlara sendikal hakları getirmiştir (Eren, 2002: 105). Anayasa’nın 53. maddesine eklenen bir fıkra ile; 128. maddenin ilk fıkrası kapsamına giren kamu görevlileri için: Sendika kurmak, üst kuruluşlar meydana getirmek ve toplu görüşme yapmak hakları hükme bağlanmıştır. Bu arada 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun yürürlükten kaldırılan 22. Maddesi 12.6.1997 tarih ve 4275 Sayılı kanun ile geliştirilerek “Devlet Memurları Anayasa ve özel kanunlarda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler” hükümlerine de yer verilmiştir (Turan, 1999: 9-11). Böylece, “12 Eylül Anayasası’nın boşluklarından yararlanarak kurulan memur sendikaları ancak 25.06.2001 tarihli ve 4688 sayılı Kanunla yasal dayanağa kavuşmuştur” (Sönmez ve Ulutaş, 2011: 25).

2.5. 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu

1995 yılında Anayasa’nın 53. maddesinde yapılan değişiklik, ancak 6 yıl sonra somut bir adımla hayata geçirilebilmiştir. Memurların sendikalaşma faaliyetleri açısından en önemli adımlardan birisi, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun kabulü ile atılmıştır. Bu bölümde 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu özetlenmiştir. Çıkarılan kanun 7 kısım ve 46 maddeden oluşmuştur.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun amacı, kanunun 1. maddesinde şu şekilde ifade edilmiştir:

“Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika

ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı bulundukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir” (Resmi Gazete, 2001: 1).

Kanunun 2. maddesinde hangi kurumlarda, hangi çalışanları kapsadığı belirtilmiştir:

“Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır” (Resmi Gazete, 2001: 1).

Kanunun 4. maddesinde sendikaların hizmet kolu esasına göre, o hizmet kolunda çalışan kamu görevlileri tarafından kurulacağı belirtilmiştir. Aynı maddede bir hizmet kolunda birden fazla sendikanın kurulabileceği, ancak meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamayacağı ifade edilmiştir.

Sendikaların; büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri, eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri, sağlık ve sosyal hizmetler, yerel yönetim hizmetleri, basın, yayın ve iletişim hizmetleri, kültür ve sanat hizmetleri, bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri, ulaştırma hizmetleri, tarım ve ormancılık hizmetleri, enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri ve diyanet ve vakıf hizmetleri olmak üzere 11 hizmet kolu etrafında (5. madde); önceden izin almaksızın ve serbestçe (6. madde) kurulabileceği belirtilmiştir. Yine kanunun 8. maddesinde genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kurulu sendika ve konfederasyonların zorunlu organları olarak belirtilmiştir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya serbestçe üye olabilirler (Resmi Gazete, 4688/24460). Ancak kanunun 15. maddesinde bu kanun kapsamında kurulan sendikalara;

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri, Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar, Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları, belediye başkanları ve yardımcıları, Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları, Mülkî idare amirleri, Silahlı Kuvvetler mensupları, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) çalışan sivil memurlar ve kamu görevlileri, Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları, Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları, Emniyet hizmetleri sınıfı ve emniyet teşkilâtında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli, Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri, üye olamazlar ve sendika kuramazlar.

Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonları, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, üyeleri adına toplu görüşmeye katılmaya, toplu görüşmeyi sonuçlandırmaya ve taraf olmaya yetkilidir. Kuruluş amaçları doğrultusunda çeşitli

faaliyetlerde bulunabilirken; bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz. Sendika ve konfederasyonlar; kamu makamlarından maddî yardım kabul edemez, siyasî partilerden maddî yardım alamaz ve onlara maddî yardımda bulunamaz, siyasî partilerin kuruluşu içinde yer alamaz; siyasî partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamaz ve ticaretle uğraşamazlar.

Yasa koyucu, 4688 sayılı Kanun'da memur sendikalarına “toplu pazarlık” yöntemi olarak “toplu görüşme” yolunu öngörmüştür (Mahiroğulları, 2009: 26). Kanunun 28. maddesinde toplu görüşmenin kapsamı “kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile bu mahiyette etkinlik ve verimlilik artırıcı diğer yardımlar” şeklinde belirtilmiştir.

Toplu görüşmenin tarafları kamu işverenleri adına Kamu İşveren Kurulu, kamu görevlileri adına her hizmet kolunda kurulu yetkili kamu görevlileri sendikaları ile bunların bağlı bulundukları konfederasyonlardır. Kamu İşveren Kurulu; Başbakan tarafından görevlendirilen bir Devlet Bakanının başkanlığında; Başbakanlık Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Hazine Müsteşarı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarı, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı, Devlet Personel Başkanı, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü ve Kamu işveren sendikasıdan oluşur. Yetkili kamu görevlileri sendikaları ile bunların bağlı bulundukları konfederasyonlar görüşmelere Kamu İşveren Kurulu üyelerinin sayısı kadar temsilci ile katılır.

Her hizmet kolunda en çok üyeye sahip sendika ile bunların bağlı oldukları konfederasyonlar toplu görüşme yapmaya yetkilidir. En çok üyeye sahip konfederasyon temsilcisi toplu görüşme heyetinin başkanıdır. Hizmet kollarına göre belirlenen yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bağlı oldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu, çağrı yapılmasına gerek kalmaksızın her yılın Ağustos ayının on beşinci günü, Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen ve taraflara bir hafta önceden bildirilen yerde toplanırlar.

Toplu görüşme en geç on beş gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılırsa, düzenlenen mutabakat metni taraflarca imzalanır. Mutabakat metni, uygun idarî, icraî ve yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için Bakanlar Kuruluna sunulur. Bakanlar Kurulu üç ay içinde mutabakat metni ile ilgili uygun idarî ve icraî düzenlemeleri gerçekleştirir ve kanun tasarılarını Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Toplu görüşmenin tamamlanması için öngörülen süre içinde taraflar anlaşamazlarsa, taraflardan biri üç gün içinde Uzlaştırma Kurulunu toplantıya çağırabilir. Uzlaştırma Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu Başkanının başkanlığında; Üniversitelerarası Kurul tarafından, fakültelerin çalışma ekonomisi, iş hukuku, idare hukuku ve kamu maliyesi bilim dallarından seçilecek birer üye olmak üzere dört öğretim üyesinden oluşur. Uzlaştırma Kurulu, uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde toplu görüşme taraflarının temsilcilerini dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır.

Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Tarafların Uzlaştırma Kurulu kararına katılmaması durumunda anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanan bir tutanakla belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

Kanunun 37. maddesi, sendikaların yargı kararıyla kapatılmasını düzenlemiştir. Kanun sendikaların sona ermesinin üç yoldan olacağını düzenlemiştir. Bunlar; “katılma, birleşme ve yargı yoluyla kapatılma” dır (Çevikbaş, 2010: 33).

Kanunun 41. maddesinde; “kurumların girecekleri hizmet kolları, sendika ve konfederasyon üyeliklerine başvuru belgeleri ile çekilme bildirimlerinin şekli ve içereceği bilgiler, Yüksek İdarî Kurul, Kamu İşveren Kurulu ve Kurum İdarî Kurullarının oluşum biçimi ile çalışma usul ve esasları, sendika üye sayıları ve her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı bulundukları konfederasyonların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenlenme usul ve

esasları, Uzlaştırma Kurulunun çalışması ve hizmetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar” hazırlanacak olan yönetmeliklerle belirleneceği ifade edilmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, kamu görevlilerinin sendikalaşmasını yasal temel oturtması ve bir mücadelenin sonucu elde edilmesi açısından önemli, ancak kesinlikle yeterli değildir (Gülmez, 2002: 325).

2.6. 5982 Sayılı Kanun

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, bir bütün olarak değerlendirildiğinde; toplu sözleşme hakkının tanınmaması, grev hakkının olmayışı, memurun adaylık sürecinde üye olamaması, üyelik için 2 yıl çalışma şartı ve üye olamayacakların listesinin oldukça geniş tutulması açısından Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) normlarına uyum konusunda çelişen düzenlemelerdir.

Memurların sendikalaşma süreci işçilerinkine göre daha engelli gelişmekle beraber; günümüzde de memurların sendikal hakları işçilerin haklarına göre daha dar kapsamlıdır. Demokratikleşme sürecinin tamamlanabilmesi için kamu görevlilerine, işçiler gibi “toplu sözleşme” ve “grev hakkı”nın verilmesi gerekmektedir (Çevikbaş, 2010: 7-8).

12 Eylül 2010 tarihinde yapılan halk oylaması sonucun yürürlüğe giren 5982 sayılı T.C.Anayasası’nın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, kamu görevlileri açısından yeni bir süreç başlamıştır. Buna göre adı geçen kanunun 6. maddesi gereğince Anayasa’nın 53. maddesinde değişikliğe gidilerek, toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkını düzenleyen maddeye;

- Memurlar ve diğer kamu görevlileri, toplu sözleşme yapma hakkına sahiptirler.

- Toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde taraflar Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.
- Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapılma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir.

fıkraları eklenmiştir.

Anayasada yapılan bu son değişikliğin sosyal hukuk ve sosyal politika açısından hiç kuşku yoktur ki en önemlisi kamu görevlilerine ilk defa toplu iş sözleşmesi yapma hakkının tanınmış olmasıdır. Ancak 12 Eylül 2010 tarihinden bugüne geçen süre içerisinde Anayasa gereği yapılması gereken yasal düzenlemeler yapılmamış, kamu görevlilerin kazanmış olduğu haklar bir türlü bu hakkın sahiplerine yansıtılamamıştır. Ayrıca toplu sözleşmenin uyuşmazlığa düşmesi durumunda “grev hakkı”nın tanınmaması da kamu görevlileri açısından kazanılan hakkın gölgelenmesine neden olmuştur (Sarı, 2010: 51-57).

2.7. 6289 Sayılı Kanun (Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu 25 Haziran 2001 tarihinde yürürlüğe girmiş ardından 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan halk oylaması sonucunda kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı tanınmıştır. Ancak 2010 yılından bu güne beklenen yasal düzenleme gerçekleşmemiştir. 11 Nisan 2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 04.04.2012 kabul tarihli ve 6289 sayılı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile halk oylaması ile kamu görevlilerine verilen bazı haklar yasalaşmıştır. Bu bölümde 6289 sayılı kanun özetlenmiştir.

6289 sayılı kanunun 1. maddesiyle; 4688 sayılı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu” adı “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu” olarak değiştirilmiştir.

Aynı kanunun 2. maddesiyle; 4688 sayılı Kanunun 1’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı bulundukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir” ibaresi “toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir” şeklinde değiştirilmiştir.

6289 sayılı Kanunda örgütlenme hakkının kapsamı genişletilerek; sendika kurucusu olmak için eski kanunda istenen 2 yıl şartı kaldırılmıştır. Sendikaya üye olabilecek kamu görevlisi tanımı genişletilerek adaylık ve deneme süresine bakılmaksızın, stajyerler ve deneme süresine tabi olanlar da sendikalara üye olabilecek şekilde değiştirilmiştir. 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin amir ve yardımcıları ile özel güvenlik personelinin sendika üyesi olabilmesi sağlanmıştır.

Bu kanunla sendikaların kuruluş ve çalışma işlemleri kolaylaştırılmıştır. Sendika ve konfederasyonlardan kuruluş sırasında istenen belgeler azaltılmıştır. Sendika arşiv belgeleri merkezde sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’ na gönderilecektir. Yürürlükteki Kanuna göre üye sayısı 500’ü aşan şube genel kurulları delegelerle yapılabilirken artık bütün şube genel kurulları delegelerle yapılabilecektir. İlgili makamlarca düzeltilmesi istenilen zorunlu tüzük değişiklikleri genel kurul toplanmaksızın gerçekleştirilebilecektir (www.memurlar.net/haber/222096/, 12 Nisan 2012’de erişildi).

Sendika ve konfederasyonlar bünyesinde zorunlu organlar dışında da organlar oluşturulabilecektir. Genel kurul toplantılarının yapılması için öngörülen azami üç yıllık süre, dört yıla çıkarılmıştır. Sendika ve konfederasyonlar uluslararası kuruluş kurabilecektir. Şube kurulamayan il ve ilçelerde fiilen var olan il ve ilçe temsilcilikleri Kanunda düzenlenmiştir. 100 üye sayısını aşan il, 50 üye sayısını aşan ilçe temsilcilerine haftada 4 saat izin verilecektir.

Yüksek İdari Kurul kaldırılarak yönetime katılma uygulaması olarak kamu personelinin ilgilendiren genel nitelikli konularda istişareye imkân veren Kamu Personeli Danışma Kurulu oluşturulmuştur. En çok üyeye sahip üç konfederasyon ile her hizmet kolunda yetkili sendikalar bu kurulda temsil edilecektir.

İşyeri sendika temsilciliği ve sendikaların işyeri temsilciliği sistemi yeniden düzenlenmiş, işyerlerinde yetkili sendikanın dışındaki sendikalar da temsilci bulundurabilecek. İşyeri sendika temsilcilerinin izin süresi 2 saatten 4 saate çıkarılmıştır.

Kanunla beraber toplu sözleşmenin kapsamı, kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal haklar olarak belirlenmiştir.

Yapılacak toplu sözleşmelerden, tüm çalışanlar yararlanacak ancak toplu sözleşme ikramiyesinden sendikalı çalışanlar yararlanabilecektir. Toplu sözleşme görüşmeleri, son rakamı tek olan yıllarda ağustos ayında başlayacak ve ağustos ayının son iş günü tamamlanacaktır. Toplu sözleşme, kamu emeklilerinin aylık ve ücretlerine de yansıtılacaktır.

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, en çok üyeye sahip konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir, en çok üyeye sahip üç konfederasyondan birer, her hizmet kolunda en çok üyeye sahip sendikadan birer olmak üzere 15 üyeden oluşacaktır.

Uyuşmazlık halinde nihai karar verme yetkisi olan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nun; Yargıtay, Danıştay veya Sayıştay Başkanı, Başkan Vekili, Başkan Yardımcıları ve Daire Başkanları arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üyenin başkanlığında Kamu İşveren Heyetinden dört, Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinden dört, Bakanlar Kurulu'nun belirleyeceği bir öğretim üyesi ile Kamu Görevlileri

Sendikaları Heyetinin göstereceği yedi öğretim üyesi arasından yine Bakanlar Kurulu'na belirlenecek bir öğretim üyesi olmak üzere 11 kişiden oluşması öngörülmüştür.

2.8. Öğretmen Sendikacılığı

İşçilerin örgütlenmesiyle birlikte tüm dünyada kamu görevlileri de örgütlenme arayışına girmiştir. Kamu görevlilerinin bu mücadelesinde, öğretmenler de kamu görevlileri ile birlikte aynı yönde mücadele etmiştir. Öğretmenler, ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada da kamu görevlileri içerisinde sayı bakımından en kalabalık grubu oluşturmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle de çoğu ülkede kamu görevlilerin örgütlenmesinde önder rolü üstlenmiştir.

Bugün dünyanın birçok yerinde öğretmenler en yüksek oranda sendikalaşmış meslek kümesini oluşturmaktadır. Ekonomi ile ilgili sektörlerde sendikalaşma oranları yıllardır düşerken öğretmenlerde bu oran sürekli yükselmektedir. Öğretmenler, temelde daha iyi ücret, daha iyi çalışma ortamı, eğitim hizmetlerini geliştirmek ve eğitim sorunlarını çözmek amacıyla örgütlenme yoluna gitmiştir. Öğretmenlerin örgütlenme mücadelesi dönem dönem dernekler dönem dönem de sendikalar ile devam etmiştir. Öğretmenlerin sendikal hakları kazanımı ve bu hakların genişliği, ülkelerin özelliklerine göre farklılık göstermiştir. Öğretmenler, bütün dünyada şaşırtıcı bir gelişim göstererek emek hareketiyle bütünleştikleri gibi kendi statü ve gelirlerinde de önemli iyileştirmeler gerçekleştirmişlerdir (Gemici, 2008: 74).

İngiltere'de geçen asrın sonlarından bu yana öğretmen sendikasının var olduğu bilinmektedir. Sendikacılığın beşiği sayılan İngiltere'de öğretmenlerin ve örgütlerin kullanabilecekleri haklar, yasal güvence altına alınmıştır. En büyük öğretmen sendikası, 1870 yılında kurulan, kısa adı NUT olan "Ulusal Öğretmenler Sendikası"dır. Öğretmenlerin 1946 yılından bu yana grev hakkı bulunmaktadır (Demiryürek, 2008; Işıklı, 1977). NUT, günümüzde 300.000'den fazla üyeye sahiptir.

Fransa'nın merkezi bir devlet yapısına sahip olması, tüm örgütlerin Paris merkezli bir yapılanmaya girmesine neden olmuştur. Fransa'da öğretmenlerin örgütlenme mücadelesi “Milli Eğitim Federasyonu” FEN'in kurulmasıyla başlamıştır. FEN de diğer örgütler gibi Paris'te kurulmuştur. FEN, uzun yıllar Fransa'nın en büyük işçi konfederasyonu Genel İş Konfederasyonuna (The General Confederation of Labour: CGT) bağlı olarak faaliyet göstermiştir. 1947 yılında Genel İş Konfederasyonu'nun iki konfederasyona bölünmesi sonucu bir tercih yapmayı reddeden FEN, faaliyetlerini bağımsız olarak yürütmeye başlamıştır. “Laik eğitim” savunuculuğu ve “öğretmenlerin kalesi” lakabı ile bilinen örgüt, 2000 yılından itibaren faaliyetlerine UNSA Eğitim adıyla devam etmiştir (www.unsa-education.org, 07 Şubat 2011'de erişildi). UNSA Eğitim'e anaokulundan üniversiteye kadar tüm eğitimciler, kamu eğitimi hizmetlileri ve çeşitli personeli de üye olabilmektedir (Demiryürek, 2008; Gül, 2007; Işıklı, 1977).

Amerika Birleşik Devletleri'nde en geniş kapsamlı öğretmen örgütü NEA (Ulusal Eğitim Derneği) 1857'de Ulusal Öğretmenler Derneği adıyla kurulmuş ve 1870'de Okul Müfettişleri Ulusal Derneği ve Amerikan Normal Okul Derneği ile birleşerek NEA adını almıştır (Işıklı, 1977: 76) Günümüzde üyelerini, öğretmen adaylarının, öğrencilerin, işveren olmayan bütün eğitim çalışanları ile emekli olmuş eğitimcilerin oluşturduğu örgütün üç milyonun üzerinde üyesi bulunmaktadır (www.nea.org, 07 Şubat 2011'de erişildi).

1916 yılında kurulan “Amerikan Öğretmenler Federasyonu: AFT” da eğitimin her kademesinden öğretmenleri, öğrencileri, emekli olmuş öğretmenleri, yerel, resmi ve federal çalışanları, hemşireleri, diğer sağlık çalışanlarını da üye olarak bünyesine kabul eden bir diğer öğretmen örgütüdür (www.aft.org, 08 Şubat 2011'de erişildi). AFT şu an ülke çapında bir buçuk milyonun üzerinde üyeye sahiptir (Demir, 2009; Gül, 2007).

Almanya'da öğretmenlerin sendikal mücadelesi 1948 yılında Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW)'nin kurulmasıyla başlamıştır. Almanya'da bu tarihten önceki örgütsel mücadele dernekler vasıtasıyla yürütülmüştür. GEW, halen faaliyetlerini sürdürmekte ve 2011 yılı sonu itibari ile 263.000 üyeye sahiptir. Ülkede kamu görevlisi statüsündeki

öğretmenlerin grev hakkı yoktur ancak; öğretmenler, ücretlerinin belirlenmesinde yerel yönetimler ile toplu sözleşmeler imzalamaktadır (www.gew.de, 08 Şubat 2011’de erişildi).

Öğretmenlerin sendikal mücadelesinde dünya çapında örgütlenmeyi güçlendirecek ve mücadeleyi tüm dünyaya yayacak bazı çatı örgütler oluşmuştur. Bu alanda kurulmuş ilk öğretmen sendika örgütü iki dünya savaşı arası dönemde varlığını sürdürmüş olan İTE (Eğitim Emekçileri Enternasyonalı)’dır (Işıklı, 1977: 77).

İkinci Dünya savaşından sonra Uluslararası sendikal örgütlenmede de yeniden yapılanmaya girmiştir. 1945 yılında Dünya çapında sendikaları bir araya getirmek amacıyla Dünya Sendikalar Federasyonu kurulmuştur. 1946 yılında Paris’te düzenlenen “Uluslar arası Öğretmenler Sendika Konferansı”nda Öğretmen Sendikaları Federasyonu (FISE) kurulmuştur.

Soğuk Savaş’ın hızlanmasıyla birlikte, Dünya Sendikalar Federasyonu da süreçten etkilenmiş; komünist ve komünist olmayan sendikalar şeklinde bir bölünmeye gitmiştir. Batılı bazı ülkelerin sendika federasyonları ve Amerikan Sendikaları, Dünya Sendikalar Federasyonu’ndan ayrılarak, 1949 yılında Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)’nu kurmuştur. Bu konfederasyona bağlı olarak Amsterdam’da Hür Öğretmen Sendikaları Federasyonu (IFFTU) kurulmuştur.

Uluslar arası alanda faaliyet gösteren bir diğer öğretmen örgütü de 1910 yılında Roma’da kurulmuş olan Dünya Öğretmen Konfederasyonu (WCT)’dur. Dünya Öğretmen Konfederasyonu, Dünya Emek Konfederasyonu (WCL)’nin eğitim iş kolundaki bağlı örgütüdür (Yıldırım, 2007: 50).

1952 yılında FISE, IFFTU ve WCT’ye bir dördüncü olarak Öğretmenlik Mesleği Örgütleri Dünya Konfederasyonu (WCOPT) eklenmiştir. Öğretmenler, IFFTU’yu ideolojik sosyal demokrat, FISE’yi komünist ve WUCT’yi hristiyan demokrat olarak nitelendirmiştir. Buna karşılık WCOPT, kendini bu nitelendirmelerden uzak tutmuş ve öğretmenlerin haklarını savunan bağımsız bir hak arama örgütü olarak

ifade etmiştir. 1972 yılına kadar Washington'dan yönetilen örgüt, başta İskandinav ülkeler olmak üzere pek çok Avrupa ülkesinde etkili olmasıyla birlikte merkezini İsviçre Morges'e taşımıştır (Acuner, 1994: 173-174).

IFFTU ve WCOTP arasında sürekli bir rekabet mevcutken; başlangıçta Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerinin öğretmen örgütlerinin üye oldukları bu federasyonlar, Afrika ve Asya ülkelerinin sömürgelerinden kurtularak yeni bağımsız devletlerin öğretmen örgütlerinin oluşması ile birlikte hızlı bir şekilde genişlemiştir. Ancak WCOTP, kendini bağımsız bir öğretmen örgütü olarak nitelendirmesi sebebiyle IFFTU'ya göre daha hızlı bir gelişim göstermiştir (Acuner, 1994; Işıklı, 1977).

Avrupa Öğretmen Sendikaları Komitesi (ETUCE) 1977 yılında öğretmenleri Avrupa düzeyinde haklarını savunmak amacıyla kurulmuştur. ETUCE, kuruluşundan itibaren öğretmenleri bir çatı altında toplamak amacıyla çalışmalar yapmıştır. IFFTU, WCT ve WCOTP, Avrupa düzeyinde birlikte çalışmalar yapmıştır (Acuner, 1994: 176-177).

1980'lerin sonunda IFFTU ve WCOTP arasında resmi birleşme çalışmaları ve temasları yaşanmıştır. 1993 yılında Stokholm'de yapılan anlaşma ile Eğitim Enternasyonalı (EI) kurularak birleşme gerçekleşmiştir. Dünya genelinde öğretmenler ve diğer eğitim çalışanlarının üye olduğu sendikaların büyük çoğunluğu Eğitim Enternasyonalı'ne üyedir. Eğitim Enternasyonalı günümüzde 170 ülkeden 400'ü aşkın sendikanın 30 milyonu aşkın üyesini temsil etmektedir. Uluslararası öğretmen örgütlerinin bu birleşimi öğretmenlerin çıkarlarını savunmak ve eğitim sorunlarını çözmek ve kaliteli bir eğitim sistemi geliştirmek açısından bir fırsat yaratmıştır (<http://www.ei-ie.org/>, 15 Nisan 2012'de erişildi.).

ETUCE, 2010 yılından itibaren Eğitim Enternasyonalı'nın Avrupa Bölgesi Yapısı haline gelmiştir. ETUCE, tüm Avrupa'da 45 ülkeden 135 öğretmen sendikasını temsil etmektedir. 12,8 milyon üyesi bulunan ETUCE, ETUC'a bağlıdır.

2.9. Türkiye’de Öğretmen Örgütleri

Toplumların kalkınmasında ve gelişmesinde en önemli role sahip meslek grubu öğretmenliktir. Kamu görevlileri içerisinde öğretmenler örgütlenme bakımından da bu rollerini yeterince üstlenmiş ve bu uğurda yeterince bedel ödemiştir.

2.9.1. Osmanlı İmparatorluğu döneminde öğretmen örgütleri

Öğretmenlerin ülkemizdeki örgütlenme mücadelesi cemiyetler vasıtasıyla Osmanlı İmparatorluğu’nun son döneminde başlamıştır. 1876 tarihli Kanun-i Esasi’nin bazı maddelerinin değiştirilmesiyle ortaya çıkan 1908 tarihli II. Meşrutiyet Anayasası ile dernek kurma özgürlüğü ilk kez tanınmıştır (Gerboğa, 2006; Yıldırım, 2007).

İlk öğretmen örgütlenmesi olan “Encümen-i Muallim” Darülfünun (Üniversite) ve Darülmualimin (Erkek Öğretmen Okulu) mezunlarının “öğretmenlerin ekonomik ve sosyal haklarını savunmanın yanında çeşitli eğitim ve ülke sorunlarının çözümü için öneriler geliştirip hükümet politikalarına yardımcı olmak” amacıyla kurulmuştur (Akyüz, 2007: 10).

Öğretmen Topluluğu anlamına gelen bu örgütün ilk genel başkanı İttihat ve Terakki Partisi’nin önemli isimlerinden Emrullah Efendi’dir. Emrullah Efendi’nin daha sonra eğitim bakanlığı da yapmış olması nedeniyle; bazı öğretmenlerce, bakanlığın bir dairesi gibi çalışmakla suçlanmıştır (Gemici, 2008: 87).

İlk öğretmen örgütü Encümen-i Muallimin yöneticileri Maarif Nezareti görevlilerinden olduğu için, buna bir tepki olarak 1908 yılında İstanbul’da idadi (lise), rüşdi (ortaokul) ve iptidai (ilkokul) okullarının öğretmenleri tarafından “öğretmenlerin haklarını savunmak ve halk arasında eğitimin yaygınlaşmasını sağlamak” amacıyla Muhafaza-i Hukuk-ı Muallimîn Cemiyeti adında ikinci bir örgüt kurulmuştur. Cemiyetin başkanlığına Zeki Bey getirilmiştir (Akyüz, 2007; Kaynak, 1977).

Encümen-i Muallimin yöneticileri, öğretmenlerin parçalanmaması için Cemiyet-i Muallimin'e katılmayı uygun görmüşler ve 1908 yılının sonlarına doğru Encümen-i Muallimîn ve Muhafaza-i Hukuk-ı Muallimîn Cemiyeti, Cemiyet-i Muallimîn adı altında birleşmiş; başkanlığına Zeki Bey seçilmiştir (Kaynak, 1977: 94). Zeki Bey, kuruluşun genel amacını şöyle özetlemektedir: “Meşrutiyet ve hürriyet dönemine yaraşır şekilde genel eğitimin yurttan yayılmasını sağlamaya çalışmak ve bu alanda Nezarete yardımcı olmak.” Cemiyet-i Muallimîn 1909 yılından itibaren cemiyetin görüşlerini yaymak ve özellikle de ilköğretim öğretmenlerinin haklarını savunup korumak için on beş günlük Mir'at-i Maarif adında bir dergi çıkarmıştır (Akyüz, 2007: 14). Hareket Ordusu'nun İstanbul'da asayiş sağlamaya çalışarak 1909'da şehre girmesinden sonra Zeki Bey tutuklanmış ve Cemiyet-i Muallimîn'in dağılmıştır (Nurdoğan, 2007: 73).

1909 yılında çıkarılan Tatil-i Eşgal Yasası ile cemiyetlerin yasaklanması, öğretmen örgütlenmesinin önünde büyük bir engel olmuştur. Cemiyet-i Muallimin dağıldıktan sonra kurulan 1909 yılında Ahmet Bey tarafından Neşr-i Maarif ve Teavün-i Muallimin Cemiyeti (Eğitimi Yayma ve Öğretmenler Yardımlaşma Cemiyeti) bu ortamda açılmıştır. Ancak öğretmenlerin desteğini kazanamadığı için ömrü çok uzun sürmemiş ve kapanmıştır.

Bu dönemde kurulan bir diğer öğretmen örgütü, Terakki-i Maarif ve İttihad-ı Muallimîn Cemiyeti (Eğitimi Geliştirme ve Öğretmenleri Birleştirme Derneği)'dir. Haziran 1910'dan önce Bursa'da kurulmuştur. Cemiyetin 15 Haziran 1910 tarihli Memurîn gazetesinde yayımlanan ve Mebusan Meclisi'ne çektiği bir telgrafın, öğretmenlerin sendikal mücadelesine çok önemli bir örnek olduğu ifade edilirken; Tanin Gazetesi'nde çıkan bir haberde ilköğretim öğretmenlerinin örgütü olarak belirtilen Cemiyet'in, bir kongre topladığı ve bu tür kongrelerin, “toplanma hürriyeti”nin uygulaması olduğu için Meşrutiyet döneminde ülkemiz için çok yararlı olduğu vurgulanmıştır (Akyüz, 2007: 27).

1910 ile 1914 yılları arasında öğretmenler yerel özellikler taşıyan derneklerde örgütlenmişlerdir. 1911 yılında Edirne'de kurulan Mahfel-i Muallimin Cemiyeti Nafi

Atuf Kansu tarafından kurulmuş ve öğretmen sorunlarıyla da ilgilenmiş bir öğretmen lokalidir. Kansu, Mahfel-i Muallimin'i Türkiye Maarif Tarihi'nde ilk öğretmen derneği olarak tanıtmıştır (Gündüz, 2010: 1092). 1913'de Bursa'da kurulan Muallim Yurdu Bursa'da Darülmuallimin Müdürü Ethem Nejat'ın girişimleriyle öğretmenleri kahve köşelerinden kurtarıp, fikir alışverişinde bulunmak, kitap, dergi, gazete okumak amacıyla kurulmuştur (Akyüz, 1978; Yıldırım, 2007).

1909–1912 yılları arasında Varna, Selanik, Manastır ve Üsküp'te geniş öğretmen kitlelerinin katılımlarıyla öğretmen kongreleri düzenlenmiştir. Akyüz (2007: 28), bu tür kongre ve toplantıların hizmet içi eğitim işlevi gördüğünü, öğretmenlerde meslek bilincini güçlendirdiğini, onlarda kitle halinde etkinlikte bulunmak fikrini geliştirdiğini, sonuçta bir örgütlenme ihtiyacını ortaya çıkardığını belirtmiştir.

Millî Tâlim ve Terbiye Cemiyeti, 1916'da İstanbul'da kurulmuştur. Akyüz (2007)'e göre bu cemiyetin asıl amacı eğitim birliği sağlamak, Türklerin kendilerine güven duygularını ve bilinçlerini uyandırmak, eğitimin yalnızca bilim yönüyle uğraşmaktır. Bu cemiyetin öğretmenlerin haklarını savunmak, dayanışmalarını sağlamak gibi bir amacı görülüyorsa da cemiyetin savunduğu fikir özünde bu amaca yabancı değildir.

1918 yılı Ocak ayında İstanbul ili ilkokul öğretmenleri, ilköğretim meclisine üye seçmek amacıyla Üniversite konferans salonunda toplanmışlardı. Bu münasebetle Ahmet Halit Beyin ortaya attığı bir teklif üzerine orada hazır bulunanlarca bir cemiyet kurulmasına karar verilmişti. 10 Mart 1918'de İstanbul'da “Öğretmenlerin birbirleriyle tanışmalarını sağlamak ve onların bilimsel, sosyal, ekonomik ihtiyaçlarını ve saygınlıklarını sağlamaya ve halkın kültürünü yükseltmeye çalışmak.” amacıyla Muallimler Cemiyeti adında bir öğretmen derneği kurulmuştur (Akyüz, 2007; Göldaş, 1981). Muallimler Cemiyeti, Yunanlıların İzmir'i işgalini protesto etmek amacıyla 22 Mayıs 1919 tarihinde İstanbul Sultanahmet Meydanı'nda önemli bir miting düzenlemiştir.

Muallimler Cemiyeti, ilkokul öğretmenleri maaşlarını alamamaları nedeniyle boykota giderken onları desteklememiş; üstelik gazetelere boykotla alakamız yoktur ilanları vermiştir. Bunun üzerine, direnişte kendilerini desteklemeyen Muallimler Cemiyeti üyelerinin büyük bir bölümü, örgütlerinden istifa etmişlerdir (Akyüz, 1978; Göldaş, 1981; Kaynak, 1977; Orhan, 2001).

2.9.2. Kurtuluş savaşı döneminde öğretmen örgütleri

Mekatib-i İbtidaiye Muallimler Cemiyeti (İlkokul Öğretmenleri Derneği), Nisan 1921’de öğretmen maaşlarının ödenmemesi üzerine yapılan boykotu Muallimler Cemiyeti’nin desteklememesi üzerine cemiyetten istifa eden öğretmenlerce ilkokul öğretmenlerinin sorunlarını ön planda tutmak amacıyla kurulmuştur (Gerboğa, 2006: 48). Bu örgütün en önemli özelliği ilk genel kurulu sonunda yönetim kurulunun 6’sı kadın, 6’sı erkek 12 öğretmenden oluşturulmasıdır. Bu karma örgüt İstanbul’daki birçok örgütlenmeye de örnek olmuştur (Gemici, 2008: 88).

Temmuz 1920’de Ankara’da ilk öğretmen örgütü olarak “Muallim ve Muallimler Cemiyeti” kurulmuştur. Cemiyetin başkanının Türkiye Büyük Millet Meclisi’ ne gönderdiği bir davetiye mecliste okunmuş ve cemiyetin kuruluşu memnuniyetle karşılanmıştır. İlk Eğitim Bakanı olan Dr. Rıza Nur ise tüm eğitim müdürlüklerine bir genelge göndererek cemiyeti desteklemiştir (Akyüz,1978; Altunya, 1998). Anadolu’ nun değişik yerlerinde bu cemiyetin şubeleri açılmıştır.

Muallim ve Muallimler Cemiyeti, giderek gelişip güçlenince 7 Mayıs 1921 tarihinde, Türkiye Muallime ve Muallimler Cemiyetleri Birliği adında bir üst birliğe dönüşmüştür (Akyüz,1978; Altunya, 1998).

Türkiye Muallime ve Muallimler Cemiyetleri Birliği, Türkiye’de öğretmen hareketinin ilk merkezi örgütlenmesi olarak kabul edilmektedir. Bu merkezi örgüt, Kurtuluş Savaşı yıllarında yurdun dört bir yanında yerel olarak ortaya çıkan öğretmen derneklerini merkezi bir çatı altında tavrı ve eylem birliğine sokmak için “Muallimlik mesleğini korumak, muallimlerin içtimai vaziyetini düzeltmek, bu gayesine iktisadi ve

ilmi vasıtalarla ulaşmak.” amacıyla kurulmuştur (Gül, 2007; Kaynak, 1977). Ankara’daki bu merkezi örgütlenme karşısında İstanbul’daki Muallimler Cemiyeti ve Mekatib-i İptidaiye Muallimler Cemiyeti kendilerini feshederek bu birliğe katılmışlardır (Akyüz, 1978: 247).

2.9.3. Cumhuriyet dönemi öğretmen örgütleri

Cumhuriyetin ilanının ardından 1924 Anayasası ile toplanma ve dernek kurma hakkı tanınmıştır. Ancak memlekette yaşanan asayiş sorunları nedeniyle 1925 yılında çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu ile bu girişimler tümüyle durdurulmuştur. Tek partili dönemle birlikte memurların örgütlenmesi 1938 tarihli Cemiyetler Yasası ile yasaklanmıştır. Bu sebeple öğretmenler 1924’den 1946’ya kadar yerel örgütler şeklinde faaliyet gösterirken; merkezi bir örgütten yoksun kalmıştır. Bu anlamda; Cumhuriyet sonrası 1922-1946 yıllarını kapsayan dönem, örgütsüzlük ve durgunluk dönemi olarak kabul edilebilir (İnceoğlu, 2010: 16).

2.9.4. Çok partili dönemde öğretmen örgütleri

II. Dünya Savaşı’nın sona ermesiyle birlikte ülkemizde 1946 yılında, tek partili dönemden çok partili döneme geçilmiştir. Geçişin hemen ardından Cemiyetler Kanunu’nda yapılan değişikliklerle, sınıf esasına dayanan derneklerin kurulması yasağı iptal edilerek, parti, dernek, sendika gibi örgütlerin kurulmasına olanak tanınmıştır.

Öğretmenler, yapılan bu değişikliğin ardından Türkiye’nin birçok bölgesinde çok sayıda dayanışma örgütü özelliği taşıyan dernek, cemiyet ve federasyon kurmuştur. Bu örgütlerin tek çatı altında toplanması amacıyla, 1948 yılında “Öğretmen Yardımlaşma Dernekleri Birliği” kurulmuştur. Bu birlik 1950’de “Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Birliği”, 1954 yılında ise “Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (TÖDMF)” adını almıştır. Örgüt, Türkiye öğretmen hareketinin ikinci merkezi örgütü olarak kabul edilmektedir (Altunya, 1998; Meydan, 1986).

Federasyon, 1960’lara dek sorunların çözümü için hükümete karşı ricacı bir tavır içinde iken, bu tarihten sonra daha sert ve eylemci bir tutum takınmıştır bununla

beraber 1954 yılında 15.000 olan üye sayısının 1966 yılında 72.000'e ulaştığı görülmektedir (Altunya, 1998; Güvenç, 2008). TÖDMF öncülüğünde 20 Şubat 1963 yılında yapılan Büyük Eğitim Miting'i ücretlerde artış ve bazı özlük haklarına kavuşulması gibi önemli kazanımlar sağlamıştır (İnceoğlu, 2010:16) .

2.9.5. İlk öğretmen sendikaları

1965 yılına gelinceye kadar öğretmenler, genelde dernekler etrafında örgütlenmişler, yasal engeller yüzünden sendika kuramamışlardır. 8 Haziran 1965 tarihinde 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle 10 Temmuz 1965 tarihinde ilk öğretmen sendikası olan Türkiye Öğretmen Sendikası (TÖS), TÖDMF'nin belirlediği 92 öğretmen tarafından kurulmuştur. Genel başkanlığa Fakir Baykurt seçilmiştir.

TÖS ile TÖDMF iki ayrı öğretmen örgütü olarak varlıklarını sürdürürken aralarında sürtüşmeler de yaşanmaktaydı. TÖDMF'nin 1968 yazında yapılan genel kurulunda TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt ve arkadaşları, Fakir Baykurt'un başkanlığında TÖDMF yönetimini aldılar. TÖDMF, bir yıllık geçiş sürecinden sonra, 1969 yazında toplanan genel kurulunda kendini feshederek TÖS ile birleşti. Tüm mal varlığı TÖS'e devredildi (Güvenç, 2008; İnceoğlu, 2010).

TÖS'ün kurulmasının ardından çok sayıda öğretmen sendikası kurulmuş, ancak bunlardan sadece Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası (İLK-SEN), Teknik Öğretmenler Sendikası (TEK-SEN) ve Milliyetçi Öğretmenler Sendikası ciddi üye sayılarına ulaşabilmiştir.

Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası (İLK-SEN) 12 Temmuz 1965'te Ankara'da kurulmuştur. 1971 yılında 312 şubede tümü ilkokul öğretmeni olan 47600 üyeye sahip olan sendika, İstanbul İlkokul Öğretmenleri Sendikası ile birleşerek Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikaları Federasyonu'nu oluşturmuştur (Güvenç, 2008: 169).

TÖS ve İLK-SEN, 1969’da “Büyük Öğretmen Boykotu” adıyla genel grev yapmış ve bu grev Türkiye’nin en önemli grevlerinden biri olmuştur (Güvenç, 2008; Sarpkaya, 2005). Ancak bu iki sendikanın düzenlemiş olduğu “Büyük Öğretmen Boykotu”, memur sendikalarının kapatılmasına sebep olmuştur.

2.9.6. Öğretmen sendikalarının kapatılması

Ülke çapındaki bu huzursuzluk ve eylemler sonucu 12 Mart 1971’de yapılan askeri müdahale ile Anayasa’da yapılan değişiklik ile tüm çalışanlara verilen “sendika kurma hakkı” sadece işçilere tanınmıştır. Memur ve öğretmen sendikaları kapanmış ve memurların sendikalaşması yasaklanmış ve öğretmenlerin örgütlenmesi sendikalardan yine derneklere dönmüştür.

1971’de kapatılan TÖS’ün kurucu ve üyelerinin bazılarının içinde yer aldığı bir grup tarafından 4 Eylül 1971 tarihinde “Atatürk devrimleri, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile Anayasanın milli, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti kapsamı içinde üyelerinin tüm ekonomik, demokratik, sosyal ve özlük haklarını koruyup geliştirerek birleşmelerini ve dayanışmalarını sağlamak” amacıyla Türkiye Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER) kurulmuştur. Kurulduğu günden itibaren TÖS’ün mirasına sahip çıkan dernek, grevli ve toplu sözleşmeli sendika talebini sürekli vurgulamış ve 650 şube ve 200 bine yakın üyeye ulaşmıştır (Gül, 2007:44)

Ülkücü Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Derneği (ÜLKÜ-BİR), “Bütün öğretim üyeleri ve yardımcıları ile öğretmenleri Türk yurdunun ve milletinin bölünmez bir bütün olduğu esası ile Türk Milliyetçiliği ve Atatürk’ün “Muasır Medeniyet Seviyesinin Üstüne Çıkmak” ülküsü etrafında toplayarak sosyal, kültürel ve mesleki dayanışmayı sağlama” amacıyla Aralık 1971’de kurulmuştur. Dernek her öğretim düzeyinde öğretmenleri ve menşei öğretmenlik olup resmi veya özel başka bir işle uğraşanları ve öğretmen yetiştiren okulların son sınıf öğrencilerini üye olarak kabul etmiştir. Ülke düzeyinde 330 şube ve 78.000 üyeye ulaşmıştır. Örgüt TÖB-DER gibi toplu gösteri eylemlerine başvurmamıştır (Gül, 2007; Serinoğlu, 2004).

Hürriyetçi Öğretmenler Yardımlaşma ve Dayanışma Birliği (HÜR-ÖĞRET-BİR) 1975 yılında “üyelerinin ve bütün öğretmenlerin toplumdaki saygınlıklarının artırılmasına çalışmak, milli kültürün öğretilmesine, birlik ve beraberliğin devamının teminine, ülkeye yararlı genç nesiller yetiştirilmesine, hürriyet ve ilim doğrultusunda Türk milli eğitiminin gelişmesine yardımcı olmak” amacıyla kurulmuş olup, 59 şube ve 11.000 üyeye ulaşmıştır. Mefkûreci Öğretmenler Derneği (MEF-DER), 1975 yılında “öğretmenler arasında mesleki yardımlaşma ve dayanışma sağlamak, üyelerinin haklarını korumak ve sağlamak, eğitim ve öğretimin milli değerler etrafında birleşmesini sağlamak” amacıyla kurulmuş olup 10 bine yakın üyeye ulaşmıştır. Hürriyetçi Öğretmenler Derneği (HÜR-DER), 1977 yılında kurulmuş olup, o dönemde her öğretim düzeyindeki öğretmenlerden 6000’e yakın üyeye sahip olmuştur (Yıldırım, 2007: 59).

Öğretmen sendikalarının kapatılmasının ardından kurulan bu derneklerin çoğu, kapatılan öğretmen sendikalarının yerine kurulmuşlardır ve çalışmalarında sendikal amaçlar belirleyici olmuştur. Öğretmen örgütlerinin bu döneminin ikinci özelliği ise; siyasallaşmalarıdır. Kurulan öğretmen derneklerinin tümünde siyasi partilerin yoğun etkileri gözlenmiştir (Gemici, 2008; Yıldırım, 2007).

2.9.7. 1980 sonrası öğretmen örgütleri

12 Eylül 1980’de yapılan askeri darbe ile ülkedeki tüm demokratik kitle örgütleri kapatılmıştır. 12 Eylül 1980’den sonra hazırlanan 1982 Anayasası, sendika kurma ve sendikal hakların uygulama alanını “işçilerle” sınırlı tutmuştur. Memurlar için sendika kurma, toplu sözleşme ve grev haklarını açıkça tanıyan ya da yasaklayan bir kurala yer vermemiştir (Demiryürek, 2008; Gül, 2007).

Öğretmenler 12 Eylül 1980 sonrasında uzun süre örgütsüz kalmış; ancak 1985 yılından itibaren sendikalaşma faaliyetine girmiştir. 1986 yılında ABECE Dergisinin çıkışı ile birlikte öğretmenlerin örgütlenme çabaları yeni bir boyut kazanmıştır (Demiryürek, 2008: 43). 1986 yılından 1988 yılına kadar iki yıllık bir süreç içinde ABECE Dergisi, eğitim sistemi ve öğretmenlerin karşı karşıya kaldıkları sayısız sorunun ancak örgütlenme hakkının sağlanması ile çözülebileceğini savunmuştur.

Üstelik dergi yayın hayatına başlamasında ki amacın da sendikalaşma olduğunu belirtmiştir (Gülmez, 2002, aktaran: Demir, 2009: 19).

ABECE Dergisi'nin etrafındaki çabalar 16 Şubat 1988 tarihinde kurulan EĞİT-DER'i yaratmıştır. 16 Şubat 1988'de daha önce öğretmen örgütlerinde görev almış emekli ya da çeşitli nedenlerle görevlerinden ayrılmış öğretmenlerden oluşan üyeler, “üyelerinin sosyal, ekonomik, kültürel hakları için çalışmalar yapmak” amacıyla Eğitimciler Derneği (EĞİT-DER)'ni kurmuştur. Ancak öğretmenler, EĞİT-DER'e sadece fahri üye olabiliyorlardı (İnceoğlu, 2010: 24).

Sendikal örgütlenmenin olmadığı bu dönemde öğretmenler, bazı kamu çalışanları ile birlikte “Türkiye’de kamu çalışanlarının sendikal haklarını elde edebilmesi için öncelikle kamuoyunun oluşturulması ve kamu çalışanları nezdinde iyi bir alt yapı çalışmasının yapılması” amacıyla bir vakıf kurma yoluna giderek 6 Mart 1989 tarihinde Türkiye Kamu Çalışanları Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (TÜRKAV)'nı kurmuştur.

2.9.8. Yakın dönem öğretmen sendikaları

1985 yılında memurların sendikal örgütlenmelerinin önünde herhangi bir yasal engel olmadığının anlaşılması ile birlikte öğretmenler, EĞİT-DER bünyesinde örgütlenmiştir. 1982 Anayasası'nın boşluklarından yararlanarak 1971'den sonra kurulan ilk öğretmen ve ilk memur sendikası, 28 Mayıs 1990'da kurulan Eğitim-İş Sendikası olmuştur. Ardından 13 Kasım 1990'da Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğit-Sen) kurulmuştur. Daha sonra bu iki sendika 23 Ocak 1995'te birleşerek Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM-SEN)'nı kurmuştur (Demiryürek, 2008; Gül, 2007; Serinoğlu, 2004).

Bu sendikalaşma sürecinde 14 Şubat 1992'de Ankara'da Eğitimciler Birliği Sendikası (EĞİTİM-BİR-SEN) kurulmuştur. Aynı dönemlerde; Türkiye Kamu Çalışanları Vakfı, 1992 yılında Türkiye Kamu Çalışanları Konfederasyonu'nu kurarak sendikalaşmıştır. 18 Haziran 1992'de Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri

Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (TÜRK EĞİTİM-SEN) bu konfederasyona bağlı olarak kurulmuştur (Yıldırım, 2007: 68-71).

Öğretmenler, memur sendikacılığının yasal olarak başlayamadığı dönemde mücadelesini fiili olarak başlatmıştır. Öğretmen sendikaları; Danıştay 1. Dairesi'nin Anayasa'nın 51. maddesi hakkında verdiği “ilgili maddenin memur örgütlenmesine herhangi bir engel teşkil etmeyeceği” yönündeki kararından 4688 sayılı Kanun'un çıkışına kadar yasal dayanaktan yoksun bir şekilde faaliyet göstermiştir. Ancak bu dönemde kurulan öğretmen sendikaları, kuruluşlarını İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, ILO Sözleşmesi ve Avrupa Sosyal Şartına dayandırmıştır. 25.06.2001 tarihinde kabul edilen 4688 sayılı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu” ile memurların sendika kurmaları yasal dayanağa kavuşması ile öğretmen sendikaları da bu tarihten sonra tüzel kişilik kazanmıştır (Aydın, 2009: 211).

2.10. Türkiye'deki Mevcut Eğitim Sendikaları ve Faaliyetleri

25.06.2001 kabul tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ile tüm kamu görevlileri gibi öğretmen sendikaları da yasal dayanağa kavuşmuştur. Ancak bu yeni yasa ile kamu görevlileri meslek bazında sendika kuramayacak ancak 07.09.2001 tarih 24516 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik ile belirlenecek olan hizmet kolları esasına göre sendikalaşacaktır.

İlgili Yönetmeliğe göre; kamu görevlileri çalıştıkları kurum veya kuruluşun girdiği hizmet kolunda kurulmuş olan sendikalara üye olabilecektir. Sendikalar; büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri, eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri, sağlık ve sosyal hizmetler, yerel yönetim hizmetleri, basın, yayın ve iletişim hizmetleri, kültür ve sanat hizmetleri, bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri, ulaştırma hizmetleri, tarım ve ormancılık hizmetleri, enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri ve diyanet ve vakıf hizmetleri olmak üzere 11 hizmet kolu etrafında toplanmıştır. Araştırmamızın temelini

oluşturan öğretmen örgütleri de “02 sıra no”lu hizmet kolu olan “Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri” hizmet kolu içerisinde yer almaktadır.

Tablo 2-1. Eğitim, öğretim ve bilim hizmet koluna giren kamu ve kuruluşlar

Hizmet Kolu	Kurum	Kurum ve Kuruluşlar
Sıra No	Kodu	
02	01	Milli Eğitim Bakanlığı
	02	Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü
	04	Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı
	05	Üniversiteler Arası Kurul Başkanlığı
	06	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
	07	Üniversiteler
	08	İleri teknoloji Enstitüleri
	09	Yüksek Öğrenim, Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü

(Resmi Gazete, 24516)

Tablo 2-1.’de “Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri” hizmet kolunda açılmış olan sendikalara üye olabilecek kişilerin çalıştığı kurum ve kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü (TODAİE), Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK), Üniversiteler arası Kurul (ÜAK), Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM), Üniversiteler, İleri Teknoloji Enstitüleri ve Yüksek Öğrenim, Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü (KYK) şeklinde belirtilmiştir. Bu kurum ve kuruluşlarda çeşitli unvanlar altında çalışanlar Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet kolunda kurulmuş herhangi bir sendikaya üye olabilmektedir.

Tablo 2-2.’de Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri kolunda 30.03.2012 tarihi itibari ile faaliyet gösteren sendikalar yer almaktadır. Bu sendikalardan 7’si bir konfederasyona bağlı, geri kalan 19 tanesi herhangi bir konfederasyona bağlı olmaksızın bağımsız bir şekilde olmak üzere 26 eğitim sendikası faaliyet göstermektedir:

Tablo 2-2. Eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikalar

Hizmet Kolu No	Hizmet Kolu Adı	Sıra No	Sendika No	Sendika Unvanı	Bağlı Olduğu Konfederasyon
02	Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri	1	12	TÜRK EĞİTİM-SEN Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası	TÜRKİYE KAMU- SEN
		2	14	EĞİTİM-SEN Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası	KESK
		3	28	EĞİTİM-BİR-SEN Eğitimciler Birliği Sendikası	MEMUR-SEN
		4	41	ÇES Çağdaş Eğitimciler Sendikası	BAĞIMSIZ
		5	43	TEM-SEN Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası	BAĞIMSIZ
		6	106	ÖZGÜR EĞİTİM-SEN Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		7	112	ANADOLU EĞİTİM-SEN Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hiz.Sen	BAĞIMSIZ
		8	116	ATA EĞİTİM-SEN Ata Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		9	120	EĞİTİM-İŞ Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası	BİRLEŞİK KAMU- İŞ
		10	125	TEÇ-SEN Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		11	126	KUVAYI EĞİTİM-SEN Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası	BAĞIMSIZ
		12	132	EĞİTİM HAK-SEN Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası	HAK-SEN
		13	138	AND-SEN Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası	BAĞIMSIZ
		14	153	EÇSEN Eğitim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		15	154	TÜM EĞİTİM-BİR-SEN Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası	BAĞIMSIZ
		16	156	BEÇ-SEN Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası	BASK
		17	161	DES Demokrat Eğitimciler Sendikası	BAĞIMSIZ
		18	163	BİRLİK EĞİTİM SEN Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		19	166	EY-SEN Eğitim Yöneticileri Sendikası	BAĞIMSIZ
		20	168	BİLGEÇ Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		21	170	EĞİTİM SÖZ-SEN Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası	BAĞIMSIZ
		22	172	MEÇ-SEN Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		23	173	TEG-SEN Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası	BAĞIMSIZ
		24	180	DEMOKRATİK EĞİTİM-SEN Demokratik Eğitim Çalışanları Sendikası	DESK
		25	182	METESN Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ
		26	183	AKTİF EĞİTİM-SEN Aktif Eğitimciler Sendikası	BAĞIMSIZ

(www.csgeb.gov.tr/csgebPortal/cgm.portal?page=sendikalar&id=1.1, 30.03.2012’de
erişildi).

Günümüzde faaliyetlerini sürdüren eğitim sendikaları şunlardır: Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (TÜRK EĞİTİM-SEN), Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM-SEN), Eğitimciler Birliği Sendikası (EĞİTİM-BİR-SEN), Çağdaş Eğitimciler Sendikası (ÇES), Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası (TEMSSEN), Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası (ÖZGÜR EĞİTİM-SEN), Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası (ANADOLU EĞİTİM-SEN), Ata Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası (ATA EĞİTİM-SEN), Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (EĞİTİM-İŞ), Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası (TEÇ-SEN), Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası (KUVAYI EĞİTİM-SEN), Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası (EĞİTİM HAK-SEN), Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası (AND-SEN), Eğitim Çalışanları Sendikası (EÇSEN), Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası (TÜM EĞİTİM-BİR-SEN), Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası (BEÇ-SEN), Demokrat Eğitimciler Sendikası (DES), Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası (BİRLİK EĞİTİM SEN), Eğitim Yöneticileri Sendikası (EY-SEN), Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası (BİLGEÇ), Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası (EĞİTİM SÖZ-SEN), Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası (MEÇ-SEN), Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası (TEG-SEN), Demokratik Eğitim Çalışanları Sendikası (DEMOKRATİK EĞİTİM-SEN), Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (METESEN) ve Aktif Eğitimciler Sendikası (AKTİF EĞİTİM-SEN)'dir.

2.10.1. Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Eğitim-Sen)

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası 18 Haziran 1992 tarihinde Ankara'da kurulmuştur. Sendika, ilk memur sendikaları konfederasyonu olan Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (TÜRKİYE KAMU-SEN)'na bağlıdır. Bu bölüm sendikanın resmi internet sitesinde yer alan tüzüğü özetlenerek hazırlanmıştır (www.turkegitimsen.org.tr/mevzuat2.php, 30 Nisan 2012'de erişildi).

TÜRK EĞİTİM-SEN, Anayasada ifadesini bulan, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, millî ve manevî değerlere, insan haklarına, demokratik ve laik cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı kalarak, demokrasinin korunup bütün kurum ve kurallarıyla yerleşmesi ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması yolunda çaba göstermeyi; toplum ve iş barışını tesis ederek devlet-millet kaynaşmasına ve sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunmayı; hür sendikacılık anlayışı içerisinde, üyelerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve meslekî hak ve menfaatlerini korumayı ve geliştirmeyi ve Türk millî eğitim sisteminin temel ilke ve hedeflerinin, 21'inci Yüzyılın ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde gerçekleşmesi için; uygulamada ortaya çıkan eksiklik, aksaklık ve yanlışlıkları tespit ederek, gelişen eğitim teknolojisi ışığında düzeltilmesi, iyileştirilmesi ve geliştirilmesi yönünde yol göstermeyi, görüş ve önerilerde bulunmayı amaç edinmiştir (Türk Eğitim-Sen Tüzüğü, 2001).

TÜRK EĞİTİM-SEN, bu amaçlar doğrultusunda;

- a) Hizmet koluna giren işyerlerindeki kamu görevlilerini sendika çatısı altında teşkilatlandırmaya çalışır.
- b) Dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep farkı gözetmeksizin çalışmanın toplum hayatındaki rolü ve değeri ile bu konudaki hak ve sorumluluklarını iyi bilen bir üye topluluğu meydana getirmek için çaba gösterir.
- c) Üyelerine, aile sorumluluklarını yerine getirebilecek ve yaptıkları iş ve insanlık haysiyeti ile uyumlu adil bir ücret, daha iyi çalışma şartları, iş güvenliği ve meslekî saygınlık kazandırmaya çalışır.
- ç) Üyelerinin geleceğe güvenle bakmalarını sağlayacak sosyal güvenlik sisteminin geliştirilmesi ve bunlardan eksiksiz yararlanabilmeleri için gayret sarf eder.
- d) Üyelerinin atanma, yer değiştirme ve meslekte ilerlemelerine ilişkin iş ve işlemlerin, sağlıklı ve adil bir yapı içerisinde yürütülmesini sağlar.

e) Üyelerinin meslekî yeterliliklerini artıracak ve sorunlarını çözecek, onlara bilgi ve deneyim kazandıracak, millî tasarruf ve yatırımın gelişmesine, verimliliğin artmasına hizmet edecek, kamu hizmetlerinin kalitesini artıracak ve vatandaşa daha iyi hizmet verilmesini sağlayacak bilimsel çalışmalar yapar. Bu amaçla; kurs, seminer, konferans, panel, açık oturum, kurultay ve benzeri eğitim ve sosyal etkinlikleri düzenler.

f) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri, ödevleri ve yükümlülükleri ile personel mevzuatını ilgilendiren konularda; ilgili ve yetkili kurumlara ve konfederasyona sunulmak üzere çalışmalar yapar, yaptırır ve öneriler sunar.

g) Üyelerinin ve aile bireylerinin beden ve ruh sağlığını koruyacak ve gelişmelerini sağlayacak tedbirler alır.

h) Sendika adına taşınır ve taşınmaz mal edinir.

ı) Konfederasyonla birlikte yüksek idarî kurula ve toplu görüşme amacıyla kamu işveren kuruluna katılacak temsilcileri belirler.

i) Kurum İdarî Kurullarında ve devlet personel mevzuatına göre oluşturulan tüm kurullarda sendikayı temsilen katılacak temsilciyi belirler ve toplantılara katılımını sağlar.

j) Uluslararası kuruluşlara üye olabilir, üyelikten ayrılabilir, üyesi bulunduğu uluslararası kuruluş toplantılarına delege, temsilci veya gözlemci gönderir. Uluslararası kuruluşların temsilci ve üyelerini Türkiye'ye davet eder.

k) Tüzel kişi olarak genel hükümlere göre sahip olduğu yetkileri kullanır.

TÜRK EĞİTİM-SEN, üyelerini ve eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolunda çalışan memurları bilgilendirmek amacıyla “Türk Eğitim-Sen” adında aylık haber bülteni çıkarmaktadır. Ayrıca sendikanın üç ayda bir yayımladığı “Eğitimin Sesi” dergisi diğer bir yayın organıdır. Bunların yanı sıra sendika zaman zaman çeşitli konularda kitap, araştırma, rapor, el kitabı, kitapçık ve mahkeme kararlarını yayınlamaktadır (Gül, 2007: 60).

2.10.2. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen)

23 Ocak 1995’te Eğitim-İş ile Eğitim-Sen sendikalarının birleşmesiyle Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM-SEN) kurulmuştur. Genel merkezi Ankara’dır. Kurucu üyesi olduğu kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)’na bağlıdır. Bu bölüm sendikanın resmi internet sitesinde yer alan tüzüğü özetlenerek hazırlanmıştır (www.egitimsen.org.tr, 01 Mayıs 2012’de erişildi).

EĞİTİM SEN; tüzüğünün 2. maddesinde amaçlarını şu şekilde belirtmiştir (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Tüzüğü, 2005):

- a) Evrensel değerleri gözetken ve yerel farklılıkları zenginlik olarak kabul eden bir emek örgütü olarak savaşırsız ve sömürsüz bir dünya hedefiyle ülkemizde ve dünyada her türlü baskıcı yönetime karşı demokrasi ve dayanışma kültürünü savunur.
- b) İnsan hakları ve temel özgürlüklerin bütünlüğü içinde, din, dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce farkı gözetmeksizin bütün üyelerinin ekonomik, demokratik, akademik, sosyal, kültürel, hukuksal, siyasal, mesleki özlük hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi, üyelerine insanca bir yaşam düzeyi sağlamayı savunur.
- c) Toplumun bütün bireylerinin, temel insan hakları ve özgürlükleri doğrultusunda, herkesin kendi anadilinde, cins ayrımcı olmayan, eşit

demokratik, laik, bilimsel, parasız ve kamusal nitelikli eğitim görmesini savunur.

d) Grevli ve toplu iş sözleşmeli sendikal hakların kullanılması ve çalışma koşullarını düzenleyen hükümlerin uluslararası normlara uyumunun sağlanması için mücadeleyi yürütür.

e) EĞİTİM-SEN uluslararası sözleşmelerde yer alan çocukların hakları ve eğitimi ile ilgili temel hakların ve özgürlüklerin takipçisi ve savunucusudur. Olumsuz koşullardaki çocukların eğitimi için çalışmalar yapar.

EĞİTİM-SEN, bu amaçları gerçekleştirebilmek için tüzüğün 3. maddesinde yer alan aşağıdaki faaliyetleri yürütür (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Tüzüğü, 2005):

a) Üyelerinin, emeğinin hakkını alıp insanca yaşayacak ücret almaları ve daha iyi çalışma koşullarına kavuşturulmaları için üyeleri adına işveren ile toplu sözleşme temelinde her düzeyde görüşme ve pazarlıkta bulunur. Uzlaşmazlık halinde ise grev hakkını kullanır.

b) Sendikal hakların en az uluslararası sözleşmeler düzeyinde olması için mücadele yürütür. Sendika, İnsan Hakları Sözleşmesi, ILO Anayasası ve sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa Sosyal Şartı ile diğer çok taraflı sözleşmelerden doğan haklarını kullanır. Bu sözleşmelerin iç hukuktaki bağlayıcılığından hareket ederek Anayasa ve yasaların çağdaş ve emekten yana değişmesi için mücadele eder.

c) Sendika, üyelerinin sendikal ve demokratik amaçlar doğrultusundaki mücadelesinde hak ve çıkarlarının ihlal edildiği her durumda her türlü demokratik fiili ve meşru mücadele hakkını kullanır. Onlar adına gerekli hukuksal girişimde ve yardımda bulunur.

d) Emeğin ve örgütlenmenin toplumsal yaşamdaki işlevini ve değerini, ulusal ve uluslararası düzeyde barışın, dostluğun, dayanışmanın ve işbirliğinin önemini kavramış bilinçli bir üye topluluğu ve kamuoyu yaratmak amacıyla kültürel, sanatsal, eğitsel toplantılar, şenlikler, işyeri, salon ve açık hava toplantıları ve benzeri etkinlikler düzenler.

e) Üyelerinin ve aile bireylerinin bakım, eğitim ve sağlık koşullarının düzeltilmesine çalışır. Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için burs verir; hizmet amacıyla sağlık, dinlenme, spor, eğitim ve kültür tesisleri ile kitaplık, kreş, yuva, yurt, ve yardımlaşma sandıkları kurar ve yönetir. Üyelerinin ekonomik, demokratik, akademik haklarının geliştirilmesine katkı sunma ve eğitime yönelik televizyon, radyo, basımevi vb. kurar, açar.

f) Üyelerinin sendikal ve mesleki bilgilerini, deneyimlerini artırmak için, sendika gelirlerinin % 10'u oranında kullanmak üzere "Eğitim Fonu" adı altında bir fon oluşturur.

g) Hizmet kolunda güçlü bir sendikal birlik, ülkede ve dünyada güçlü bir sendikal hareket yaratabilmek amacıyla gerekli çalışmayı yürütür, ulusal ve uluslararası düzeyde ortak amaçlar taşıyan kuruluşlarla dayanışmaya girer, üst kuruluşlar kurar ya da bunlara üye olur, bunlarla bilgi alışverişinde bulunur, iş ve eylem birliği yapar.

h) İşverence yürütülen eğitim, öğretim ve bilim hizmetlerinin planlanmasına, programlanmasına, yönetilmesine ve denetimine taraf olarak katılır. Bu konuda projeler üretir ve yürütülmesini sağlar.

i) Eğitim ve bilim emekçilerin siyaset yapması önündeki engellerin kaldırılması için çalışır.

j) Amaç ve görevlerinin gerektirdiği taşınır ve taşınmaz malları edinir ve gerektiğinde satar.

k) Başta nitelikli eğitim ve bilim insanı olmak üzere, personel eğitiminin ve alternatif eğitim geliştirilmesini sağlamak için projeler üretir ve uygulanmasını sağlamaya çalışır.

l) Üyelerini ilgilendiren atama, yer değiştirme, değerlendirme, görevde yükselme ve kararlara katılma gibi konularda adil bir düzenleme yapılmasına çalışır. Eğitimin içeriğinin ve yönetiminin demokratikleşmesini; her kademedeki yöneticilerin işyerinde çalışanlar tarafından demokratik bir şekilde seçimle ve süreli görev almasını savunur. Eğitim emekçilerinin iş güvencesiz çalışmalarına karşı mücadele eder.

m) Ataerkil sistem ve onun yarattığı zihniyet ve politik alanı sorgulayarak cinsiyet özgürlüğünü ve eşitliğini sağlamayı esas alır. Ulusal ve uluslar arası kadın örgütleriyle işbirliği yapar. Kadın üyelerinin çalışma yaşamında ve sendikada kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarına çözümler üretir, ek haklar elde etmelerine, olanak sağlar; pozitif destek sunar.

n) Öğrenci ve velilerin örgütlü olarak okul süreçlerine katılmaları için çalışmalar yürütür.

o) Demokratik ve meşru haklar kullanılırken zarara uğramış üyelerimize yardım amacıyla dayanışma ve grev fonu oluşturur. Sendika ödentilerinden bu fon için % 5 pay ayrılır. Demokratik ve meşru haklar kullanılırken zarara uğramış üyelerinin maddi hak kayıplarını karşılar.

p) Ekolojik dengenin, tarihi ve kültürel çevrenin korunması için mücadele eder.

r) Engelli eğitim ve bilim emekçilerinin çalışma koşullarını iyileştirici tedbirlerin alınmasının sağlanması için çalışır.

EĞİTİM-SEN, üyelerini ve eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolunda çalışan memurları bilgilendirmek amacıyla “Eğitim–Sen” adında iki ayda bir yayımlanan sendika bülteni çıkarmaktadır. Ayrıca sendikanın üç ayda bir yayımladığı “Eğitim Bilim ve Toplum” hakemli dergisi bulunmaktadır (Gül, 2007: 80).

2.10.3. Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir-Sen)

Temel insan hakları ilkelerine dayanan, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu, millet iradesine de milletin seçtiği idareye de saygı gösterilen, katılımcı demokrasinin yerleştiği, özgür birey ve sivil toplum örgütlerine gerçek anlamda var olma ve düşünce üretip teklifler sunma hak ve imkânlarının hayata geçirildiği, kimsenin ötekileştirilmediği, farklılıkların zenginlik olarak kabul edildiği, ücretlerde ve gelir dağılımında adaletin sağlandığı, demokratik sosyal hukuk devleti olmanın gereği olarak her vatandaşın devlet imkânlarından eşit şekilde yararlandığı, medeniyet köklerimizde var olan değerleri idrak etmiş daha özgür, daha müreffeh ve daha mutlu insanların yaşadığı daha güçlü, daha zengin Türkiye’yi var etmeyi amaçlayan Eğitimciler Birliği Sendikası (EĞİTİM-BİR-SEN), 14 Şubat 1992’de Ankara’da kurulmuştur (Eğitimciler Birliği Sendikası Tüzüğü, 2002, www.egitimbirsen.org.tr/tuzugumuz.html, 05 Mayıs 2012’de erişildi). Sendika, Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN)’na üyedir.

Sendika, Anayasa, yasalar ve Türkiye Cumhuriyeti’nin taraf ve üye devlet olarak bağlı olduğu uluslararası sözleşme ve şartlardan doğan hak ve yetkilerine dayanarak, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel, demokratik hak ve menfaatlerini adalet ve eşitlik ilkelerine göre korumak ve geliştirmek için gerekli şu çalışmaları yapar (Eğitimciler Birliği Sendikası Tüzüğü, 2002):

- a) Toplu sözleşme görüşmelerini yürütür ve toplu sözleşme imzalar. Toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması halinde uyuşmazlığın çözümü için Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurur.

b) Toplu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıkların giderilmesi için gerekli idari ve yargısal başvuruları yapar. Gerektiğinde bu amaçla Anayasa Mahkemesi'ne ve AİHM'e başvuru yapar.

c) Çalışma hayatında, mevzuattan, idari iş ve işlemlerden toplu sözleşmelerden doğan hususlarda, sendika tüzel kişiliğini, üyelerini veya mirasçılarını temsilen davaya ve husumete ehil olur, bu davaları takip eder, üyelerine ve mirasçılara adli yardımda bulunur.

d) Sendikal faaliyetlere ve örgütlere yönelik olanlar yanında sendikanın ilgi, etki ve yetki alanına ilişkin konulardaki ulusal ve uluslararası kurullara gerektiğinde temsilci gönderir.

e) Sendikanın Kurulu bulunduğu hizmet koluna giren işyerlerinde çalışan kamu görevlilerini çatısı altında örgütlemeye çalışır. Öncelikle kendi hizmet koluna ait olmak üzere hizmet kollarına ait işyerlerinde etkinlik ve verimlilik araştırmaları yapar, sonuçlarıyla ilgili raporlar düzenler, önerilerde bulunur, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarıyla bu konularda ortak çalışmalar yapar.

f) Amaçlarına ulaşabilmek için, seminer, konferans, panel, açıkoturum, kurultay, kurs vb. eğitici ve kültürel faaliyetlerde bulunur. Üyelerine veya toplumun diğer fertlerine yönelik meslek edindirme kursları açar.

g) Üyelerine ve ailelerine hizmet vermek amacıyla, sağlık, tatil, dinlenme, lokal, misafirhane, kreş, yurt, spor ve benzeri kültürel ve sosyal tesisler kurar, kurulmasına yardımcı olur, işletir.

h) Üyelerinin ve toplumun kültürel gelişmesine katkıda bulunabilmek için kütüphane, kitabevi ve basımevi kurar ve işletir. Kitap, broşür, bülten vb. süreli ve süresiz yayınlar çıkarır.

- i) Herhangi bir bağıшта bulunmamak kaydıyla; evlenme, doğum, hastalık, ihtiyarlık, ölüm, açığa alınma, işsizlik gibi hallerde yardım ve eğitim amacıyla yardımlaşma sandığı kurar, bu amaçlara yönelik sandık kurulmasına yardımcı olur.
- i) Herhangi bir bağıшта bulunmamak kaydıyla; üyeleri için kooperatifler kurar ve kurulmasına yardım eder ve nakit mevcudunun %10'undan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi verir.
- j) Üyelerinin hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla uluslararası sendikal örgütlere üye olabilir, bu örgütlerin Genel Kurullarına ve diğer toplantılarına katılabilir.
- k) Amaç ve görevlerinin gerektiği taşınır ve taşınmaz mülkleri edinir.
- l) Yurt içinde ve yurt dışında yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetler vukuunda üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun %10'unu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilmesini sağlayacak tedbirlere katkıda bulunabilir ve öncelikle üyelerine olmak kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşlarına ayni ve nakdi yardımda bulunur.
- m) Anayasa, mevzuat ve uluslararası sözleşmelerden doğan diğer görev ve yetkilerini yerine getirir.
- n) Anayasa mahkemesine ve idari ve adli yargı organlarına; sendikal örgütlenmeye, hizmet kolundaki kurum ve kuruluşlar ile hizmet kolu çalışanlarına ilişkin mevzuatla ilgili yasal başvuruları yapar. Kendi veya üyeleri adına Anayasa Mahkemesine ve AİHM' e bireysel başvuru yapar.
- o) Yetkili sendika sıfatıyla sahip olunan yetkiler dâhil olmak üzere ilgili mevzuatlarda sendikaya verilen diğer yetkileri kullanır.

EĞİTİM-BİR-SEN, üyelerini ve kamuoyunu aydınlatmak ve bilgilendirmek amacıyla ayda bir “Eğitim-Bir-Sen” adıyla sendika haber bülteni yayımlamaktadır. Ayrıca üç ayda bir yayımlanan Eğitim, Öğretim ve Bilim araştırma dergisi olan “Eğitime Bakış” dergisi ve akademik alanda hakemli olarak yayımlanan “Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi Teori ve Uygulama” sendikanın diğer yayınlarıdır. Sendika bu yayınların dışında zaman zaman çeşitli konularda kitap, rapor, araştırma ve basın katalogları yayımlamaktadır (Battal 2004, www.egitimbirsen.org.tr, 05 Mayıs 2012’de erişildi).

2.10.4. Çağdaş Eğitimciler Sendikası (Çes)

Çağdaş Eğitimciler Sendikası hakkında yeterli bilgiye ulaşılamamıştır. Sendikanın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın 4688 Sayılı Kanuna Göre Faaliyet Gösteren Kamu Görevlileri Sendikaları listesinde iletişim telefonu ve web adresi bulunmamaktadır.

2.10.5. Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası (Tem-Sen)

Tem-Sen, 25 Aralık 1992’de, Ankara’da bir grup İlköğretim Müfettişi tarafından kuruldu. Tem-Sen’in ilk kuruluşunda “Tüm Eğitim Müfettişleri Sendikası” iken, 25 Mart 2002 tarihinde yapılan olağan genel kurulda alınan kararla buna “Eğitimciler” ibaresi de eklenmiş ve “Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası” olmuştur.

Sendika, üyelerinin özlük, ekonomik, sosyal, demokratik ve mesleki hak ve çıkarlarını koruyup geliştirerek onlara daha saygın yaşam düzeyi sağlamayı ve eğitimin geliştirilmesine katkıda bulunmayı, eğitim müfettişliği ve öğretmenlik mesleklerine hak ettikleri saygınlığı kazandırmayı, eğitim yoluyla tüm bireyler ve uluslar arasında barışın, dostluğun, dayanışma ve işbirliğinin, hoşgörünün ve karşılıklı anlayışın, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygının yerleşmesini ve güçlendirilmesini amaçlar (Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası Tüzüğü, 2001). Sendika, Eğitim ve Denetim adında bir dergi yayımlamaktadır.

2.10.6. Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası (Özgür Eğitim-Sen)

2005 yılında Yusuf Tanrıverdi ve bir grup arkadaşı tarafından Öğretmen-Sen adıyla kurulan sendika daha sonra Özgür Eğitim-Sen adını almıştır. Genel merkezi Ankara'dır.

Özgür Eğitim-Sen; bireyi insanlık onuruna bağlı doğal hak ve özgürlüklere sahip bir varlık olduğunu kabul eder. İnsan haklarının hiçbir gerekçeyle ihlal edilemeyeceğine inanır. Hukukun üstünlüğü anlayışını benimseyen sendika, devleti ve bürokrasiyi bireyin hizmetinde olan bir araç olarak görür. Bürokrasi ve hükümetlerle çıkar ilişkisine girerek imtiyaz sağlamayı gayri ahlaki bir tutum ve davranış olarak kabul eder. Adalet ve özgürlük anlayışı içinde, eğitim ve öğretim sisteminin dinamik ve yaratıcı bir şekilde sürekli yenilenmesinden yanadır. Eğitim ve öğretimin resmi ideolojiyle yönlendirilmesine karşı olan sendika; insanın özgür bir kimlik ve şahsiyet geliştirebilmesine imkân veren serbest, gönüllü ve çoğulcu bir eğitim anlayışını savunur. Özgürlük, adalet ve barış temelinde kimseyi yok saymayan ve ötekileştirmeyen bir eğitim-öğretim ortamının oluşturulması için çalışır (Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2005).

2.10.7. Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası (Anadolu Eğitim-Sen)

Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası, Demokratik sendikacılık ilkelerinden taviz vermeden üyelerinin ortak hak ve çıkarlarını, sosyal barışı ve çalışma barışını korumayı ve geliştirmeyi; ayrıca, kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde sunulması ile Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı kalarak korunmasında ve yayılmasında öncülük etmek amacıyla 17 Ocak 2005'te Ankara'da kurulmuştur (Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası Tüzüğü, 2005). 2012 yılına kadar DESK'e bağlı olan sendika bu konfederasyondan ayrılmıştır.

2.10.8. Ata Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası (Ata-Sen)

Ata Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası, ATATÜRK ilke ve devrimlerini özümsemiş, devletin bütünlüğünü-bölünmez (üniter) yapısını savunan cumhuriyet ve

tam bağımsızlık ilkesini ödünsüz benimseyen demokratik, laik, sosyal hukuk devleti anlayışına uygun bireyler yetiştirmeyi; tüm eğitim çalışanlarının emeğinin gerçek karşılığını alabilmesini, yaşam düzeylerinin yükseltilmesini; öğretmenlik mesleğini layık olduğu saygınlığa ulaştırmayı; grevli ve toplu iş sözleşmeli sendikal hakların kazanılması ve çalışma koşullarını düzenleyen hükümlerin geliştirilmesini; engelli eğitim çalışanlarının, çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için gerekli özel yasal düzenlemelerin ve yönetmeliklerin çıkartılması ve uygulanmasını amaç edinir. Ayrıca sendikanın, öğretmenlerin grevli toplu sözleşme hakkını almak; kapsamlı bir Öğretmenler Yasası'nın çıkarılarak Milli Eğitim'in devlet politikası olarak yürütülmesini ve öğretmenlik mesleğinin yasal güvenceye kavuşmasını sağlamak; Barolar Birliği, Tabipler Odası, Mimar ve Mühendisler Odası gibi Türkiye Öğretmenler Birliği'nin kurulması ve eğitim çalışanlarının toplam sendikalılık oranının artırmak gibi amaçları da bulunmaktadır. Genel merkezi Ankara'dadır (Ata Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2012).

2.10.9. Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim-İş)

1995 yılına kadar Eğitim-İş ve Eğitim-Sen iki ayrı sendika olarak çalıştılar. Bu iki sendika toplumdan ve üyelere gelen baskılar sonunda birleşti. 1995 yılında EĞİTİM-SEN'i oluşturdular. Ancak birleşmeden on yıl sonra 17 Ekim 2005 günü EĞİTİM-İŞ Ankara'da tekrar kurulmuştur. Sendika, Birleşik Kamu İşgörenleri Sendikaları Konfederasyonu (Birleşik Kamu-İş)'na üyedir.

Sendika, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, özlük, mesleki, sendikal hak ve çıkarlarını koruyup geliştirerek onlara daha saygın bir yaşam düzeyi sağlamaya; ülkede yaşayan herkesin çağdaş, bilimsel, laik, demokratik, parasız ve nitelikli eğitim hakkından yeterince yararlanmalarını sağlamaya; üyelerinin üstün sorumluluk duygusuna ve eğitimin gücüne dayanarak; Atatürk'ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını, egemenliğini, ulus ve ülke bütünlüğünü, laik düzenini, demokratikleşme ve ulusal eğitim hedefini geliştirerek korumak ve sonsuza kadar yaşatmak için elinden gelen her türlü çabayı göstermeye; üyelerinin daha yeterli, saygın, onurlu birer meslek elemanı olmaları için işverenin, üniversitelerin ve diğer ilgili kuruluşların olanaklarından yararlanmaya ve çalışma koşullarını düzenleyen hükümlerin

uluslararası ölçütlere uyumunun sağlanması, hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi, grevli ve toplu iş sözleşmeli sendikal hakların tanınmasına, çalışır (Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası Tüzüğü, 2005).

Sendika amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla şu faaliyetleri gerçekleştirmektedir (Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası Tüzüğü, 2005):

- a) Sendikanın kurulu bulunduğu hizmet koluna giren kamu görevlilerini, sendika çatısı altında örgütleyerek en geniş sendikal birliği sağlamaya çalışır.
- b) Toplu iş sözleşmeleri yapar, bu konudaki uyuşmazlıklarda ilgili makamlara ve yargı organlarına başvurur, görüş ve öneriler sunar, istemlerde bulunur, gerektiğinde demokratik, meşru eylem ve etkinlikler yapar.
- c) Çalışma yaşamından, mevzuattan, toplu iş sözleşmelerinden doğan anlaşmazlıklarda, üyeleri ve yasal mirasçıları adına dava açar, açılan davalarda üyelerini ve yasal mirasçılarını temsilen davaya ve husumete ehil olur, bu davaları izler, üyelerine ve yasal mirasçılarına adli yardımda bulunur.
- d) Üyelerinin hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla, sendikanın amaç ve ilkelerine uygun ulusal ve uluslararası sendikal üst örgütlere üye olur, onların genel kurul ve toplantılarına delege, temsilci ya da gözlemci gönderir; onları kendi toplantılarına çağırır ve onlarla yayın değişimi, sendikal eğitim konusunda işbirliği ve gerektiğinde güç ve eylem birliği yapar.
- e) Amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik kurs, seminer, konferans, panel, açıkoturum, kurultay ve benzeri eğitim ve kültür etkinlikleri düzenler.
- f) Sağlık, tatil, dinlenme, spor tesisleri, kitaplık ve okuma odaları kurar ya da kiralar ve işletir.

- g) Kadın üyelerinin çalışma yaşamında ve sendikada etkin olabilmeleri için gerekli önlemleri alır.
- h) Engelli üyelerinin çalışma yaşamını ve sendikal etkinliklerini kolaylaştırmak için gerekli önlemler alır.
- i) Kitap, dergi, bülten, broşür, gazete, ajans, yıllık ve benzeri yayınlar yapar, radyo ve televizyon kanalları, internet siteleri ve başka basın ve yayın kuruluşları kurar ve işletir.
- j) Üyelerinin çıkarları doğrultusunda yardım kurumu, banka, kooperatif, sandık, kreş, yurt gibi ekonomik ve sosyal kuruluşlar kurar ya da kurulmasına yardımcı olur ve bunlara katkıda bulunur.
- k) Üyeleri için mesleki eğitim, bilgi ve deneyim kazandırıcı çalışmalar yapar.
- l) Özel yasa ve yönetmeliklerle kurulmuş, eğitim çalışanlarını ilgilendiren kurum ve kuruluşların yönetim ve denetiminde üyelerinin söz ve karar sahibi olmalarını sağlayacak çalışmalar yapar.

2.10.10. Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası (Teç-Sen)

Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası, 2006 yılında Ankara’da kurulmuştur. Kısa adı TEÇ-SEN’dir. Sendika; evrensel sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin bağımsızlığının ve milli egemenliğin korunması ve geliştirilmesi, Devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin, milli ve manevi zenginliklerimize saygılı kalarak; sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2006). Sendika herhangi bir konfederasyona bağlı

olmamakla birlikte genellikle eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolundaki kurumlarda şef, memur ve yardımcı hizmetler statüsünde çalışanlar tarafından tercih edilmektedir. Sendika tüzüğünde eğitim ortamına ilişkin çok fazla amaç belirtmemiştir.

2.10.11. Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası (Kuvayı Eğitim-Sen)

2007 yılında Ankara merkezli olarak kurulan Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası, Mustafa Kemal ATATÜRK'ün ilke ve devrimlerine bağlı kalarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitim ve öğretim ile ilgili değerlerine sahip çıkar; eğitimin her kademesinde eğitim dilinin "Türkçe" olmasını ödünsüz savunur. Türkçe'nin doğru ve etkili kullanımı ile ilgili çalışmalar yapar. Sendika, Mustafa Kemal ATATÜRK ilke ve devrimlerine bağlı, Türkiye Cumhuriyeti'nin, üniter yapısını savunan ve tam bağımsızlık ilkesini benimseyen laik, demokratik, sosyal hukuk devleti anlayışına uygun bireyler yetiştirmeyi amaç edinir (Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası Tüzüğü, 2007).

2.10.12. Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası (Eğitim Hak-Sen)

Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası, 2007 yılında Ankara'da kurulmuştur. Kamu Çalışanları Hak Sendikaları Konfederasyonu'na bağlıdır. Sendika, demokratik ve çağdaş sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bağımsızlığı ve milli egemenliğin korunması, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; Anayasada ifadesini bulan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin, milli ve manevi değerlere saygılı kalarak; sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası Tüzüğü, 2007).

2.10.13. Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası (And-Sen)

Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası 2008 yılında Ankara'da kurulmuştur. Sendika daha çok şef, memur ve hizmetli kadrolarında çalışan kamu

görevlilerine hitap etmektedir. Sendika; bağımsız sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bağımsızlığının ve milli egemenliğin korunması ve geliştirilmesi, Devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; Anayasada ifadesini bulan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin, milli ve manevi zenginliklerimize saygılı kalarak; sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası Tüzüğü, 2008).

2.10.14. Eğitim Çalışanları Sendikası (Eç-Sen)

Eğitim Çalışanları Sendikası, 2009 yılında Samsun merkezli kurulmuştur. Sendika hakkında yeterli bilgiye ulaşılamamıştır.

2.10.15. Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası (Tüm Eğitim-Bir-Sen)

Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası, 2009 yılında Aydın ili Nazilli ilçesi merkezli olarak kurulmuştur. Sendika; demokratik ve çağdaş sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bağımsızlığı ve milli egemenliğin korunması; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; Anayasada ifadesini bulan demokratik, laik, sosyal ve hukuk devleti ilkeleri doğrultusunda, milli ve manevi değerlere saygılı kalarak, sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası Tüzüğü, 2009).

2.10.16. Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası (Beç-Sen)

Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Görevlileri Sendikası 24 Kasım 2009 tarihinde Ankara'da kurulmuştur. Sendika, Bağımsız Kamu Görevlileri Sendikaları Konfederasyonu (BASK)'na bağlıdır. Sendika; hür sendikacılık

ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bağımsızlığının ve milli egemenliğin korunması ve geliştirilmesi, Devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; Anayasada ifadesini bulan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin, milli ve manevi değerlere saygılı kalarak; sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası Tüzüğü, 2009).

2.10.17. Demokrat Eğitimciler Sendikası (Des)

Demokrat Eğitimciler Sendikası, 2010 yılında Ankara’da kurulmuştur. Sendika; Ülkede yaşayan herkesin bilimsel, nitelikli, demokratik ve parasız eğitim hakkından eşit bir şekilde yararlanmalarını sağlamaya, eğitim çalışanlarının mesleki, özlük, demokratik ve ekonomik sorunlarını çözmeye, çalışma şart ve menfaatlerini geliştirmeye, öğrenci ve velilerden oluşan diğer eğitim bileşenlerinin hak ve çıkarlarını da korumaya, onlara keyfiyeti en yüksek eğitim olanakları sağlamaya, başta üyelerinin olmak üzere tüm eğitim bileşenlerinin gücüne dayanarak; Atatürk’ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin bağımsızlığını, egemenliğini, ulus ve ülke bütünlüğünü, demokratikleşme ve eğitim alanındaki milli hedeflerini geliştirerek sonsuza kadar yaşatmaya ve barış dolu Dünya ailesi içerisinde en onurlu ve en müreffeh Türkiye idealine hizmet eder (Demokrat Eğitimciler Sendikası Tüzüğü, 2013).

Sendika; bu ideale hizmet eden kurum, kuruluş ve kişilere destek ve katkıda bulunmaya, bu doğrultuda hazırlanan tüm proje, plan ve etkinlikleri koordine etmeye, eğitim işkolunda çalışan tüm eğitimcilerin onuruna yakışır bir saygınlık kazanması ve onurlu birer meslek elemanı olmaları için yasal ve demokratik sınırlar içerisinde mücadele etmeye, çalışma koşullarını düzenleyen hükümlerin uluslararası ölçütlerinde üzerinde bir düzeye ulaşmasına, hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesine, grevli ve toplu iş sözleşmeli sendikal hakların tanınmasına, çalışır (Demokrat Eğitimciler Sendikası Tüzüğü, 2013).

2.10.18. Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Birliği Sendikası (Birlik Eğitim Sen)

Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Birliği Sendikası, 25 Mart 2010 tarihinde Trabzon merkezli olarak kurulmuştur. Sendika; demokratik ve çağdaş sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bağımsızlığı ve milli egemenliğin korunması, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; Anayasada ifadesini bulan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin, milli ve manevi değerlere saygılı kalarak; sosyal adalelin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Birliği Sendikası Tüzüğü, 2010).

2.10.19. Eğitim Yöneticileri Sendikası (Ey-Sen)

Eğitim Yöneticileri Sendikası, 2010 yılında Ankara'da kurulmuştur. Sendika, eğitim yöneticilerinin çalışma şartlarını iyileştirmek, Milli Eğitim Bakanlığı'na ihtiyaç olan konularda hizmet içi eğitim önerisi sunmak, Milli Eğitim Bakanlığı'nda eğitim yönetimi ile ilgili alınan her türlü kararda söz sahibi olmak, eğitim yöneticilerine hukuksal destek vermek, üniversitelerin Eğitim Bilimleri bölümleri ile işbirliği yapmak, uzaktan eğitim ile yöneticilere destek vermek amacı taşımaktadır (www.eysen.org, 20 Mayıs 2012'de erişildi).

2.10.20. Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası (Bilgeç)

Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası 2010 yılında Kocaeli'nde kurulmuştur. Sendika; evrensel sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bağımsızlığının ve milli egemenliğin korunması ve geliştirilmesi, Devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılması; demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin,

milli ve manevi zenginliklerimize saygılı kalarak; sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması amacını taşır (Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2010).

2.10.21. Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası (Eğitim Söz-Sen)

Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası, 2010 yılında Ankara’da kurulmuştur. Sendika; Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin üniter yapısını ve Anayasanın 2. maddesinde belirtilen Cumhuriyetin temel niteliklerini korumayı, toplumun milli ve manevi değerlerine bağlı ve saygılı olmayı temel ilke sayar. Demokratik sendikacılık ilkelerinden taviz vermeden üyelerinin ortak hak ve çıkarlarını, sosyal barışı ve çalışma barışını korumayı ve geliştirmeyi; ayrıca, kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde sunulması ile Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı kalarak korunmasında ve yayılmasında öncülük etme amacını taşır (Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası Tüzüğü, 2010).

2.10.22. Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası (Meç-Sen)

Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası, 2010 yılında İstanbul’da kurulmuştur. Sendika demokratik, laik, sosyal hukuk devleti anlayışıyla yönetilen, daha katılımcı bir demokrasinin yerleştiği, daha özgür kişi ve sivil toplum örgütlerinin gerçek anlamda var olduğu ve düşünce üretip teklifler sunduğu, bu durumun sivil ve kamusal alanda yaşama geçirildiği, adil gelir dağılımının gerçekleştiği, sosyal devlet olmanın gereği olarak her vatandaşın devlet imkânlarından eşit olarak faydalandığı, daha özgür, daha müreffeh ve daha mutlu insanların yaşadığı bir Türkiye’ye ulaşabilmeyi amaçlar (Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2010).

2.10.23. Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası (Teg-Sen)

Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası, 2011 yılında Konya merkezli kurulmuştur. Sendika; Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin üniter yapısını ve Anayasanın 2. maddesinde

belirtilen Cumhuriyetin temel niteliklerini korumayı, toplumun milli ve manevi değerlerine bağlı ve saygılı olmayı temel ilke sayar. Demokratik sendikacılık ilkelerinden taviz vermeden üyelerinin ortak hak ve çıkarlarını, sosyal barışı ve çalışma barışını korumayı ve geliştirmeyi; ayrıca, kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde sunulması ile Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı kalarak korunmasında ve yayılmasında öncülük etme amacını taşır (Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası Tüzüğü, 2011).

2.10.24. Demokratik Eğitim Çalışanları Sendikası (Demokratik Eğitim-Sen)

Demokratik Eğitim Çalışanları Sendikası, 2011 yılında Ankara’da kurulmuştur. Genel Kurulu toplantısı gerçekleşmemiştir.

2.10.25. Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Metesen)

Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası, 2012 yılı içerisinde Ankara’da faaliyetine başlamıştır. Sendika; hür sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, akademik, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi; ülkede yaşayan herkesin, bilimsel, demokratik, laik ve nitelikli eğitim hakkından yararlanmalarının sağlanması; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bağımsızlığının ve milli egemenliğin korunması ve geliştirilmesi; devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması ve yaşatılmasının eğitim programlarına yansıtılması; Anayasada ifadesini bulan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeksizin, milli ve manevi değerlere saygılı kalarak; sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, çalışma barışının kurulması ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması; çalışma şartlarını düzenleyen hukuki düzenlemelerin uluslararası normlara uyumunun sağlanması ve geliştirilmesi, bu düzenlemelerin üyeleri ve çalışanlarına uygulanması, amaçlarını taşır (Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2012).

2.10.26. Aktif Eğitimciler Sendikası (Aktif Eğitim-Sen)

Aktif Eğitimciler Sendikası, 2012 yılının Mart Ayı içerisinde Ankara'da kurulmuştur. Sendika kuruluş aşamasında olduğundan sendika hakkında yeterli bilgiye ulaşılamamıştır.

Tablo 2-3.'de Eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikaların 07 Temmuz 2011 tarihi itibarıyla üye sayıları gösterilmektedir.

Tablo 2-3. Eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikaların üye sayıları

Hizmet Kolu Sıra No	Hizmet Kolunun Adı	Toplam Kamu Görevlileri Sayısı	Kamu Görevlileri Sendikasının Unvanı	Bağlı Olduğu Konfederasyon	Sendika Dosya No	Toplam Üye Sayısı (f)	Sendikalaşma Oranı (%)
02	Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri	909.168	TÜRK EĞİTİM-SEN				
			Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası	TÜRKİYE KAMU-SEN	12	179.300	19,72
			EĞİTİM-SEN	KESK	14	115.949	12,75
			Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası	MEMUR-SEN	28	195.695	21,52
			Eğitimciler Birliği Sendikası				
			ÇES	BAĞIMSIZ	41	19	0,00
			Çağdaş Eğitimciler Sendikası				
			TEM-SEN				
			Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası	BAĞIMSIZ	43	1.967	0,22
			ÖZGÜR EĞİTİM-SEN				
			Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ	106	404	0,04
			ANADOLU EĞİTİM-SEN				
			Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hiz.Sen	DESK	112	245	0,03
			ATA EĞİTİM-SEN				
			Ata Eğitim Bilim ve Kültür Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ	116	61	0,01
			EĞİTİM-İŞ				
			Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası	BİRLEŞİK KAMU-İŞ	120	23.353	2,57
			TEÇ-SEN	BAĞIMSIZ	125	4.648	0,51
			Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası				
			KUVAYI EĞİTİM-SEN	BAĞIMSIZ	126	9	0,00
			Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası				
			EĞİTİM HAK-SEN				
			Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası	HAK-SEN	132	687	0,08
			AND-SEN				
			Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası	BAĞIMSIZ	138	442	0,05
			EÇSEN				
			Eğitim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ	153	4	0,00
			TÜM EĞİTİM-BİR-SEN				
			Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası	BAĞIMSIZ	154	58	0,01
			BEÇ-SEN				
			Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası	BASK	156	251	0,03
			DES				
Demokrat Eğitimciler Sendikası	BAĞIMSIZ	161	402	0,04			
BİRLİK EĞİTİM SEN							
Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ	163	281	0,03			
EY-SEN							
Eğitim Yöneticileri Sendikası	BAĞIMSIZ	166	171	0,02			
BİLGEÇ							
Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ	168	122	0,01			
EĞİTİM SÖZ-SEN							
Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası	BAĞIMSIZ	170	255	0,03			
MEÇ-SEN							
Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası	BAĞIMSIZ	172	25	0,00			
TEG-SEN							
Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası	BAĞIMSIZ	173	136	0,01			
Toplam Eğitim Çalışanı Sayısı		909.168	Toplam Sendikalı Eğitim Çalışanı Sayısı			524.484	57,68
Toplam Memur Sayısı		1.874.543	Toplam Sendikalı Memur Sayısı			1.195.102	63,75

(Resmi Gazete, 27987)

Tablo 2-3.'de görüldüğü gibi ülkemizde sendika kurma ve sendikalara üye olma hakkı verilen 1.874.543 kamu görevlisinden 1.195.102'si yani %63,75'i

sendikalara üye durumundadır. Toplam kamu görevlilerinin %48,5'ini eğitim çalışanları oluşturmaktadır. 909.168 eğitim çalışanından 524.484'ü bir sendikaya üyedir. Eğitim çalışanlarının sendikaya üyelik oranı %57,68'tir. Tüm kamu görevlilerinin sendikalaşma oranının %63,75 olduğu düşünüldüğünde, kamu görevlilerinin örgütlenmesinde lokomotif rol üstlenen öğretmenlerin son yıllarda örgütlerine uzak durduğu ve kamu görevlileri içerisinde örgütlenme sorunu yaşadığı görülmektedir.

30 Mart 2012 tarihi itibarıyla faaliyet gösteren 26 eğitim sendikasıdan, 07.07.2011 tarihinde yayımlanan tebliğe göre 23'ünün üye sayıları Tablo 2-3'de görülmektedir (Resmi Gazete, 27987). Tabloya göre 23 eğitim sendikasıdan sadece 4 tanesi %1'in üzerinde ciddi bir üyeye sahiptir. EĞİTİM-BİR-SEN, 195.695 üye ve %21,52'lik oranla en fazla üyeye sahip eğitim sendikasıdır. Yayımlanan bu tebliğe "Yetkili Sendika" olmuştur. TÜRK EĞİTİM-SEN, 179.300 üyeye sahiptir. Eğitim çalışanlarının % 19,72'si bu sendikaya üyedir. EĞİTİM-SEN, 115.949 üye ile %12,75'lik bir orana sahiptir. EĞİTİM-İŞ ise 23.353 üye ile %2,57'lik orana sahiptir. Bu sendikaların dışında faaliyet gösteren diğer sendikalar ise %1'lik dilime dahi girememiş ve üye sayıları sınırlı kalmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'na göre sendikaların kuruluşu hizmet kolu esasına göre olmasına rağmen, kurulan bazı eğitim sendikaları tüzüklerinde bunları belirtmeseler de meslek esasına göre örgütlenme göstermektedir. Ayrıca, örgütlenmenin temelinde bir araya gelerek hak arama mücadelesi göstermek yatsa da 26 eğitim sendikasının bulunması bu yönden bir problem oluşturmaktadır.

2.11. İlgili Araştırmalar

2.11.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar

Erdem (1996), Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde rastlantısal örneklem yoluyla alınan 22 ilkokulda görev yapan öğretmen ve yöneticileri ile yürüttüğü "İlkokul Öğretmenlerinin ve Yöneticilerinin Eğitim Sendikalarından

Beklentileri” araştırmasında ilköğretim yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin eğitim sendikalarından gerçekleştirmesini istedikleri sendikal beklentileri ve bunların önem derecesini öğrenmek amacıyla 362 öğretmen ve 67 yönetici ile çalışmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara göre, eğitim sendikalarının tümünün tüzüklerinde yer alan “ortak amaçlar”ın gerçekleştirilmesini ilkökul öğretmenleri ve yöneticileri “çok önemli” derecede beklemektedirler. Eğitim sendikalarının bir veya birden fazla sendikanın tüzüklerinde yer alan “farklı amaçlar”dan eğitim sendikalarının, sendika içi demokrasiyi uygulaması; Türk milletinin bölünmez bütünlüğü bilincinin oluşturulmasına çalışması; Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsemiş ve savunan vatandaşın yetiştirilmesine çalışması; kişilikli ve yaratıcı insanımızın yetiştirilmesine çalışması; sendikal hakların gerçekleştirilmesine ve yaşatılmasına çalışması; eğitimin planlanmasında, programlanmasında, yürütülmesinde, denetiminde, yönetiminde, politikasının oluşturulmasında üyelerinin söz sahibi olmalarını sağlaması; toplumsal meseleler karşısında sendikanın düşüncelerini açıklaması; millî, çağdaş, laik, demokratik eğitim sistemini savunması ve gerçekleştirilmesine çalışması; eğitim sendikalarının eğitim sektöründe çalışan herkese açık olmasını savunması ve gerçekleştirmelerini ilkökul öğretmenleri ve yöneticileri “çok önemli” derecede beklemektedirler. Eğitim sendikalarını herkesin ana dilde eğitim yapma haklarını savunmasını ilkökul öğretmenleri “oldukça önemli” derecede beklerken, ilkökul yöneticileri “az önemli” derecede beklemektedirler.

Bu bulgulara göre ilkökul öğretmenleri ve yöneticileri eğitim sendikalarından, ortak mesleki, ekonomik, özlük hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmelerini; milli birlik ve beraberlik, Atatürk ilke ve inkılâpları konularında duyarlı olmalarını; sendika içi demokrasi ve sendikal hakların gerçekleştirilmesini; eğitim-öğretimin safhalarında söz hakkı sağlamalarını; milli, demokratik, çağdaş, laik eğitim sisteminin gerçekleştirilmesi için çalışmalarını; eğitim sendikalarının eğitim sektöründe çalışan herkese açık olmasını beklemektedirler.

Tok (1996)’un, öğretmen ve okul yöneticilerinin sosyal gereksinimlerinin karşılanmasına ilişkin olarak nasıl bir mesleki örgütlenme içinde yer almak istediklerini

öğrenmek amacıyla yürüttüğü “Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye İlişkin Görüşleri” çalışmasında, Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde görev yapan toplam 6495 ilköğretmeni ve 1138 okul yöneticisi araştırmanın evrenini oluştururken, örneklemini ise 374 öğretmen ve 44 okul yöneticisi oluşturmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu, araştırmada yer alan sosyal gereksinimlerin büyük bölümüne ya “genellikle” ya da “tümüyle” katılmışlar, sendikalaşma türünde bir örgütlenmeyi tercih etmişler, içinde yer almak istedikleri örgütlerin, diğer öğretmen örgütleriyle işbirliği içinde bulunması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmen ve yöneticilerin, “genellikle” ya da “tümüyle” katıldıkları sosyal gereksinimlerin ilgililerce karşılanması, örgütlenmenin önündeki yasal engellerin kaldırılması, öğretmen sendikalarının diğer örgütlerle işbirliğine gitmesi önerilmiştir.

Aldatmaz (2002)’ın Türkiye’de mevcut eğitim iş kolu sendikaları, bu sendikaların eğitimin temel sorunlarına ilişkin görüşleri, yapılan faaliyet ve etkinliklerin değerlendirilmesi ve öğretmenlerin sendikalara ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmanın evrenini, beş eğitim işkolu sendikası ve Ankara ili sekiz merkez ilçe içinde bulunan ilköğretim okulu öğretmenleri oluşturmaktadır. Kademeli örneklem tekniği kullanılarak; Sincan, Mamak, Keçiören ve Çankaya ilçelerinde görev yapan toplam 143 öğretmen seçilmiştir.

Sonuç olarak; uzun uğraşlar sonucu çıkarılan Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, memurlara sendika kurma hakkı ve toplu görüşme hakkı tanırken, bu yasada grev hakkından ise söz edilmemiştir. Mevcut Eğitim işkolu Sendikaları grevli, toplu sözleşmeli ve memura siyaset yapma hakkı tanıyan bir yasa istemektedir. Eğitim işkolu sendikaları, öğretmenlik mesleğinin kazançlı ve ayrıcalıklı bir meslek haline getirilmesini ve öğretmen yetiştirme işine gereken önemin verilmesini istemektedir. Erkek öğretmenler, kadınlara göre sendikalara daha fazla oranda üye olmaktadır. Öğretmenler, öğretmen sendikalarına grev ve toplu sözleşme hakkının tanınmasını istemektedir. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli faaliyetlerde bulunması görüşü, öğretmenler tarafından sendikalara üye olunmama nedenleri arasında, ilk sırada yer

almaktadır. Sendikaların düzenlemiş oldukları etkinliklere katılma durumunda, kıdemi 11-20 yıl olanlar çok sık, 21 yıl ve üzeri olanlar ara sıra katıldığını, kıdemi 10 yıl ve az olanlar hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler eğitim işkolunda kurulmuş sendikalardan, yalnızca öğretmenlerin üye olabildiği dört sendikayı tanımakta, diğerlerini ise tanımamaktadır.

Baysal (2006)'ın, sınıf öğretmenlerinin mesleki örgütlenme tutumlarını öğrenmek amacıyla yaptığı araştırmanın evrenini Uşak ili sınırları içerisinde yer alan 5 ilçe ve il merkezinde görev yapan sınıf öğretmeni ve yöneticiler oluşturmaktadır. Uşak ili ve ilçelerinde görev yapan öğretmen ve yöneticilerden; “tabakalı oranlı örneklem yöntemi” kullanılarak 345 katılımcıya ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonucunda; erkek katılımcıların mesleki örgütlenmeye kadın katılımcılardan daha sıcak baktığı sonucuna ulaşılmıştır. Kıdem yıllarına göre bakıldığında kıdem yılı arttıkça örgütlenmeye karşı daha olumsuz tutumların ortaya çıktığı görülmektedir. Sınıf öğretmenleri yöneticilere göre sendikalara daha olumlu bakmaktadırlar. Öğretmen ve yöneticilerin sendikalara bakış açıları siyasidir. Öğretmen ve yöneticilerin en önemli örgütlenme nedeni ise özlük haklarında kazanımlar elde etmektir. Sınıf öğretmenleri sendika seçerlerken ve sendikalardan beklentileri hususunda yöneticilerden farklı düşünmektedirler. Lisans mezunu öğretmenlerin, eğitim enstitüsü ve ön lisans mezunu öğretmenlere göre sendikalara ilişkin görüşleri daha olumludur.

Gül (2007)'ün, Türkiye’de mevcut eğitim iş kolu sendikaları, bu sendikaların eğitimin temel sorunlarına ilişkin görüşleri, yapılan faaliyet ve etkinliklerin değerlendirilmesi ve öğretmenlerin sendikalara ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmanın evrenini Ümraniye ve Kartal ilçelerinde bulunan üç eğitim işkolu sendikasına (Eğitim-Bir-Sen, Eğitim-Sen, Türk Eğitim-Sen) üye olan eğitim çalışanları oluşturmaktadır. İstanbul ili Kartal ve Ümraniye ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarına görev yapan öğretmenlerden “basit tesadüfi örneklem yöntemi” kullanılarak 5 ilköğretim okulunda görev yapan 120 öğretmene tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonucunda; 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, memurlara sendika kurma hakkı ve toplu görüşme hakkı tanırken, bu yasada grev hakkından ise söz edilmemiştir. Mevcut Eğitim işkolu Sendikaları grevli, toplu sözleşme hakkı tanıyan bir yasa istemektedir. Eğitim işkolu sendikaları, öğretmenlik mesleğinin kazançlı ve ayrıcalıklı bir meslek haline getirilmesini ve öğretmen yetiştirme işine gereken önemin verilmesini istemektedir. Erkek öğretmenler, kadınlara göre sendikalara daha fazla oranda üye olmaktadır. Öğretmenler, öğretmen sendikalarına grev ve toplu sözleşme hakkının tanınmasını istemektedir. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli faaliyetlerde bulunması görüşü, öğretmenler tarafından sendikalara üye olunmama nedenleri arasında, ilk sırada yer almaktadır. Sendikaların düzenlemiş oldukları etkinliklere eğitimcilerin %65'inin hiç katılmadığı, %32,5'nin ara sıra katıldığı, %2,5'inin ise sık katıldığı görüldü. Öğretmenler eğitim işkolunda kurulmuş sendikalardan, yalnızca öğretmenlerin üye olabildiği üç sendikayı tanımakta, diğerlerini ise tanımamaktadır.

Çınar (2008)'in yaptığı araştırmanın amacını “ilköğretim okullarında sendikalaşma faaliyetlerinin öğretmenler ve yöneticiler üzerindeki etkisini araştırmak” oluşturmaktadır. Bu amaçla, İstanbul ili; Zeytinburnu, Bağcılar, Bakırköy, İlçe Mili Eğitim Müdürlüklerine bağlı 15 farklı İlköğretim Okulunda çalışmakta olan ve araştırmaya tesadüfi olarak katılan 300 öğretmen ve idareciye ulaşılmıştır.

Öğretmen ve yönetici denekler, eğitim sendikalarının; hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını ve ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünmektedirler. Öğretmen ve yönetici denekler, en çok eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istemektedirler. Ayrıca denekler, en az ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istememektedirler. Öğretmen ve yönetici denekler, en az sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duymaktadırlar.

Uyumlu (2009)'nun üniversite öğretim elemanlarının sendikal örgütlenmeye ilişkin görüşlerini almaya yönelik yürüttüğü Ankara Üniversitesi Örneği çalışmasında nitel araştırma yöntemi kullanılarak amaçlı örnekleme tekniği ile 26 akademisyen ile

görülmüştür. Çalışmanın sonucunda; öğretim elemanının sendikaya yaklaşmamasının sebebi olarak “meslekteki geleceğini tehlikeye atmamayı” ortaya çıkarmıştır. Çalışmada örgütlü olmayan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu sendikaları “politik örgütlenmeler” biçiminde gördüklerinden sendikaya üye olmayı düşünmediklerini belirtmişlerdir.

Gökçe (2009) tarafından ilköğretim öğretmenlerinin sendikalara katılmama sebeplerini ortaya koymak ve bu genel amaç doğrultusunda üye olmama nedenleri ile bazı değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını incelemek amacıyla karşılaştırmalı türden tarama modeli ile yürütülen çalışmanın evrenini, 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında Uşak ili merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise merkez ilçede bulunan 32 ilköğretim okulunda görev yapan ve sendikaya üye olmayan öğretmenler oluşturmuştur. Anket dağıtılan 251 öğretmenden 154'üne ulaşılmıştır.

Çalışma sonucunda sendikalara üye olmama sebebi olarak en çok sosyal problemler sebep olarak gösterilmiştir. Ayrıca herhangi bir sendikaya üye olmayan öğretmenlerin sendikalara karşı genel olarak olumsuz bir tutuma sahip oldukları çalışma sonucu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte herhangi bir sendikaya üye olmayan öğretmenler sendikalara karşı olumsuz bir tutuma sahip olsalar da, sendikaların gerekli kurumlar olduğunu düşünmektedirler. Bu duruma çözüm olarak ise, sendikaların siyasal oluşumlardan uzak durması ve yeniden yapılanmaya giderek mesleki örgüt havasına bürünmesi önerilmektedir.

Yasan (2012)'ın ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin eğitim alanında sendikanın rolüne ve mevcut eğitim sendikalarının işlevine ilişkin görüşlerin ortaya konulması, değerlendirmelerde bulunulması ve bu doğrultuda öneriler geliştirilmesi amacıyla yaptığı araştırmanın evrenini Malatya ili merkez ilçede bulunan 163 ilköğretim okulunda görev yapan yönetici ve öğretmenler oluşturmuştur. Bu araştırmanın örneklemini, evrende merkez ilçedeki dört eğitim bölgesindeki tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş 24 ilköğretim okulunda görev yapan 43 yönetici ve 323 öğretmen oluşturmuştur.

Araştırma sonucunda; eğitim çalışanlarının, sendikaların eğitim alanında olması gerektiğini ve örgütlenmeden yana olduğunu ortaya koymuştur. Kadınların sendikanın gerekliliği noktasındaki görüşe katılımının, erkek eğitim çalışanlarına göre düşük olduğu görülmüştür. Eğitim çalışanlarının büyük çoğunluğunun, eğitim sendikalarını yetersiz bulduklarını göstermiştir. Sendikaların, çalışanları memnun edemediği ve yeni üyeler için de bir cazibe merkezi oluşturamadığı ortaya çıkmıştır. Sendikalı/sendikasız eğitim çalışanlarının görüşleri arasında derin bakış açısı farklılığını ortaya çıkarmıştır. Eğitim sendikalarının siyasi fikirlere göre yapılandığını ve siyasi iktidara, partilere ve diğer toplum kuruluşlarına karşı bağımsız olmadığı görüşünü ortaya koymuştur.

2.11.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar

Hoxby (1996:672-673)'e göre; öğretmen örgütlerinin eğitimin üretim fonksiyonları üzerine etkisi konulu araştırmasında öğretmenlerin, sendikalara üye olma nedenleri iki etkende sıralanmıştır. İlk etken öğrencilerin başarıya ulaşması için öğretmenlerin örgütlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. İkinci olarak ise öğretmenlerin, daha iyi ücret ve daha iyi çalışma koşullarına sahip olmak için örgütlendiği belirtilmiştir.

Moe (2001:152-183)'nın "A Primer On America's Schools" adlı eserinin, yedinci bölümünde "Öğretmen Sendikaları ve Devlet Okulları" konusunu irdelemiştir. Sendikaların genel anlamda üyeleri için daha iyi ücret ve daha iyi çalışma koşulları için mücadele eden örgütler olarak belirtilirken okulların yapı ve performansına etkilerinin az olduğu ancak öğretmen sendikalarının yine de devlet okullarını etkilemede önemli bir role sahip olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Amerika'da faaliyet gösteren öğretmen sendikalarının gelişimleri de aynı bölümde incelenmiştir. Amerika'daki eyalet sisteminin öğretmen örgütlenmelerini de etkilediği, toplu sözleşmelerin yerel olarak imzalanabilmesi sayesinde yerel bazda çok farklı kazanımların elde edildiği de ifade edilmektedir. Sonuç olarak öğretmen sendikalarının, Amerika'da devlet okullarını büyük etkisi vardır. Toplu pazarlık sürecinde okulların politika mevzuat ve mali

kaynaklarını etkilemektedir. Okullardaki seçim süreçlerinde de sendikalar en önde yer alan güç kaynağı olarak yer almaktadır.

Aidt ve Tzannatos (2002) tarafından Dünya Bankası için hazırlanan “Sendikalar ve Toplu Pazarlık: Global Ortamda Ekonomik Etkileri” adlı raporunda sendikaların iş yaşamına etkileri konusunda önemli noktalar belirtilmiştir. Sendikalı çalışanların ücretlerinin, sendikalı olmayan çalışanlara oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sendika üyeliği, kadın-erkek ve kalifiye ve kalifiye olmayanlar arasındaki ücret farklılığını da azaltabilmektedir. Yüksek sendikalaşma oranının işsizlik ve enflasyon oranlarının düşmesini ve verimlilik artışı sağladığı vurgulanmıştır. Bununla birlikte, sendikalar açık ve şeffaf değillerse, sorunlar da yaratabiliyor. Sendikaların ekonomiye faydalı olabilmesi için verimli, etkin çalışıp, çalışanların haklarına zarar verici etkilerde bulunmamaları gerektiği yine aynı raporda ifade edilmektedir.

BÖLÜM III

3. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi ele alınmıştır. Araştırmanın modeli, araştırmada kullanılan evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi ile ilgili yapılan çalışmalar ve araştırmada kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, öğretmenlerin sendikalara üyeliklerinin öğretmenlerin okul yaşamına etkilerinin çeşitli bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek ve öğretmenlerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenlerinin çeşitli bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek üzere hazırlanan ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır.

İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasındaki birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli olarak tanımlanmaktadır. İlişkisel tarama modellerinde, ilişkisel çözümleme; korelasyon türü ilişki ve karşılaştırma yolu ile yapılabilmektedir. Karşılaştırma türü ilişkisel tarama modelinde, en az iki değişken bulunur ve bunlardan birine (bağımsız değişkene) göre gruplar oluşturularak, öteki değişkene (bağımlı değişkene) göre aralarında bir değişme olup olmadığı incelenir (Karasar, 2005).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Bolu ili merkez ilçe belediye sınırlarında yer alan resmi ilköğretim okullarında görevli yönetici ve

öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yolu tercih edilmeyerek, evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada, Bolu İli merkez ilçe belediye sınırları içerisinde yer alan 24 resmi ilköğretim okulunda araştırma tarihi itibari ile görev yapan 919 öğretmen ve yöneticiye veri toplama aracı dağıtılmıştır (Ek 5). Tablo 3-1.'de Bolu İli Merkez İlçe belediye sınırları içinde yer alan resmi ilköğretim okulları ve bu okullarda görev yapan öğretmen sayıları ve dönen veri toplama aracı sayısı verilmiştir.

Tablo 3-1. Bolu ili merkez ilçe belediye sınırları içindeki resmi ilköğretim okulları

Okul Adı	Öğretmen Sayısı	Dönen veri toplama aracı sayısı
1. 100.Yıl İlköğretim Okulu	44	12
2. 50.Yıl İzzet Baysal İlköğretim Okulu	101	33
3. 60.Yıl İlköğretim Okulu	38	7
4. Abant İlköğretim Okulu	29	19
5. Atatürk İlköğretim Okulu	45	11
6. Behiye Baysal İlköğretim Okulu	28	13
7. Canip Baysal İlköğretim Okulu	47	11
8. Cumhuriyet İlköğretim Okulu	45	14
9. Dağkent Kiroğlu Eğt. ve Sağ. Vak. İ. O.	13	10
10. Gazipaşa İlköğretim Okulu	74	30
11. İnkılap İlköğretim Okulu	27	13
12. Karacasu İlköğretim Okulu	29	13
13. Karaçayır İlköğretim Okulu	18	6
14. Karaköy TOKİ İlköğretim Okulu	20	15
15. Koç İlköğretim Okulu	41	11
16. Köroğlu İlköğretim Okulu	46	16
17. Kültür İlköğretim Okulu	40	19
18. Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	39	24
19. Mevlana İlköğretim Okulu	23	12
20. Milli Egemenlik İlköğretim Okulu	40	23
21. Paşaköy İlköğretim Okulu	21	11
22. Sakarya İlköğretim Okulu	64	17
23. Yıldırım Bayezıt İlköğretim Okulu	16	10
24. Yunus Emre İlköğretim Okulu	31	15
Toplam	919	365

Evrenin tamamına ulaşabilmek için veri toplama araçları birkaç kez dağıtılmış olmasına rağmen ulaşılan öğretmen ve idarecilerden geriye dönen veri toplama aracı sayısı 365'dir. Dönen veri toplama araçlarından 360 tanesi değerlendirilmeye alınmıştır. Gay (1996)'e göre; geri dönüş oranı evreni temsil etme gücüne sahiptir.

3.2.1. Araştırmaya katılanlara ait kişisel bilgiler

Araştırmanın bu kısmında, araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlere ait kişisel bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3-2. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Demografik Özellik		f	%	Demografik Özellik		f	%
Okuldaki Görev	Öğretmen	335	93,1	Kıdem	1-5 yıl	103	28,6
	Yönetici	25	6,9		6-10 yıl	94	26,1
	Toplam	360	100,0		11-15 yıl	68	18,9
Cinsiyet	Erkek	159	44,2		16-20 yıl	29	8,1
	Kadın	201	55,8		21-25 yıl	29	8,1
	Toplam	360	100,0		26 yıl ve üstü	37	10,3
Yaş				Toplam		360	100,0
	25 yaş ve altı	32	8,9	Sınıf Öğretmeni		172	47,8
	26-34 yaş	179	49,7		Branş Öğretmenleri	188	52,2
	35-39 yaş	53	14,7	Branş	Türkçe	30	8,3
	40-44 yaş	45	12,5		Matematik	16	4,4
	45-49 yaş	24	6,7		Fen ve Teknoloji	21	5,8
	50 yaş ve üzeri	27	7,5		Sosyal Bilgiler	12	3,3
	Toplam	360	100,0		İngilizce	25	6,9
Öğrenim Durumu					Beden Eğitimi	12	3,3
	Eğitim Enstitüsü	33	9,2		Görsel Sanatlar	6	1,7
	Lisans Tamamlama	25	6,9		Müzik	8	2,2
	Lisans	265	73,6		Teknoloji Tasarım	14	3,9
	Yüksek Lisans	35	9,7		Bilgisayar	6	1,7
	Doktora	2	0,6		Din Kült. ve A.Bil.	9	2,5
Medeni Durum	Toplam	360	100,0		Okul Öncesi	14	3,9
	Evli	286	79,4		Rehber Öğretmen	10	2,8
	Bekâr	74	20,6		Diğer	5	1,4
	Toplam	360	100,0	Toplam		360	100,0
Sendika Üyeliği				Sendika Tanıma	İki	26	7,2
	Evet	205	56,9		Üç	171	47,5
	Hayır	155	43,1		Dört	117	32,5
	Toplam	360	100,0		Beş ve üzeri	46	12,8
					Toplam	360	100,0

Yukarıda yer alan Tablo 3-2.'ye göre araştırmaya katılan 360 katılımcının 335'i (%93,1) okulda "öğretmen" olarak görev yapmakta iken; 25'i (%6,9) ise okulda "yönetici" olarak görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan 360 katılımcının 159'u (%44,2) "erkek", 201'i (%55,8) "kadın"dır. Araştırmaya katılan 360 katılımcıdan 32'si (%8,9) "25 yaş altı", 179'u (%49,7) "26-34 yaş arası", 53'ü (%14,7) "35-39 yaş arası", 45'i (%12,5) "40-44 yaş arası", 24'ü (%6,7) "45-49 yaş arası", 27'si (%7,5) "50 yaş üzeri" öğretmen ve yöneticilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen ve

yöneticilerin 33'ü (%9,2) “eğitim enstitüsü”, 25'i (%6,9) “lisans tamamlama”, 265'i (%73,6) “lisans”, 35'i (%10,3) “yüksek lisans” ve 2'si (%0,6) “doktora” mezunudur. Araştırmaya katılan 360 katılımcının 286'sı (%79,4) “evli”, 74'ü (%20,6) ise “bekâr”dır. Araştırmaya katılanların 205'i (%56,9) Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolunda faaliyet gösteren herhangi bir sendikaya üyedir. Katılımcıların 155'i (%43,1) ise herhangi bir sendikaya üye değildir.

Tablo 3-2. incelendiğinde; araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin 103'ünün (%28,6) “1-5 yıl” kıdeme, 94'ünün (%26,1) “6-10 yıl” kıdeme, 68'inin (%18,9) “11-15 yıl” kıdeme, 29'unun (%8,1) “16-20 yıl” kıdeme, 29'unun (%8,1) “21-25 yıl” kıdeme ve 37'sinin ise (%10,3) “26 yıl ve üzeri” kıdeme sahip olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan 360 katılımcıdan 172'si (%47,8) “sınıf öğretmeni”, 188'i (%52,2) “branş öğretmeni”dir. Branş öğretmenlerinin tüm katılımcılar arasındaki dağılımı şu şekildedir: 30 (%8,3) Türkçe öğretmeni, 16 (%4,4) Matematik öğretmeni, 21 (%5,8) Fen ve Teknoloji öğretmeni, 12 (%3,3) Sosyal Bilgiler öğretmeni, 25 (%6,9) İngilizce öğretmeni, 12 (%3,3) Beden Eğitimi öğretmeni, 6 (%1,7) Görsel Sanatlar öğretmeni, 8 (%2,2) Müzik öğretmeni, 14 (%3,9) Teknoloji Tasarım öğretmeni, 6 (%1,7) Bilgisayar öğretmeni, 9 (%2,5) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni, 14 (%3,9) Okul Öncesi öğretmeni, 10 (%2,8) Rehber Öğretmen ve 5 (%1,4) diğer branş öğretmeni, branş öğretmenlerinin dağılımını oluşturmaktadır. Veri toplama aracını cevaplayan öğretmen ve yöneticilere “Eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolunda faaliyet gösteren kaç sendikayı tanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya “İki” cevabını veren 26 (%7,2) katılımcı, “Üç” cevabını veren 171 (%47,5) katılımcı, “Dört” cevabını veren 117 (%32,5) katılımcı ve “Beş ve üzeri” cevabını veren 46 (%12,8) katılımcı olmuştur.

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada verilerin toplanmasında, veri toplama aracı olarak, Çınar (2008)'in Yeditepe Üniversitesi'nde yapmış olduğu “İlköğretim Okullarında Sendikalaşma Faaliyetlerinin Öğretmenler ve Yöneticiler Üzerindeki Etkisi”

araştırmasında kullanılan anket (Ek 2) ile Gökçe (2009)'nin Uşak Üniversitesi'nde yapmış olduğu “İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretmen Örgütlerine (Sendikalara) Üye Olmama Sebepleri” araştırmasında kullandığı ölçeğin (Ek 3) bir araya getirilmesiyle oluşturulan araç kullanılmıştır. Her iki çalışmanın sahibinden de gerekli izinler alınmıştır.

Çınar (2008)'in “İlköğretim Okullarında Sendikalaşma Faaliyetlerinin Öğretmenler ve Yöneticiler Üzerindeki Etkisi” araştırmasında kullandığı anket için literatür taraması yapıldıktan sonra araştırmanın amaçları doğrultusunda, öğretmen ve idarecilere uygulanmak üzere ön anket hazırlanmış ve 30 öğretmen ve idareciye uygulanmıştır. Ön anketten alınan veriler, literatür bilgileri ve uzman görüşlerinden yararlanılarak anket formu oluşturulmuştur. Bu anket formu geliştirilirken 30 öğretmen ve idareciye uygulanıp onların görüşleri doğrultusunda eksik yönler tamamlanıp gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Gökçe (2009)'nin Uşak Üniversitesi'nde yapmış olduğu “İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretmen Örgütlerine (Sendikalara) Üye Olmama Sebepleri” araştırmasında kullandığı ölçek geliştirilirken, literatür taraması yapılmış; buradan elde edilen bilgiler doğrultusunda üç adet açık uçlu sorudan oluşan bir veri toplama aracı geliştirilmiştir. Ölçek, sendika üyesi olmayan 40 kişiye uygulanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin sendikaya üye olmama nedenlerine ilişkin bir taslak ölçek hazırlanmıştır. Bu taslak ölçeğin kapsam geçerliği için alan ve ölçeğe değerlendirme uzmanlarına inceletilmiş ve onlardan elde edilen dönütlere göre ölçeğe son hali verilmiştir. Öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri cevaplar, Alfa güvenilirlik analizine tabi tutularak, güvenilirlik analizi yapılmıştır. Veri toplama aracının Cronbach Alfa testine göre güvenilirlik katsayısı ,93 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmanın veri toplama aracı için yapılan Cronbach Alfa testine göre de güvenilirlik katsayısı ,93 olarak hesaplanmıştır.

Oluşturulan veri toplama aracı dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışmaya katılan kişilere ilişkin bilgileri elde etmeyi amaçlayan dokuz soru bulunmaktadır. İkinci bölümde; eğitim sendikalarının okul yaşamına etkilerine ilişkin

24 madde bulunmaktadır. Üçüncü bölümde öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin “Sendikadan Kaynaklanan Problemler”, “Sosyal Problemler”, “Öğretmenlerden Kaynaklanan Problemler” olmak üzere toplam üç boyut ve bu boyutlar altında 21 madde yer almaktadır (Ek 4).

İkinci ve üçüncü bölümde bulunan maddelerde dörtlü derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Bunlar; hiç katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum ve tamamen katılıyorumdur. Katılımcıların veri toplama aracında yer almayan görüşlerini ve düşüncelerini belirtmeleri için dördüncü bölüm oluşturulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın yürütülebilmesi için Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gerekli izin (Ek 1) alınmıştır. Veri toplama aracı bizzat araştırmacı tarafından ilköğretim okulları ziyaret edilerek, araştırmanın amacı anlatılarak öğretmenlere dağıtılmıştır. Öğretmenlere dağıtılan veri toplama araçları öğretmenlerin çalışma yaşamlarındaki yoğunluk göz önünde bulundurularak birkaç gün sonra bazı okullarda okul yöneticilerinden yardım alınarak bazı okullarda ise elden toplanmıştır. Veri toplama aracı tüm öğretmenlere dağıtılmış ancak uygulanmasında gönüllülük esas alınmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Katılımcılara uygulanan veri toplama araçlarından elde edilen veriler kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlemesinde SPSS (16.0) istatistik paket programı kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS paket programı yardımı ile istatistikî işlemlere tabi tutularak tablo haline getirilmiştir. Verilerin çözümlemesinde; öncelikle tüm bağımsız değişkenler için, frekans (f), yüzde (%), ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (ss) değerleri ortaya konacaktır. Daha sonra ikili değişkenler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla ilişkisiz grup t testi, ikiden fazla

kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

İki sınıflamalı değişken arasındaki anlamlı farklılığı tespit etmek amacıyla kaykare (Chi-Square Test χ^2) testi uygulanmıştır. Kaykare testi sonucu oluşan çapraz tablolarda beklenen değer 5'ten küçük gözenek sayısı % 20'yi aştığı durumlarda yeniden kodlama yapılmıştır. Yeniden kodlama sonucunda da gözenek sayısı % 20'nin altına düşmediği durumlarda da kaykare testi sonucu oluşan tablolar frekans ve yüzdelere kullanılarak yorumlanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin, öğretmenlerin sendika üyeliklerinin okul yaşamına etkileri ve öğretmenlerin sendikalara üye olmama sebeplerini belirlemek amacıyla kullanılan veri toplama aracına ilişkin verilerin yorumlanmasında aşağıda belirtilen aralıklar dikkate alınmıştır.

Tablo 3-3. Veri toplama aracına ilişkin verilerin yorumlanmasında kullanılan puan aralıkları

Seçenekler	Verilen Ağırlık	Puan Aralığı
Hiç Katılmıyorum	1	1.00 – 1.74
Kısmen Katılıyorum	2	1.75 – 2.49
Katılıyorum	3	2.50 – 3.24
Tamamen Katılıyorum	4	3.25 – 4.00

BÖLÜM IV

4. Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilere uygulanan anket çalışması sonucu elde edilen bulgular alt problemler doğrultusunda tablolar halinde sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğretmenlerin, eğitim sendikalarının okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4-1.’de frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-1. Katılımcıların sendikaların okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşlerine ait frekans ve yüzde dağılımı

Sorular	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		$\bar{X}$	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%		
S.1.	164	45,6	73	20,3	63	17,5	60	16,7	2,05	1,13
S.2.	165	45,8	71	19,7	54	15,0	70	19,4	2,08	1,17
S.3.	63	17,5	105	29,2	71	19,7	121	33,6	2,69	1,11
S.4.	55	15,3	99	27,5	111	30,8	95	26,4	2,68	1,02
S.5.	139	38,6	154	42,8	48	13,3	19	5,3	1,85	0,84
S.6.	44	12,2	137	38,1	92	25,6	87	24,2	2,61	0,98
S.7.	35	9,7	118	32,8	104	28,9	103	28,6	2,76	0,97
S.8.	108	30,0	117	32,5	68	18,9	67	18,6	2,26	1,08
S.9.	104	28,9	132	36,7	72	20,0	52	14,4	2,20	1,01
S.10.	111	30,8	94	26,1	79	21,9	76	21,1	2,33	1,12
S.11.	28	7,8	77	21,4	124	34,4	131	36,4	2,99	0,94
S.12.	30	8,3	65	18,1	126	35,0	139	38,6	3,03	0,94
S.13.	285	79,2	45	12,5	14	3,9	16	4,4	1,33	0,75
S.14.	228	63,3	79	21,9	38	10,6	15	4,2	1,55	0,84
S.15.	46	12,8	137	38,1	100	27,8	77	21,4	2,57	0,96
S.16.	29	8,1	115	31,9	124	34,4	92	25,6	2,77	0,92
S.17.	227	63,1	79	21,9	34	9,4	20	5,6	1,57	0,87
S.18.	97	26,9	123	34,2	79	21,9	61	16,9	2,28	1,04
S.19.	63	17,5	155	43,1	79	21,9	63	17,5	2,39	0,97
S.20.	61	16,9	153	42,5	93	25,8	53	14,7	2,38	0,93
S.21.	64	17,8	133	36,9	116	32,2	47	13,1	2,40	0,92
S.22.	36	10,0	106	29,4	143	39,7	75	20,8	2,71	0,90
S.23.	62	17,2	150	41,7	107	29,7	41	11,4	2,35	0,89
S.24.	40	11,1	149	41,4	88	24,4	83	23,1	2,59	0,96

Öğretmenlerin, sendikaların okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşlerini almak üzere katılımcılara 24 soru sorulmuştur.

1.soru; “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” ifadesine katılımcıların %45,6’sı “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. %16,7’si ise “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

2. soru; “Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.” ifadesine katılımcıların %45,8’i “hiç katılmıyorum” şeklinde

en yüksek oranda görüş bildirirken, %15,0'i "katılıyorum" şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

3. soru; "Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller." ifadesine en yüksek oranda katılım, katılımcıların %33,6'sı ile "tamamen katılıyorum" şeklinde olmuştur. Katılımcıların %17,5'i "hiç katılmıyorum" şeklinde görüş bildirerek, en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

4. soru; "Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum." ifadesine katılımcıların %30,8'i "katılıyorum" şeklinde görüş bildirmiştir. Katılımcıların soruya katılımı en düşük %15,3'lük oranla "hiç katılmıyorum" olmuştur.

5. soru; "Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum." ifadesine en yüksek oranda katılım %42,8 ile "kısmen katılıyorum" şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %5,3'lük oranla "tamamen katılıyorum" ifadesinde olmuştur.

6. soru; "Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum." ifadesine en yüksek oranda katılım %38,1 ile "kısmen katılıyorum" şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %12,2'lik yüzdeyle "hiç katılmıyorum" ifadesinde olmuştur.

7. soru; "Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum." ifadesine en yüksek oranda katılım %32,8 ile "kısmen katılıyorum" şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %9,7'lik yüzdeyle "hiç katılmıyorum" ifadesinde olmuştur.

8. soru; "Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum." ifadesine en yüksek oranda katılım %32,5 ile "kısmen katılıyorum" şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %18,6'luk yüzdeyle "tamamen katılıyorum" ifadesinde olmuştur.

9. soru; “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %36,7 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %14,4’lük yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

10. soru; “Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %30,8 ile “hiç katılmıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %21,1’lik yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

11. soru; “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” ifadesine katılımcıların %36,4’ü “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirmiştir. Katılımcıların %7,8’i “hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

12. soru; “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %38,6 ile “tamamen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %8,3’lük yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

13. soru; “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” ifadesine katılımcıların büyük bir kısmı %79,2 oranında “hiç katılmıyorum” yanıtını vermiştir. Katılımcıların %3,9’u “katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

14. soru; “Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.” ifadesine katılımcıların %63,3’ü “hiç katılmıyorum” yanıtını vermiştir. Katılımcıların %4,2’si “katılıyorum” yanıtını vererek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

15. soru; “Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım

%38,1 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. Soruya ilişkin en düşük katılım ise %12,8’lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesine olmuştur.

16. soru; “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” ifadesine katılımcıların %34,4’ü “katılıyorum” şeklinde en yüksek yüzdeyle görüş bildirmişlerdir. %8,1’i ise “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

17. soru; “Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.” ifadesine katılımcıların %63,1’i “hiç katılmıyorum” şeklinde en yüksek oranda görüş bildirirken, %5,6’sı “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

18. soru; “Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım, katılımcıların %34,2’si ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. Katılımcıların %16,9’u “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek, en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

19. soru; “Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.” ifadesine katılımcıların %43,1’i “kısmen katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. %17,5’lik oranla “hiç katılmıyorum” ve “tamamen katılıyorum” görüşleri en düşük katılımı oluşturmuştur.

20. soru; “Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %42,5 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %14,7’lik oranla “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

21. soru; “Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım

%36,9 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %13,1’lik yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

22. soru; “Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olunduğunu düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %39,7 ile “katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %10,0’lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

23. soru; “Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %41,7 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %11,4’lük yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

24. soru; “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %41,4 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %11,1’lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Tablo 4-1. incelendiğinde sendikaların okul yaşamına etkilerine ilişkin yöneltilen sorulara verdikleri üst düzey yanıtlar; “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ($\bar{x}=3,03$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,99$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,77$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,76$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olunduğunu düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,71$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine ($\bar{x}=2,69$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Hükümetlerle yapılan toplu

görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,68$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,61$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,59$) “Katılıyorum” düzeyinde ve “Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.” maddesine ($\bar{x}=2,57$) “Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

Katılımcıların sendikaların okul yaşamına etkisine ilişkin yöneltilen sorulara en düşük düzeyde verdikleri yanıtlar; “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine ($\bar{x}=1,33$) “Hiç katılmıyorum” düzeyinde; “Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine ($\bar{x}=1,55$) “Hiç katılmıyorum” düzeyinde ve “Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.” maddesine ($\bar{x}=1,57$) “Hiç katılmıyorum” düzeyinde olmuştur.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Sendika üyesi olmayan öğretmenlerin, eğitim sendikalarının okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşleri; cinsiyet, yaş, branş, kıdem ve öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler ışığında fark çıkanlara ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir. Fark çıkmayan maddelere ilişkin tablolar Ek 6’da verilmiştir.

Araştırmaya katılan 360 öğretmen ve yöneticiden 205’i sendika üyesi ve 155’i herhangi bir sendika üyesi değildir. Araştırmanın ikinci alt probleminde herhangi bir eğitim sendikasına üye olmayan 155 öğretmen ve yöneticinin görüşleri incelenmiştir.

Sendika üyeliği olmayan katılımcıların “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı

olduğuna inanıyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-2.’de verilmiştir.

Tablo 4-2. Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Cinsiyet		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Erkek	f	4	9	10	19	42		
	%	9,5	21,4	23,8	45,2	100,0		
Kadın	f	8	34	49	22	113	11,82	0,008*
	%	7,1	30,1	43,4	19,5	100,0		
Toplam	f	12	43	59	41	155		
	%	7,7	27,7	38,1	26,5	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-2. incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre katılımcıların “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=155)=11,82, p<,05. “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine erkek katılımcılar %9,5 oranında “Hiç katılmıyorum” derken kadın katılımcılarda bu oranın %7,1 olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların %21,4’ü “Kısmen katılıyorum” derken, kadın katılımcıların %30,1’i “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye erkek katılımcıların %23,8’i “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, kadın katılımcılarda bu oran %43,4 olmuştur. Erkek katılımcıların %45,2’si “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, kadın katılımcıların oranı %26,5 olmuştur. Buna göre “Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.” maddesine erkek katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, kadın katılımcıların “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Herhangi bir eğitim sendikasına üye olmayan katılımcıların “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı

sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-3.’te verilmiştir.

Tablo 4-3. Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Cinsiyet		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Erkek	f	9	8	12	13	42	8,52	0,036*
	%	21,4	19,0	28,6	31,0	100,0		
Kadın	f	26	46	23	18	113		
	%	23,0	40,7	20,4	15,9	100,0		
Toplam	f	35	54	35	31	155		
	%	22,6	34,8	22,6	20,0	100,0		

*p<0,05

Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=155)=8,52, p<,05. “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine erkek katılımcılar %21,4 oranında “Hiç katılmıyorum” derken kadın katılımcılarda bu oranın %23,0 olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların %19,0’u “Kısmen katılıyorum” derken, kadın katılımcıların %40,7’si “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye erkek katılımcıların %28,6’sı “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, kadın katılımcılarda bu oran %20,4 olmuştur. Erkek katılımcıların %31,0’i “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, kadın katılımcıların oranı %15,9 olmuştur. Buna göre “Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.” maddesine erkek katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, kadın katılımcıların ise “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir (Tablo4-3.).

Sendika üyesi olmayan katılımcıların “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-4.’te verilmiştir.

Tablo 4-4. Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Cinsiyet		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Erkek	f	6	12	7	17	42	10,29	0,016*
	%	14,3	28,6	16,7	40,5	100,0		
Kadın	f	15	39	39	20	113		
	%	13,3	34,5	34,5	17,7	100,0		
Toplam	f	21	51	46	37	155		
	%	13,5	32,9	29,7	23,9	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-4.’e göre; cinsiyet değişkenine göre katılımcıların “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=155)=10,29, p<,05. “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine erkek katılımcılar %14,3 oranında “Hiç katılmıyorum” derken kadın katılımcılarda bu oranın %13,3 olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların %28,6’sı “Kısmen katılıyorum” derken, kadın katılımcıların %34,5’i “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye erkek katılımcıların %16,7’si “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, kadın katılımcılarda bu oran %34,5 olmuştur. Erkek katılımcıların %40,5’i “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, kadın katılımcıların oranı %17,7 olmuştur. Buna göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine erkek katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, kadın katılımcıların ise “Kısmen katılıyorum” ve “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyeliği bulunmayan katılımcıların “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.”

maddesine ilişkin görüşlerinin, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-5.'te verilmiştir.

Tablo 4-5. Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Cinsiyet		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Erkek	f	5	5	16	16	42		
	%	11,9	11,9	38,1	38,1	100,0		
Kadın	f	14	34	42	23	113	7,86	0,049*
	%	12,4	30,1	37,2	20,4	100,0		
Toplam	f	19	39	58	39	155		
	%	12,3	25,2	37,4	25,2	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-5.'te cinsiyet değişkenine göre katılımcıların “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=155)=7,86, p<,05. “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine erkek katılımcılar %11,9 oranında “Hiç katılmıyorum” derken kadın katılımcılarda bu oranın %12,4 olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların %11,9’u “Kısmen katılıyorum” derken, kadın katılımcıların %30,1’i “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye erkek katılımcıların %38,1’i “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, kadın katılımcılarda bu oran %37,2 olmuştur. Erkek katılımcıların %38,1’i “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, kadın katılımcıların oranı %20,4 olmuştur. Buna göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine erkek katılımcıların “Katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, kadın katılımcıların ise “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olmayan katılımcıların “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine ilişkin görüşlerinin, branş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-6.'da verilmiştir.

Tablo 4-6. Sendika üyesi olmayan katılımcıların branş değişkenine göre “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine ilişkin görüşleri

Brans türü		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Sınıf Öğretmeni	f	14	11	15	21	61		
	%	23,0	18,0	24,6	34,4	100,0		
Branş Öğretmeni	f	47	19	19	9	94		
	%	50,0	20,2	20,2	9,6	100,0	19,09	0,000*
Toplam	f	61	30	34	30	155		
	%	39,4	19,4	21,9	19,4	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-6. incelendiğinde branş değişkenine göre katılımcıların “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=155)=19,09, p<,05. “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine sendika üyesi olmayan sınıf öğretmenleri %23,0 oranında “Hiç katılmıyorum” derken branş öğretmenlerinde bu oranın %50,0 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin %18,0’i “Kısmen katılıyorum” derken, branş öğretmenlerinin %20,2’si “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye sınıf öğretmenlerinin %24,6’sı “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, branş öğretmenlerinde bu oran %20,2 olmuştur. Sınıf öğretmenlerinin %34,4’ü “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, branş öğretmenlerinin oranı %9,6 olmuştur. Buna göre “Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.” maddesine sınıf öğretmenlerinin “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, branş öğretmenlerinin ise “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olmayan katılımcıların “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, yaş değişkenine (yaşlar arası dağılım sayısı çok düşük olduğu için) göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-7.’de yeniden kodlanarak verilmiştir.

Tablo 4-7. Sendika üyesi olmayan katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Yaş aralığı		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=6	p*
25 yaş ve altı	f	3	8	8	4	23	12,52	0,050*
	%	13,0	34,8	34,8	17,4	100,0		
26- 44 yaş arası	f	16	23	31	20	90		
	%	17,8	25,6	34,4	22,2	100,0		
45 yaş ve üzeri	f	2	20	7	13	42		
	%	4,8	47,6	16,7	31,0	100,0		
Toplam	f	21	51	46	37	155		
	%	13,5	32,9	29,7	23,9	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-7.’de yaş değişkenine göre katılımcıların “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=6, n=155)=12,52, p<,05. “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olmayan 25 yaş ve altındaki katılımcılar %13,0 oranında “Hiç katılmıyorum” derken 26-44 yaş arası katılımcılarda bu oranın %17,8 olduğu ve 45 yaş üzeri katılımcılarda da %4,8 oranında olduğu görülmektedir. 45 yaş ve üzeri katılımcıların %47,6’sı “Kısmen katılıyorum” derken, 25 yaş ve altı katılımcıların %34,8’i ve 26-44 yaş arası katılımcıların %25,6’sı “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye 25 yaş altı katılımcıların %34,8’i “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, 26-44 yaş arası katılımcılarda bu oran %34,4 ve 45 yaş üzeri katılımcılarda %16,7 oranında olmuştur. 45 yaş üzeri katılımcıların %31,0’i “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, 25 yaş ve altı katılımcıların oranı %17,4 ve 26-44 yaş arası katılımcıların oranı %22,2 olmuştur. Buna göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine 25 yaş ve altı katılımcıların “Kısmen katılıyorum” ve “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 26-44 yaş arası katılımcıların “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği ve 45 yaş ve üzeri katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olmayan katılımcıların “Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine

ilişkin elde edilen kaykare sonuçları yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-8.'de frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-8. Sendika üyesi olmayan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Öğrenim durumu	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Enstitüsü	1	14,3	3	42,9	3	42,9	0	0,0	7	100,0		
Lisans	4	66,7	2	33,3	0	0,0	0	0,0	6	100,0		
Tamamlama	46	38,0	58	47,9	10	8,3	7	5,8	121	100,0	22,71	0,030*
Yüksek Lisans	10	50,0	8	40,0	1	5,0	1	5,0	20	100,0		
Doktora	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	1	100,0		
Toplam	61	39,4	71	45,8	15	9,7	8	5,2	155	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-8.'e göre öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark mevcuttur. “Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olmayan eğitim enstitüsü mezunu katılımcılar %42,9'luk oranla “Kısmen katılıyorum” ve “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Lisans tamamlama mezun katılımcılar %66,7 oranında “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildirmiştir. Lisans mezunu olan katılımcıların görüşü %47,9'luk oranla “Kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. Yüksek lisans mezunu katılımcılar %50,0'lik oranla “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildirirken; doktora mezunu katılımcılar %45,8'lik oranla “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş bildirmiştir.

Sendika üyesi olmayan katılımcıların “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, kıdem değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları, beklenen değerin 5'ten küçük gözenek sayısı %20'nin altına düşürülerek Tablo 4-9.'da yeniden kodlanarak verilmiştir.

Tablo 4-9. Sendika üyesi olmayan katılımcıların kıdem değişkenine göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Kıdem		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=15	p*
10 yıl ve altı	f	18	28	36	23	105	31,64	0,007*
	%	17,1	26,7	34,3	21,9	100,0		
11-20 yıl	f	2	20	6	7	35		
	%	5,7	57,1	17,1	20,0	100,0		
20 yıl ve üzeri	f	1	3	4	7	15		
	%	6,7	20,0	26,7	46,7	100,0		
Toplam	f	21	51	46	37	155		
	%	13,5	32,9	29,7	23,9	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-9. incelendiğinde farklı kıdeme sahip katılımcıların “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=15, n=155)=31,64, p<,05. “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olmayan 10 yıl ve altı kıdeme sahip katılımcılar %17,1 oranında “Hiç katılmıyorum” derken, 11-20 yıl kıdeme sahip katılımcılarda bu oranın %5,7; 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılarda %6,7 olduğu görülmektedir. 11-20 yıl kıdemi olan katılımcıların %57,1’i “Kısmen katılıyorum” derken, 10 yıl ve altı kıdeme sahip katılımcıların %26,7’si ve 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcıların %20,0’si “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine, 10 yıl ve altı kıdeme sahip katılımcıların %34,3’ü “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, 11-20 yıl kıdemli katılımcılarda bu oran %17,1 ve 20 yıl ve üzeri kıdemli katılımcılarda %26,7 oranında olmuştur. 20 yıl ve üzeri kıdemli katılımcıların %46,7’si “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, 10 yıl ve altı kıdemli katılımcıların oranı %21,9; 11-20 yıl kıdemli katılımcıların oranı ise %20,0 olmuştur. Buna göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine 10 yıl ve altı kıdeme sahip katılımcıların “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 11-20 yıl kıdemli katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 20 yıl ve üzeri kıdemli katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olmayan katılımcıların “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, kıdem değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-10.’da frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-10. Sendika üyesi olmayan katılımcıların kıdem değişkenine göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Kıdem	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1-5 yıl	8	12,9	18	29,0	15	24,2	21	33,9	62	100,0	26,47	0,033*
6-10 yıl	1	2,3	9	20,9	14	32,6	19	44,2	43	100,0		
11-15 yıl	1	3,8	8	30,8	7	26,9	10	38,5	26	100,0		
16-20 yıl	0	0,0	7	77,8	1	11,1	1	11,1	9	100,0		
21-25 yıl	0	0,0	4	80,0	0	0,0	1	20,0	5	100,0		
26 yıl ve üstü	2	20,0	4	40,0	3	30,0	1	10,0	10	100,0		
Toplam	12	7,7	50	32,3	40	25,8	53	34,2	155	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-10.’da farklı kıdeme sahip katılımcıların “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur. “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olmayan 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcıların en yüksek katılımı %33,9’luk oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %12,9’luk oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. 6-10 yıl kıdeme sahip katılımcıların en yüksek katılımı %44,2’lik oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %2,3’lük oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. 11-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların en yüksek katılımı %38,5’lik oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %3,8’lik oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. 16-20 yıl kıdemi olan katılımcıların en yüksek katılımı %77,8’lik oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. Aynı şekilde 21-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların en yüksek

katılımı %80,0'lık oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. 26 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcıların en yüksek katılımı %40'lık oranla “Kısmen katılıyorum” olurken en düşük katılımı ise %10,0'luk oranla “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Buna göre “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 16-20 yıl, 21-25 yıl ve 26 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Sendika üyesi olan öğretmenlerin, eğitim sendikalarının okul yaşamına etkisi hakkındaki görüşleri; cinsiyet, yaş, branş, kıdem ve öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler ışığında fark çıkanlara ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir. Branş değişkenine göre herhangi bir maddede anlamlı fark çıkmamıştır. Branş değişkenine ve diğer değişkenlerin fark çıkmayan maddelerine ilişkin tablolar Ek 6'da verilmiştir.

Araştırmaya katılan 360 öğretmen ve yöneticiden 205'i sendika üyesi ve 155'i herhangi bir sendika üyesi değildir. Araştırmanın üçüncü alt probleminde eğitim sendikalarına üye olan 205 öğretmen ve yöneticinin görüşleri incelenmiştir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-11.'de verilmiştir.

Tablo 4-11. Sendika üyesi katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Cinsiyet		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Erkek	f	15	42	40	20	117	13,78	0,003*
	%	12,8	35,9	34,2	17,1	100,0		
Kadın	f	15	49	12	12	88		
	%	17,0	55,7	13,6	13,6	100,0		
Toplam	f	30	91	52	32	205		
	%	14,6	44,4	25,4	15,6	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-11.’de cinsiyet değişkenine göre katılımcıların “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=205)=13,78, p<,05. “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi erkek katılımcılar %12,8 oranında “Hiç katılmıyorum” derken kadın katılımcılarda bu oranın %17,0 olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların %35,9’u “Kısmen katılıyorum” derken, kadın katılımcıların %55,7’si “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye erkek katılımcıların %34,2’si “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, kadın katılımcılarda bu oran %13,6 olmuştur. Erkek katılımcıların %17,1’i “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, kadın katılımcıların oranı %13,6 olmuştur. Buna göre “Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.” maddesine erkek katılımcıların “Kısmen katılıyorum” ve “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, kadın katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları Tablo 4-12.’de verilmiştir.

Tablo 4-12. Sendika üyesi katılımcıların cinsiyet değişkenine göre “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Cinsiyet		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=3	p*
Erkek	f	11	36	40	30	117	8,41	0,038*
	%	9,4	30,8	34,2	25,6	100,0		
Kadın	f	17	35	22	14	88		
	%	19,3	39,8	25,0	15,9	100,0		
Toplam	f	28	71	62	44	205		
	%	13,7	34,6	30,2	21,5	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-12.'ye göre cinsiyet değişkenine göre katılımcıların “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=3, n=205)=8,41, p<.05. “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi erkek katılımcılar %9,4 oranında “Hiç katılmıyorum” derken kadın katılımcılarda bu oranın %19,3 olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların %30,8'i “Kısmen katılıyorum” derken, kadın katılımcıların %39,8'i “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Aynı maddeye erkek katılımcıların %34,2'si “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, kadın katılımcılarda bu oran %25,0 olmuştur. Erkek katılımcıların %25,6'sı “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, kadın katılımcıların oranı %15,9 olmuştur. Buna göre “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine erkek katılımcıların “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, kadın katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları, beklenen değeri 5'ten küçük gözenek sayısı %20'nin altına düşürülerek Tablo 4-13.'te yeniden kodlanarak verilmiştir.

Tablo 4-13. Sendika üyesi katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Yaş aralığı		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=6	p*
25 yaş ve altı	f	0	3	0	6	9	15,62	0,016*
	%	0,0	33,3	0,0	66,7	100,0		
26- 44 yaş arası	f	7	12	37	33	89		
	%	7,9	13,5	41,6	37,1	100,0		
45 yaş ve üzeri	f	4	11	31	61	107		
	%	3,7	10,3	29,0	57,0	100,0		
Toplam	f	11	26	68	100	205		
	%	5,4	12,7	33,2	48,8	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-13. incelendiğinde farklı yaş gruplarındaki katılımcıların “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=6, n=205)=15,62, p<,05. “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine sendika üyesi olan 26-44 yaş arası katılımcılar %7,9 oranında “Hiç katılmıyorum” derken, 45 yaş üzeri katılımcılarda bu oranın %3,7 olduğu görülmektedir. 25 yaş ve altı olan katılımcıların %33,3’ü “Kısmen katılıyorum” derken, 26-44 yaş arası katılımcıların %13,5’i ve 45 yaş ve üzeri katılımcıların %10,3’ü “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine, 26-44 yaş arası katılımcıların %41,6’sı “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, 45 yaş ve üzeri katılımcılarda bu oran %29,0 oranında olmuştur. 25 yaş ve üzeri katılımcıların %66,7’si “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, 26-44 yaş arası katılımcıların oranı %37,1; 45 yaş ve üzeri katılımcıların oranı ise %57,0 olmuştur. Buna göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine 25 yaş ve altı katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 26-44 yaş arası katılımcıların “Katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 45 yaş ve üzeri katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, yaş değişkenine göre farklılık gösterip

göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları, beklenen değeri 5'ten küçük gözenek sayısı %20'nin altına düşürülerek Tablo 4-14.'te yeniden kodlanarak verilmiştir.

Tablo 4-14. Sendika üyesi katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Yaş aralığı		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=6	p*
25 yaş ve altı	f	2	0	2	5	9	13,21	0,040*
	%	22,2	0,0	22,2	55,6	100,0		
26- 44 yaş arası	f	10	29	27	23	89		
	%	11,2	32,6	30,3	25,8	100,0		
45 yaş ve üzeri	f	7	46	34	20	107		
	%	6,5	43,0	31,8	18,7	100,0		
Toplam	f	19	75	63	48	205		
	%	9,3	36,6	30,7	23,4	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-14.'te farklı yaşa sahip katılımcıların “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=6, n=205)=13,21, p<,05. “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olan 25 yaş ve altı katılımcılar %22,2 oranında “Hiç katılmıyorum” derken, 26-44 yaş arası katılımcılarda bu oranın %11,2; 45 yaş üzeri katılımcılarda ise %6,5 olduğu görülmektedir. 45 yaş ve üstü olan katılımcıların %43,0’ü “Kısmen katılıyorum” derken, 26-44 yaş arası katılımcıların %32,6’sı “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine, 45 yaş ve üzeri katılımcıların %31,8’i “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, 25 yaş ve altı katılımcılarda bu oran %22,2; 26-44 yaş arası katılımcılarda ise %30,3 oranında olmuştur. 25 yaş ve altı katılımcıların %55,6’sı “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, 26-44 yaş arası katılımcıların oranı %25,8; 45 yaş ve üzeri katılımcıların oranı ise %18,7 olmuştur. Buna göre “Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine 25 yaş ve altı katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 26-44 yaş arası katılımcıların ve 45 yaş ve üzeri katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin kay-kare testi sonuçları, beklenen değeri 5’ten küçük gözenek sayısı %20’nin altına düşürülerek Tablo 4-15.’te yeniden kodlanarak verilmiştir.

Tablo 4-15. Sendika üyesi katılımcıların yaş değişkenine göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Yaş aralığı		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=6	p*
25 yaş ve altı	f	3	4	2	0	9	16,16	0,013*
	%	33,3	44,4	22,2	0,0	100,0		
26- 44 yaş arası	f	6	40	30	13	89		
	%	6,7	44,9	33,7	14,6	100,0		
45 yaş ve üzeri	f	19	55	16	17	107		
	%	17,8	51,4	15,0	15,9	100,0		
Toplam	f	28	99	48	30	205		
	%	13,7	48,3	23,4	14,6	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-15.’e göre farklı yaşa sahip katılımcıların “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmuştur, χ^2 (sd=6, n=205)=16,16, p<,05. “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olan 25 yaş ve altı katılımcılar %33,3 oranında “Hiç katılmıyorum” derken, 26-44 yaş arası katılımcılarda bu oranın %6,7; 45 yaş üzeri katılımcılarda ise %17,8 olduğu görülmektedir. 45 yaş ve üstü olan katılımcıların %51,4’ü “Kısmen katılıyorum” derken, 25 yaş ve altı katılımcıların %44,4’ü ve 26-44 yaş arası katılımcıların %44,9’u “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine, 26-44 yaş arası katılımcıların %33,7’si “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, 25 yaş ve altı katılımcılarda bu oran %22,2; 26-44 yaş arası katılımcılarda ise %15,0 oranında olmuştur. 46 yaş ve üzeri katılımcıların %15,9’u “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, 26-44 yaş arası katılımcıların oranı %14,6 olmuştur. Buna göre her üç gruptaki katılımcılar da “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını

düşünüyorum.” maddesine “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş bildirmekle birlikte istatistiksel olarak 45 yaş ve üzeri katılımcıların lehine anlamlı farklılık mevcuttur.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen kaykare sonuçları, yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-16.’da frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-16. Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Öğrenim durumu	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2 sd=12	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Enstitüsü	6	23,1	10	38,5	5	19,2	5	19,2	26	100,0	23,50	0,024*
Lisans Tamamlama	0	0,0	7	36,8	3	15,8	9	47,4	19	100,0		
Lisans	17	11,8	51	35,4	49	34,0	27	18,8	144	100,0		
Yüksek Lisans	4	26,7	3	20,0	5	33,3	3	20,0	15	100,0		
Doktora	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0		
Toplam	28	13,7	71	34,6	62	30,2	44	21,5	205	100,0		

*p<0,05

Farklı öğrenim durumuna sahip katılımcıların “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde doktora mezunlarının lehine anlamlı fark bulunmuştur. “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olan eğitim enstitüsü mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %38,5’lik oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %19,2’lik oranlarla “Katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Lisans tamamlama mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %47,4’lük oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. Lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %35,4’lük oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %11,8’lik oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. Yüksek lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %33,3’lük oranla “Katılıyorum” olurken, “Kısmen katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirenlerin oranı %20,0 olmuştur. Doktora

mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %100,0'lik oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. Buna göre “Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine eğitim enstitüsü mezunu katılımcıların “Kısmen katılıyorum”, lisans tamamlama mezunu katılımcıların “Tamamen katılıyorum”, lisans mezunlarının “Kısmen katılıyorum”, yüksek lisans mezunu katılımcıların “Katılıyorum” ve doktora mezunu katılımcıların “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir (Tablo 4-16.).

Sendika üyesi olan katılımcıların “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen kaykare sonuçları, yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-17.'de frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-17. Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Öğrenim durumu	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2 sd=12	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Enstitüsü	1	3,8	3	11,5	6	23,1	16	61,5	26	100,0	29,84	0,003*
Lisans Tamamlama	1	5,3	0	0,0	8	42,1	10	52,6	19	100,0		
Lisans	7	4,9	18	12,5	52	36,1	67	46,5	144	100,0		
Yüksek Lisans	1	6,7	5	33,3	2	13,3	7	46,7	15	100,0		
Doktora	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0		
Toplam	11	5,4	26	12,7	68	33,2	100	48,8	205	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-17. incelendiğinde öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde doktora mezunlarının lehine anlamlı fark bulunmuştur. “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine sendika üyesi olan eğitim enstitüsü mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %61,5'lik oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %3,8'lik oranlarla “Hiç

katılmıyorum” olmuştur. Lisans tamamlama mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %52,6’lık oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. Lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %46,5’lik oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %4,9’luk oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. Yüksek lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %46,7’lik oranla “Tamamen katılıyorum” olurken, “en düşük katılımı %6,7’lik oranla “Hiç katılmıyorum” yönünde olmuştur. Doktora mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %100,0’lik oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. Buna göre “Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.” maddesine eğitim enstitüsü mezunu, lisans tamamlama mezunu, lisans mezunu ve yüksek lisans mezunu katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği; doktora mezunu katılımcıların “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen kaykare sonuçları, yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-18.’de frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-18. Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Öğrenim durumu	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2 sd=12	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Enstitüsü	20	76,9	2	7,7	2	7,7	2	7,7	26	100,0	31,04	0,002*
Lisans Tamamlama	15	78,9	3	15,8	0	0,0	1	5,3	19	100,0		
Lisans	121	84,0	15	10,4	4	2,8	4	2,8	144	100,0		
Yüksek Lisans	14	93,3	1	6,7	0	0,0	0	0,0	15	100,0		
Doktora	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	100,0		
Toplam	170	82,9	21	10,2	6	2,9	8	3,9	205	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-18.’de öğrenim durumuna değişkenine göre katılımcıların “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinde

doktora mezunlarının lehine anlamlı fark bulunmuştur. “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine sendika üyesi olan eğitim enstitüsü mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %76,9'luk oranla “Hiç katılmıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %7,7'lik oranlarla “Kısmen katılıyorum”, “Katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Lisans tamamlama mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %78,9'luk oranla “Hiç katılmıyorum” olurken, “Katılıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. Lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %84,0'lik oranla “Hiç katılmıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %2,8'lik oranla “Katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Yüksek lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %93,3'lük oranla “Hiç katılmıyorum” olurken, “Katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. Doktora mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %100,0'lik oranla “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Buna göre “Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.” maddesine eğitim enstitüsü mezunu, lisans tamamlama mezunu, lisans mezunu ve yüksek lisans mezunu katılımcıların “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş belirttiği; doktora mezunu katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların “Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen kaykare sonuçları, yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-19.'da frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-19. Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Öğrenim durumu	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2 sd=12	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Enstitüsü	3	11,5	16	61,5	5	19,2	2	7,7	26	100,0	21,08	0,049*
Lisans Tamamlama	0	0,0	5	26,3	11	57,9	3	15,8	19	100,0		
Lisans	20	13,9	53	36,8	46	31,9	25	17,4	144	100,0		
Yüksek Lisans	3	20,0	5	33,3	4	26,7	3	20,0	15	100,0		
Doktora	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0		
Toplam	27	13,2	79	38,5	66	32,2	33	16,1	205	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-19.'a göre farklı öğrenim durumuna sahip katılımcıların "Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum." maddesine ilişkin görüşlerinde doktora mezunlarının lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. "Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum." maddesine sendika üyesi olan eğitim enstitüsü mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %61,5'lik oranla "Kısmen katılıyorum" olurken, en düşük katılımı ise %7,7'lik oranla "Tamamen katılıyorum" olmuştur. Lisans tamamlama mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %57,9'luk oranla "Katılıyorum" olurken, "Hiç katılmıyorum" yönünde görüş bildiren olmamıştır. Lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %36,8'lik oranla "Kısmen katılıyorum" olurken, en düşük katılımı ise %13,9'luk oranla "Hiç katılmıyorum" olmuştur. Yüksek lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %33,3'lük oranla "Kısmen katılıyorum" olurken, "Hiç katılmıyorum" ve "Tamamen katılıyorum" yönünde %20,0 oranlarında görüş bildiren olmuştur. Doktora mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %100,0'lik oranla "Hiç katılmıyorum" olmuştur. Buna göre "Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum." maddesine eğitim enstitüsü mezunu, lisans mezunu ve yüksek lisans mezunu katılımcıların "Kısmen katılıyorum" yönünde görüş belirttiği; lisans tamamlama mezunu katılımcıların "Katılıyorum" yönünde görüş belirttiği ve doktora mezunu katılımcıların "Hiç katılmıyorum" yönünde görüş belirttiği görülmektedir.

Sendika üyesi olan katılımcıların "Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum." maddesine ilişkin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen kaykare sonuçları yeniden kodlama yapılmasına rağmen istenilen değere ulaşmadığı için Tablo 4-20.'de frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-20. Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri

Öğrenim durumu	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam		χ^2	p*
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Enstitüsü	8	30,8	14	53,8	3	11,5	1	3,8	26	100,0	21,21	0,047*
Lisans	2	10,5	8	42,1	4	21,1	5	26,3	19	100,0		
Tamamlama	16	11,1	68	47,2	37	25,7	23	16,0	144	100,0		
Lisans	2	13,3	9	60,0	4	26,7	0	0,0	15	100,0		
Yüksek	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	100,0		
Doktora	28	13,7	99	48,3	48	23,4	30	14,6	205	100,0		
Toplam												

*p<0,05

Farklı öğrenim durumuna sahip katılımcıların “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin görüşleri incelendiğinde doktora mezunlarının lehine anlamlı fark bulunmuştur. “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine sendika üyesi olan eğitim enstitüsü mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %53,8’lik oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %3,8’lik oranla “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Lisans tamamlama mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %42,1’lik oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %10,5’lik oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. Lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %47,2’lik oranla “Kısmen katılıyorum” olurken, en düşük katılımı ise %11,1’lik oranla “Hiç katılmıyorum” olmuştur. Yüksek lisans mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %60,0’lik oranla “Kısmen katılıyorum” iken, “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildiren olmamıştır. Doktora mezunu katılımcıların en yüksek katılımı %100,0’lik oranla “Tamamen katılıyorum” olmuştur. Buna göre “Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.” maddesine eğitim enstitüsü mezunu, lisans tamamlama mezunu, lisans mezunu ve yüksek lisans mezunu katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği ve doktora mezunu katılımcıların “Tamamen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir (Tablo 4-20.).

Sendika üyesi olan katılımcıların “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine ilişkin

görüşlerinin, kıdem değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen kaykare sonuçları Tablo 4-21.’de verilmiştir.

Tablo 4-21. Sendika üyesi olan katılımcıların kıdem değişkenine göre “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine ilişkin görüşleri

Kıdem		Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	χ^2 sd=15	p*
1-5 yıl	f	10	23	8	0	41	32,11	0,006*
	%	24,4	56,1	19,5	0,0	100,0		
6-10 yıl	f	15	11	14	11	51		
	%	29,4	21,6	27,5	21,6	100,0		
11-15 yıl	f	10	22	6	4	42		
	%	23,8	52,4	14,3	9,5	100,0		
16-20 yıl	f	9	4	4	3	20		
	%	45,0	20,0	20,0	15,0	100,0		
21-25 yıl	f	6	12	2	4	24		
	%	25,0	50,0	8,3	16,7	100,0		
26 yıl ve üstü	f	9	11	7	0	27		
	%	33,3	40,7	25,9	0,0	100,0		
Toplam	f	59	83	41	22	205		
	%	28,8	40,5	20,0	10,7	100,0		

*p<0,05

Tablo 4-21.’e göre; 6-10 yıl kıdemli katılımcıların ve 16-20 yıl kıdeme sahip katılımcıların görüşleri ile 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcıların, 11-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların, 21-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların ve 26 yıl üstü kıdeme sahip katılımcıların görüşleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur, χ^2 (sd=15, n=205)=32,11, p<,05. “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine sendika üyesi olan 16-20 yıl kıdeme sahip katılımcılar %45,0 oranında “Hiç katılmıyorum” derken, 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcılarda bu oranın %24,4; 6-10 yıl kıdeme sahip katılımcılarda %29,4; 11-15 yıl kıdeme sahip katılımcılarda %23,8; 21-25 yıl kıdeme sahip katılımcılarda % 25,0 ve 26 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcılarda %33,3 olduğu görülmektedir. 1-5 yıl kıdemi olan katılımcıların %56,1’i “Kısmen katılıyorum” derken, 5-10 yıl kıdeme sahip katılımcıların % 21,6’sı, 11-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların %52,4’ü, 16-20 yıl kıdeme sahip katılımcıların %20,0’si, 21-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların %50,0’si ve 26 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcıların %40,7’si “Kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. “Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” maddesine, 6-10 yıl kıdeme sahip katılımcıların %27,5’i “Katılıyorum” şeklinde cevap verirken, 1-5 yıl kıdemli katılımcılarda bu oran %19,5; 11-15 yıl kıdemli katılımcılarda %14,3; 16-20 kıdemli katılımcılarda %20,0; 21-

25 yıl kıdemli katılımcılarda %8,3 ve 26 yıl ve üstü kıdemli katılımcılarda %25,9 oranında olmuştur. 6-10 yıl kıdemli katılımcıların %21,6'sı “Tamamen katılıyorum” şeklinde yanıt verirken, 11-15 yıl kıdemli katılımcıların oranı %9,5; 16-20 yıl kıdemli katılımcıların oranı ise %15,0 ve 21-25 yıl kıdemli katılımcıların oranı da %16,7 olmuştur. Buna göre “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcıların, 11-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların, 21-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların ve 26 yıl üstü kıdeme sahip katılımcıların “Kısmen katılıyorum” yönünde görüş belirttiği, 6-10 yıl kıdemli katılımcıların ve 16-20 yıl kıdeme sahip katılımcıların “Hiç katılmıyorum” yönünde görüş belirttiği görülmektedir. Farklı kıdeme sahip katılımcıların “Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.” maddesine ilişkin görüşlerinde 6-10 yıl kıdemli katılımcıların ve 16-20 yıl kıdeme sahip katılımcıların diğer kıdeme sahip katılımcılardan farklı düşündüğü görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmenlerin, sendikalara üye olmama sebepleri nelerdir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4-22.’de frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri şeklinde verilmiştir.

Tablo 4-22. Öğretmenlerin sendikalara üye olamama sebeplerine ilişkin görüşleri

Boyut	Madde	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		$\bar{x}$	ss
		f	%	f	%	f	%	f	%		
Sendika	SKP.1.	54	15,0	152	42,2	93	25,8	61	16,9	2,59	0,72
	SKP.2.	19	5,3	112	31,1	96	26,7	133	36,9		
	SKP.3.	62	17,2	156	43,3	81	22,5	61	16,9		
	SKP.4.	38	10,6	125	34,7	108	30,0	89	24,7		
	SKP.5.	44	12,2	132	36,7	90	25,0	94	26,1		
	SKP.6.	63	17,5	169	46,9	73	20,3	55	15,3		
	SKP.7.	30	8,3	122	33,9	100	27,8	108	30,0		
	SKP.8.	71	19,7	160	44,4	76	21,1	53	14,7		
	SKP.9.	39	10,8	116	32,2	92	25,6	113	31,4		
	SKP.10.	63	17,5	131	36,4	88	24,4	78	21,7		
	SKP.11.	36	10,0	155	43,1	97	26,9	72	20,0		
Sosyal	SP.1.	23	6,4	87	24,2	105	29,2	145	40,3	2,77	0,74
	SP.2.	23	6,4	81	22,5	121	33,6	135	37,5		
	SP.3.	74	20,6	155	43,1	80	22,2	51	14,2		
	SP.4.	35	9,7	123	34,2	99	27,5	103	28,6		
Öğretmen	ÖKP.1.	121	33,6	128	35,6	52	14,4	59	16,4	2,31	0,72
	ÖKP.2.	65	18,1	142	39,4	80	22,2	73	20,3		
	ÖKP.3.	180	50,0	96	26,7	44	12,2	40	11,1		
	ÖKP.4.	57	15,8	121	33,6	82	22,8	100	27,8		
	ÖKP.5.	42	11,7	124	34,4	112	31,1	82	22,8		
	ÖKP.6.	133	36,9	106	29,4	46	12,8	75	20,8		

Katılımcılara öğretmenlerin, sendikalara üye olma nedenleri ilişkin görüşlerini almak için sendikalardan kaynaklanan problemlerden 11 soru, sosyal problemlerden 4 soru ve öğretmen kaynaklı problemlerden 6 soru olmak üzere toplam üç boyutta bulunan 21 soru sorulmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 1.soru; “Sendikalar kendi amaçları dışında çalışmaktadır.” ifadesine katılımcıların %36,9’u “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. %15,0’i ise “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 2. soru; “Sendikalar, siyasi partilerin görüşlerinin savunucusu durumundadırlar.” ifadesine katılımcıların %45,8’i “hiç katılmıyorum” şeklinde en yüksek oranda görüş bildirirken, %5,3’ü “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 3. soru; “Çalışma ve faaliyetlerinde samimi değildirler.” ifadesine en yüksek oranda katılım, katılımcıların %43,3’ü ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. Katılımcıların %16,9’u “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek, en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 4. soru; “Ülkenin mevcut eğitim sorunlarına yeterince eğilmemektedirler.” ifadesine katılımcıların %34,7’si “kısmen katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Katılımcıların soruya katılımı en düşük %10,6’lık oranla “hiç katılmıyorum” olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 5. soru; “Çeşitli çıkar ve baskı gruplarının elindedirler.” ifadesine en yüksek oranda katılım %36,7 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %12,2’lik oranla “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 6. soru; “Her ay yapılan kesintiye rağmen, hiçbir iş üretememektedir.” ifadesine en yüksek oranda katılım %46,9 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %15,3’lük yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 7. soru; “Her gelen siyasi parti sendikaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır.” ifadesine en yüksek oranda katılım %33,9 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %8,3’lük yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 8. soru; “Üye yaptıktan sonra, öğretmenlerini bir daha arayıp sormamaktadırlar.” ifadesine en yüksek oranda katılım %44,4 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %14,7’lik yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 9. soru; “Sendikaların grev hakkının olmaması çözüm üretmelerini engellemektedir.” ifadesine en yüksek oranda

katılım %32,2 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %10,8’lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 10. soru; “Bazı kişilerin makam sahibi olduğu, diğerlerinin geri planda kaldığı kurumlardır.” ifadesine en yüksek oranda katılım %36,4 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %17,5’lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 11. soru; “Üyelerinin ekonomik sorunlarına çözüm aramak dışında kültürel, sosyal ve sanatsal ihtiyaçlarına ilişkin çözümler üretmemektedirler.” ifadesine katılımcıların %43,1’i “kısmen katılıyorum” yönünde görüş bildirmiştir. Katılımcıların %10,0’u “hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sosyal problemler boyutunda 1.soru; “Üye olunan sendikaya paralel olarak toplumda siyasi etiketlenmeler yaşanmaktadır.(sağcı-solcu)” ifadesine katılımcıların %40,3’ü “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. %6,4’ü ise “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sosyal problemler boyutunda 2. soru; “Değişen siyasi iktidar ve düşüncelere göre sendikaların görüşü, üye sayısı, aktiviteleri de değişmektedir.” ifadesine katılımcıların %37,5’i “tamamen katılıyorum” şeklinde en yüksek yüzdeyle görüş bildirmişlerdir. %6,4’ü ise “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sosyal problemler boyutunda 3. soru; “Sendikalar mevcut ve tanımlanan sorunlara bile çözüm üretememektedirler, bir işlevleri yoktur.” ifadesine katılımcıların %43,1’i “kısmen katılıyorum” şeklinde en yüksek oranda görüş bildirirken, %14,2’si “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Sosyal problemler boyutunda 4. soru; “Değişen siyasi tabloya göre öğretmenlerin de sendika değiştirmeleri toplumda olumsuz şekilde algılanmaktadır.”

ifadesine en yüksek oranda katılım, katılımcıların %34,2'si ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. Katılımcıların %9,7'si “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildirerek, en düşük yüzdeyi oluşturmuştur.

Öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda 1. soru; “Benim fikrimi yansıtan bir sendika bulunmamaktadır.” ifadesine katılımcıların %35,6'sı “kısmen katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. %14,4'lük oranla “katılıyorum” görüşü en düşük katılımı oluşturmuştur.

Öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda 2. soru; “Sadece siyaset yapan örgütler olduğunu düşünüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %39,4 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %18,1'lik oranla “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda 3. soru; “Gerekli bir oluşum olduğunu düşünmüyorum.” ifadesine en yüksek oranda katılım %50,0 ile “hiç katılmıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %11,1'lik yüzdeyle “tamamen katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

Öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda 4. soru; “Türkiye’de hak aramak her zaman problem yaratmaktadır.” ifadesine en yüksek oranda katılım %33,6 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %15,8'lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda 5. soru; “Öğretmenler sendikalarda yeterince söz sahibi olamamaktadır.” ifadesine en yüksek oranda katılım %34,4 ile “kısmen katılıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %11,7'lik yüzdeyle “hiç katılmıyorum” ifadesinde olmuştur.

Öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda 6. soru; “Sendikaların siyasi oluşuma benzemelerinden dolayı, sendikalı olmayı etik ve doğru bulmuyorum.”

ifadesine en yüksek oranda katılım %36,9 ile “hiç katılmıyorum” şeklinde olmuştur. En düşük katılım ise %12,8’lik yüzdeyle “katılıyorum” ifadesinde olmuştur.

Tablo 4-22.’deki katılımcıların, öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin görüşleri doğrultusunda elde edilen aritmetik ortalamalara göre; sendikalardan kaynaklanan problemler ($\bar{x}=2,59$) ve sosyal problemler ($\bar{x}=2,77$) boyutlarında “katılıyorum” düzeyinde, öğretmenlerden kaynaklanan problemler ($\bar{x}=2,31$) boyutunda “kısmen katılıyorum” düzeyinde katılımları olmuştur. Bu durumda katılımcılar; öğretmenlerin sendikalara üye olmamasının kaynağı olarak sendikaların mevcut yapılarının ve etkisizliği sebepleri ile sendikaları, üyelik durumunda yaşanan etiketlenmeler ve üye transferleri sebepleri ile de sosyal problemleri görmektedir.

Tablo 4-23.’te katılımcıların öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda en çok katıldıkları üç maddeden elde edilen aritmetik ortalama değerleri yer almaktadır.

Tablo 4-23. Katılımcıların sendikalardan kaynaklanan problemlerle ilgili olarak en çok katıldıkları maddeler

Boyut	Maddeler	$\bar{x}$
Sendika	Sendikalar, siyasi partilerin görüşlerinin savunucusu durumundadırlar.	2,95
	Her gelen siyasi parti sendikaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır.	2,87
	Sendikaların grev hakkının olmaması çözüm üretmelerini engellemektedir.	2,77

Tablo 4-23.’e göre; katılımcıların sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda sendikalara üye olmama nedeni olarak belirttiği maddelere; “Sendikalar, siyasi partilerin görüşlerinin savunucusu durumundadırlar.” maddesine ($\bar{x}=2,95$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Her gelen siyasi parti sendikaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır.” maddesine ($\bar{x}=2,87$) “Katılıyorum” düzeyinde ve “Sendikaların grev hakkının olmaması çözüm üretmelerini engellemektedir.” maddesine ($\bar{x}=2,77$) “Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

Tablo 4-24.'te katılımcıların öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sosyal problemler boyutunda en çok katıldıkları üç maddeden elde edilen aritmetik ortalama değerleri yer almaktadır.

Tablo 4-24. Katılımcıların sosyal problemlerle ilgili olarak en çok katıldıkları maddeler

Boyut	Maddeler	$\bar{x}$
Sosyal	Üye olunan sendikaya paralel olarak toplumda siyasi etiketlenmeler yaşanmaktadır.(sağcı-solcu)	3,03
	Değişen siyasi iktidar ve düşüncelere göre sendikaların görüşü, üye sayısı, aktiviteleri de değişmektedir.	3,02
	Değişen siyasi tabloya göre öğretmenlerin de sendika değiştirmeleri toplumda olumsuz şekilde algılanmaktadır.	2,75

Tablo 4-24. incelendiğinde, katılımcıların sosyal problemler boyutunda sendikalara üye olmama nedeni olarak belirttiği maddeler; “Üye olunan sendikaya paralel olarak toplumda siyasi etiketlenmeler yaşanmaktadır.(sağcı-solcu)” maddesine ($\bar{x}=3,03$) “Katılıyorum” düzeyinde; “Değişen siyasi iktidar ve düşüncelere göre sendikaların görüşü, üye sayısı, aktiviteleri de değişmektedir.” maddesine ($\bar{x}=3,02$) “Katılıyorum” düzeyinde ve “Değişen siyasi tabloya göre öğretmenlerin de sendika değiştirmeleri toplumda olumsuz şekilde algılanmaktadır.” maddesine ($\bar{x}=2,75$) “Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

Tablo 4-25.'te katılımcıların öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda en çok katıldıkları iki maddeden elde edilen aritmetik ortalama değerleri yer almaktadır.

Tablo 4-25. Katılımcıların öğretmenlerden kaynaklanan problemlerle ilgili olarak en çok katıldıkları maddeler

Boyut	Maddeler	$\bar{x}$
Öğretmen	Türkiye’de hak aramak her zaman problem yaratmaktadır.	2,62
	Öğretmenler sendikalarda yeterince söz sahibi olamamaktadır.	2,65

Tablo 4-25.'te, katılımcıların öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda sendikalara üye olmama nedeni olarak belirttiği maddeler; “Öğretmenler

sendikalarda yeterince söz sahibi olamamaktadır.” maddesine ($\bar{x}=2,65$) “Katılıyorum” düzeyinde ve “Türkiye’de hak aramak her zaman problem yaratmaktadır.” maddesine ($\bar{x}=2,62$) “Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Öğretmenlerin, eğitim sendikalarına üye olmama sebepleri; cinsiyet, yaş, branş, kıdem, medeni durum, okuldaki görev, sendika üyeliği, sendika tanıma ve öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler ışığında fark çıkanlara ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir. Fark çıkmayan yaş, branş, okuldaki görev ve öğrenim durumu değişkenlerine ve bu değişkenlerin boyutlarına ilişkin tablolar Ek 6’da verilmiştir.

Tablo 4-26.’da katılımcıların öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4-26. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	f	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Sendika	Erkek	159	2,6609	,72991	358	1,641	,931
	Kadın	201	2,5351	,71744	336,514	1,637	
Sosyal	Erkek	159	2,7453	,72559	358	-,703	,134
	Kadın	201	2,8010	,76212	345,956	-,707	
Öğretmen	Erkek	159	2,2400	,67234	358	-1,700	,024*
	Kadın	201	2,3706	,76203	353,716	-1,725	

*p<0,05

Tablo 4-26.’da görüldüğü gibi; öğretmen boyutunda katılımcıların cinsiyetlerine göre öğretmenlerin sendikalara üye olmamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur (p=0,024). Erkek katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmamalarına ilişkin ortalaması ($\bar{x}=2,2400$) “kısmen katılıyorum” düzeyinde, kadın katılımcıların sendikalara üye olmamalarına ilişkin ortalaması ($\bar{x}=2,3706$) “kısmen

katılıyorum” düzeyindedir. Betimsel istatistikler incelendiğinde katılımcıların her iki grubu da “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirmekle birlikte istatistiksel olarak kadınlar yönünde manidar fark olduğu görülmektedir. Bu durum; kadın katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama düzeylerinin, erkek katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama düzeyinden yüksek olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 4-27.’de katılımcıların öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin görüşlerinin medeni durum değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4-27. Katılımcıların medeni durumuna göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Medeni Durum	f	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Sendika	Evli	286	2,5852	,71331	358	-,281	,265
	Bekâr	74	2,6118	,77173	107,495	-,268	
Sosyal	Evli	286	2,7657	,72772	358	-,532	,211
	Bekâr	74	2,8176	,81541	105,046	-,498	
Öğretmen	Evli	286	2,2838	,68908	358	-1,502	,002*
	Bekâr	74	2,4257	,84856	99,296	-1,329	

*p<0,05

Tablo 4-27. incelendiğinde; evli katılımcılar ve bekâr katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur (p=0,002). Evli katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalar üye olmama nedenlerine ilişkin ortalaması ($\bar{x}$ =2,2838) “kısmen katılıyorum” düzeyinde, bekâr katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin ortalaması ($\bar{x}$ =2,4257) “kısmen katılıyorum” düzeyindedir. Betimsel istatistikler incelendiğinde katılımcıların her iki grubu da “kısmen katılıyorum” yönünde görüş bildirmekle birlikte istatistiksel olarak bekâr öğretmenler yönünde manidar fark olduğu görülmektedir. Bu durum bekâr katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalar üye olmama nedenlerine ilişkin düzeylerinin, evli katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin düzeylerinden yüksek olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 4-28.'de katılımcıların öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin görüşlerinin sendika üyeliği değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4-28. Katılımcıların sendika üyeliğine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Sendika Üyeliği	f	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Sendika	Evet	205	2,4031	,68120	358	-5,908	,313
	Hayır	155	2,8387	,70764	324,971	-5,877	
Sosyal	Evet	205	2,6061	,68958	358	-5,158	,105
	Hayır	155	3,0016	,75941	313,801	-5,089	
Öğretmen	Evet	205	2,0350	,59133	358	-9,301	,003*
	Hayır	155	2,6806	,72498	292,101	-9,044	

*p<0,05

Tablo 4-28.'de; sendika üyeliği değişkenine göre katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p=0,003). Sendika üyesi olan katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin ortalaması kısmen katılıyorum ($\bar{x}$ =2,0350) iken sendika üyesi olmayan katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri ilişkin ortalaması katılıyorum ($\bar{x}$ =2,6806)'dur. Buna göre sendika üyesi olmayan katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin düzeylerinin, sendika üyesi olan katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin düzeylerinden yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

İlköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin kıdem değişkenine göre anlamlı farkın hangi boyutta gerçekleştiğini bulmak için yapılan One-Way Anova testi sonuçları Tablo 4-29.'da verilmiştir.

Tablo 4-29. Katılımcıların kıdem değişkenine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım

Boyut		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Sendika	Gruplar arası	2,155	5	,431	,819	,537	
	Gruplar içi	186,374	354	,526			
	Toplam	188,529	359				
Sosyal	Gruplar arası	5,474	5	1,095	1,996	,079	
	Gruplar içi	194,151	354	,548			
	Toplam	199,624	359				
Öğretmen	Gruplar arası	6,099	5	1,220	2,360	,040*	1-2
	Gruplar içi	182,974	354	,517			1-4
	Toplam	189,073	359				1-6

*p<0,05

Tablo 4-29.'da kıdem değişkenine göre katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılımda; öğretmen boyutunda anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,040$). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenlerine ilişkin kıdem yılı değişkenine göre öğretmen boyutundaki anlamlı farkın kaynağını bulmak için yapılan LSD testi sonuçları Tablo 4-30.'da verilmiştir.

Tablo 4-30. Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin kıdem yıllarına göre öğretmen boyutundaki farklar

Boyut	Kıdem	Ortalama Kıdem	Değişkenleri	Ortalamalar Farkı	p	Anlamlı Fark
Sendika	1-5 yıl (1)	2,6673	6-10 yıl (2)	,06087	,557	
			11-15 yıl (3)	,06298	,579	
			16-20 yıl (4)	,16255	,287	
			21-25 yıl (5)	,10926	,474	
			26 yıl ve üstü (6)	,26185	,061	
			1-5 yıl (1)	-,06087	,557	
	6-10 yıl (2)	2,6064	11-15 yıl (3)	,00210	,985	
			16-20 yıl (4)	,10168	,510	
			21-25 yıl (5)	,04839	,754	
			26 yıl ve üstü (6)	,20098	,154	
			1-5 yıl (1)	-,06298	,579	
			6-10 yıl (2)	-,00210	,985	
	11-15 yıl (3)	2,6043	16-20 yıl (4)	,09958	,536	
			21-25 yıl (5)	,04628	,774	
			26 yıl ve üstü (6)	,19887	,181	
			1-5 yıl (1)	-,16255	,287	
			6-10 yıl (2)	-,10168	,510	
			11-15 yıl (3)	-,09958	,536	
	16-20 yıl (4)	2,5047	21-25 yıl (5)	-,05329	,780	
			26 yıl ve üstü (6)	,09930	,581	
			1-5 yıl (1)	-,10926	,474	
			6-10 yıl (2)	-,04839	,754	
			11-15 yıl (3)	-,04628	,774	
			16-20 yıl (4)	,05329	,780	
	21-25 yıl (5)	2,5580	26 yıl ve üstü (6)	,15259	,397	
			1-5 yıl (1)	-,26185	,061	
			6-10 yıl (2)	-,20098	,154	
			11-15 yıl (3)	-,19887	,181	
			16-20 yıl (4)	-,09930	,581	
			21-25 yıl (5)	-,15259	,397	
	26 yıl ve üstü (6)	2,4054	6-10 yıl (2)	,08110	,443	
			11-15 yıl (3)	,16027	,167	
			16-20 yıl (4)	,21326	,172	
			21-25 yıl (5)	,17877	,252	
			26 yıl ve üstü (6)	,42318*	,003	
			1-5 yıl (1)	-,08110	,443	
Sosyal	6-10 yıl (2)	2,8218	11-15 yıl (3)	,07916	,502	
			16-20 yıl (4)	,13215	,401	
			21-25 yıl (5)	,09767	,535	
			26 yıl ve üstü (6)	,34208*	,018	
			1-5 yıl (1)	-,16027	,167	
			6-10 yıl (2)	-,07916	,502	
	11-15 yıl (3)	2,7426	16-20 yıl (4)	,05299	,747	
			21-25 yıl (5)	,01851	,910	
			26 yıl ve üstü (6)	,26292	,083	
			1-5 yıl (1)	-,21326	,172	

Öğretmen	21-25 yıl (5)	2,7241	6-10 yıl (2)	-,13215	,401	1-2 1-4 1-6
			11-15 yıl (3)	-,05299	,747	
			21-25 yıl (5)	-,03448	,859	
			26 yıl ve üstü (6)	,20993	,254	
			1-5 yıl (1)	-,17877	,252	
			6-10 yıl (2)	-,09767	,535	
	26 yıl ve üstü (6)	2,4797	11-15 yıl (3)	-,01851	,910	
			16-20 yıl (4)	,03448	,859	
			26 yıl ve üstü (6)	,24441	,184	
			1-5 yıl (1)	-,42318*	,003	
			6-10 yıl (2)	-,34208*	,018	
			11-15 yıl (3)	-,26292	,083	
	1-5 yıl (1)	2,4887	16-20 yıl (4)	-,20993	,254	
			21-25 yıl (5)	-,24441	,184	
			6-10 yıl (2)	,20853*	,043	
			11-15 yıl (3)	,17985	,110	
			16-20 yıl (4)	,39097*	,010	
			21-25 yıl (5)	,21856	,149	
	6-10 yıl (2)	2,2801	26 yıl ve üstü (6)	,37156*	,007	
			1-5 yıl (1)	-,20853*	,043	
			11-15 yıl (3)	-,02868	,802	
			16-20 yıl (4)	,18244	,233	
			21-25 yıl (5)	,01003	,948	
			26 yıl ve üstü (6)	,16302	,243	
	11-15 yıl (3)	2,3088	1-5 yıl (1)	-,17985	,110	
			6-10 yıl (2)	,02868	,802	
			16-20 yıl (4)	,21112	,186	
			21-25 yıl (5)	,03871	,808	
			26 yıl ve üstü (6)	,19171	,193	
			1-5 yıl (1)	-,39097*	,010	
	16-20 yıl (4)	2,0977	6-10 yıl (2)	-,18244	,233	
			11-15 yıl (3)	-,21112	,186	
			21-25 yıl (5)	-,17241	,362	
			26 yıl ve üstü (6)	-,01942	,913	
			1-5 yıl (1)	-,21856	,149	
			6-10 yıl (2)	-,01003	,948	
	21-25 yıl (5)	2,2701	11-15 yıl (3)	-,03871	,808	
			16-20 yıl (4)	,17241	,362	
			26 yıl ve üstü (6)	,15300	,391	
			1-5 yıl (1)	-,37156*	,007	
			6-10 yıl (2)	-,16302	,243	
			11-15 yıl (3)	-,19171	,193	
	26 yıl ve üstü (6)	2,1171	16-20 yıl (4)	,01942	,913	
			21-25 yıl (5)	-,15300	,391	

* 0,05 düzeyindeki farkı gösteren grupları belirtmektedir.

Tablo 4-30.'a göre; katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin öğretmen kaynaklı farkın; kıdemi 1-5 yıl olan katılımcılar ile 6-10 yıl kıdemi olan katılımcılar arasında, kıdemi 1-5 yıl olan katılımcılar ile 16-20 yıl kıdemi olan

katılımcılar arasında ve kıdemi 1-5 yıl olan katılımcılar ile 26 yıl ve üstü kıdemi olan katılımcılar arasında olduğu görülmektedir. 1-5 yıl kıdemi olan katılımcıların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,48$); 6-10 yıl kıdemi olan katılımcıların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,28$); 16-20 yıl kıdemi olan katılımcıların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,09$); 26 yıl ve üstü kıdemi olan katılımcıların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,11$)'dir. 1-5 yıl kıdemi olan katılımcıların öğretmen boyutundaki görüşleri 6-10 yıl kıdemli, 16-20 yıl kıdemli ve 26 yıl ve üstü kıdemli öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

İlköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sendikaları tanıma değişkenine göre anlamlı farkın hangi boyutta gerçekleştiğini bulmak için yapılan One-Way Anova testi sonuçları Tablo 4-31.'de verilmiştir.

Tablo 4-31. Katılımcıların sendikaları tanıma değişkenine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım

Boyut		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Sendika	Gruplar arası	4,923	4	1,231	2,380	,051*	1-2
	Gruplar içi	183,606	355	,517			1-3
							1-4
	Toplam	188,529	359				1-5
Sosyal	Gruplar arası	5,624	4	1,406	2,573	,038*	1-2
	Gruplar içi	194,000	355	,546			1-3
							1-4
	Toplam	199,624	359				1-5
Öğretmen	Gruplar arası	3,781	4	,945	1,811	,126	
	Gruplar içi	185,292	355	,522			
	Toplam	189,073	359				

*p<0,05

Tablo 4-31. incelendiğinde; sendikaları tanıma değişkenine göre katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılımda; sendika boyutunda (p=0,051) ve sosyal boyutta (p=0,038) anlamlı bir fark bulunmuştur. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenlerine ilişkin sendikaları tanıma değişkenine göre boyutlardaki anlamlı farkın kaynağını bulmak için yapılan LSD testi sonuçları Tablo 4-32.'de verilmiştir.

Tablo 4-32. Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sendikaları tanıma değişkenine göre tüm boyutlardaki farklar

Boyut	Sendika Tanıma	Ortalama	Sendika Tanıma Değişkenleri	Ortalamalar Farkı	p	Anlamlı Fark
Sendika	Bir (1)	1,6364	İki (2)	-,88745*	,014	1-2 1-3 1-4 1-5
			Üç (3)	-,98033*	,003	
			Dört (4)	-,94639*	,004	
			Beş ve üzeri (5)	-1,01186*	,003	
	İki (2)	2,5238	Bir (1)	,88745*	,014	
			Üç (3)	-,09288	,577	
			Dört (4)	-,05894	,730	
			Beş ve üzeri (5)	-,12441	,512	
	Üç (3)	2,6167	Bir (1)	,98033*	,003	
			İki (2)	,09288	,577	
			Dört (4)	,03394	,694	
			Beş ve üzeri (5)	-,03153	,792	
	Dört (4)	2,5828	Bir (1)	,94639*	,004	
			İki (2)	,05894	,730	
			Üç (3)	-,03394	,694	
			Beş ve üzeri (5)	-,06547	,601	
	Beş ve üzeri (5)	2,6482	Bir (1)	1,01186*	,003	
			İki (2)	,12441	,512	
			Üç (3)	,03153	,792	
			Dört (4)	,06547	,601	
Sosyal	Bir (1)	1,8500	İki (2)	-,91190*	,014	1-2 1-3 1-4 1-5
			Üç (3)	-,88538*	,009	
			Dört (4)	-1,01966*	,003	
			Beş ve üzeri (5)	-,94891*	,007	
	İki (2)	2,7619	Bir (1)	,91190*	,014	
			Üç (3)	,02652	,877	
			Dört (4)	-,10775	,539	
			Beş ve üzeri (5)	-,03701	,849	
	Üç (3)	2,7354	Bir (1)	,88538*	,009	
			İki (2)	-,02652	,877	
			Dört (4)	-,13428	,131	
			Beş ve üzeri (5)	-,06353	,605	
	Dört (4)	2,8697	Bir (1)	1,01966*	,003	
			İki (2)	,10775	,539	
			Üç (3)	,13428	,131	
			Beş ve üzeri (5)	,07075	,583	
	Beş ve üzeri (5)	2,7989	Bir (1)	,94891*	,007	
			İki (2)	,03701	,849	
			Üç (3)	,06353	,605	
			Dört (4)	-,07075	,583	

Öğretmen	Bir (1)	1,5333	İki (2)	-,87143*	,016	
			Üç (3)	-,81657*	,013	
			Dört (4)	-,77578*	,019	
			Beş ve üzeri (5)	-,69493*	,042	
			Bir (1)	,87143*	,016	
	İki (2)	2,4048	Üç (3)	,05486	,743	
			Dört (4)	,09565	,577	
			Beş ve üzeri (5)	,17650	,354	
			Bir (1)	,81657*	,013	
	Üç (3)	2,3499	İki (2)	-,05486	,743	
			Dört (4)	,04079	,638	
			Beş ve üzeri (5)	,12164	,311	
			Bir (1)	,77578*	,019	
	Dört (4)	2,3091	İki (2)	-,09565	,577	
			Üç (3)	-,04079	,638	
			Beş ve üzeri (5)	,08086	,521	
			Bir (1)	,69493*	,042	
	Beş ve üzeri (5)	2,2283	İki (2)	-,17650	,354	
			Üç (3)	-,12164	,311	
			Dört (4)	-,08086	,521	

* 0,05 düzeyindeki farkı gösteren grupları belirtmektedir.

Tablo 4-32. incelendiğinde katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sendika kaynaklı farkın; bir sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=1,63$) ile iki sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,52$) arasında, bir sendika tanıyan katılımcılar ile üç sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,61$) arasında, bir sendika tanıyan katılımcılar ile dört sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,58$) arasında ve bir sendika tanıyan katılımcılar ile beş ve üzeri sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,64$) arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 4-32.'de sosyal problemler kaynaklı farkın; bir sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=1,85$) ile iki sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,76$) arasında, bir sendika tanıyan katılımcılar ile üç sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,73$) arasında, bir sendika tanıyan katılımcılar ile dört sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,86$) arasında ve bir sendika tanıyan katılımcılar ile beş ve üzeri sendika tanıyan katılımcılar ($\bar{x}=2,79$) arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 4-32.'de öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda anlamlı fark görünse de Tablo 4-28.'deki sendikaları tanıma değişkenine göre katılımcıların

sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin One-Way Anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılımda; sendika boyutunda ($p=,051$) ve sosyal boyutta ($p=,038$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmen boyutunda herhangi fark mevcut değildir ($p=,126$).

BÖLÜM V

5. Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlar, elde edilen sonuçlar doğrultusunda literatürle olan benzerlik ve farklılıkları tartışılarak, oluşturulan önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Sonuçlar başlığı altında, araştırmanın bulgularına dayalı olarak alt problemlere ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

5.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar

1. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticiler eğitim politikalarının belirlenmesinde eğitim sendikalarının görüşünün alınmasını istemektedirler.
2. Katılımcılar eğitim sendikalarını, demokrasinin gelişimi açısından faydalı ve yararlı görmektedirler.
3. Katılımcılar sendikaları mesleki gelişim açısından hizmet içi faaliyetleri bakımından ve öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz görmektedirler.
4. Katılımcılar sorunları daha kolay ve daha hızlı çözebilmek adına sendikalara üye olduğunu düşünmektedirler.

5. Sendikaların siyasi ve ideolojik faaliyetlerde bulunması; katılımcıların sendikalara üye olmasını engellememektedir.
6. Katılımcılar, hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanmaktadırlar.
7. Katılımcılar, eğitim sendikalarının eğitim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünmektedirler.
8. Katılımcılar, eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünmektedirler.
9. Katılımcılar, eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünmektedirler.
10. Katılımcıların sendikalara üye olmamalarında ekonomik nedenler etkili değildir.
11. Katılımcıların zaman yetersizliği, sendikal faaliyetlere katılmama nedeni olarak görülmemektedir.
12. Katılımcılar, sendikalara üye olmalarının okul idarelerince hoş karşılanmama kaygısı taşımamaktadır.

5.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar

1. Sendika üyesi olmayan erkek katılımcıların, hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna dair inancının kadınlara göre daha yüksek düzeydedir.
2. Sendika üyesi olmayan erkek katılımcılar, kadın katılımcılara göre sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin, okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu daha yüksek düzeyde düşünmektedir.

3. Sendika üyesi olmayan erkek katılımcılar eğitim sendikalarını demokrasinin gelişimi için kadın katılımcılardan daha yüksek düzeyde gerekli görmektedir.
4. Sendika üyesi olmayan erkek katılımcılar, eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını kadın katılımcılara göre daha yüksek düzeyde istemektedirler.
5. Eğitim hizmet kolunda birden çok sendika bulunması, sendika üyesi olmayan sınıf öğretmeni katılımcıların sendikalara bakışını branş öğretmeni katılımcılardan daha olumsuz etkilemektedir.
6. Sendika üyesi olmayan 26-44 yaş arası katılımcılar, eğitim sendikalarını demokrasinin gelişimi için diğer yaş gruplarındaki katılımcılardan daha yüksek düzeyde gerekli görmektedirler.
7. Sendika üyesi olmayan doktora mezunu katılımcılar, diğer katılımcılardan farklı olarak eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşların yükseltilmesi olduğunu düşünmektedirler.
8. Sendika üyesi olmayan 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar, eğitim sendikalarını demokrasinin gelişimi için diğer kıdem gruplarındaki katılımcılardan daha yüksek düzeyde gerekli görmektedirler.
9. Sendika üyesi olmayan 6-10 yıl kıdeme sahip olan katılımcılar diğer gruplara göre, sendikaların örgütlenme stratejilerini yanlış olduğunu düşünmektedirler.

5.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

1. Sendika üyesi olan kadın katılımcılar, erkek katılımcılardan farklı olarak sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünmektedirler.

2. Sendika üyesi olan erkek katılımcılar; kadın katılımcılara göre sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını daha yüksek düzeyde düşünmektedirler.
3. Sendika üyesi olan 25 yaş ve altı katılımcılar ile 45 yaş ve üzeri katılımcılar, eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istemektedirler.
4. Sendika üyesi olan 25 yaş ve altı katılımcılar; eğitim sendikalarının, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünmektedirler.
5. Sendika üyesi olan 26-44 yaş arası katılımcılar eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünmektedirler.
6. Sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, diğer katılımcı gruplarından farklı olarak sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kalmadığını düşünmektedirler.
7. Sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, diğer katılımcı gruplarından farklı olarak eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istememektedirler.
8. Sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar sendikalara ekonomik nedenlerden ötürü üye olmaktadır.
9. Sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, diğer katılımcı gruplarından farklı olarak eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yaptığını düşünmektedirler.
10. Sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünmektedirler.

11. Sendikaların siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması, sendika üyesi olan 16-20 yıl arası kıdeme sahip katılımcıların sendikalara üye olmalarını engellememektedir.
12. Sendika üyesi olan katılımcıların branş değişkenine göre herhangi bir maddeye ilişkin görüşlerinde anlamlı fark bulunmamaktadır.

5.1.4. Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

1. Öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenleri sendikalardan kaynaklanan problemlerden ve sosyal problemlerden kaynaklanmaktadır.
2. Sendikalar, siyasi partilerin görüşlerinin savunucusu durumundadırlar.
3. Her gelen siyasi parti sendikaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır.
4. Sendikaların grev hakkının olmaması çözüm üretmelerini engellemektedir.
5. Üye olunan sendikaya paralel olarak toplumda siyasi etiketlenmeler yaşanmaktadır.(sağcı-solcu)
6. Değişen siyasi iktidar ve düşüncelere göre sendikaların görüşü, üye sayısı, aktiviteleri de değişmektedir.
7. Değişen siyasi tabloya göre öğretmenlerin de sendika değiştirmeleri toplumda olumsuz şekilde algılanmaktadır.
8. Öğretmenler sendikalarda yeterince söz sahibi olamamaktadır.
9. Türkiye’de hak aramak her zaman problem yaratmaktadır.

5.1.5. Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar

1. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre öğretmen boyutunda öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerini arasında anlamlı fark bulunmuştur. Kadın katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama düzeyleri, erkek katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama düzeyinden yüksek çıkmıştır.
2. Katılımcıların medeni durum değişkenine göre öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bekâr katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalar üye olmama nedenlerine ilişkin düzeyleri, evli katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin düzeylerinden yüksek çıkmıştır.
3. Katılımcıların sendika üyeliği değişkenine göre öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sendika üyesi olmayan katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri ilişkin düzeyleri, sendika üyesi olan katılımcıların öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin düzeylerinden yüksek çıkmıştır.
4. Öğretmenlerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenleri branş ve okuldaki görev değişkenlerine göre anlamlı fark göstermemektedir.
5. Katılımcıların kıdem değişkenine göre öğretmen boyutunda sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin öğretmen kaynaklı fark; kıdemi 1-5 yıl olan katılımcılar ile 6-10 yıl kıdemi olan katılımcılar, 16-20 yıl kıdemi olan katılımcılar ve 26 yıl ve üstü kıdemi olan katılımcılar arasında çıkmıştır.
6. Katılımcıların sendikaları tanıma değişkenine göre sendika boyutunda ve sosyal boyutta sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur.

7. Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sendika kaynaklı fark; bir sendika tanıyan katılımcılar ile iki ve üzeri sendika tanıyan katılımcılar arasında çıkmıştır.
8. Katılımcıların sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sosyal problemler kaynaklı fark; bir sendika tanıyan katılımcılar ile iki ve üzeri sendika tanıyan katılımcılar arasında çıkmıştır.

5.2. Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen sonuçların ne anlama geldiği, literatürle olan benzerlik ve farklılıkları tartışılmıştır.

Eğitim hizmet kolunda faaliyet gösteren sendikaların ve bu sendikalar üye olan öğretmenlerin sendika üyeliklerinin okul yaşamına olan etkisi hakkındaki öğretmen görüşlerini öğrenmek amacıyla yöneltilen 24 soruya verilen cevaplardan çeşitli sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticiler, eğitim politikalarının belirlenmesinde eğitim sendikalarının görüşünün alınmasını istemektedirler. Eğitim camiasının sorunlarının ve eğitim sisteminin temel gereksinimin ne olduğu konusunun en iyi, eğitim sendikalarının üyeleri olan öğretmenler tarafından bilinebileceğini düşünmektedirler. Cooper (2000)'ın yapmış olduğu araştırmada sendikaların ülkelerin eğitim sistemini; finansman kaynağı, politik kontrol odağı, politik bağlar ve mesleki hak ve sorumluluklar bakımından etkilediği aktarılmıştır. Baysal (2006)'ın yaptığı araştırmada da öğretmen ve yöneticilerin sendikalardan en fazla bekledikleri eğitimle ilgili kararlarda söz sahibi olması çıkmıştır. Araştırmanın sonuçları, Cooper (2000) ve Baysal (2006)'ın sonuçlarını desteklemektedir.

Cinsiyet değişkenine göre sendika üyesi olmayan erkek katılımcılar, eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün

alınmasını kadın katılımcılardan daha fazla istemektedirler. Yaş değişkenine göre sendika üyesi olan 25 yaş ve altı katılımcılar ile 45 yaş ve üzeri katılımcılar diğer yaş gruplarındaki katılımcılara göre eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını daha yoğun istemektedir. Bu sonuç; Moe (2001)'nın "sendikalar, toplu pazarlık sürecinde okulların politika, mevzuat ve mali kaynaklarını etkilemektedir" sonucu destekler niteliktedir. Ayrıca Çınar (2008)'ın yaptığı araştırmada öğretmen ve yöneticiler, en çok eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istemektedirler. Bu yönüyle benzer sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bu durumun aksine araştırmada eğitim durumu değişkenine göre sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istememektedir.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde eğitim sendikalarını, sendikal hak ve özgürlük mücadelelerinin ülkeleri demokratikleşmesi gibi nedenlerle faydalı ve yararlı gördükleri saptanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre sendika üyesi olmayan erkek katılımcılar, kadın katılımcılardan daha yoğun bir şekilde; yaş değişkenine göre sendika üyesi olmayan 26-44 yaş arası katılımcılar, diğer yaş aralığındaki katılımcılardan farklı olarak; kıdem değişkenine göre sendika üyesi olmayan 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar, diğer kıdem aralığındaki katılımcılardan farklı olarak eğitim sendikalarını demokrasinin gelişimi için gerekli görmektedir. Katılımcıların sendikaları faydalı ve yararlı görmesinin nedenleri temelde sendikalaşmanın hak ve özgürlük mücadelesi olmasıdır. Çınar (2008)'ın yaptığı araştırmada da benzer bir sonuç elde edilmiştir.

Araştırmada katılımcılar; okullarda sendikal faaliyetlerin daha çok üye yapma ve üyelik iptalleri şeklinde sürüyor olması, sosyo-kültürel faaliyetlerinin sadece kendi sendikalarına üye olan öğretmenlere yönelik olması ve öğretmenlerin özlük haklarında yaşanan kayıplar gibi nedenlerle sendikaları mesleki gelişim açısından, hizmet içi faaliyetleri bakımından ve öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz görmektedirler. Yaş değişkenine göre sendika üyesi olan 25 yaş ve altı katılımcılar; diğer yaş gruplarından farklı olarak eğitim sendikalarını, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını

düşünmektedir. Cinsiyet değişkenine göre sendika üyesi olan erkek katılımcılar, sendikaların öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünmektedir. Buna karşın; öğrenim durumu değişkenine göre sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kalmadığını düşünmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin sendikalardan beklentileri olduğu ve sendikaların bu yöndeki faaliyetlerinin de yetersiz kaldığı ortaya çıkmıştır. Erdem (1996)'ın yaptığı araştırmada öğretmenler sendikalardan ortak mesleki, ekonomik, özlük hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmelerini beklemektedir. Loveless (2000), sendikaların öğretmen maaşlarını, çalışma koşullarını, maliyetleri ve öğrenci başarılarını etkilediğini ifade etmiştir. Baysal (2006)'ın yaptığı araştırmada öğretmen ve yöneticilerin en önemli örgütlenme nedeni ise özlük haklarında kazanımlar elde etmek olarak çıkmıştır. Araştırmanın sonuçları ilgili araştırmaların sonuçlarını destekler niteliktedir.

Araştırmada sendikaların siyasi ve ideolojik faaliyetlerde bulunması katılımcıların sendikalara üye olmasını engellemektedir. Gül (2007)'ün yürüttüğü çalışmada öğretmenler tarafından sendikalara üye olunmama nedenleri arasında ilk sırada sendikaların daha çok siyasi nitelikli faaliyetlerde bulunması ortaya çıkmıştır. Gökçe(2009)'nin yaptığı araştırmada sendikaların siyasi oluşumlardan uzak durması önerilmektedir. Bu paralelde Uyumlu (2009)'nun üniversite öğretim elemanları ile yürüttüğü araştırmada, öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu sendikaları “politik örgütlenmeler” olarak görmektedir. Bu bağlamda ilgili yazındaki sonuçları destekleyen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ancak bu durumun aksine araştırmada, sendikaların siyasi nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunmasının, kıdem değişkenine göre sendika üyesi olan 16-20 yıl arası kıdeme sahip katılımcıların sendikalara üye olmalarını engellememektedir.

Araştırmada katılımcılar, hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanmaktadır. Dünyadaki sendikal hak ve özgürlükler ile ülkemizde işçi sendikalarına verilen ancak kamu sendikalarına verilmeyen grev ve toplu sözleşme gibi haklar nedeniyle katılımcıların, hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye

dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inancını doğurmuştur. Ayrıca cinsiyet değişkenine göre sendika üyesi olmayan erkek katılımcılar, hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna kadın katılımcılardan daha fazla inanmaktadır. Aldatmaz (2002) ve Gül (2007)'ün yapmış oldukları araştırmaların bulgularına göre de öğretmenler, sendikalara grev ve toplu sözleşme hakkının tanınmasını istemektedir. Eraslan (2012) da grev hakkı olmayan, işlevsiz ve göstermelik bir toplu sözleşme anlayışından, grevli ve toplu sözleşmede etkin bir sendikal yapıya geçilmesinin gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda alınan sonuçlar literatürü destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, ülkemizdeki eğitim sendikalarının eğitim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünmektedir. Cinsiyet değişkenine göre sendika üyesi olan kadın katılımcılar sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini erkek katılımcılardan daha yoğun bir şekilde düşünmektedir. Ancak literatür incelendiğinde; Hoxby (1996), öğrencilerin başarıya ulaşması için öğretmenlerin örgütlenmesi gerektiğini; Loveless (2000) da eğitim sendikalarının öğrenci başarılarını olumlu etkilediği ifade etmiştir.

Araştırmada eğitim sendikalarının, örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma bulgularına göre; kıdem değişkenine göre sendika üyesi olmayan 6-10 yıl kıdeme sahip olan katılımcılar, diğer kıdem aralıklarındaki katılımcılardan farklı olarak sendikaların örgütlenme stratejilerini yanlış olduğunu düşünmektedir. Yaş değişkenine göre sendika üyesi olan 26-44 yaş arası katılımcılar, diğer yaş aralıklarındaki katılımcılardan farklı olarak eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünmektedir. Öğrenim durumu değişkenine göre sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünmektedir. Gökçe (2009)'nin yapmış olduğu araştırmada sendikaların yeniden yapılanarak mesleki örgüt havasına bürünmesi önerilmektedir. Yasan (2012)'ın araştırmasında eğitim sendikalarının siyasi fikirlere göre yapılandığını ve siyasi iktidara, partilere ve diğer toplum kuruluşlarına karşı bağımsız olmadığı görüşünü ortaya koymaktadır. Eğitim sendikalarının, siyasi bölünmüşlük görüntüsünden kurtularak tüm çalışanları kucaklayıcı bir yapılanma içinde

olması gerektiği ifade edilmiştir. Araştırmanın sonuçları, daha önce yapılan araştırmaların sonuçlarını destekler niteliktedir.

Katılımcılar, eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünmektedir. Ancak farklı olarak öğrenim durumu değişkenine göre sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yaptığını düşünmektedir.

Araştırmada ekonomik nedenler katılımcıların sendikalara üye olmamalarında etkili değildir. Ülkemizde sendika üyesi olan çalışanlara sendika üyesi olmayan çalışanlardan farklı olarak sadece toplu sözleşme ikramiyesi verilmektedir. Öğretmenlerin sendikalara üye olmasının maaşlarında belirgin bir fark yaratmaması, ekonomik nedenlerin katılımcıların sendikalara üye olmamalarında etkili olmamasının nedenidir. Hoxby (1996) ve Moe (2001) da sendikaları üyeleri için daha iyi ücret için mücadele eden örgütler olarak ifade etmişlerdir. Aidt ve Tzannatos (2002)'un Dünya Bankası'na hazırlamış olduğu sendikaların iş yaşamına etkisi konulu raporda sendikalı olan çalışanların ücretlerinin sendikalı olmayanlardan daha fazla olduğu ifade edilmiştir.

Araştırmanın öğrenim durumu değişkenine göre sendika üyesi olan doktora mezunu katılımcılar, diğer katılımcılara göre sendikalara ekonomik nedenlerden ötürü üye olmaktadır. Ayrıca öğrenim durumu değişkenine göre sendika üyesi olmayan doktora mezunu katılımcılar, eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşların yükseltilmesi olduğunu düşünmektedir. Erkılıç (2007)'ın yaptığı araştırmada da eğitim işgörenleri, sendikaları ücret odaklı örgütlenmeler olarak görmektedir. Bu sonuçlar ışığında öğretmenlerin eğitim seviyesinin yükseldikçe, sendikalardan beklentilerin ekonomik yöne kaydığını görmekteyiz.

Katılımcılar, zaman yetersizliğini sendikal faaliyetlere katılmama nedeni olarak görmemektedir. Ayrıca katılımcılar, sendikalara üye olma durumunda okul idarelerince hoş karşılanmama kaygısı taşımamaktadır. Çınar (2008)'ın yürüttüğü araştırmada da benzer sonuçlara rastlanmıştır.

Araştırmada eğitim hizmet kolunda birden çok sendika bulunması sendika üyesi olmayan sınıf öğretmeni katılımcıların, sendikalara bakışını etkilemektedir. Boyacı (1994) da sendikalaşmanın önündeki en önemli engellerden biri olarak aynı işkolunda birçok eğitim sendikasının bulunması olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuç Boyacı (1994)'nın çalışmasını destekler niteliktedir.

Branş değişkenine göre sendika üyesi olan katılımcıların herhangi bir maddeye ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur. Bu durumun sendika üyesi olan çalışanların sendikalara bakışının olumlu olmasından kaynaklanabilmektedir.

Öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin görüşlerini öğrenmek amacıyla sendikalardan kaynaklanan problemler, sosyal problemler ve öğretmenlerden kaynaklanan problemler olmak üzere üç boyutta toplam 21 soruya verilen cevaplardan çeşitli sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin sendikalara üye olmamaları sendikalardan kaynaklanan problemlerden ve sosyal problemlerden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda sendikalardan kaynaklanan problemler; sendikaların, siyasi partilerin görüşlerinin savunucusu durumunda olmaları; her gelen siyasi partinin sendikaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanması ve sendikaların grev hakkının olmamasının çözüm üretmelerini engellemesidir. Baysal (2006)'ın yaptığı araştırmada öğretmen ve yöneticilerin örgütlenmeye karşı oluşan en olumsuz görüşleri; mesleki örgütlerin siyasi olarak bölünmesi ve her gelen iktidarın kendisine siyasi olarak yakın bir sendikayı kullanarak eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı etmesidir. Bu yönüyle araştırma literatürle aynı doğrultuda sonuçlar vermiştir.

Araştırmada sosyal problemler ile ilgili en çok ifade edilen engeller ise; üye olunan sendikaya paralel olarak toplumda siyasi etiketlenmelerin yaşanması(sağcı-solcu); değişen siyasi iktidar ve düşüncelere göre sendikaların görüşü, üye sayısı ve aktivitelerinin de değişmesi ve değişen siyasi tabloya göre öğretmenlerin de sendika değiştirmelerinin toplumda olumsuz şekilde algılanmasıdır. Gökçe (2009)'nin yaptığı araştırmada öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedeni olarak en çok sosyal

problemler gösterilmiştir. Uyumlu (2009)'nın yaptığı araştırmada da öğretim görevlileri siyasi etiketlenmelerden dolayı “meslekteki geleceğini tehlikeye atmamayı” öne sürerek sendikal örgütlenmeden uzak durmuşlardır. Erkılıç (2007)'ın yaptığı araştırmada sendika-siyaset ilişkisinin Türkiye’de sendikal örgütlenme yoğunluğunu düşürdüğü ifade edilmiştir. Bu yönüyle araştırmada elde edilen sonuçlar literatürü destekler niteliktedir.

Boyut bağlamında öğretmenlerden kaynaklanan problemler üye olmama nedeni olarak ortaya çıkmasa da; öğretmenlerin sendikalarda yeterince söz sahibi olamaması ve Türkiye’de hak aramanın her zaman problem yaratması birer sendikalara üyelik engelidir.

Öğretmenlerinin sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde; cinsiyet değişkeni bakımından erkek ve kadın katılımcılar arasında öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. Öğretmenlerin kendilerinden kaynaklanan nedenler açısından kadın katılımcıların sendikalara üye olmama düzeyleri erkek katılımcılardan daha yüksektir. Gökçe (2009)'nin araştırmasında ise cinsiyet değişkenine ilişkin fark bulunmamıştır. Araştırma ile Gökçe (2009)'nin çalışması arasındaki farkın Gökçe (2009)'nin çalışmasını sendika üyesi olmayan öğretmenler ile yapmasından kaynaklanabilir.

Medeni durum değişkeni bakımından evli ve bekâr katılımcılar arasında öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin kendilerinden kaynaklanan nedenler açısından bekâr katılımcıların sendikalara üye olmama düzeyleri evli katılımcılardan daha yüksektir. Toplumsal olarak değerlendirdiğimizde bekâr olan öğretmenlerin meslekte yeni olan genç öğretmenler olarak düşünebiliriz. Bu öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre sendikalara olan ihtiyaçları daha alt düzeydedir. Bu nedenle sendikalara üye olma konusunda daha rahat davranmaktadırlar.

Sendika üyeliği değişkeni bakımından sendika üyesi ve sendika üyesi olmayan katılımcılar arasında öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda anlamlı

farklılık mevcuttur. Gökçe (2009)'nin yaptığı çalışmada herhangi bir sendikaya üye olmayan öğretmenlerin sendikalara karşı genel olarak olumsuz bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Yasan (2012), yürüttüğü çalışmada sendikaların yeni üyeler için bir cazibe merkezi oluşturamadığı ifade etmiştir. Araştırmanın bulgularında öğretmenlerin kendilerinden kaynaklanan nedenler açısından sendika üyesi olmayan katılımcıların sendikalara üye olmama düzeyleri, sendika üyesi olan katılımcıların daha yüksektir. Bu durumun temel kaynağı diğer araştırmalar ile ortak olarak sendika üyesi olmayan katılımcıların hâlihazırda sendika üyeliklerinin bulunmaması ve sendika üyesi olmayan katılımcıların sendikalara olan olumsuz bakışıdır.

Araştırmada branş ve okuldaki görev değişkenine göre öğretmenlerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Gökçe (2009)'nin yaptığı çalışmada da branş değişkenine göre öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Gerboğa (2006)'nın araştırmasında yönetici ve öğretmenler sendikalara üye olma engeli olarak sendikalardan kaynaklanan sorunları açıklamıştır.

Kıdem değişkenine göre öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenleri; öğretmenlerden kaynaklanan problemler boyutunda kıdemi 1-5 yıl olan katılımcılar ile 6-10 yıl kıdemi olan katılımcılar, 16-20 yıl kıdemi olan katılımcılar ve 26 yıl ve üstü kıdemi olan katılımcılar arasında anlamlı fark göstermiştir. Gökçe (2009)'nin çalışmasında ise sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda 20-24 yıl arası kıdemi olan öğretmenler ile 10-14 yıl ve 15-19 yıl arası kıdemi olan öğretmenler arasında anlamlı fark oluşmuştur. İki araştırma birlikte incelendiğinde; bu çalışmada katılımcılar, kıdem değişkenine göre sendikalara üye olma engeli olarak öğretmenlerden kaynaklanan problemleri görürken; Gökçe (2009)'nin çalışmasındaki katılımcılar, kıdem değişkenine göre sendikalara üye olma engeli olarak sendikalardan kaynaklanan problemleri görmektedir.

Sendikaları tanıma değişkenine göre öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenleri; sendikalardan kaynaklanan problemler boyutunda bir sendika tanıyan katılımcılar ile iki ve üzeri sendika tanıyan katılımcılar arasında anlamlı fark

göstermiştir. Aldatmaz (2002)'ın yaptığı çalışmada öğretmenler 4 eğitim sendikasını yakından tanırken; Gül (2007)'ün yaptığı çalışmada öğretmenler 3 eğitim sendikasını yakından tanımaktadır. Sendikaları tanıma değişkenine göre öğretmenlerin sendikalara üye olmama nedenleri; sosyal problemler boyutunda bir sendika tanıyan katılımcılar ile iki ve üzeri sendika tanıyan katılımcılar arasında anlamlı fark göstermiştir. Gökçe (2009)'nin yaptığı çalışmada ise sendika tanıma değişkenine göre herhangi bir anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.

5.3. Öneriler

Öneriler başlığı altında, araştırma sonuçlarına yönelik ve araştırmacılar için önerilere yer verilmiştir.

5.3.1. Araştırma sonuçlarına yönelik öneriler

1. Eğitim sendikaları, üyelerinin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerini arttırmalıdır.
2. Eğitim sendikaları, maddi kazanç unsurları olmaktan çıkarak, üyelerine yönelik sosyal ve kültürel faaliyetlere ağırlık vermelidir.
3. Eğitim sendikaları üyelerinin özlük haklarını geliştirmede daha fazla çalışmalıdır.
4. Sendikalar, siyasi partilerin paralelinde ya da siyasi partilerin amaçları doğrultusunda siyasi ve ideolojik faaliyetler yapmamalıdır. Sendikal örgütlenmenin önündeki en önemli engellerden biri olan siyaset-sendika ilişkisi bitirilerek, sendikalar birer hak arama örgütleri haline gelmelidir.
5. Sendikal örgütlenmenin temel amaçları olan toplu sözleşme ve grev hakkının eğitim çalışanlarının adına kazanımı sağlanmalıdır.

6. Eğitim çalışanlarının haklarını korumak ve geliştirmek amacıyla kurulan sendikalar, belli amaçlar etrafında toplanarak, bölünmeden ve ayrışmadan uzak bütünleştirici paydalarda bir araya gelerek; sayısal olarak çok olmaktansa tüm eğitim çalışanlarının örgütlenmesi sağlayan güçlü bir ses haline gelmelidir.

7. Eğitim sendikaları, faaliyetleri içerisinde yer alan eğitim-öğretim sorunlarına çözüm üretme ve bulma konusunda daha da etkin olmalıdır.

8. Eğitim sendikaları, demokratik kural ve ilkeleri göz önünde bulundurularak yönetilmelidir. Öğretmenlerin sendika yönetimlerine katılımları kolaylaştırılmalıdır.

9. Eğitim çalışanlarının, toplumda olumsuz karşılanan iktidar değişikçe sendika değiştirme alışkanlığından vazgeçerek, üyesi olduğu sendika içerisinde faaliyet göstermesi gerekmektedir.

5.3.2. Araştırmacıya yönelik öneriler

1- Sendikaların, ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmen ve yöneticilerin okul yaşamına etkisi ve ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmen ve yöneticilerin eğitim sendikalarına üye olmama nedenleri araştırılabilir.

2- Bu araştırma doğrultusunda eğitim çalışanlarının sendikalardan beklentilerinin neler olduğu araştırılabilir.

3- Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde eğitim sendikalarının görüşlerine yönelik bir araştırma yapılabilir.

4- Bolu ili Merkez ilçesine bağlı bulunan ilköğretim okullarında yapılan bu araştırma farklı il ve ilçelerde uygulanabilir.

5- Araştırma, özel ilköğretim okulları ile kamu ilköğretim okulları karşılaştırılarak uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Acuner, A. M. (1994). *Öğretmen örgütlenmesine ilişkin model önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aidt, T. ve Tzannatos, Z. (2002). *Unions and collective bargaining: economic effects in a global environment*. Washington D.C.: The World Bank.
- Aksu, A. (1998). Öğretmenlerin sendikalaşma engelleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 24-30.
- Akyiğit, E. (2002). *İş hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Akyüz, Y. (1978). *Türkiye’de öğretmenlerin toplumsal değişimdeki etkileri*. Ankara: Doğan Basımevi.
- (2007). Doğuşunun yüzüncü yılında Türkiye’de öğretmen örgütlenmesinin ilk on yılına bakışlar (1908 - 1918). *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 22, 1-50.
- Aldatmaz, E. B. (2002). *Türkiye’de eğitim sendikaları ve etkinliklerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Altunya, N. (1998). *Türkiye’de Öğretmen Örgütlenmesi (1908 – 1998)*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Anadolu Eğitim Çalışanları Birliği Sendikası Tüzüğü, 2008, (<http://www.andsen.org/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası Tüzüğü, 2005, (<http://www.aes.org.tr>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Aydın, R. (2009). Türkiye’de öğretmen sorunları açısından milli eğitim şuralarının değerlendirilmesi (1980–2000). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(42), 199-237.

Bağımsız Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası Tüzüğü, 2009.

Bal, M. (2007). *Türkiye’nin AB üyelik sürecinde sendikaların izledikleri politikalar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Battal, E. (2004). *Sendikal örgütlenme ve eğitim-bir-sen*. Ankara: Ebs Yayınları.

Baysal, Ö. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin mesleki örgütlenme tutumları Uşak örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bibilik, E. (2008). *Memur sendikacılığı ve toplu görüşme hakkı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bilinçli ve Gelişimci Eğitim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2010, (<http://www.bilgec.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Bingöl, D. (2003). *İnsan kaynakları yönetimi* (5. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

Boyacı, H. (1994). *Öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye İlgilerinin Düzeyi ve Bu İlgili Düzeyinin Etkenleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Bülbül, O. G. (2009). *Uluslararası belgeler karşısında 4688 sayılı kamu görevlileri sendikaları kanunu ve Türkiye’de kamu görevlileri sendikacılığı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cooper, B. S. (2000). An international perspective on teachers unions. T. Loveless (ed.), *Conflicting missions? Teachers unions and educational reform* (ss. 240-280) İçinde. Washington, D.C.: Brookings Institution.
- Çınar, G. (2008). *İlköğretim okullarında sendikalaşma faaliyetlerinin öğretmenler ve yöneticiler üzerindeki etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, N. (2000). *İş hukuku dersleri*. (15. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Çevikbaş, R. (2010). Memurlarda Sendikal Haklar Sorunu.. *Tisk Akademi Dergisi*, 9(5), 6-43.
- Demir, Ş. (2009). *İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin sendikal bağlılıklarının demografik özelliklerine göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demiryürek, E. (2008). *Eğitim iş kolunda faaliyet gösteren kamu sendikalarına üye öğretmenlerin eğitim sürecinde kazandırılmasını gerekli gördükleri değerlere ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demokrat Eğitimciler Sendikası Tüzüğü, 2013, (<http://www.des.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).
- Eğitimciler Birliği Sendikası Tüzüğü, 2002, (www.egitimbirsen.org.tr/tuzugumuz.html, 05 Mayıs 2012’de erişildi).

Eğitim ve Bilim Çalışanlarının Sözü Sendikası Tüzüğü, 2010, (<http://www.egitimsozsen.org/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Tüzüğü, 2005, (www.egitimsen.org.tr, 01 Mayıs 2012’de erişildi).

Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası Tüzüğü, 2005, (<http://www.egitimis.org.tr>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Eğitim, Öğretim ve Bilim Çalışanları Hak Sendikası Tüzüğü, 2007, (<http://www.egitimhaksen.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Birliği Sendikası Tüzüğü, 2010, (<http://www.birlikegitimsen.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).

Eraslan, L. (2012). Türkiye’ de eğitim sendikacılığının tarihsel perspektifi ve günümüz eğitim sendikacılığının değerlendirilmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28, 1-17.

Erdem, A. R. (1996). *İlkokul öğretmenlerinin ve yöneticilerinin eğitim sendikalarından beklentileri (Ankara ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Eren, H. (2002). Kamu görevlileri sendikaları kanunu’nun öngördüğü memur sendikacılığı. *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(6), 105-132.

Erkılıç, T. A. (2007). İnsan kaynakları ve eğitim programının yönetimiyle ilgili etmenlerin ortaöğretimde çalışanların sendikal örgütlenmelerine etkileri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 53-64.

- Ersinadım, H. (2001). *Globalleşme sürecinde Türkiye’de işçi sendikalarının sosyal faaliyetleri*. Ankara: Kamu-İş Yayını.
- Gay, L. R. (1996). *Educational research competencies for analysis and applications*. Ohio : Merrill.
- Gemici, Y. (2008). *Eğitimde sendika-yönetim ilişkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gerboğa, D. (2006). *Okul yöneticileri ve öğretmenlerin sendikal örgütlenmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gökçe, E. (2009). *İlköğretim öğretmenlerinin öğretmen örgütlerine (sendikalara) üye olmama sebepleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak: Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göldaş, İ. (1981). *Milli kurtuluş savaşında öğretmenler*. Ankara: Öğretmen Dünyası Yayınları.
- Gül, M.H. (2007). *Eğitim çalışanlarının eğitim sendikalarına bakışı, beklentileri ve sendikaların eğitim çalışanlarına yönelik faaliyetleri ve beklentileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gülmez, M. (1995). Memur sendikaları ve siyasal etkinlik. *Amme İdaresi Dergisi*, 2(28), 29-50.
- (2002). *Kamu görevlileri sendika ve toplu görüşme hukuku, 788'den 4688'e, 1926-2001*. Ankara: Todaie Yayınları.

- Gündüz, M. (2010). II. Meşrutiyet ve erken cumhuriyet dönemi, eğitim ve öğrenci dernekleri. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2(5), 1088-1120.
- Güvenç, S. (2008). Türkiye’de öğretmen sendikacılığı ve ilk-sen. *Eğitim Bilim ve Toplum Dergisi*, 22(6), 164-187.
- Hoxby, C. M. (1996). How teachers' unions affect education production. *The Quarterly Journal of Economics*, 3(111), 671-718.
- Işık, R. (1962). *Sendika hakkının tanınması ve kanuni sınırları*. Ankara: AÜHF Yayınları.
- Işıklı, A. (1977). *Dünya öğretmen örgütlenmesinin tarihçesi*. Demokratik Eğitim Kurultayında sunulan bildirge (02-06 Şubat, Ankara, ss. 75-92), Ankara: Eğitim-Sen Yayınları.
- (1990). *Sendikacılık ve Siyaset*. Ankara: İmge Yayınevi.
- İnceoğlu, E. (2010). *Türkiye’de 1960 sonrası öğretmen sendikacılığı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kağnıcıoğlu, D. (2004). Çalışma ilişkileri. R. Geylan (ed.), *İnsan kaynakları yönetimi* (ss. 245-266) İçinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu (12 Temmuz 2001). *Resmi Gazete*, 4688/24460.
- Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik (07 Eylül 2001). *Resmi Gazete*, 24516.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (11 Nisan 2012). *Resmi Gazete*, 6289/28261.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaynak, S. (1977). *Türkiye’de öğretmen örgütlenmesi*. Demokratik Eğitim Kurultayında sunulan bildirge (02-06 Şubat, Ankara, ss. 93-141), Ankara: Eğitim-Sen Yayınları.

Kızılçelik, S. ve Yaşar, E.(1996). *Açıklamalı sosyoloji sözlüğü*. İzmir: Saray Kitabevleri.

Koç, Y. (1992). *Memurlar ve sendikalaşma*. Ankara: Bilar A.Ş.

----- (1992). *Sendika nedir?*. Ankara: Eğitim İş Yayınları.

----- (1997). *Sendikalar, siyaset, siyasal parti*. Ankara: Yol-İş Sendikası Yayınları.

Korkusuz, M. R. (2006). Türk işçi sendikalarının üyelerine sundukları hukuki hizmetler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(8), 258-273.

Kota, F. (1977). *Dünya sendikal hareketinde iki karşıt çizgi*. İstanbul: Günce Yayınları.

Kuvayı Milliye Eğitim Sendikası Tüzüğü, 2007.

Lordoğlu, K. (2004). Türkiye’de mevcut bazı sendikaların liderlik ve yönetim anlayışları ve bazı sendikal sorunlardan örnekler. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 1, 81-96.

Loveless, T. (ed.), (2000). *Conflicting missions? Teachers unions and educational reform*. Washington, D.C.: Brookings Institution.

- Mahiroğulları, A. (2009). 1965' ten günümüze Türkiye'de memur sendikacılığı ve İlo normları. *Kamu'da Sosyal Politika Dergisi*, 10, 17-31.
- Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2012, (www.metesen.org, 06 Mayıs 2012'de erişildi).
- Meydan, M. (1986). Öğretmenlerin örgütlü mücadelesi. *ABECE Dergisi*, 9, 18-20.
- Milli Eğitim Temel Kanunu (24 Haziran 1973). *Resmi Gazete*, 1739/14574.
- Milli Eğitim ve Bilim Hizmetleri Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2010, (<http://milliegitimsen.org/>, 06 Mayıs 2012'de erişildi).
- Moe, T. M. (2001). Teachers unions and the public schools. T. M. Moe(ed.), *A primer on America's schools* (ss. 151-184) İçinde. Stanford, California: Hoover Institution Press.
- Nurdoğan, A. M. (2007). Türkiye'de öğretmenlik mesleğinde sosyal dayanışma fikrinin doğuşu: Muallim cemiyetleri (1908-1914). *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 17, 65-82.
- Orhan, A. (2001). *Cumhuriyet dönemi öğretmen örgütlenmesi*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- Öcal, L. (1998). *Türkiye'de memur sendikacılığı: Öğretmen sendikacılığı örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özerkmen, N. (2003). Geçmişten Günümüze Türkiye'de Anayasa ve Yasalarda Sendikal Hakların Düzenlemesi ve Getirilen Kısıtlamalar. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 43(1), 239-257.

- Özgür Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2005, (<http://www.ozguregitimsen.org/>, 07 Mayıs 2012’de erişildi).
- Sarı, O. (2010). Sosyal hukuk açısından 2010 tarihli anayasa değişikliği ve memurlara toplu sözleşme hakkı tanınması. *Kamu’da Sosyal Politika*, 4(13), 51-57.
- Sarpkaya, R. (2005). Öğretmenlerin sendikalara üye olma durumlarını etkileyen etmenlerin profili. *Mülkiye Dergisi*, 247(29), 109-127.
- Serinoğlu, R. (2004). *Eğitim hizmet kolundaki sendikaların eğitim anlayışları ve amaçladıkları insan modelleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sönmez, İ. ve Ulutaş, S. (2011). *Eğitimci Kadınların Sendikal Örgütlenme Eğilimleri ve Sendikal Sürece Katılım Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme: Eskişehir Örneği*. Bursa: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu.
- Sülker, K. (1987) *Türkiye’de sendikacılık tarihi*. İstanbul: Bilim Kitabevi.
- Şaylan, G. (1970). *Memur sendikaları üzerine bazı notlar*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Talu, N. (2008). *Sendikaların doğuşu; Türkiye ve Batı Avrupa ülkeleri karşılaştırması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tokol, A. (2001). *Endüstri ilişkileri ve yeni gelişmeler*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayın No: 173.
- Tok, T. N. (1996). *Okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki örgütlenmeye ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

- Toksöz, G. (1994) Kadın çalışanlar ve sendikal katılım. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 1(49), 439-454.
- Turan, K. (1999). Dünyada ve Türkiye’de kamu görevlileri sendikalarının hukuki gelişimi. *Kamu-İş Dergisi*, 4(4), 9-11.
- Tüm Eğitimciler Birliği Sendikası Tüzüğü, 2009, (<http://www.tumegitimbirsen.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).
- Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası Tüzüğü, 2001, (<http://www.temsen.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).
- Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2006, (<http://www.tec-sen.org>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).
- Tüm Eğitim Gönüllüleri Sendikası Tüzüğü, 2011, (<http://www.teg-sen.org.tr/>, 06 Mayıs 2012’de erişildi).
- Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası Tüzüğü, 2001, (www.turkegitimsen.org.tr/mevzuat2.php, 30 Nisan 2012’de erişildi).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (13 Mayıs 2010). *Resmi Gazete*, 5982/27580.
- Uçkan, B. (2013). Türkiye’de sendikacılık. Banu Uçkan (ed.), *Sendikacılık* (ss. 164-197) İçinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Uyumlu, H. O. (2009). Üniversite öğretim elemanlarının sendikal örgütlenmeye ilişkin görüşleri: Ankara üniversitesi örneği. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 28(7), 36-58.

Yasan, T. (2012). İlköğretim okulu yöneticilerinin ve öğretmenlerinin sendikalara ilişkin görüşlerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi: Malatya il merkezi örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1), 271-293.

Yıldırım, İ. S. (2007). *Türkiye’de sendikalaşma sürecinde öğretmen sendikaları ve siyasetle ilişkisi: Adapazarı örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yorgun, S. (2005). Küreselleşme sürecinde Türk sendikacılığında yeni yönelişler ve alternatif öneriler. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 3, 137-162.

----- (2007). *Dirilişin eşiğinde sendikalar: yeni eğilimler yeni stratejiler*. Bursa: Ekin Yayınevi.

Yüksel, Ö. (2007). *İnsan kaynakları yönetimi* (6.Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları İle Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ (07 Temmuz 2011). *Resmi Gazete*, 27987.

(www.aft.org 08 Şubat 2011’de erişildi).

www.atasen.org.tr/

(www.csgeb.gov.tr/csgebPortal/cgm.portal?page=sendikalar&id=1.1, 30.03.2012’de erişildi).

(www.ei-ie.org/, 15 Nisan 2012’de erişildi.).

(www.eyesen.org, 20 Mayıs 2012’de erişildi).

(www.gew.de, 08 Şubat 2011’de erişildi).

(www.memurlar.net/haber/222096/, 12 Nisan 2012’de erişildi).

(www.nea.org 07 Şubat 2011’de erişildi).

(www.sendika.org, 08 Şubat 2012’de erişildi).

(www.tdk.gov.tr 10 Nisan 2011’de erişildi).

(www.unsa-education.org 07 Şubat 2011’de erişildi).

EKLER

EK 1 : Araştırma İzni

EK 2 : Sendikalaşma Faaliyetlerinin Öğretmenler ve Yöneticiler Üzerindeki Etkisi Anketi Kullanım İzni

EK 3 : Öğretmenlerin Sendikalara Üye Olmama Sebepleri Ölçeği Kullanım İzni

EK 4 : Veri toplama aracı

EK 5 : Bolu İli İlköğretim Kurumları Listesi

EK 6 : Anlamlı Fark Çıkmayan Verilere İlişkin Tablolar

EK 7 : Özgeçmiş

EK 1

**T.C.
BOLU VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : B.08.4.MEM.4.14.00.02.121/ 5777
Konu : Araştırma izni.

04 Nisan 2011

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) 28/02/2007 Tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311/1084 sayılı makam onayı.
b) 05/03/2007 Tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.00-320/1143 sayılı emirleri.
c) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
d) Milli Eğitim Bakanlığının 25.06.2010 tarih ve 4194 Sayılı İl Milli Eğitim Müdürlükleri ARGE Yönergesi.
e) AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 30.03.2011 tarih ve B.30.2.ABÜ.0.41.72.00.302.14 - 358 sayılı yazısı.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün ilgi (e) yazısında bildirildiği üzere; Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Fatih DEMİR'in, "Öğretmenlerin Sendika Üyeliklerinin Okul Yaşamına Etkileri ve Öğretmenlerin Sendikalara Üye Olmama Sebepleri" konulu araştırma için, İlimiz Merkez İlçeye bağlı ilköğretim okullarının öğretmenlerine dönük veri toplama araçlarını; 17 Haziran 2011 tarihine kadar uygulama isteği,

Bakanlığımız Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının ilgi (b) emirleri ekinde alınan ilgi (a) makam onayı ile uygulamaya konulan ilgi (c) ve (d) Yönergeler doğrultusunda incelenmiş olup,

"Öğretmenlerin Sendika Üyeliklerinin Okul Yaşamına Etkileri ve Öğretmenlerin Sendikalara Üye Olmama Sebepleri" konulu araştırmanın, yukarıda kapsamı/ismi belirtilen ilgililere uygulanması, katılımcıların gönüllü olması, okul müdürlüğünün bilgisi ve sorumluluğunda uygulanması halinde müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınıza arz ederim.

Recep SEZER
Milli Eğitim Müdürü

04 Nisan 2011
M. ÖZTÜRK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Tabaklar Mah. Cumhuriyet Cad.
Anadolu Sok. 14200 BOLU
Tel : 0374 215 11 06- 0374 215 12 04
Fax : 0374 215 44 85
Web : <http://bolu.meb.gov.tr>
E-POSTA: arge14@meb.gov.tr

EĞİTİM
%100
DESTEK

DANISMA
444 0 632
HATTI

EĞİTİMDE REFORM
Okulda uygulanan
gelecek!

EK 2

Sayın Fatih DEMİR;

Yeditepe Üniversitesi'nde 2008 yılında yapmış olduğum **"İlköğretim Okullarında Sendikalaşma Faaliyetlerinin Öğretmenler ve Yöneticiler Üzerindeki Etkisi"** konulu Yüksek Lisans tezimdeki anketi; Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde yapmakta olduğunuz **"Sendikaların Okul Yaşamına Etkileri"** konulu araştırmanızda kullanmanıza izin veriyorum.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

31/01/2011

Gülşay ÇINAR

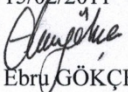
EK 3

Sayın Fatih DEMİR;

Abant İzzet Baysal Üniversitesinde yapmakta olduğunuz **“Sendikaların Okul Yaşamına Etkileri”** konulu tez çalışmanızda 2009 yılında yapmış olduğum **“İlköğretim Öğretmenlerinin Sendikalara Üye Olmama Sebepleri”** konulu çalışmamın anketini kullanmanızda bir sakınca yoktur.

Başarılı çalışmalar diliyorum.

15/02/2011

Ebru GÖKÇE

EK 4

Değerli Meslektaşım,

Bu anket öğretmenlerin sendika üyeliklerinin okul yaşamına etkileri ve öğretmenlerin sendikalara üye olmama sebepleri konusunda yapılan bir araştırmanın amaçlarına yönelik verileri toplamak için hazırlanmıştır. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ankete katılan kişilere ilişkin bilgileri elde etmeyi amaçlayan sorulara yer verilmiştir. İkinci ve üçüncü bölümde ise sendikalar ve sendikaların okul yaşamına etkilerine ve öğretmenlerin sendikalara üye olmama sebeplerine ilişkin maddeler yer almaktadır. Lütfen her maddeyi dikkatlice okuyunuz ve size en uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneklerden birini işaretleyiniz. Dördüncü bölümde ise ankette yer almayan belirtmek istediğiniz görüşler için yer ayrılmıştır. Ankete isim yazılmasına gerek yoktur. Vereceğiniz tüm yanıtlar bilimsel amaçlar dışında kullanılmayacaktır. Araştırmanın bilimsel niteliği açısından sorulara vereceğiniz cevapların eksiksiz ve objektif olması gerekmektedir.

Araştırmaya katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Fatih DEMİR

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Telefon : 0 505 264 00 12

E –mail : fatihdemir_@hotmail.com

BÖLÜM I

Bu bölümde kişisel bilgiler ile ilgili maddeler bulunmaktadır. Lütfen size en uygun olan seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz.

1. Cinsiyetiniz;

() Erkek () Kadın

2. Yaşınız;

() 25 yaş ve altı () 26-34 yaş () 35-39 yaş () 40-44 yaş
() 45-49 yaş () 50 yaş ve üzeri

3. Öğrenim durumunuz;

() Eğitim Enstitüsü () Lisans Tamamlama () Lisans
() Yüksek Lisans () Doktora

4. Öğretmenlik mesleğindeki kıdeminiz;

() 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl
() 16-20 yıl () 21-25 yıl () 26 yıl ve üstü

5. Branşınız;

() Sınıf Öğretmenliği () Türkçe () Matematik () Fen ve Teknoloji
() Sosyal Bilgiler () İngilizce () Beden Eğitimi () Görsel Sanatlar
() Müzik () Teknoloji Tas. () Bilgisayar () Din Kültürü
ve Ahlak Bilgisi
() Okul Öncesi () Rehber Öğretmen () Diğer (Lütfen yazınız) :

6. Medeni durumunuz;

() Evli () Bekâr

7. Okuldaki göreviniz;

() Öğretmen () Yönetici

8. Sendika üyesi misiniz?

() Evet () Hayır

9. Eğitim-İş kolunda faaliyet gösteren kaç sendikayı tanıyorsunuz?() Bir () İki
() Üç () Dört
() Beş ve üzeri**BÖLÜM II****Aşağıdaki her cümleyi sırayla okuyarak kendinize en uygun olanı (x) koyarak işaretleyiniz.**

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1) Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.				
2) Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.				
3) Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.				
4) Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.				
5) Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.				
6) Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.				
7) Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.				
8) Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.				
9) Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.				
10) Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.				
11) Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.				
12) Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.				
13) Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.				
14) Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.				
15) Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.				
16) Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.				
17) Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.				
18) Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.				
19) Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.				
20) Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme,etkileme,tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.				
21) Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.				
22) Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olunduğunu düşünüyorum.				
23) Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.				
24) Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.				

BÖLÜM III

SENDİKALARDAN KAYNAKLANAN PROBLEMLER	Tamamen Katılıyor 4	Katılıyor 3	Kısmen Katılıyor 2	Hiç Katılmıyorum 1
1. Sendikalar kendi amaçları dışında çalışmaktadır.				
2. Sendikalar, siyasi partilerin görüşlerinin savunucusu durumundadırlar.				
3. Çalışma ve faaliyetlerinde samimi değildirler.				
4. Ülkenin mevcut eğitim sorunlarına yeterince eğilmemektedirler.				
5. Çeşitli çıkar ve baskı gruplarının elindedirler.				
6. Her ay yapılan kesintiye rağmen, hiçbir iş üretememektedir.				
7. Her gelen siyasi parti sendikaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır.				
8. Üye yaptıktan sonra, öğretmenlerini bir daha arayıp sormamaktadırlar.				
9. Sendikaların grev hakkının olmaması çözüm üretmelerini engellemektedir.				
10. Bazı kişilerin makam sahibi olduğu, diğerlerinin geri planda kaldığı kurumlardır.				
11. Üyelerinin ekonomik sorunlarına çözüm aramak dışında kültürel, sosyal ve sanatsal ihtiyaçlarına ilişkin çözümler üretmemektedirler.				
SOSYAL PROBLEMLER	Tamamen Katılıyor 4	Katılıyor 3	Kısmen Katılıyor 2	Hiç Katılmıyorum 1
1.Üye olunan sendikaya paralel olarak toplumda siyasi etiketlenmeler yaşanmaktadır.(sağcı-solcu)				
2.Değişen siyasi iktidar ve düşüncelere göre sendikaların görüşü, üye sayısı, aktiviteleri de değişmektedir.				
3.Sendikalar mevcut ve tanımlanan sorunlara bile çözüm üretememektedirler, bir işlevleri yoktur.				
4.Değişen siyasi tabloya göre öğretmenlerin de sendika değiştirmeleri toplumda olumsuz şekilde algılanmaktadır.				
ÖĞRETMENLERDEN KAYNAKLANAN PROBLEMLER	Tamamen Katılıyor 4	Katılıyor 3	Kısmen Katılıyor 2	Hiç Katılmıyorum 1
1.Benim fikrimi yansıtan bir sendika bulunmamaktadır.				
2.Sadece siyaset yapan örgütler olduğunu düşünüyorum.				
3.Gerekli bir oluşum olduğunu düşünmüyorum.				
4.Türkiye’de hak aramak her zaman problem yaratmaktadır.				
5.Öğretmenler sendikalarda yeterince söz sahibi olamamaktadır.				
6.Sendikaların siyasi oluşuma benzemelerinden dolayı, sendikalı olmayı etik ve doğru bulmuyorum.				

BÖLÜM IV

Ekleme istediğiniz görüş veya düşünceniz varsa lütfen belirtiniz. TEŞEKKÜRLER.

EK 5

Bolu İli İlköğretim Kurumları Listesi

2010/2011 ÖĞRETİM YILILIĞIÖĞRETİM KURULUARI																																	
S N	İlçe Adı	Kurum Adı	Y. O. S.	Ş. O. S.	Okul Durumu	1.sınıf		2.sınıf		3.sınıf		4.sınıf		5.sınıf		6.sınıf		7.sınıf		8.sınıf		TOPLAM				ÖĞRETMEN SAYISI					Lofman sayisi		
						E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	T	Kad. m	Kad. f	Söz. f	Söz. k		Toplam	
1	1	Dördiyan	Cumhuriyet İ.O. Ok.	K	N	8	10	1	8	3	3	10	5	9	15	8	9	7	5	8	8	11	9	57	62	119	6	2	119	8	3		
2	2	Dördiyan	Çauşgılar İlköğretim Okulu	Ş	N	7	7	8	14	12	10	9	18	10	15	15	16							54	71	125	4	1	125	4	1		
3	3	Dördiyan	Dördiyan 75 Yıl Doğarçılar İlköğ. Ok.	K	N	9	9	4	5	7	3	4	4	3	7	5	4	3	8	8	4	5	6	39	41	80	2	2	80	6	4		
4	4	Dördiyan	Dördiyan Mevk. Şh. Öhan Yalçın İ.O.O	Ş	N	21	20	21	19	18	8	15	16	15	30	24	26	33	27	23	35	25	35	174	166	370	5	7	7	19			
Toplam Dördiyan						45	46	34	46	40	24	38	41	37	67	52	55	43	40	39	47	41	50	324	370	694	17	12	11	41	7		
5	1	Gerede	100 Yıl İlköğretim Okulu	Ş	N	19	15	33	27	30	23	29	32	27	30	24	25	13	27	38	35	24	32	219	232	451	12	5	3	20			
6	2	Gerede	Gerede Yenimahalle İlköğretim Okulu	Ş	N	27	20	27	31	34	34	40	27	24	27	29	31	28	28	19	38	25	28	235	242	468	7	12	5	24			
7	3	Gerede	Görüldören 1 İlköğretim Okulu	K	N	6	5	7	5	3	7	4	6	2	4	6	2							22	24	46	1	2	3	1			
8	4	Gerede	Hall Neri İlköğretim Okulu	K	N	28	26	46	36	51	48	49	47	41	45	52	52	41	46	62	54	50	49	392	376	768	14	12	5	31			
9	5	Gerede	Bercak Çoşkun Adı İ.O. Okulu	K	N	4	3	5	3	3	3	3	1											11	9	20	2	2	2	1			
10	6	Gerede	Mehmet Zeliha Güzelce İlköğretim Okulu	Ş	N	28	21	48	60	40	38	52	50	57	36	40	46	64	37	58	34	49	40	408	341	749	15	12	1	5	33		
11	7	Gerede	Mustafa Çelikköylü ve Hall C. İ. O.	Ş	N	21	19	18	17	22	19	27	21	28	34	25	22	25	36	46	42	36	35	227	226	453	11	8	1	3	23		
12	8	Gerede	Sanat İlköğretim Okulu	K	N	8	13	9	4	2	5	6	4	6	12	10	13	10	12	10	13	8	70	59	129	7	1	1	9	6			
13	9	Gerede	Seyit Mihal Davoğlu İlköğretim Okulu	K	N	35	32	49	41	45	43	41	40	44	38	53	43	39	55	49	65	57	51	377	376	753	16	15	2	6	39		
Toplam Gerede						176	154	242	226	230	220	260	230	227	220	241	231	233	230	265	277	254	243	1952	1885	3837	82	66	4	32	184	8	
14	10	Göynük	Ali Erişik İlköğretim Okulu	K	N	10	12	14	11	17	23	18	15	24	21	21	18	15	19	19	16	149	141	290	3	3	2	2	10				
15	11	Göynük	Eğemenlik İlköğretim Okulu	K	N	17	8	12	18	20	15	25	24	25	21	24	25	19	24	27	18	28	24	180	169	349	6	10	6	10	16		
16	12	Göynük	Ekinciler 75 Yıl İlköğretim Okulu	K	N	8	8	7	4	12	4	12	4	12	15	4	9	9	11	5	6	6	9	8	96	63	129	4	3	1	8		
17	13	Göynük	Göynük İlköğretim Okulu	Ş	N	17	19	20	18	31	30	18	19	25	22	25	27	17	24	20	21	24	192	178	360	10	5	1	1	17			
18	14	Göynük	K. Ovaören İlköğretim Okulu	K	N	9	11	11	7	15	10	9	8	9	10	12	12	4	15	6	19	8	7	74	68	162	4	3	1	7			
19	15	Göynük	Nazartar İlköğretim Okulu	K	N	8	9	11	2	8	6	13	14	7	5	6	10	5	9	8	13	3	4	61	63	124	3	4	1	8			
20	16	Göynük	Nesli Türk İlköğretim Okulu	K	N	10	10	7	15	9	10	11	10	10	8	11	7	4	5	8	10	3	8	63	73	136	4	7	3	14			
Toplam Göynük						79	77	83	78	104	106	98	102	109	94	105	106	91	93	94	165	91	91	775	775	1550	34	35	4	7	80	0	
21	1	Kırıkk	Karacık İlköğretim Okulu	K	N	3	2	3	2	4	1	2	3											9	6	15	1	1	1	2			
22	2	Kırıkk	Kırıkk Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	Ş	N	13	18	12	14	11	11	16	16	13	16	16	20	27	20	19	21	13	19	127	137	264	11	5	2	2	20		
Toplam Kırıkk						16	20	15	16	15	12	18	19	13	16	16	20	27	20	19	21	13	19	136	143	279	11	6	2	21	2		
23	1	Mengen	Atatürk İlköğretim Okulu	Ş	N	10	6	12	9	16	15	17	11	10	15	11	15	15	11	18	10	16	4	115	50	205	4	4	1	1	10		
24	2	Mengen	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	K	N	10	9	21	9	11	10	10	14	12	10	16	13	15	14	21	18	19	14	125	102	227	3	4	1	8			
25	3	Mengen	Gökçeazam İlköğretim Okulu	K	N	25	20	27	21	27	23	17	17	25	24	23	21	37	24	18	20	21	19	185	169	354	6	7	1	4	18	6	
26	4	Mengen	Mengen İlköğretim Okulu	Ş	N	17	16	22	25	9	18	17	15	23	18	25	19	18	22	25	23	17	27	156	167	323	11	6	4	21			
27	5	Mengen	Pazarlık Çizm Blign İlköğretim Okulu	K	N	9	8	8	13	7	6	6	6	8	8	9	7	8	9	11	10	17	9	80	64	144	7	3	1	3	14	8	
Toplam Mengen						71	60	90	72	76	73	67	63	63	78	75	84	75	83	80	93	81	90	77	651	592	1253	31	24	4	12	71	14
28	1	Mengez	100 Yıl İlköğretim Okulu	Ş	N	33	24	63	41	54	53	54	39	53	53	42	44	43	49	43	48	42	46	384	373	757	17	26	1	44			
29	2	Mengez	50 Yıl İzzet Baysal İlköğretim Okulu	Ş	N	77	79	93	80	78	108	117	113	126	103	133	110	146	142	171	139	156	153	1020	988	1978	38	61	2	101			
30	3	Mengez	80 Yıl İlköğretim Okulu	K	N	27	26	42	27	28	26	43	42	45	38	46	43	46	33	29	26	28	26	309	283	572	19	15	1	3	38		
31	4	Mengez	75 Yıl Doğumunusu İlköğretim Okulu	K	N	9	6	7	4	5	2	2	6	7	6	10	8	5	6	6	10	7	48	48	96	2	5	1	8				
32	5	Mengez	Abant İlköğretim Okulu	Ş	N	23	23	40	22	29	40	37	28	33	45	25	26	22	25	26	37	21	28	233	251	484	15	13	1	29			
33	6	Mengez	Alçıören İlköğretim Okulu	K	N	18	22	24	25	18	24	22	25	29	23	24	25	31	29	24	26	21	27	193	203	396	9	12	2	23			
34	7	Mengez	Atatürk İlköğretim Okulu	Ş	N	31	29	33	27	46	36	38	33	43	46	61	48	64	40	48	72	47	69	380	371	751	18	26	1	45			
35	8	Mengez	Beyne Baysal İlköğretim Okulu	Ş	N	20	19	23	57	24	26	23	32	35	31	37	36	30	25	31	29	27	32	231	230	461	12	16	1	28			
36	9	Mengez	Berk İlköğretim Okulu	K	N	4	6	1	3	1	3	1	5	0										9	2	11	1	1	2				
37	10	Mengez	Camp Baysal İlk. Okulu	Ş	N	31	29	52	48	48	47	56	53	69	75	54	39	51	64	50	41	46	37	426	404	830	20	25	2	47			
38	11	Mengez	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	Ş	N	33	29	51	34	49	27	44	45	44	54	48	53	38	55	49	44	39	394	332	726	11	31	1	2	45			
39	12	Mengez	Çarşıkapı İlköğretim Okulu	K	N	6	11	11	6	11	5	4	14	6	5	8								45	40	85	2	4	6	2			
40	13	Mengez	Cimento Çavdurt İlk. O	K	N	20	18	25	22	20	17	23	20	17	24	37	30	29	23	29	28	27	26	197	202	399	14	10	3	27			
41	14	Mengez	Özbekkaya Şahin Murat Paçal İ.O.	K	N	5	13	6	12	6	4	7	10	6	10	11	14	9	5	9	10	9	7	65	72	137	3	7	2	1	13	2	
42	15	Mengez	Dağkent Kiroğlu Eğitim ve Sağlık V.İ.O.	Ş	N	6	7	4	9	8	10	3	17	7	11	9	11	13	11	14	11	14	87	72	159	4	9	1	13				
43	16	Mengez	Dodurga Abul Sin İlköğretim Okulu	K	N	5	11	12	11	8	7	14	7	9	8	12	12	15	14	12	16	8	18	90	63	153	10	5	1	16			

Sıra No	İşletme Adı	Kurum Adı	Öğrencinin Adı	1.sınıf			2.sınıf			3.sınıf			4.sınıf			5.sınıf			6.sınıf			7.sınıf			8.sınıf			TOPLAM					Lokan Sayısı	
				K	E	S	K	E	S	K	E	S	K	E	S	K	E	S	K	E	S	K	E	S	K	E	S	K	E	S	T			
44	17	Merkaz	Döğancı Ayşe-Yılmaz Başkoğlu İ.O	N	14	13	9	13	8	11	6	11	20	17	20	9	16	23	14	11	14	13	109	114	233	9	7	4	20					
45	18	Merkaz	Eninra Mehri'n Bayasıl Eğit-Uy Çk ve İ.E.M	K	N	6	14	1	2	15	11	4	5	1	3	0	6	1	2	1	8	7	44	27	71	7	9							
46	19	Merkaz	Gazipaşa İlköğretim Okulu	\$	I	49	24	76	83	95	75	93	80	107	88	78	85	77	100	77	101	101	704	713	*147	19	46	2	7	74				
47	20	Merkaz	Gökmen İlköğretim Okulu	K	N	4	2	3	3	2	1	2										7	5	12	1	2								
48	21	Merkaz	İnkilap İlköğretim Okulu	\$	N	18	15	19	20	15	22	23	20	25	20	19	18	27	18	21	20	28	23	178	161	339	16	11	27	1				
49	22	Merkaz	Karacasu İlköğretim Okulu	\$	N	21	24	28	24	28	28	28	27	29	24	25	21	23	28	32	22	11	204	192	396	12	13	4	18					
50	23	Merkaz	Karayayr İlköğretim Okulu	\$	N	21	24	4	8	3	3	4	2	12	12	11	6	7	9	9	14	7	64	54	118	9	8	1	23					
51	24	Merkaz	Karaköy TOKİ İlköğretim Okulu	\$	N	12	24	15	13	13	12	13	10	18	9	13	11	10	13	14	12	7	103	90	188	9	11		20					
52	25	Merkaz	Kodula I İlköğretim Okulu	K	N	4	6	7	2	4	3	3	5									14	10	24	2	1	3							
53	26	Merkaz	Koç İlköğretim Okulu	\$	N	28	22	38	34	42	47	35	34	37	42	29	37	29	32	54	39	33	46	297	311	838	21	17	3	41				
54	27	Merkaz	Korodu İlköğretim Okulu	\$	N	40	32	46	57	56	43	39	46	51	50	42	54	35	59	45	46	43	353	398	757	20	21	5	46					
55	28	Merkaz	Kültür İlköğretim Okulu	\$	I	28	16	37	44	57	67	65	46	52	57	50	45	64	61	53	54	61	409	418	827	19	19	2	40					
56	29	Merkaz	Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	\$	N	31	35	43	55	43	35	35	34	46	32	42	41	40	28	33	28	302	306	807	11	26	1	31						
57	30	Merkaz	Mevlana İlköğretim Okulu	\$	N	17	24	22	20	17	14	21	11	13	15	17	15	12	12	14	14	12	14	128	115	243	10	9	4	23				
58	31	Merkaz	Mili Eğitimci İlköğretim Okulu	\$	N	27	27	34	25	24	29	35	31	45	45	42	35	39	32	30	52	45	55	295	315	610	13	26	1	40				
59	32	Merkaz	Oğuzlar Yeminekar İlköğretim O	K	N	3	4	7	4	3	4	2	3									12	11	23			2							
60	33	Merkaz	Oral Gürhan I. Ökürlü	\$	N	9	10	8	3	6	6	11	6	9	5	9	7	0	0	9	9	3	5	55	47	99	4	16	3	20				
61	34	Merkaz	Ozal Melin / Okulu	\$	N	17	20	26	15	22	21	16	20	22	15	19	12	29	19	26	23	26	169	144	343	14	16		30					
62	35	Merkaz	Paşayolu İlköğretim Okulu	\$	N	16	24	14	15	12	15	15	18	17	17	21	12	4	13	15	13	14	128	119	247	7	12	2	21					
63	36	Merkaz	Skaraya İlköğretim Okulu	\$	N	48	43	75	70	79	68	98	88	102	82	71	90	88	112	95	85	88	84	696	679	1375	26	35	1	2	64			
64	37	Merkaz	Sarıyıcı İlköğretim Okul	K	N	4	5	1	3	2	5	2	1									5	9	14	1	1	2							
65	38	Merkaz	Semraha Şakir İlköğretim Okulu	K	N	9	7	8	13	7	7	6	5	5	3	6	6						32	34	65	5	1	1	7					
66	39	Merkaz	Sultanzade İlköğretim Okulu	K	N	4	5	4	2	3	1	1	3									8	6	14	1	1	2							
67	40	Merkaz	Suzanoz İlköğretim Okulu	K	N	4	2	2	1	4	2	3										6	8	14	1	1	1							
68	41	Merkaz	Tenik Soma İlköğretim Okulu	K	N	8	11	4	5	7	5	2	4	4	8	6	11	13	12	17	8	12	65	85	130	10	5		16					
69	42	Merkaz	Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu	\$	N	10	12	5	13	13	13	10	9	14	7	15	9	12	7	18	7	15	10	103	75	178	3	5	3	16				
70	43	Merkaz	Yunuskarası İlköğretim Okulu	K	N	21	21	31	34	43	30	21	22	33	38	41	25	34	24	29	27	33	34	265	234	499	14	9	1	3	27			
71	44	Merkaz	Yunuskarası İlköğretim Okulu	K	N	4	5	3	6	2	5	1	2									6	13	19	1	1	3							
72	45	Merkaz	Yunuskarası İlköğretim Okulu	N	35	26	64	53	51	50	37	19	33	28	18	35	51	38	42	29	46	29	342	282	624	12	18	1	31					
Toplam Merkaz				870	858	1126	1399	1094	1074	1134	1223	1163	1146	1096	1170	1143	1190	1161	1157	1163	9239	8982	98121	471	612	10	72	1165	5					
73	1	Mudurnu	100Yılı İlköğretim Okulu	K	N	9	12	5	3	7	6	5	1	8	12	4	3	4	6	7	5	7	44	44	88	7	1	2	10					
74	2	Mudurnu	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	\$	N	8	11	16	14	19	6	5	15	15	12	10	10	14	8	12	15	10	103	96	200	4	5	2	11					
75	3	Mudurnu	Ganyurdur İlköğretim Okulu	K	N	3	1	2	3	1	3	1	0									4	8	10			1	1						
76	4	Mudurnu	Dumlupınar İlköğretim Okulu	\$	N	8	9	12	11	13	14	16	12	14	9	14	14	17	11	15	13	20	8	121	92	213	2	4	1	9				
77	5	Mudurnu	Hacımusaar İlköğretim Okulu	K	N	9	9	10	6	9	10	6	10	14	6	8	6	9	7	6	10	13	14	75	59	144	3	3	1	2	9			
78	6	Mudurnu	Karamural İlköğretim Okulu	K	N	3	1	2	5	7	1	3	5									12	11	23			1	1						
79	7	Mudurnu	Mudurnu Yaşlı İlköğretim Bölge Okulu	\$	N	31	24	31	21	20	22	25	23	34	30	33	22	39	33	58	27	46	44	267	222	509	17	9	3	29	10			
80	8	Mudurnu	Teşvikiye İlköğretim Okulu	K	N	20	20	35	31	30	24	39	32	46	43	29	29	22	28	28	12	21	25	269	235	504	5	6	3	3				
81	9	Mudurnu	Yazılar İlköğretim Okulu	K	N	10	11	18	13	11	12	19	8	16	15	11	16	10	13	10	12	12	13	107	102	209	3	4	3	10				
82	10	Mudurnu	Zafer Türk İlköğretim Okulu	K	N	9	11	17	8	8	11	4	3	16	10	14	15	12	15	16	9	14	12	101	83	184	3	1	4					
Toplam Mudurnu				110	109	148	115	125	111	122	113	167	133	147	116	129	119	148	118	148	118	148	137	1122	962	2084	46	33	5	19	102	12		
83	1	Seben	Seben Atatürk Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	\$	N	10	10	5	7	5	5	10	7	10	8	10	5	11	15	10	12	12	10	73	99	142	5	4	1	11				
84	2	Seben	Seben İlköğretim Okulu	\$	N	18	18	17	29	20	31	30	24	39	32	46	43	29	22	28	27	17	21	23	21	34	164	184	348	5	10	2	1	19
Toplam Seben				28	28	32	36	25	25	32	27	33	30	32	32	32	28	35	33	33	32	34	237	253	490	12	14	3	1	30	0			
85	1	Yeniçağa	Mehmet Çekir İlköğretim Okulu	\$	N	26	28	25	28	29	24	35	15	27	31	30	20	27	33	29	38	22	22	211	433	10	11	1	4	26				
86	2	Yeniçağa	Şair Dantili İlköğretim Okulu	\$	N	10	10	8	7	9	6	8	12	11	11	14	13	14	13	14	13	20	7	20	80	104	164	4	7	1	12			
87	3	Yeniçağa	Yıyşar Çekir İlköğretim Okulu	\$	N	17	21	19	12	18	14	18	15	15	22	21	18	32	38	18	13	23	19	170	131	301	12	5	2	2	21			
Toplam Yeniçağa Genel Toplamı				1448	1441	1812	1855	1754	1689	1820	1860	1939	1862	1885	1783	1866	1834	1960	1914	1882	1871	1491	446	916	26	23	4	6	59	0				
Toplam				1448	1441	1812	1855	1754	1689	1820	1860	1939	1862	1885	1783	1866	1834	1960	1914	1882	1871	1491	446	916	26	23	4	6	59	0				
					</																													

EK 6

Anlamlı Fark Çıkmayan Verilere İlişkin Tablolar

Sendika üyesi olmayan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Cinsiyet		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 sd=3	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	Erkek	f %	21 50,0	6 14,3	5 11,9	10 23,8	42 100,0	5,65	0,130
	Kadın	f %	40 35,4	24 21,2	29 25,7	20 17,7	113 100,0		
	Toplam	f %	61 39,4	30 39,4	34 21,9	30 19,4	155 100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	Erkek	f %	5 11,9	9 21,4	8 19,0	20 47,6	42 100,0	1,90	0,593
	Kadın	f %	15 13,3	24 21,2	32 28,3	42 37,2	113 100,0		
	Toplam	f %	20 12,9	33 21,3	40 25,8	62 40,0	155 100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	Erkek	f %	1 2,4	3 7,1	6 14,3	32 76,2	42 100,0	4,16	0,245
	Kadın	f %	3 2,7	19 16,8	24 21,2	67 59,3	113 100,0		
	Toplam	f %	4 2,6	22 14,2	30 19,4	99 63,9	155 100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f %	15 35,7	21 50,0	3 7,1	3 7,1	42 100,0	1,23	0,744
	Kadın	f %	46 40,7	50 44,2	12 10,6	5 4,4	113 100,0		
	Toplam	f %	61 39,4	71 45,8	15 9,7	8 5,2	155 100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	Erkek	f %	4 9,5	8 19,0	12 28,6	18 42,9	42 100,0	3,26	0,353
	Kadın	f %	10 8,8	38 33,6	28 24,8	37 32,7	113 100,0		
	Toplam	f %	14 9,0	46 29,7	40 25,8	55 35,5	155 100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Erkek	f %	2 4,8	8 19,0	10 23,8	22 52,4	42 100,0	5,75	0,124
	Kadın	f %	5 4,4	39 34,5	32 28,3	37 32,7	113 100,0		
	Toplam	f %	7 4,5	47 30,3	42 27,1	59 38,1	155 100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	Erkek	f %	7 16,7	9 21,4	10 23,8	16 38,1	42 100,0	4,55	0,207
	Kadın	f %	29 25,7	35 31,0	22 19,5	27 23,9	113 100,0		
	Toplam	f %	36 23,2	44 28,4	32 20,6	43 27,7	155 100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Erkek	f %	9 21,4	8 19,0	11 26,2	14 33,3	42 100,0	1,60	0,658
	Kadın	f %	26 23,0	31 27,4	27 23,9	29 25,7	113 100,0		
	Toplam	f %	35 22,6	39 25,2	38 24,5	43 27,7	155 100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	Erkek	f %	34 81,0	5 11,9	2 4,8	1 2,4	42 100,0	1,71	0,634
	Kadın	f %	81 71,7	19 16,8	6 5,3	7 6,2	113 100,0		
	Toplam	f %	115 74,2	24 15,5	8 5,2	8 5,2	155 100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Erkek	f %	29 69,0	7 16,7	3 7,1	3 7,1	42 100,0	4,74	0,192
	Kadın	f %	58 51,3	27 23,9	20 17,7	8 7,1	113 100,0		
	Toplam	f %	87 56,1	34 21,9	23 14,8	11 7,1	155 100,0		

15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	Erkek	f %	5 11,9	14 33,3	9 21,4	14 33,3	42 100,0	0,76	0,858
	Kadın	f %	14 12,4	44 38,9	25 22,1	30 26,5	113 100,0		
	Toplam	f %	19 12,3	58 37,4	34 21,9	44 28,4	155 100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Erkek	f %	2 4,8	9 21,4	16 38,1	15 35,7	42 100,0	1,79	0,616
	Kadın	f %	8 7,1	31 27,4	45 39,8	29 25,7	113 100,0		
	Toplam	f %	10 6,5	40 25,8	61 39,4	44 28,4	155 100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	Erkek	f %	26 61,9	10 23,8	4 9,5	2 4,8	42 100,0	1,14	0,766
	Kadın	f %	67 59,3	23 20,4	12 10,6	11 9,7	113 100,0		
	Toplam	f %	93 60,0	33 21,3	16 10,3	13 8,4	155 100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	Erkek	f %	7 16,7	9 21,4	12 28,6	14 33,3	42 100,0	4,45	0,216
	Kadın	f %	24 21,2	38 33,6	29 25,7	22 19,5	113 100,0		
	Toplam	f %	31 20,0	47 30,3	41 26,5	36 23,2	155 100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	Erkek	f %	3 7,1	15 35,7	9 21,4	15 35,7	42 100,0	1,04	0,791
	Kadın	f %	10 8,8	44 38,9	28 24,8	31 27,4	113 100,0		
	Toplam	f %	13 8,4	59 38,1	37 23,9	46 29,7	155 100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	Erkek	f %	6 14,3	18 42,9	10 23,8	8 19,0	42 100,0	0,59	0,899
	Kadın	f %	22 19,5	47 41,6	24 21,2	20 17,7	113 100,0		
	Toplam	f %	28 18,1	65 41,9	34 21,9	28 18,1	155 100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f %	10 23,8	12 28,6	17 40,5	3 7,1	42 100,0	2,44	0,486
	Kadın	f %	27 23,9	38 33,6	33 29,2	15 13,3	113 100,0		
	Toplam	f %	37 23,9	50 32,3	50 32,3	18 11,6	155 100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f %	9 21,4	14 33,3	14 33,3	5 11,9	42 100,0	3,38	0,336
	Kadın	f %	12 10,6	47 41,6	37 32,7	17 15,0	113 100,0		
	Toplam	f %	21 13,5	61 39,4	51 32,9	22 14,2	155 100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f %	13 31,0	19 45,2	7 16,7	3 7,1	42 100,0	2,65	0,448
	Kadın	f %	23 20,4	51 45,1	29 25,7	10 8,8	113 100,0		
	Toplam	f %	36 23,2	70 45,2	36 23,2	13 8,4	155 100,0		
24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	Erkek	f %	1 2,4	14 33,3	9 21,4	18 42,9	42 100,0	3,85	0,278
	Kadın	f %	11 9,7	36 31,9	31 27,4	35 31,0	113 100,0		
	Toplam	f %	12 7,7	50 32,3	40 25,8	53 34,2	155 100,0		

Sendika üyesi olmayan katılımcıların branş değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Branş		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 sd=3	p*
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	4	13	17	27	61	3,76	0,228
		%	6,6	21,3	27,9	44,3	100,0		
	Branş öğretmeni	f	16	20	23	35	94		
		%	17,0	21,3	24,5	37,2	100,0		
	Toplam	f	20	33	40	62	155		
		%	12,9	21,3	25,8	40,0	100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	Sınıf öğretmeni	f	0	7	8	46	61	7,24	0,065
		%	,0	11,5	13,1	75,4	100,0		
	Branş öğretmeni	f	4	15	22	53	94		
		%	4,3	16,0	23,4	56,4	100,0		
	Toplam	f	4	22	30	99	155		
		%	2,6	14,2	19,4	63,9	100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	Sınıf öğretmeni	f	4	14	26	17	61	1,64	0,650
		%	6,6	23,0	42,6	27,9	100,0		
	Branş öğretmeni	f	8	29	33	24	94		
		%	8,5	30,9	35,1	25,5	100,0		
	Toplam	f	12	43	59	41	155		
		%	7,7	27,7	38,1	26,5	100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	19	29	9	4	61	4,84	0,183
		%	31,1	47,5	14,8	6,6	100,0		
	Branş öğretmeni	f	42	42	6	4	94		
		%	44,7	44,7	6,4	4,3	100,0		
	Toplam	f	61	71	15	8	155		
		%	39,4	45,8	9,7	5,2	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	6	14	18	23	61	2,27	0,516
		%	9,8	23,0	29,5	37,7	100,0		
	Branş öğretmeni	f	8	32	22	32	94		
		%	8,5	34,0	23,4	34,0	100,0		
	Toplam	f	14	46	40	55	155		
		%	9,0	29,7	25,8	35,5	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	1	16	18	26	61	3,16	0,367
		%	1,6	26,2	29,5	42,6	100,0		
	Branş öğretmeni	f	6	31	24	33	94		
		%	6,4	33,0	25,5	35,1	100,0		
	Toplam	f	7	47	42	59	155		
		%	4,5	30,3	27,1	38,1	100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	10	16	15	20	61	3,86	0,276
		%	16,4	26,2	24,6	32,8	100,0		
	Branş öğretmeni	f	26	28	17	23	94		
		%	27,7	29,8	18,1	24,5	100,0		
	Toplam	f	36	44	32	43	155		
		%	23,2	28,4	20,6	27,7	100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	10	21	16	14	61	2,74	0,433
		%	16,4	34,4	26,2	23,0	100,0		
	Branş öğretmeni	f	25	33	19	17	94		
		%	26,6	35,1	20,2	18,1	100,0		
	Toplam	f	35	54	35	31	155		
		%	22,6	34,8	22,6	20,0	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Sınıf öğretmeni	f	14	12	16	19	61	1,75	0,626
		%	23,0	19,7	26,2	31,1	100,0		
	Branş öğretmeni	f	21	27	22	24	94		
		%	22,3	28,7	23,4	25,5	100,0		
	Toplam	f	35	39	38	43	155		
		%	22,6	25,2	24,5	27,7	100,0		

11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	6	21	17	17	61	1,87	0,598
		%	9,8	34,4	27,9	27,9	100,0		
	Branş öğretmeni	f	15	30	29	20	94		
		%	16,0	31,9	30,9	21,3	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	5	14	28	14	61	3,67	0,298
		%	8,2	23,0	45,9	23,0	100,0		
	Branş öğretmeni	f	14	25	30	25	94		
		%	14,9	26,6	31,9	26,6	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	45	10	2	4	61	1,12	0,771
		%	73,8	16,4	3,3	6,6	100,0		
	Branş öğretmeni	f	70	14	6	4	94		
		%	74,5	14,9	6,4	4,3	100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	37	11	7	6	61	2,89	0,408
		%	60,7	18,0	11,5	9,8	100,0		
	Branş öğretmeni	f	50	23	16	5	94		
		%	53,2	24,5	17,0	5,3	100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	10	23	10	18	61	2,85	0,414
		%	16,4	37,7	16,4	29,5	100,0		
	Branş öğretmeni	f	9	35	24	26	94		
		%	9,6	37,2	25,5	27,7	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	19	58	34	44	155	2,20	0,532
		%	12,3	37,4	21,9	28,4	100,0		
	Branş öğretmeni	f	4	15	28	14	61		
		%	6,6	24,6	45,9	23,0	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	Sınıf öğretmeni	f	6	25	33	30	94	1,98	0,575
		%	6,4	26,6	35,1	31,9	100,0		
	Branş öğretmeni	f	10	40	61	44	155		
		%	6,5	25,8	39,4	28,4	100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	33	14	7	7	61	3,24	0,355
		%	54,1	23,0	11,5	11,5	100,0		
	Branş öğretmeni	f	60	19	9	6	94		
		%	63,8	20,2	9,6	6,4	100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	Sınıf öğretmeni	f	93	33	16	13	155	3,08	0,379
		%	60,0	21,3	10,3	8,4	100,0		
	Branş öğretmeni	f	9	19	15	18	61		
		%	14,8	31,1	24,6	29,5	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını	Sınıf öğretmeni	f	22	28	26	18	94	5,35	0,148
		%	23,4	29,8	27,7	19,1	100,0		
	Branş öğretmeni	f	31	47	41	36	155		
		%	20,0	30,3	26,5	23,2	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını	Sınıf öğretmeni	f	5	20	19	17	61	5,35	0,148
		%	8,2	32,8	31,1	27,9	100,0		
	Branş öğretmeni	f	8	39	18	29	94		
		%	8,5	41,5	19,1	30,9	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını	Sınıf öğretmeni	f	13	59	37	46	155	5,35	0,148
		%	8,4	38,1	23,9	29,7	100,0		
	Branş öğretmeni	f	12	24	18	7	61		
		%	19,7	39,3	29,5	11,5	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını	Sınıf öğretmeni	f	16	41	16	21	94	5,35	0,148
		%	17,0	43,6	17,0	22,3	100,0		
	Branş öğretmeni	f	28	65	34	28	155		
		%	28	65	34	28	155		

düşünüyorum.		%	18,1	41,9	21,9	18,1	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	18	16	21	6	61	2,89	0,409
		%	29,5	26,2	34,4	9,8	100,0		
	Branş öğretmeni	f	19	34	29	12	94		
		%	20,2	36,2	30,9	12,8	100,0		
	Toplam	f	37	50	50	18	155		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	8	19	25	9	61	3,75	0,289
		%	13,1	31,1	41,0	14,8	100,0		
	Branş öğretmeni	f	13	42	26	13	94		
		%	13,8	44,7	27,7	13,8	100,0		
	Toplam	f	21	61	51	22	155		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	18	22	15	6	61	3,88	0,274
		%	29,5	36,1	24,6	9,8	100,0		
	Branş öğretmeni	f	18	48	21	7	94		
		%	19,1	51,1	22,3	7,4	100,0		
	Toplam	f	36	70	36	13	155		
24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	3	18	17	23	61	1,80	0,615
		%	4,9	29,5	27,9	37,7	100,0		
	Branş öğretmeni	f	9	32	23	30	94		
		%	9,6	34,0	24,5	31,9	100,0		
	Toplam	f	12	50	40	53	155		
		%	7,7	32,3	25,8	34,2	100,0		

Sendika üyesi olmayan katılımcıların yaş değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Yaş aralığı		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2	p*
								sd= 6	
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	25 yaş ve altı	f	48	19	28	18	113	7,53	0,284
		%	42,5	16,8	24,8	15,9	100,0		
	26-44 yaş arası	f	10	7	5	9	31		
		%	32,3	22,6	16,1	29,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	3	4	1	3	11		
		%	27,3	36,4	9,1	27,3	100,0		
	Toplam	f	61	30	34	30	155		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	25 yaş ve altı	f	16	27	33	37	113	9,69	0,138
		%	14,2	23,9	29,2	32,7	100,0		
	26-44 yaş arası	f	3	4	6	18	31		
		%	9,7	12,9	19,4	58,1	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	2	1	7	11		
		%	9,1	18,2	9,1	63,6	100,0		
	Toplam	f	20	33	40	62	155		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	25 yaş ve altı	f	3	18	26	66	113	6,07	0,415
		%	2,7	15,9	23,0	58,4	100,0		
	26-44 yaş arası	f	1	3	3	24	31		
		%	3,2	9,7	9,7	77,4	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	0	1	1	9	11		
		%	,0	9,1	9,1	81,8	100,0		
	Toplam	f	4	22	30	99	155		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	25 yaş ve altı	f	10	30	44	29	113	2,11	0,909
		%	8,8	26,5	38,9	25,7	100,0		
	26-44 yaş arası	f	1	10	12	8	31		
		%	3,2	32,3	38,7	25,8	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	3	3	4	11		
		%	9,1	27,3	27,3	36,4	100,0		
	Toplam	f	12	43	59	41	155		
		%	7,7	27,7	38,1	26,5	100,0		

5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	46	50	10	7	113	2,41	0,878
		%	40,7	44,2	8,8	6,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	11	16	3	1	31		
		%	35,5	51,6	9,7	3,2	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	4	5	2	0	11		
		%	36,4	45,5	18,2	,0	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	Toplam	f	61	71	15	8	155	5,70	0,458
		%	39,4	45,8	9,7	5,2	100,0		
	25 yaş ve altı	f	9	31	31	42	113		
		%	8,0	27,4	27,4	37,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	4	12	8	7	31		
		%	12,9	38,7	25,8	22,6	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	45 yaş ve üzeri	f	1	3	1	6	11	4,63	0,591
		%	9,1	27,3	9,1	54,5	100,0		
	Toplam	f	14	46	40	55	155		
		%	9,0	29,7	25,8	35,5	100,0		
	25 yaş ve altı	f	4	38	29	42	113		
		%	3,5	33,6	25,7	37,2	100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	26-44 yaş arası	f	2	7	11	11	31	5,09	0,532
		%	6,5	22,6	35,5	35,5	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	2	2	6	11		
		%	9,1	18,2	18,2	54,5	100,0		
	Toplam	f	7	47	42	59	155		
		%	4,5	30,3	27,1	38,1	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	25 yaş ve altı	f	25	33	22	33	113	7,65	0,265
		%	22,1	29,2	19,5	29,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	6	10	7	8	31		
		%	19,4	32,3	22,6	25,8	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	5	1	3	2	11		
		%	45,5	9,1	27,3	18,2	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	Toplam	f	36	44	32	43	155	4,18	0,652
		%	23,2	28,4	20,6	27,7	100,0		
	25 yaş ve altı	f	17	27	43	26	113		
		%	15,0	23,9	38,1	23,0	100,0		
	26-44 yaş arası	f	2	9	11	9	31		
		%	6,5	29,0	35,5	29,0	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	45 yaş ve üzeri	f	0	3	4	4	11	3,15	0,790
		%	,0	27,3	36,4	36,4	100,0		
	Toplam	f	19	39	58	39	155		
		%	12,3	25,2	37,4	25,2	100,0		
	25 yaş ve altı	f	87	15	5	6	113		
		%	77,0	13,3	4,4	5,3	100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	26-44 yaş arası	f	20	7	2	2	31	4,32	0,633
		%	64,5	22,6	6,5	6,5	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	8	2	1	0	11		
		%	72,7	18,2	9,1	,0	100,0		
	Toplam	f	115	24	8	8	155		
		%	74,2	15,5	5,2	5,2	100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	65	24	17	7	113	2,24	0,896
		%	57,5	21,2	15,0	6,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	18	6	5	2	31		
		%	58,1	19,4	16,1	6,5	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	4	4	1	2	11		
		%	36,4	36,4	9,1	18,2	100,0		
	Toplam	f	87	34	23	11	155	2,24	0,896
		%	56,1	21,9	14,8	7,1	100,0		
	25 yaş ve altı	f	15	40	27	31	113		
		%	13,3	35,4	23,9	27,4	100,0		
	26-44 yaş arası	f	3	13	6	9	31		
		%	9,7	41,9	19,4	29,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	5	1	4	11	2,24	0,896
		%	9,1	45,5	9,1	36,4	100,0		
	Toplam	f	19	58	34	44	155		
		%	12,3	37,4	21,9	28,4	100,0		
	25 yaş ve altı	f	15	40	27	31	113		
		%	13,3	35,4	23,9	27,4	100,0		

16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	9	26	46	32	113	4,19	0,650
		%	8,0	23,0	40,7	28,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	1	9	12	9	31		
		%	3,2	29,0	38,7	29,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	0	5	3	3	11		
		%	,0	45,5	27,3	27,3	100,0		
	Toplam	f	10	40	61	44	155		
		%	6,5	25,8	39,4	28,4	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimde hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	25 yaş ve altı	f	69	21	13	10	113	4,44	0,617
		%	61,1	18,6	11,5	8,8	100,0		
	26-44 yaş arası	f	16	9	3	3	31		
		%	51,6	29,0	9,7	9,7	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	8	3	0	0	11		
		%	72,7	27,3	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	93	33	16	13	155		
		%	60,0	21,3	10,3	8,4	100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	25 yaş ve altı	f	24	34	28	27	113	2,88	0,823
		%	21,2	30,1	24,8	23,9	100,0		
	26-44 yaş arası	f	4	9	10	8	31		
		%	12,9	29,0	32,3	25,8	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	3	4	3	1	11		
		%	27,3	36,4	27,3	9,1	100,0		
	Toplam	f	31	47	41	36	155		
		%	20,0	30,3	26,5	23,2	100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	25 yaş ve altı	f	10	40	27	36	113	4,45	0,615
		%	8,8	35,4	23,9	31,9	100,0		
	26-44 yaş arası	f	2	12	9	8	31		
		%	6,5	38,7	29,0	25,8	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	7	1	2	11		
		%	9,1	63,6	9,1	18,2	100,0		
	Toplam	f	13	59	37	46	155		
		%	8,4	38,1	23,9	29,7	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	21	48	24	20	113	1,49	960
		%	18,6	42,5	21,2	17,7	100,0		
	26-44 yaş arası	f	5	14	7	5	31		
		%	16,1	45,2	22,6	16,1	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	2	3	3	3	11		
		%	18,2	27,3	27,3	27,3	100,0		
	Toplam	f	28	65	34	28	155		
		%	18,1	41,9	21,9	18,1	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	25	38	36	14	113	1,07	0,983
		%	22,1	33,6	31,9	12,4	100,0		
	26-44 yaş arası	f	9	9	10	3	31		
		%	29,0	29,0	32,3	9,7	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	3	3	4	1	11		
		%	27,3	27,3	36,4	9,1	100,0		
	Toplam	f	37	50	50	18	155		
		%	23,9	32,3	32,3	11,6	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğumu düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	16	50	35	12	113	7,10	0,311
		%	14,2	44,2	31,0	10,6	100,0		
	26-44 yaş arası	f	4	8	12	7	31		
		%	12,9	25,8	38,7	22,6	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	3	4	3	11		
		%	9,1	27,3	36,4	27,3	100,0		
	Toplam	f	21	61	51	22	155		
		%	13,5	39,4	32,9	14,2	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğumu düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	26	55	25	7	113	4,34	0,630
		%	23,0	48,7	22,1	6,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	7	12	8	4	31		
		%	22,6	38,7	25,8	12,9	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	3	3	3	2	11		
		%	27,3	27,3	27,3	18,2	100,0		
	Toplam	f	36	70	36	13	155		
		%	23,2	45,2	23,2	8,4	100,0		
24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	9	30	32	42	113	10,37	0,110
		%	8,0	26,5	28,3	37,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	1	15	5	10	31		
		%	3,2	48,4	16,1	32,3	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	2	5	3	1	11		
		%	18,2	45,5	27,3	9,1	100,0		
	Toplam	f	12	50	40	53	155		
		%	7,7	32,3	25,8	34,2	100,0		

Sendika üyesi olmayan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Öğrenim durumu		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 sd=12	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	Eğitim Enstitüsü	f	2	1	1	3	7	11,90	0,453
		%	28,6	14,3	14,3	42,9	100,0		
	Lisans	f	4	1	0	1	6		
	Tamamlama	%	66,7	16,7	,0	16,7	100,0		
	Lisans	f	42	25	31	23	121		
		%	34,7	20,7	25,6	19,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	12	3	2	3	20		
		%	60,0	15,0	10,0	15,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	1	1	2	3	7	11,09	0,521
		%	14,3	14,3	28,6	42,9	100,0		
	Lisans	f	2	0	0	4	6		
	Tamamlama	%	33,3	,0	,0	66,7	100,0		
	Lisans	f	14	25	35	47	121		
		%	11,6	20,7	28,9	38,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	7	3	7	20		
		%	15,0	35,0	15,0	35,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	Eğitim Enstitüsü	f	0	0	1	6	7	13,25	0,351
		%	,0	,0	14,3	85,7	100,0		
	Lisans	f	0	1	0	5	6		
	Tamamlama	%	,0	16,7	,0	83,3	100,0		
	Lisans	f	3	14	27	77	121		
		%	2,5	11,6	22,3	63,6	100,0		
	Yüksek Lisans	f	1	7	2	10	20		
		%	5,0	35,0	10,0	50,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	1	1	2	3	7	4,77	0,965
		%	14,3	14,3	28,6	42,9	100,0		
	Lisans	f	0	2	3	1	6		
	Tamamlama	%	,0	33,3	50,0	16,7	100,0		
	Lisans	f	10	34	46	31	121		
		%	8,3	28,1	38,0	25,6	100,0		
	Yüksek Lisans	f	1	6	7	6	20		
		%	5,0	30,0	35,0	30,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	1	2	0	4	7	12,33	0,419
		%	14,3	28,6	,0	57,1	100,0		
	Lisans	f	0	2	2	2	6		
	Tamamlama	%	,0	33,3	33,3	33,3	100,0		
	Lisans	f	13	32	35	41	121		
		%	10,7	26,4	28,9	33,9	100,0		
	Yüksek Lisans	f	0	10	3	7	20		
		%	,0	50,0	15,0	35,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	1	1	1	4	7	8,29	0,762
		%	14,3	14,3	14,3	57,1	100,0		
	Lisans	f	0	2	2	2	6		
	Tamamlama	%	,0	33,3	33,3	33,3	100,0		
	Lisans	f	6	36	32	47	121		
		%	5,0	29,8	26,4	38,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	0	8	6	6	20		
		%	,0	20,0	15,0	30,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	0	0		
		%	,0	,0	,0	,0	,0		

	Lisans	%	,0	40,0	30,0	30,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	7	47	42	59	155		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	2	2	1	7	4,69	0,967
		%	28,6	28,6	28,6	14,3	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	2	2	1	1	6		
		%	33,3	33,3	16,7	16,7	100,0		
	Lisans	f	28	32	25	36	121		
		%	23,1	26,4	20,7	29,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	4	7	4	5	20		
		%	20,0	35,0	20,0	25,0	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	36	44	32	43	155		
		%	23,2	28,4	20,6	27,7	100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	3	2	0	7	7,51	0,821
		%	28,6	42,9	28,6	,0	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	2	2	1	1	6		
		%	33,3	33,3	16,7	16,7	100,0		
	Lisans	f	26	44	26	25	121		
		%	21,5	36,4	21,5	20,7	100,0		
	Yüksek Lisans	f	5	5	6	4	20		
		%	25,0	25,0	30,0	20,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	35	54	35	31	155		
		%	22,6	34,8	22,6	20,0	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalarla üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	3	1	3	0	7	13,37	0,342
		%	42,9	14,3	42,9	,0	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	1	2	1	2	6		
		%	16,7	33,3	16,7	33,3	100,0		
	Lisans	f	23	31	29	38	121		
		%	19,0	25,6	24,0	31,4	100,0		
	Yüksek Lisans	f	8	5	4	3	20		
		%	40,0	25,0	20,0	15,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	35	39	38	43	155		
		%	22,6	25,2	24,5	27,7	100,0		
11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	0	3	2	2	7	13,17	0,356
		%	,0	42,9	28,6	28,6	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	0	2	1	3	6		
		%	,0	33,3	16,7	50,0	100,0		
	Lisans	f	19	41	38	23	121		
		%	15,7	33,9	31,4	19,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	2	5	4	9	20		
		%	10,0	25,0	20,0	45,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	21	51	46	37	155		
		%	13,5	32,9	29,7	23,9	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	0	2	3	2	7	7,46	0,812
		%	,0	28,6	42,9	28,6	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	0	1	4	1	6		
		%	,0	16,7	66,7	16,7	100,0		
	Lisans	f	17	30	42	32	121		
		%	14,0	24,8	34,7	26,4	100,0		
	Yüksek Lisans	f	2	5	9	4	20		
		%	10,0	25,0	45,0	20,0	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	19	39	58	39	155		
		%	12,3	25,2	37,4	25,2	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	6	1	0	0	7	4,61	0,970
		%	85,7	14,3	,0	,0	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	4	1	1	0	6		
		%	66,7	16,7	16,7	,0	100,0		
	Lisans	f	89	18	7	7	121		
		%	73,6	14,9	5,8	5,8	100,0		
	Yüksek	f	15	4	0	1	20		
		%							

	Lisans	%	75,0	20,0	,0	5,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	115	24	8	8	155		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	3	1	2	1	7	6,10	0,911
		%	42,9	14,3	28,6	14,3	100,0		
	Lisans	f	3	1	1	1	6		
	Tamamlama	%	50,0	16,7	16,7	16,7	100,0		
	Lisans	f	66	28	18	9	121		
		%	54,5	23,1	14,9	7,4	100,0		
	Yüksek Lisans	f	14	4	2	0	20		
		%	70,0	20,0	10,0	,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	87	34	23	11	155		
		%	56,1	21,9	14,8	7,1	100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	1	2	1	3	7	9,27	0,679
		%	14,3	28,6	14,3	42,9	100,0		
	Lisans	f	0	4	1	1	6		
	Tamamlama	%	,0	66,7	16,7	16,7	100,0		
	Lisans	f	16	41	29	35	121		
		%	13,2	33,9	24,0	28,9	100,0		
	Yüksek Lisans	f	2	11	3	4	20		
		%	10,0	55,0	15,0	20,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	19	58	34	44	155		
		%	12,3	37,4	21,9	28,4	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	0	3	3	1	7	7,36	0,833
		%	,0	42,9	42,9	14,3	100,0		
	Lisans	f	0	2	2	2	6		
	Tamamlama	%	,0	33,3	33,3	33,3	100,0		
	Lisans	f	10	29	47	35	121		
		%	8,3	24,0	38,8	28,9	100,0		
	Yüksek Lisans	f	0	6	9	5	20		
		%	,0	30,0	45,0	25,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	10	40	61	44	155		
		%	6,5	25,8	39,4	28,4	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimde hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	6	1	0	0	7	9,27	0,969
		%	85,7	14,3	,0	,0	100,0		
	Lisans	f	5	1	0	0	6		
	Tamamlama	%	83,3	16,7	,0	,0	100,0		
	Lisans	f	68	25	15	13	121		
		%	56,2	20,7	12,4	10,7	100,0		
	Yüksek Lisans	f	13	6	1	0	20		
		%	65,0	30,0	5,0	,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	93	33	16	13	155		
		%	60,0	21,3	10,3	8,4	100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	3	0	2	2	7	12,69	0,392
		%	42,9	,0	28,6	28,6	100,0		
	Lisans	f	0	3	2	1	6		
	Tamamlama	%	,0	50,0	33,3	16,7	100,0		
	Lisans	f	24	35	32	30	121		
		%	19,8	28,9	26,4	24,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	4	9	5	2	20		
		%	20,0	45,0	25,0	10,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	31	47	41	36	155		
		%	20,0	30,3	26,5	23,2	100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	1	4	1	1	7	7,60	0,815
		%	14,3	57,1	14,3	14,3	100,0		
	Lisans	f	0	2	3	1	6		
	Tamamlama	%	,0	33,3	50,0	16,7	100,0		
	Lisans	f	11	44	29	37	121		
		%	9,1	36,4	24,0	30,6	100,0		
Yüksek		f	1	9	4	6	20		

	Lisans	%	5,0	45,0	20,0	30,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	13	59	37	46	155		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	1	4	0	7	16,27	0,179
		%	28,6	14,3	57,1	,0	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	1	3	0	2	6		
		%	16,7	50,0	,0	33,3	100,0		
	Lisans	f	22	50	24	25	121		
		%	18,2	41,3	19,8	20,7	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	11	5	1	20		
		%	15,0	55,0	25,0	5,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	28	65	34	28	155		
		%	18,1	41,9	21,9	18,1	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	3	1	3	0	7	8,86	0,714
		%	42,9	14,3	42,9	,0	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	1	3	2	0	6		
		%	16,7	50,0	33,3	,0	100,0		
	Lisans	f	27	38	39	17	121		
		%	22,3	31,4	32,2	14,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	6	8	5	1	20		
		%	30,0	40,0	25,0	5,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	37	50	50	18	155		
		%	23,9	32,3	32,3	11,6	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	1	2	2	7	10,00	0,616
		%	28,6	14,3	28,6	28,6	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	1	2	3	0	6		
		%	16,7	33,3	50,0	,0	100,0		
	Lisans	f	14	53	37	17	121		
		%	11,6	43,8	30,6	14,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	4	5	8	3	20		
		%	20,0	25,0	40,0	15,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	21	61	51	22	155		
		%	13,5	39,4	32,9	14,2	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	1	2	2	7	13,36	0,343
		%	28,6	14,3	28,6	28,6	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	2	2	2	0	6		
		%	33,3	33,3	33,3	,0	100,0		
	Lisans	f	25	61	25	10	121		
		%	20,7	50,4	20,7	8,3	100,0		
	Yüksek Lisans	f	7	5	7	1	20		
		%	35,0	25,0	35,0	5,0	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	36	70	36	13	155		
		%	23,2	45,2	23,2	8,4	100,0		
24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	1	3	1	7	19,02	0,088
		%	28,6	14,3	42,9	14,3	100,0		
	Lisans Tamamlama	f	0	5	1	0	6		
		%	,0	83,3	16,7	,0	100,0		
	Lisans	f	10	37	29	45	121		
		%	8,3	30,6	24,0	37,2	100,0		
	Yüksek Lisans	f	0	7	6	7	20		
		%	,0	35,0	30,0	35,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	12	50	40	53	155		
		%	7,7	32,3	25,8	34,2	100,0		

Sendika üyesi olmayan katılımcıların kıdem değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Kıdem		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 Sd=15	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	1-5 yıl	f	27	8	20	7	62	18,94	0,216
		%	43,5	12,9	32,3	11,3	100,0		
	6-10 yıl	f	18	9	7	9	43		
		%	41,9	20,9	16,3	20,9	100,0		
	11-15 yıl	f	8	5	6	7	26		
		%	30,8	19,2	23,1	26,9	100,0		
	16-20 yıl	f	2	4	0	3	9		
		%	22,2	44,4	,0	33,3	100,0		
	21-25 yıl	f	3	1	0	1	5		
		%	60,0	20,0	,0	20,0	100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	1-5 yıl	f	9	16	14	23	62	13,69	0,549
		%	14,5	25,8	22,6	37,1	100,0		
	6-10 yıl	f	5	10	15	13	43		
		%	11,6	23,3	34,9	30,2	100,0		
	11-15 yıl	f	3	2	7	14	26		
		%	11,5	7,7	26,9	53,8	100,0		
	16-20 yıl	f	1	2	3	3	9		
		%	11,1	22,2	33,3	33,3	100,0		
	21-25 yıl	f	1	2	0	2	5		
		%	20,0	40,0	,0	40,0	100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	1-5 yıl	f	3	8	13	38	62	10,63	0,778
		%	4,8	12,9	21,0	61,3	100,0		
	6-10 yıl	f	0	7	10	26	43		
		%	,0	16,3	23,3	60,5	100,0		
	11-15 yıl	f	0	3	4	19	26		
		%	,0	11,5	15,4	73,1	100,0		
	16-20 yıl	f	1	2	2	4	9		
		%	11,1	22,2	22,2	44,4	100,0		
	21-25 yıl	f	0	1	0	4	5		
		%	,0	20,0	,0	80,0	100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	1-5 yıl	f	6	17	28	11	62	10,15	0,810
		%	9,7	27,4	45,2	17,7	100,0		
	6-10 yıl	f	3	13	13	14	43		
		%	7,0	30,2	30,2	32,6	100,0		
	11-15 yıl	f	2	5	9	10	26		
		%	7,7	19,2	34,6	38,5	100,0		
	16-20 yıl	f	0	4	4	1	9		
		%	,0	44,4	44,4	11,1	100,0		
	21-25 yıl	f	0	1	2	2	5		
		%	,0	20,0	40,0	40,0	100,0		

5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	1-5 yıl	f	28	24	5	5	62	10,59	0,781
		%	45,2	38,7	8,1	8,1	100,0		
	6-10 yıl	f	17	21	4	1	43		
		%	39,5	48,8	9,3	2,3	100,0		
	11-15 yıl	f	9	13	3	1	26		
		%	34,6	50,0	11,5	3,8	100,0		
	16-20 yıl	f	2	6	1	0	9		
		%	22,2	66,7	11,1	,0	100,0		
	21-25 yıl	f	1	3	0	1	5		
		%	20,0	60,0	,0	20,0	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	1-5 yıl	f	4	20	16	22	62	22,11	0,105
		%	6,5	32,3	25,8	35,5	100,0		
	6-10 yıl	f	3	10	13	17	43		
		%	7,0	23,3	30,2	39,5	100,0		
	11-15 yıl	f	3	8	6	9	26		
		%	11,5	30,8	23,1	34,6	100,0		
	16-20 yıl	f	2	5	1	1	9		
		%	22,2	55,6	11,1	11,1	100,0		
	21-25 yıl	f	1	0	4	0	5		
		%	20,0	,0	80,0	,0	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	3	22	16	21	62	22,37	0,098
		%	4,8	35,5	25,8	33,9	100,0		
	6-10 yıl	f	0	16	7	20	43		
		%	,0	37,2	16,3	46,5	100,0		
	11-15 yıl	f	2	3	13	8	26		
		%	7,7	11,5	50,0	30,8	100,0		
	16-20 yıl	f	1	3	2	3	9		
		%	11,1	33,3	22,2	33,3	100,0		
	21-25 yıl	f	0	1	3	1	5		
		%	,0	20,0	60,0	20,0	100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	15	17	14	16	62	13,89	0,533
		%	24,2	27,4	22,6	25,8	100,0		
	6-10 yıl	f	9	11	7	16	43		
		%	20,9	25,6	16,3	37,2	100,0		
	11-15 yıl	f	6	7	7	6	26		
		%	23,1	26,9	26,9	23,1	100,0		
	16-20 yıl	f	1	5	1	2	9		
		%	11,1	55,6	11,1	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	0	3	1	1	5		
		%	,0	60,0	20,0	20,0	100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	1-5 yıl	f	14	21	12	15	62	22,58	0,093
		%	22,6	33,9	19,4	24,2	100,0		
	6-10 yıl	f	8	14	10	11	43		
		%	18,6	32,6	23,3	25,6	100,0		
	11-15 yıl	f	5	8	10	3	26		
		%	19,2	30,8	38,5	11,5	100,0		
	16-20 yıl	f	1	7	0	1	9		
		%	11,1	77,8	,0	11,1	100,0		
	21-25 yıl	f	1	2	1	1	5		
		%	20,0	40,0	20,0	20,0	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını,	1-5 yıl	f	13	13	14	22	62	18,81	0,222
		%	21,0	21,0	22,6	35,5	100,0		

yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	6-10 yıl	f	10	11	11	11	43		
		%	23,3	25,6	25,6	25,6	100,0		
	11-15 yıl	f	6	9	7	4	26		
		%	23,1	34,6	26,9	15,4	100,0		
	16-20 yıl	f	1	5	1	2	9		
		%	11,1	55,6	11,1	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	0	0	3	2	5		
		%	,0	,0	60,0	40,0	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	26 yıl ve üstü	f	5	1	2	2	10	13,05	0,598
		%	50,0	10,0	20,0	20,0	100,0		
	Toplam	f	35	39	38	43	155		
		%	22,6	25,2	24,5	27,7	100,0		
	1-5 yıl	f	9	19	24	10	62		
		%	14,5	30,6	38,7	16,1	100,0		
	6-10 yıl	f	6	7	18	12	43		
		%	14,0	16,3	41,9	27,9	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	11-15 yıl	f	4	5	7	10	26	11,21	0,737
		%	15,4	19,2	26,9	38,5	100,0		
	16-20 yıl	f	0	4	3	2	9		
		%	,0	44,4	33,3	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	0	1	2	2	5		
		%	,0	20,0	40,0	40,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	0	3	4	3	10		
		%	,0	30,0	40,0	30,0	100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Toplam	f	19	39	58	39	155	7,47	0,943
		%	12,3	25,2	37,4	25,2	100,0		
	1-5 yıl	f	46	10	3	3	62		
		%	74,2	16,1	4,8	4,8	100,0		
	6-10 yıl	f	36	5	1	1	43		
		%	83,7	11,6	2,3	2,3	100,0		
	11-15 yıl	f	16	5	3	2	26		
		%	61,5	19,2	11,5	7,7	100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	16-20 yıl	f	6	2	0	1	9	16,06	0,377
		%	66,7	22,2	,0	11,1	100,0		
	21-25 yıl	f	4	0	0	1	5		
		%	80,0	,0	,0	20,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	7	2	1	0	10		
		%	70,0	20,0	10,0	,0	100,0		
	Toplam	f	115	24	8	8	155		
		%	74,2	15,5	5,2	5,2	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim	1-5 yıl	f	36	13	9	4	62	24,46	0,058
		%	58,1	21,0	14,5	6,5	100,0		
	6-10 yıl	f	24	9	7	3	43		
		%	55,8	20,9	16,3	7,0	100,0		
	11-15 yıl	f	15	5	5	1	26		
		%	57,7	19,2	19,2	3,8	100,0		
	16-20 yıl	f	5	3	1	0	9		
		%	55,6	33,3	11,1	,0	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim	21-25 yıl	f	3	1	0	1	5	16,06	0,377
		%	60,0	20,0	,0	20,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	4	3	1	2	10		
		%	40,0	30,0	10,0	20,0	100,0		
	Toplam	f	87	34	23	11	155		
		%	56,1	21,9	14,8	7,1	100,0		
	1-5 yıl	f	11	18	16	17	62		
		%	17,7	29,0	25,8	27,4	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim	6-10 yıl	f	2	17	8	16	43	24,46	0,058
		%	4,7	39,5	18,6	37,2	100,0		
	11-15 yıl	f	4	10	8	4	26		
		%	15,4	38,5	30,8	15,4	100,0		
	16-20 yıl	f	1	6	0	2	9		
		%	11,1	66,7	,0	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	0	3	1	1	5		
		%	,0	60,0	20,0	20,0	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim	26 yıl ve üstü	f	1	4	1	4	10	24,46	0,058
		%	10,0	40,0	10,0	40,0	100,0		
	Toplam	f	19	58	34	44	155		
		%	12,3	37,4	21,9	28,4	100,0		
	1-5 yıl	f	8	13	19	22	62		
		%	12,9	21,0	30,6	35,5	100,0		
	6-10 yıl	f	0	12	21	10	43		
		%	,0	27,9	48,8	23,3	100,0		

faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	11-15 yıl	f	2	5	14	5	26		
		%	7,7	19,2	53,8	19,2	100,0		
	16-20 yıl	f	0	5	2	2	9		
		%	,0	55,6	22,2	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	0	0	3	2	5		
		%	,0	,0	60,0	40,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	0	5	2	3	10		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.		%	,0	50,0	20,0	30,0	100,0	14,14	0,514
	Toplam	f	10	40	61	44	155		
		%	6,5	25,8	39,4	28,4	100,0		
	1-5 yıl	f	39	10	8	5	62		
		%	62,9	16,1	12,9	8,1	100,0		
	6-10 yıl	f	26	9	5	3	43		
		%	60,5	20,9	11,6	7,0	100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelere şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	11-15 yıl	f	14	6	3	3	26	8,95	0,880
		%	53,8	23,1	11,5	11,5	100,0		
	16-20 yıl	f	3	5	0	1	9		
		%	33,3	55,6	,0	11,1	100,0		
	21-25 yıl	f	4	0	0	1	5		
		%	80,0	,0	,0	20,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	7	3	0	0	10		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.		%	70,0	30,0	,0	,0	100,0	13,17	0,589
	Toplam	f	93	33	16	13	155		
		%	60,0	21,3	10,3	8,4	100,0		
	1-5 yıl	f	12	19	15	16	62		
		%	19,4	30,6	24,2	25,8	100,0		
	6-10 yıl	f	8	14	11	10	43		
		%	18,6	32,6	25,6	23,3	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	11-15 yıl	f	5	5	11	5	26	11,01	0,752
		%	19,2	19,2	42,3	19,2	100,0		
	16-20 yıl	f	2	4	1	2	9		
		%	22,2	44,4	11,1	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	1	2	0	2	5		
		%	20,0	40,0	,0	40,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	3	3	3	1	10		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.		%	30,0	30,0	30,0	10,0	100,0	20,79	0,144
	Toplam	f	31	47	41	36	155		
		%	20,0	30,3	26,5	23,2	100,0		
	1-5 yıl	f	6	22	15	19	62		
		%	9,7	35,5	24,2	30,6	100,0		
	6-10 yıl	f	2	13	13	15	43		
		%	4,7	30,2	30,2	34,9	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	11-15 yıl	f	3	10	6	7	26	11,01	0,752
		%	11,5	38,5	23,1	26,9	100,0		
	16-20 yıl	f	0	7	1	1	9		
		%	,0	77,8	11,1	11,1	100,0		
	21-25 yıl	f	1	1	1	2	5		
		%	20,0	20,0	20,0	40,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	1	6	1	2	10		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.		%	10,0	60,0	10,0	20,0	100,0	20,79	0,144
	Toplam	f	13	59	37	46	155		
		%	8,4	38,1	23,9	29,7	100,0		
	1-5 yıl	f	13	28	10	11	62		
		%	21,0	45,2	16,1	17,7	100,0		
	6-10 yıl	f	7	17	11	8	43		
		%	16,3	39,5	25,6	18,6	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	11-15 yıl	f	4	10	8	4	26	20,79	0,144
		%	15,4	38,5	30,8	15,4	100,0		
	16-20 yıl	f	0	6	1	2	9		
		%	,0	66,7	11,1	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	2	2	1	0	5		
		%	40,0	40,0	20,0	,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	2	2	3	3	10		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.		%	20,0	20,0	30,0	30,0	100,0	20,79	0,144
	Toplam	f	28	65	34	28	155		
		%	18,1	41,9	21,9	18,1	100,0		
	1-5 yıl	f	17	17	18	10	62		
		%	27,4	27,4	29,0	16,1	100,0		
	6-10 yıl	f	8	19	13	3	43		
		%	18,6	44,2	30,2	7,0	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	11-15 yıl	f	7	4	12	3	26	20,79	0,144
		%	26,9	15,4	46,2	11,5	100,0		

	16-20 yıl	f	1	7	1	0	9		
		%	11,1	77,8	11,1	,0	100,0		
	21-25 yıl	f	2	0	2	1	5		
		%	40,0	,0	40,0	20,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	2	3	4	1	10		
		%	20,0	30,0	40,0	10,0	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğumu düşünüyorum.	Toplam	f	37	50	50	18	155	17,99	0,263
		%	23,9	32,3	32,3	11,6	100,0		
	1-5 yıl	f	11	29	17	5	62		
		%	17,7	46,8	27,4	8,1	100,0		
	6-10 yıl	f	5	18	13	7	43		
		%	11,6	41,9	30,2	16,3	100,0		
	11-15 yıl	f	2	6	14	4	26		
		%	7,7	23,1	53,8	15,4	100,0		
	16-20 yıl	f	1	5	1	2	9		
		%	11,1	55,6	11,1	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	1	0	3	1	5		
		%	20,0	,0	60,0	20,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	1	3	3	3	10		
		%	10,0	30,0	30,0	30,0	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğumu düşünüyorum.	Toplam	f	21	61	51	22	155	14,60	0,480
		%	13,5	39,4	32,9	14,2	100,0		
	1-5 yıl	f	14	32	12	4	62		
		%	22,6	51,6	19,4	6,5	100,0		
	6-10 yıl	f	10	19	11	3	43		
		%	23,3	44,2	25,6	7,0	100,0		
	11-15 yıl	f	7	11	6	2	26		
		%	26,9	42,3	23,1	7,7	100,0		
	16-20 yıl	f	0	5	2	2	9		
		%	,0	55,6	22,2	22,2	100,0		
	21-25 yıl	f	3	0	2	0	5		
		%	60,0	,0	40,0	,0	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	2	3	3	2	10		
		%	20,0	30,0	30,0	20,0	100,0		
	Toplam	f	36	70	36	13	155		
		%	23,2	45,2	23,2	8,4	100,0		

Sendika üyesi olan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Cinsiyet	hiç katılmıyorum	kısmen katılmıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 sd=3	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	Erkek	f 57 %	28 23,9	16 13,7	16 13,7	117 100,0	1,47	0,688
	Kadın	f 46 %	15 17,0	13 14,8	14 15,9	88 100,0		
	Toplam	f 103 %	43 50,2	29 21,0	30 14,6	205 100,0		
	Erkek	f 81 %	18 15,4	11 9,4	7 6,0	117 100,0		
	Kadın	f 64 %	20 22,7	3 3,4	1 1,1	88 100,0		
	Toplam	f 145 %	38 70,7	14 6,8	8 3,9	205 100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	Erkek	f 81 %	18 15,4	11 9,4	7 6,0	117 100,0	7,21	0,065
	Kadın	f 64 %	20 22,7	3 3,4	1 1,1	88 100,0		
	Toplam	f 145 %	38 70,7	14 6,8	8 3,9	205 100,0		
	Erkek	f 27 %	52 44,4	24 20,5	14 12,0	117 100,0		
	Kadın	f 32 %	31 35,2	17 19,3	8 9,1	88 100,0		
	Toplam	f 59 %	83 40,5	41 20,0	22 10,7	205 100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	Erkek	f 27 %	52 44,4	24 20,5	14 12,0	117 100,0	4,55	0,207
	Kadın	f 32 %	31 35,2	17 19,3	8 9,1	88 100,0		
	Toplam	f 59 %	83 40,5	41 20,0	22 10,7	205 100,0		
	Erkek	f 21 %	30 25,6	27 23,1	39 33,3	117 100,0		
	Kadın	f 22 %	26 29,5	25 28,4	15 17,0	88 100,0		
	Toplam	f 43 %	56 27,3	52 25,4	54 26,3	205 100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	Erkek	f 21 %	30 25,6	27 23,1	39 33,3	117 100,0	7,09	0,069
	Kadın	f 22 %	26 29,5	25 28,4	15 17,0	88 100,0		
	Toplam	f 43 %	56 27,3	52 25,4	54 26,3	205 100,0		
	Erkek	f 43 %	46 39,3	21 17,9	7 6,0	117 100,0		
	Kadın	f 43 %	46 39,3	21 17,9	7 6,0	117 100,0		
	Toplam	f 86 %	92 44,2	42 20,0	14 6,8	205 100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin	Erkek	f 43 %	46 39,3	21 17,9	7 6,0	117 100,0		
	Kadın	f 43 %	46 39,3	21 17,9	7 6,0	117 100,0		
	Toplam	f 86 %	92 44,2	42 20,0	14 6,8	205 100,0		
	Erkek	f 43 %	46 39,3	21 17,9	7 6,0	117 100,0		
	Kadın	f 43 %	46 39,3	21 17,9	7 6,0	117 100,0		
	Toplam	f 86 %	92 44,2	42 20,0	14 6,8	205 100,0		

maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	Kadın	f %	35 39,8	37 42,0	12 13,6	4 4,5	88 100,0	0,98	0,805
	Toplam	f %	78 38,0	83 40,5	33 16,1	11 5,4	205 100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	Erkek	f %	39 33,3	45 38,5	20 17,1	13 11,1	117 100,0	0,987	0,805
	Kadın	f %	33 37,5	28 31,8	16 18,2	11 12,5	88 100,0		
	Toplam	f %	72 35,1	73 35,6	36 17,6	24 11,7	205 100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	Erkek	f %	33 28,2	52 44,4	22 18,8	10 8,5	117 100,0	6,19	0,103
	Kadın	f %	36 40,9	26 29,5	15 17,0	11 12,5	88 100,0		
	Toplam	f %	69 33,7	78 38,0	37 18,0	21 10,2	205 100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Erkek	f %	39 33,3	37 31,6	20 17,1	21 17,9	117 100,0	5,09	0,165
	Kadın	f %	37 42,0	18 20,5	21 23,9	12 13,6	88 100,0		
	Toplam	f %	76 37,1	55 26,8	41 20,0	33 16,1	205 100,0		
11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f %	3 2,6	14 12,0	42 35,9	58 49,6	117 100,0	1,84	0,606
	Kadın	f %	4 4,5	12 13,6	36 40,9	36 40,9	88 100,0		
	Toplam	f %	7 3,4	26 12,7	78 38,0	94 45,9	205 100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	Erkek	f %	6 5,1	11 9,4	35 29,9	65 55,6	117 100,0	5,77	0,123
	Kadın	f %	5 5,7	15 17,0	33 37,5	35 39,8	88 100,0		
	Toplam	f %	11 5,4	26 12,7	68 33,2	100 48,8	205 100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	Erkek	f %	98 83,8	12 10,3	4 3,4	3 2,6	117 100,0	1,49	0,682
	Kadın	f %	72 81,8	9 10,2	2 2,3	5 5,7	88 100,0		
	Toplam	f %	170 82,9	21 10,2	6 2,9	8 3,9	205 100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Erkek	f %	82 70,1	23 19,7	10 8,5	2 1,7	117 100,0	1,36	0,714
	Kadın	f %	59 67,0	22 25,0	5 5,7	2 2,3	88 100,0		
	Toplam	f %	141 68,8	45 22,0	15 7,3	4 2,0	205 100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	Erkek	f %	14 12,0	40 34,2	42 35,9	21 17,9	117 100,0	3,37	0,337
	Kadın	f %	13 14,8	39 44,3	24 27,3	12 13,6	88 100,0		
	Toplam	f %	27 13,2	79 38,5	66 32,2	33 16,1	205 100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Erkek	f %	8 6,8	38 32,5	41 35,0	30 25,6	117 100,0	5,21	0,156
	Kadın	f %	11 12,5	37 42,0	22 25,0	18 20,5	88 100,0		
	Toplam	f %	19 9,3	75 36,6	63 30,7	48 23,4	205 100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	Erkek	f %	76 65,0	23 19,7	14 12,0	4 3,4	117 100,0	4,09	0,251
	Kadın	f %	58 65,9	23 26,1	4 4,5	3 3,4	88 100,0		
	Toplam	f %	134 65,4	46 22,4	18 8,8	7 3,4	205 100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	Erkek	f %	31 26,5	45 38,5	24 20,5	17 14,5	117 100,0	4,68	0,196
	Kadın	f %	35 39,8	31 35,2	14 15,9	8 9,1	88 100,0		
	Toplam	f %	66 32,2	76 37,1	38 18,5	25 12,2	205 100,0		

19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	Erkek	f	26	53	28	10	117	2,26	0,520
		%	22,2	45,3	23,9	8,5	100,0		
	Kadın	f	24	43	14	7	88		
		%	27,3	48,9	15,9	8,0	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	Erkek	f	18	50	35	14	117	0,22	0,974
		%	15,4	42,7	29,9	12,0	100,0		
	Kadın	f	15	38	24	11	88		
		%	17,0	43,2	27,3	12,5	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f	17	47	35	18	117	1,12	0,771
		%	14,5	40,2	29,9	15,4	100,0		
	Kadın	f	10	36	31	11	88		
		%	11,4	40,9	35,2	12,5	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f	11	28	47	31	117	3,49	0,321
		%	9,4	23,9	40,2	26,5	100,0		
	Kadın	f	4	17	45	22	88		
		%	4,5	19,3	51,1	25,0	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Erkek	f	17	48	37	15	117	1,86	0,601
		%	14,5	41,0	31,6	12,8	100,0		
	Kadın	f	9	32	34	13	88		
		%	10,2	36,4	38,6	14,8	100,0		
24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	Erkek	f	15	58	25	19	117	1,20	0,753
		%	12,8	49,6	21,4	16,2	100,0		
	Kadın	f	13	41	23	11	88		
		%	14,8	46,6	26,1	12,5	100,0		
	Erkek	f	28	99	48	30	205		
		%	13,7	48,3	23,4	14,6	100,0		
	Kadın	f	15	58	25	19	117		
		%	12,8	49,6	21,4	16,2	100,0		

Sendika üyesi olan katılımcıların branş değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Branş		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 sd=3	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	Sınıf öğretmeni	f	57	26	15	13	111	2,23	0,526
		%	51,4	23,4	13,5	11,7	100,0		
	Branş öğretmeni	f	46	17	14	17	94		
		%	48,9	18,1	14,9	18,1	100,0		
	Toplam	f	103	43	29	30	205		
		%	50,2	21,0	14,1	14,6	100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	78	18	11	4	111	4,13	0,248
		%	70,3	16,2	9,9	3,6	100,0		
	Branş öğretmeni	f	67	20	3	4	94		
		%	71,3	21,3	3,2	4,3	100,0		
	Toplam	f	145	38	14	8	205		
		%	70,7	18,5	6,8	3,9	100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	Sınıf öğretmeni	f	34	39	23	15	111	3,80	0,283
		%	30,6	35,1	20,7	13,5	100,0		
	Branş öğretmeni	f	25	44	18	7	94		
		%	26,6	46,8	19,1	7,4	100,0		
	Toplam	f	59	83	41	22	205		
		%	28,8	40,5	20,0	10,7	100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye	Sınıf öğretmeni	f	23	29	27	32	111	0,80	0,848
		%	20,7	26,1	24,3	28,8	100,0		
	Branş	f	20	27	25	22	94		

dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	öğretmeni	%	21,3	28,7	26,6	23,4	100,0		
	Toplam	f	43	56	52	54	205		
		%	21,0	27,3	25,4	26,3	100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	44	44	18	5	111	0,54	0,910
		%	39,6	39,6	16,2	4,5	100,0		
	Branş öğretmeni	f	34	39	15	6	94		
		%	36,2	41,5	16,0	6,4	100,0		
	Toplam	f	78	83	33	11	205		
		%	38,0	40,5	16,1	5,4	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	16	51	28	16	111	0,36	0,948
		%	14,4	45,9	25,2	14,4	100,0		
	Branş öğretmeni	f	14	40	24	16	94		
		%	14,9	42,6	25,5	17,0	100,0		
	Toplam	f	30	91	52	32	205		
		%	14,6	44,4	25,4	15,6	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	17	40	30	24	111	1,45	0,693
		%	15,3	36,0	27,0	21,6	100,0		
	Branş öğretmeni	f	11	31	32	20	94		
		%	11,7	33,0	34,0	21,3	100,0		
	Toplam	f	28	71	62	44	205		
		%	13,7	34,6	30,2	21,5	100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	40	40	19	12	111	0,26	0,967
		%	36,0	36,0	17,1	10,8	100,0		
	Branş öğretmeni	f	32	33	17	12	94		
		%	34,0	35,1	18,1	12,8	100,0		
	Toplam	f	72	73	36	24	205		
		%	35,1	35,6	17,6	11,7	100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	36	46	18	11	111	1,31	0,725
		%	32,4	41,4	16,2	9,9	100,0		
	Branş öğretmeni	f	33	32	19	10	94		
		%	35,1	34,0	20,2	10,6	100,0		
	Toplam	f	69	78	37	21	205		
		%	33,7	38,0	18,0	10,2	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Sınıf öğretmeni	f	44	29	22	16	111	0,90	0,824
		%	39,6	26,1	19,8	14,4	100,0		
	Branş öğretmeni	f	32	26	19	17	94		
		%	34,0	27,7	20,2	18,1	100,0		
	Toplam	f	76	55	41	33	205		
		%	37,1	26,8	20,0	16,1	100,0		
11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	2	16	45	48	111	3,17	0,366
		%	1,8	14,4	40,5	43,2	100,0		
	Branş öğretmeni	f	5	10	33	46	94		
		%	5,3	10,6	35,1	48,9	100,0		
	Toplam	f	7	26	78	94	205		
		%	3,4	12,7	38,0	45,9	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	4	16	35	56	111	2,30	0,511
		%	3,6	14,4	31,5	50,5	100,0		
	Branş öğretmeni	f	7	10	33	44	94		
		%	7,4	10,6	35,1	46,8	100,0		
	Toplam	f	11	26	68	100	205		
		%	5,4	12,7	33,2	48,8	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	91	14	3	3	111	2,28	0,515
		%	82,0	12,6	2,7	2,7	100,0		
	Branş öğretmeni	f	79	7	3	5	94		
		%	84,0	7,4	3,2	5,3	100,0		
	Toplam	f	170	21	6	8	205		
		%	82,9	10,2	2,9	3,9	100,0		
14. Zaman	Sınıf	f	76	23	11	1	111	3,76	0,288

yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	öğretmeni	%	68,5	20,7	9,9	,9	100,0					
		Branş öğretmeni	f	65	22	4	3			94		
	Toplam	%	69,1	23,4	4,3	3,2	100,0					
		f	141	45	15	4	205					
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	13	48	35	15	111	2,82	0,420			
		%	11,7	43,2	31,5	13,5	100,0					
	Branş öğretmeni	f	14	31	31	18	94					
		%	14,9	33,0	33,0	19,1	100,0					
	Toplam	f	27	79	66	33	205					
		%	13,2	38,5	32,2	16,1	100,0					
	16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	10	45	34	22			111	2,38	0,496
			%	9,0	40,5	30,6	19,8			100,0		
Branş öğretmeni		f	9	30	29	26	94					
		%	9,6	31,9	30,9	27,7	100,0					
Toplam		f	19	75	63	48	205					
		%	9,3	36,6	30,7	23,4	100,0					
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.		Sınıf öğretmeni	f	69	28	11	3	111	1,92	0,587		
			%	62,2	25,2	9,9	2,7	100,0				
	Branş öğretmeni	f	65	18	7	4	94					
		%	69,1	19,1	7,4	4,3	100,0					
	Toplam	f	134	46	18	7	205					
		%	65,4	22,4	8,8	3,4	100,0					
	18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	Sınıf öğretmeni	f	32	42	25	12	111			3,34	0,341
			%	28,8	37,8	22,5	10,8	100,0				
Branş öğretmeni		f	34	34	13	13	94					
		%	36,2	36,2	13,8	13,8	100,0					
Toplam		f	66	76	38	25	205					
		%	32,2	37,1	18,5	12,2	100,0					
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.		Sınıf öğretmeni	f	28	50	24	9	111	0,39	0,941		
			%	25,2	45,0	21,6	8,1	100,0				
	Branş öğretmeni	f	22	46	18	8	94					
		%	23,4	48,9	19,1	8,5	100,0					
	Toplam	f	50	96	42	17	205					
		%	24,4	46,8	20,5	8,3	100,0					
	20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	22	49	26	14	111			4,61	0,202
			%	19,8	44,1	23,4	12,6	100,0				
Branş öğretmeni		f	11	39	33	11	94					
		%	11,7	41,5	35,1	11,7	100,0					
Toplam		f	33	88	59	25	205					
		%	16,1	42,9	28,8	12,2	100,0					
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.		Sınıf öğretmeni	f	19	44	36	12	111	4,81	0,186		
			%	17,1	39,6	32,4	10,8	100,0				
	Branş öğretmeni	f	8	39	30	17	94					
		%	8,5	41,5	31,9	18,1	100,0					
	Toplam	f	27	83	66	29	205					
		%	13,2	40,5	32,2	14,1	100,0					
	22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	12	25	47	27	111			4,64	0,200
			%	10,8	22,5	42,3	24,3	100,0				
Branş öğretmeni		f	3	20	45	26	94					
		%	3,2	21,3	47,9	27,7	100,0					
Toplam		f	15	45	92	53	205					
		%	7,3	22,0	44,9	25,9	100,0					
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.		Sınıf öğretmeni	f	15	50	35	11	111	5,54	0,136		
			%	13,5	45,0	31,5	9,9	100,0				
	Branş öğretmeni	f	11	30	36	17	94					
		%	11,7	31,9	38,3	18,1	100,0					
	Toplam	f	26	80	71	28	205					
		%	12,7	39,0	34,6	13,7	100,0					

24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	Sınıf öğretmeni	f	18	55	24	14	111	2,24	0,523
		%	16,2	49,5	21,6	12,6	100,0		
	Branş öğretmeni	f	10	44	24	16	94		
		%	10,6	46,8	25,5	17,0	100,0		
	Toplam	f	28	99	48	30	205		
		%	13,7	48,3	23,4	14,6	100,0		

Sendika üyesi olan katılımcıların yaş değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Yaş aralığı		hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2	p^*
								sd= 6	
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	25 yaş ve altı	f	55	18	11	14	98	4,71	0,581
		%	56,1	18,4	11,2	14,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	33	14	10	10	67		
		%	49,3	20,9	14,9	14,9	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	15	11	8	6	40		
		%	37,5	27,5	20,0	15,0	100,0		
	Toplam	f	103	43	29	30	205		
		%	50,2	21,0	14,1	14,6	100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	25 yaş ve altı	f	68	21	5	4	98	4,08	0,666
		%	69,4	21,4	5,1	4,1	100,0		
	26-44 yaş arası	f	51	10	4	2	67		
		%	76,1	14,9	6,0	3,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	26	7	5	2	40		
		%	65,0	17,5	12,5	5,0	100,0		
	Toplam	f	145	38	14	8	205		
		%	70,7	18,5	6,8	3,9	100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	25 yaş ve altı	f	28	36	22	12	98	1,88	0,930
		%	28,6	36,7	22,4	12,2	100,0		
	26-44 yaş arası	f	20	30	11	6	67		
		%	29,9	44,8	16,4	9,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	11	17	8	4	40		
		%	27,5	42,5	20,0	10,0	100,0		
	Toplam	f	59	83	41	22	205		
		%	28,8	40,5	20,0	10,7	100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	25 yaş ve altı	f	21	30	25	22	98	3,69	0,719
		%	21,4	30,6	25,5	22,4	100,0		
	26-44 yaş arası	f	15	15	19	18	67		
		%	22,4	22,4	28,4	26,9	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	7	11	8	14	40		
		%	17,5	27,5	20,0	35,0	100,0		
	Toplam	f	43	56	52	54	205		
		%	21,0	27,3	25,4	26,3	100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	36	42	15	5	98	3,07	0,800
		%	36,7	42,9	15,3	5,1	100,0		
	26-44 yaş arası	f	28	26	11	2	67		
		%	41,8	38,8	16,4	3,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	14	15	7	4	40		
		%	35,0	37,5	17,5	10,0	100,0		
	Toplam	f	78	83	33	11	205		
		%	38,0	40,5	16,1	5,4	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	16	41	26	15	98	1,87	0,931
		%	16,3	41,8	26,5	15,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	9	33	14	11	67		
		%	13,4	49,3	20,9	16,4	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	5	17	12	6	40		
		%	12,5	42,5	30,0	15,0	100,0		
	Toplam	f	30	91	52	32	205		
		%	14,6	44,4	25,4	15,6	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	15	32	30	21	98	3,27	0,774
		%	15,3	32,7	30,6	21,4	100,0		
	26-44 yaş arası	f	9	23	23	12	67		
		%	13,4	34,3	34,3	17,9	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	4	16	9	11	40		
		%	10,0	40,0	22,5	27,5	100,0		
	Toplam	f	28	71	62	44	205		
		%	13,7	34,6	30,2	21,5	100,0		

8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	30	34	21	13	98	3,54	0,738
		%	30,6	34,7	21,4	13,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	27	24	10	6	67		
		%	40,3	35,8	14,9	9,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	15	15	5	5	40		
		%	37,5	37,5	12,5	12,5	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Toplam	f	72	73	36	24	205	2,39	0,880
		%	35,1	35,6	17,6	11,7	100,0		
	25 yaş ve altı	f	35	26	23	14	98		
		%	35,7	26,5	23,5	14,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	25	19	10	13	67		
		%	37,3	28,4	14,9	19,4	100,0		
11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	45 yaş ve üzeri	f	16	10	8	6	40	8,86	0,181
		%	40,0	25,0	20,0	15,0	100,0		
	Toplam	f	76	55	41	33	205		
		%	37,1	26,8	20,0	16,1	100,0		
	25 yaş ve altı	f	4	13	42	39	98		
		%	4,1	13,3	42,9	39,8	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	26-44 yaş arası	f	3	5	21	38	67	8,80	0,185
		%	4,5	7,5	31,3	56,7	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	0	8	15	17	40		
		%	,0	20,0	37,5	42,5	100,0		
	Toplam	f	7	26	78	94	205		
		%	3,4	12,7	38,0	45,9	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	25 yaş ve altı	f	7	15	37	39	98	1,91	0,927
		%	7,1	15,3	37,8	39,8	100,0		
	26-44 yaş arası	f	2	6	23	36	67		
		%	3,0	9,0	34,3	53,7	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	2	5	8	25	40		
		%	5,0	12,5	20,0	62,5	100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Toplam	f	11	26	68	100	205	2,67	0,848
		%	5,4	12,7	33,2	48,8	100,0		
	25 yaş ve altı	f	82	10	3	3	98		
		%	83,7	10,2	3,1	3,1	100,0		
	26-44 yaş arası	f	57	6	1	3	67		
		%	85,1	9,0	1,5	4,5	100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	45 yaş ve üzeri	f	31	5	2	2	40	8,49	0,204
		%	77,5	12,5	5,0	5,0	100,0		
	Toplam	f	170	21	6	8	205		
		%	82,9	10,2	2,9	3,9	100,0		
	25 yaş ve altı	f	69	22	5	2	98		
		%	70,4	22,4	5,1	2,0	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	26-44 yaş arası	f	44	15	6	2	67	10,22	0,116
		%	65,7	22,4	9,0	3,0	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	28	8	4	0	40		
		%	70,0	20,0	10,0	,0	100,0		
	Toplam	f	141	45	15	4	205		
		%	68,8	22,0	7,3	2,0	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	25 yaş ve altı	f	16	34	29	19	98	1,72	0,944
		%	16,3	34,7	29,6	19,4	100,0		
	26-44 yaş arası	f	10	27	20	10	67		
		%	14,9	40,3	29,9	14,9	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	1	18	17	4	40		
		%	2,5	45,0	42,5	10,0	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	Toplam	f	27	79	66	33	205	1,72	0,944
		%	13,2	38,5	32,2	16,1	100,0		
	25 yaş ve altı	f	12	29	29	28	98		
		%	12,2	29,6	29,6	28,6	100,0		
	26-44 yaş arası	f	6	25	24	12	67		
		%	9,0	37,3	35,8	17,9	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	45 yaş ve üzeri	f	1	21	10	8	40	1,72	0,944
		%	2,5	52,5	25,0	20,0	100,0		
	Toplam	f	19	75	63	48	205		
		%	9,3	36,6	30,7	23,4	100,0		
	25 yaş ve altı	f	68	19	8	3	98		
		%	69,4	19,4	8,2	3,1	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	26-44 yaş arası	f	41	17	6	3	67	1,72	0,944
		%	61,2	25,4	9,0	4,5	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	25	10	4	1	40		
		%	62,5	25,0	10,0	2,5	100,0		
	Toplam	f	134	46	18	7	205		
		%	65,4	22,4	8,8	3,4	100,0		

18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	25 yaş ve altı	f	33	37	15	13	98	6,49	0,370
		%	33,7	37,8	15,3	13,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	23	19	16	9	67		
		%	34,3	28,4	23,9	13,4	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	10	20	7	3	40		
		%	25,0	50,0	17,5	7,5	100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	Toplam	f	66	76	38	25	205	8,37	0,212
		%	32,2	37,1	18,5	12,2	100,0		
	25 yaş ve altı	f	24	45	23	6	98		
		%	24,5	45,9	23,5	6,1	100,0		
	26-44 yaş arası	f	17	31	9	10	67		
		%	25,4	46,3	13,4	14,9	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	45 yaş ve üzeri	f	9	20	10	1	40	4,31	0,634
		%	22,5	50,0	25,0	2,5	100,0		
	Toplam	f	50	96	42	17	205		
		%	24,4	46,8	20,5	8,3	100,0		
	25 yaş ve altı	f	16	44	30	8	98		
		%	16,3	44,9	30,6	8,2	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	26-44 yaş arası	f	11	27	20	9	67	3,66	0,722
		%	16,4	40,3	29,9	13,4	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	6	17	9	8	40		
		%	15,0	42,5	22,5	20,0	100,0		
	Toplam	f	33	88	59	25	205		
		%	16,1	42,9	28,8	12,2	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	25 yaş ve altı	f	16	38	30	14	98	6,74	3,45
		%	16,3	38,8	30,6	14,3	100,0		
	26-44 yaş arası	f	9	26	22	10	67		
		%	13,4	38,8	32,8	14,9	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	2	19	14	5	40		
		%	5,0	47,5	35,0	12,5	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Toplam	f	27	83	66	29	205	3,87	0,694
		%	13,2	40,5	32,2	14,1	100,0		
	25 yaş ve altı	f	4	20	46	28	98		
		%	4,1	20,4	46,9	28,6	100,0		
	26-44 yaş arası	f	7	12	31	17	67		
		%	10,4	17,9	46,3	25,4	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	45 yaş ve üzeri	f	4	13	15	8	40	3,87	0,694
		%	10,0	32,5	37,5	20,0	100,0		
	Toplam	f	15	45	92	53	205		
		%	7,3	22,0	44,9	25,9	100,0		
	25 yaş ve altı	f	11	35	35	17	98		
		%	11,2	35,7	35,7	17,3	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	26-44 yaş arası	f	11	28	21	7	67	3,87	0,694
		%	16,4	41,8	31,3	10,4	100,0		
	45 yaş ve üzeri	f	4	17	15	4	40		
		%	10,0	42,5	37,5	10,0	100,0		
	Toplam	f	26	80	71	28	205		
		%	12,7	39,0	34,6	13,7	100,0		

Sendika üyesi olan katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Öğrenim durumu	hiç katılmıyor	kısmen katılıyor	katılıyor	tamamen katılıyor	toplam	χ^2 sd=12	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	Eğitim Enstitüsü	f	12	7	3	26	10,01	0,614
		%	46,2	26,9	11,5	100,0		
	Lisans	f	9	4	3	19		
	Tamamlama	%	47,4	21,1	15,8	100,0		
	Lisans	f	76	30	18	144		
		%	52,8	20,8	12,5	100,0		
	Yüksek Lisans	f	6	2	4	15		
		%	40,0	13,3	26,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	1		
		%	,0	,0	100,0	,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan	Toplam	f	103	43	29	205	10,09	0,608
		%	50,2	21,0	14,1	100,0		
	Eğitim Enstitüsü	f	15	5	4	26		
		%	57,7	19,2	15,4	100,0		
	Lisans	f	13	3	3	19		

sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	Tamamlama	%	68,4	15,8	15,8	,0	100,0		
	Lisans	f	105	27	6	6	144		
		%	72,9	18,8	4,2	4,2	100,0		
	Yüksek Lisans	f	11	3	1	0	15		
		%	73,3	20,0	6,7	,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	145	38	14	8	205		
		%	70,7	18,5	6,8	3,9	100,0		
3. Sendikaların daha çok siyasal nitelikli ve ideolojik faaliyetlerde bulunması sendikalara üye olmamı engeller.	Eğitim Enstitüsü	f	9	12	3	2	26	7,46	0,826
		%	34,6	46,2	11,5	7,7	100,0		
	Lisans	f	5	7	3	4	19		
		%	26,3	36,8	15,8	21,1	100,0		
	Lisans	f	39	58	33	14	144		
		%	27,1	40,3	22,9	9,7	100,0		
	Yüksek Lisans	f	6	5	2	2	15		
		%	40,0	33,3	13,3	13,3	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	59	83	41	22	205		
		%	28,8	40,5	20,0	10,7	100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	6	5	4	11	26	10,26	0,593
		%	23,1	19,2	15,4	42,3	100,0		
	Lisans	f	3	4	7	5	19		
		%	15,8	21,1	36,8	26,3	100,0		
	Lisans	f	30	43	37	34	144		
		%	20,8	29,9	25,7	23,6	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	4	4	4	15		
		%	20,0	26,7	26,7	26,7	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	43	56	52	54	205		
		%	21,0	27,3	25,4	26,3	100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	9	7	8	2	26	11,73	0,467
		%	34,6	26,9	30,8	7,7	100,0		
	Lisans	f	7	8	3	1	19		
		%	36,8	42,1	15,8	5,3	100,0		
	Lisans	f	59	59	18	8	144		
		%	41,0	41,0	12,5	5,6	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	8	4	0	15		
		%	20,0	53,3	26,7	,0	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	78	83	33	11	205		
		%	38,0	40,5	16,1	5,4	100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	6	12	6	2	26	11,92	0,451
		%	23,1	46,2	23,1	7,7	100,0		
	Lisans	f	0	10	3	6	19		
		%	,0	52,6	15,8	31,6	100,0		
	Lisans	f	22	61	38	23	144		
		%	15,3	42,4	26,4	16,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	2	7	5	1	15		
		%	13,3	46,7	33,3	6,7	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	30	91	52	32	205		
		%	14,6	44,4	25,4	15,6	100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	11	9	3	3	26	4,59	0,970
		%	42,3	34,6	11,5	11,5	100,0		
	Lisans	f	6	5	5	3	19		
		%	31,6	26,3	26,3	15,8	100,0		
	Lisans	f	50	53	25	16	144		
		%	34,7	36,8	17,4	11,1	100,0		
	Yüksek Lisans	f	5	5	3	2	15		
		%	33,3	33,3	20,0	13,3	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	72	73	36	24	205		
		%	35,1	35,6	17,6	11,7	100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda	Eğitim Enstitüsü	f	10	10	1	5	26	14,47	0,271
		%	38,5	38,5	3,8	19,2	100,0		
	Lisans	f	5	7	7	0	19		

oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	Tamamlama	%	26,3	36,8	36,8	,0	100,0		
	Lisans	f	50	54	26	14	144		
		%	34,7	37,5	18,1	9,7	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	7	3	2	15		
		%	20,0	46,7	20,0	13,3	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	69	78	37	21	205		
		%	33,7	38,0	18,0	10,2	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	11	6	5	4	26	6,99	0,858
		%	42,3	23,1	19,2	15,4	100,0		
	Lisans	f	5	7	4	3	19		
		%	26,3	36,8	21,1	15,8	100,0		
	Toplamlama	f	54	38	29	23	144		
		%	37,5	26,4	20,1	16,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	6	4	3	2	15		
		%	40,0	26,7	20,0	13,3	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	76	55	41	33	205		
		%	37,1	26,8	20,0	16,1	100,0		
11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	0	5	8	13	26	8,48	0,746
		%	,0	19,2	30,8	50,0	100,0		
	Lisans	f	0	4	7	8	19		
		%	,0	21,1	36,8	42,1	100,0		
	Toplamlama	f	7	14	58	65	144		
		%	4,9	9,7	40,3	45,1	100,0		
	Yüksek Lisans	f	0	3	5	7	15		
		%	,0	20,0	33,3	46,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	7	26	78	94	205		
		%	3,4	12,7	38,0	45,9	100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	19	3	4	0	26	8,88	0,713
		%	73,1	11,5	15,4	,0	100,0		
	Lisans	f	11	6	2	0	19		
		%	57,9	31,6	10,5	,0	100,0		
	Toplamlama	f	98	33	9	4	144		
		%	68,1	22,9	6,2	2,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	12	3	0	0	15		
		%	80,0	20,0	,0	,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	141	45	15	4	205		
		%	68,8	22,0	7,3	2,0	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	14	7	3	26	15,80	0,200
		%	7,7	53,8	26,9	11,5	100,0		
	Lisans	f	0	5	9	5	19		
		%	,0	26,3	47,4	26,3	100,0		
	Toplamlama	f	14	50	42	38	144		
		%	9,7	34,7	29,2	26,4	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	6	5	1	15		
		%	20,0	40,0	33,3	6,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	19	75	63	48	205		
		%	9,3	36,6	30,7	23,4	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	16	6	4	0	26	7,88	0,794
		%	61,5	23,1	15,4	,0	100,0		
	Lisans	f	11	7	0	1	19		
		%	57,9	36,8	,0	5,3	100,0		
	Toplamlama	f	96	29	13	6	144		
		%	66,7	20,1	9,0	4,2	100,0		
	Yüksek Lisans	f	10	4	1	0	15		
		%	66,7	26,7	6,7	,0	100,0		
	Doktora	f	1	0	0	0	1		
		%	100,0	,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	134	46	18	7	205		
		%	65,4	22,4	8,8	3,4	100,0		
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine	Eğitim Enstitüsü	f	9	11	3	3	26	15,27	0,227
		%	34,6	42,3	11,5	11,5	100,0		
	Lisans	f	1	10	5	3	19		

şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	Tamamlama	%	5,3	52,6	26,3	15,8	100,0		
	Lisans	f	48	48	30	18	144		
		%	33,3	33,3	20,8	12,5	100,0		
	Yüksek Lisans	f	8	6	0	1	15		
		%	53,3	40,0	,0	6,7	100,0		
	Doktora	f	0	1	0	0	1		
		%	,0	100,0	,0	,0	100,0		
	Toplam	f	66	76	38	25	205		
		%	32,2	37,1	18,5	12,2	100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	9	9	6	2	26	10,08	0,608
		%	34,6	34,6	23,1	7,7	100,0		
	Lisans	f	3	10	5	1	19		
	Tamamlama	%	15,8	52,6	26,3	5,3	100,0		
		f	35	67	29	13	144		
	Lisans	%	24,3	46,5	20,1	9,0	100,0		
	Yüksek Lisans	f	3	10	1	1	15		
		%	20,0	66,7	6,7	6,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	50	96	42	17	205		
		%	24,4	46,8	20,5	8,3	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	6	9	5	6	26	19,79	0,71
		%	23,1	34,6	19,2	23,1	100,0		
	Lisans	f	0	13	2	4	19		
	Tamamlama	%	,0	68,4	10,5	21,1	100,0		
		f	26	59	45	14	144		
	Lisans	%	18,1	41,0	31,2	9,7	100,0		
	Yüksek Lisans	f	1	7	6	1	15		
		%	6,7	46,7	40,0	6,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	1	0	1		
		%	,0	,0	100,0	,0	100,0		
	Toplam	f	33	88	59	25	205		
		%	16,1	42,9	28,8	12,2	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	2	12	8	4	26	10,94	0,534
		%	7,7	46,2	30,8	15,4	100,0		
	Lisans	f	2	9	5	3	19		
	Tamamlama	%	10,5	47,4	26,3	15,8	100,0		
		f	22	57	48	17	144		
	Lisans	%	15,3	39,6	33,3	11,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	1	5	5	4	15		
		%	6,7	33,3	33,3	26,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	27	83	66	29	205		
		%	13,2	40,5	32,2	14,1	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	3	7	11	5	26	12,65	0,395
		%	11,5	26,9	42,3	19,2	100,0		
	Lisans	f	3	7	5	4	19		
	Tamamlama	%	15,8	36,8	26,3	21,1	100,0		
		f	9	27	68	40	144		
	Lisans	%	6,2	18,8	47,2	27,8	100,0		
	Yüksek Lisans	f	0	4	8	3	15		
		%	,0	26,7	53,3	20,0	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	15	45	92	53	205		
		%	7,3	22,0	44,9	25,9	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğunu düşünüyorum.	Eğitim Enstitüsü	f	4	8	10	4	26	10,68	0,556
		%	15,4	30,8	38,5	15,4	100,0		
	Lisans	f	3	10	4	2	19		
	Tamamlama	%	15,8	52,6	21,1	10,5	100,0		
		f	17	57	50	20	144		
	Lisans	%	11,8	39,6	34,7	13,9	100,0		
	Yüksek Lisans	f	2	5	7	1	15		
		%	13,3	33,3	46,7	6,7	100,0		
	Doktora	f	0	0	0	1	1		
		%	,0	,0	,0	100,0	100,0		
	Toplam	f	26	80	71	28	205		
		%	12,7	39,0	34,6	13,7	100,0		

Sendika üyesi olan katılımcıların kıdem değişkenine göre sendikaların okul yaşamına ilişkin görüşleri.

Madde	Kıdem	hiç katılmıyorum	kısmen katılıyorum	katılıyorum	tamamen katılıyorum	toplam	χ^2 Sd=15	p*
1. Eğitim-iş kolunda birden çok sendika bulunması sendikalara bakışımı olumsuz etkiler.	1-5 yıl	f 17 % 41,5	f 11 % 26,8	f 6 % 14,6	f 7 % 17,1	41 100,0	16,67	0,339
	6-10 yıl	f 33 % 64,7	f 6 % 11,8	f 6 % 11,8	f 6 % 11,8	51 100,0		
	11-15 yıl	f 24 % 57,1	f 10 % 23,8	f 3 % 7,1	f 5 % 11,9	42 100,0		
	16-20 yıl	f 9 % 45,0	f 2 % 10,0	f 4 % 20,0	f 5 % 25,0	20 100,0		
	21-25 yıl	f 9 % 37,5	f 8 % 33,3	f 5 % 20,8	f 2 % 8,3	24 100,0		
	26 yıl ve üstü	f 11 % 40,7	f 6 % 22,2	f 5 % 18,5	f 5 % 18,5	27 100,0		
	Toplam	f 103 % 50,2	f 43 % 21,0	f 29 % 14,1	f 30 % 14,6	205 100,0		
2. Genel olarak sendikaların yararına inanmadığımdan sendikaya üye olmayı düşünmüyorum.	1-5 yıl	f 26 % 63,4	f 11 % 26,8	f 2 % 4,9	f 2 % 4,9	41 100,0	14,97	0,453
	6-10 yıl	f 38 % 74,5	f 8 % 15,7	f 2 % 3,9	f 3 % 5,9	51 100,0		
	11-15 yıl	f 30 % 71,4	f 8 % 19,0	f 3 % 7,1	f 1 % 2,4	42 100,0		
	16-20 yıl	f 18 % 90,0	f 2 % 10,0	f 0 % ,0	f 0 % ,0	20 100,0		
	21-25 yıl	f 18 % 75,0	f 3 % 12,5	f 2 % 8,3	f 1 % 4,2	24 100,0		
	26 yıl ve üstü	f 15 % 55,6	f 6 % 22,2	f 5 % 18,5	f 1 % 3,7	27 100,0		
	Toplam	f 145 % 70,7	f 38 % 18,5	f 14 % 6,8	f 8 % 3,9	205 100,0		
4. Hükümetlerle yapılan toplu görüşmelerin, toplu sözleşmeye dönüşmemesinin sendikal örgütlenme ruhuna aykırı olduğuna inanıyorum.	1-5 yıl	f 10 % 24,4	f 15 % 36,6	f 9 % 22,0	f 7 % 17,1	41 100,0	11,63	0,707
	6-10 yıl	f 9 % 17,6	f 13 % 25,5	f 14 % 27,5	f 15 % 29,4	51 100,0		
	11-15 yıl	f 11 % 26,2	f 11 % 26,2	f 12 % 28,6	f 8 % 19,0	42 100,0		
	16-20 yıl	f 4 % 20,0	f 3 % 15,0	f 5 % 25,0	f 8 % 40,0	20 100,0		
	21-25 yıl	f 3 % 12,5	f 7 % 29,2	f 8 % 33,3	f 6 % 25,0	24 100,0		
	26 yıl ve üstü	f 6 % 22,2	f 7 % 25,9	f 4 % 14,8	f 10 % 37,0	27 100,0		
	Toplam	f 43 % 21,0	f 56 % 27,3	f 52 % 25,4	f 54 % 26,3	205 100,0		
5. Eğitim sendikalarının en önemli işlevinin maaşımızın yükseltilmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum.	1-5 yıl	f 15 % 36,6	f 15 % 36,6	f 7 % 17,1	f 4 % 9,8	41 100,0	10,11	0,813
	6-10 yıl	f 19 % 37,3	f 24 % 47,1	f 7 % 13,7	f 1 % 2,0	51 100,0		
	11-15 yıl	f 15 % 35,7	f 18 % 42,9	f 7 % 16,7	f 2 % 4,8	42 100,0		
	16-20 yıl	f 10 % 50,0	f 7 % 35,0	f 2 % 10,0	f 1 % 5,0	20 100,0		
	21-25 yıl	f 7 % 29,2	f 12 % 50,0	f 3 % 12,5	f 2 % 8,3	24 100,0		
	26 yıl ve üstü	f 12 % 44,4	f 7 % 25,9	f 7 % 25,9	f 1 % 3,7	27 100,0		
	Toplam	f 78 % 38,0	f 83 % 40,5	f 33 % 16,1	f 11 % 5,4	205 100,0		
6. Sendikaların eğitim-öğretim sorunlarına çözüm getiremediğini düşünüyorum.	1-5 yıl	f 6 % 14,6	f 17 % 41,5	f 10 % 24,4	f 8 % 19,5	41 100,0	8,77	0,889
	6-10 yıl	f 8 % 15,7	f 23 % 45,1	f 15 % 29,4	f 5 % 9,8	51 100,0		
	11-15 yıl	f 7 % 16,7	f 17 % 40,5	f 10 % 23,8	f 8 % 19,0	42 100,0		
	16-20 yıl	f 2 % 10,0	f 10 % 50,0	f 4 % 20,0	f 4 % 20,0	20 100,0		
	21-25 yıl	f 3 % 12,5	f 13 % 54,2	f 3 % 12,5	f 5 % 20,8	24 100,0		
	26 yıl	f 4	f 11	f 10	f 2	27		

	ve üstü	%	14,8	40,7	37,0	7,4	100,0		
	Toplam	f	30	91	52	32	205		
		%	14,6	44,4	25,4	15,6	100,0		
7. Sendikaların, öğretmenlerin özlük haklarını geliştirmede yetersiz kaldığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	4	16	13	8	41	8,12	0,919
		%	9,8	39,0	31,7	19,5	100,0		
	6-10 yıl	f	9	16	14	12	51		
		%	17,6	31,4	27,5	23,5	100,0		
	11-15 yıl	f	6	12	16	8	42		
		%	14,3	28,6	38,1	19,0	100,0		
	16-20 yıl	f	2	7	8	3	20		
		%	10,0	35,0	40,0	15,0	100,0		
	21-25 yıl	f	3	9	4	8	24		
		%	12,5	37,5	16,7	33,3	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	4	11	7	5	27		
		%	14,8	40,7	25,9	18,5	100,0		
	Toplam	f	28	71	62	44	205		
		%	13,7	34,6	30,2	21,5	100,0		
8. Sendikaların okullarımızda gruplaşma yarattığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	12	11	11	7	41	21,64	0,118
		%	29,3	26,8	26,8	17,1	100,0		
	6-10 yıl	f	17	19	10	5	51		
		%	33,3	37,3	19,6	9,8	100,0		
	11-15 yıl	f	17	20	3	2	42		
		%	40,5	47,6	7,1	4,8	100,0		
	16-20 yıl	f	9	3	3	5	20		
		%	45,0	15,0	15,0	25,0	100,0		
	21-25 yıl	f	5	10	5	4	24		
		%	20,8	41,7	20,8	16,7	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	12	10	4	1	27		
		%	44,4	37,0	14,8	3,7	100,0		
	Toplam	f	72	73	36	24	205		
		%	35,1	35,6	17,6	11,7	100,0		
9. Sendikaların yanlış örgütlenme biçimlerinin okul yöneticilerini okulda oluşan gruplaşmalara karşı sıkıntıya soktuğunu düşünüyorum.	1-5 yıl	f	15	8	12	6	41	20,54	0,152
		%	36,6	19,5	29,3	14,6	100,0		
	6-10 yıl	f	19	17	10	5	51		
		%	37,3	33,3	19,6	9,8	100,0		
	11-15 yıl	f	12	24	4	2	42		
		%	28,6	57,1	9,5	4,8	100,0		
	16-20 yıl	f	7	6	4	3	20		
		%	35,0	30,0	20,0	15,0	100,0		
	21-25 yıl	f	5	12	5	2	24		
		%	20,8	50,0	20,8	8,3	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	11	11	2	3	27		
		%	40,7	40,7	7,4	11,1	100,0		
	Toplam	f	69	78	37	21	205		
		%	33,7	38,0	18,0	10,2	100,0		
10. Okul idarecilerinin sendikalara üye olmasını, yönetimin bütün personele eşit mesafede olma ilkesine zarar vereceği için uygun bulmuyorum.	1-5 yıl	f	10	11	13	7	41	16,03	0,379
		%	24,4	26,8	31,7	17,1	100,0		
	6-10 yıl	f	23	12	10	6	51		
		%	45,1	23,5	19,6	11,8	100,0		
	11-15 yıl	f	15	12	8	7	42		
		%	35,7	28,6	19,0	16,7	100,0		
	16-20 yıl	f	7	6	0	7	20		
		%	35,0	30,0	,0	35,0	100,0		
	21-25 yıl	f	10	7	4	3	24		
		%	41,7	29,2	16,7	12,5	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	11	7	6	3	27		
		%	40,7	25,9	22,2	11,1	100,0		
	Toplam	f	76	55	41	33	205		
		%	37,1	26,8	20,0	16,1	100,0		
11. Eğitim sendikalarının ülkemizde demokrasinin gelişmesi için faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum.	1-5 yıl	f	1	6	19	15	41	7,70	0,935
		%	2,4	14,6	46,3	36,6	100,0		
	6-10 yıl	f	3	6	19	23	51		
		%	5,9	11,8	37,3	45,1	100,0		
	11-15 yıl	f	1	3	15	23	42		
		%	2,4	7,1	35,7	54,8	100,0		
	16-20 yıl	f	1	2	6	11	20		
		%	5,0	10,0	30,0	55,0	100,0		
	21-25 yıl	f	1	4	9	10	24		
		%	4,2	16,7	37,5	41,7	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	0	5	10	12	27		
		%	,0	18,5	37,0	44,4	100,0		
	Toplam	f	7	26	78	94	205		

		%	3,4	12,7	38,0	45,9	100,0		
12. Eğitim sisteminin temel ilke ve politikalarının belirlenmesinde sendikaların görüşünün alınmasını istiyorum.	1-5 yıl	f	2	7	15	17	41	9,17	0,868
		%	4,9	17,1	36,6	41,5	100,0		
	6-10 yıl	f	4	7	18	22	51		
		%	7,8	13,7	35,3	43,1	100,0		
	11-15 yıl	f	3	4	13	22	42		
		%	7,1	9,5	31,0	52,4	100,0		
	16-20 yıl	f	0	2	8	10	20		
		%	,0	10,0	40,0	50,0	100,0		
	21-25 yıl	f	2	3	8	11	24		
		%	8,3	12,5	33,3	45,8	100,0		
13. Ekonomik nedenlerden ötürü sendikaya üye olmak istemiyorum.	1-5 yıl	f	33	5	1	2	41	8,53	0,901
		%	80,5	12,2	2,4	4,9	100,0		
	6-10 yıl	f	44	4	2	1	51		
		%	86,3	7,8	3,9	2,0	100,0		
	11-15 yıl	f	37	4	0	1	42		
		%	88,1	9,5	,0	2,4	100,0		
	16-20 yıl	f	18	1	0	1	20		
		%	90,0	5,0	,0	5,0	100,0		
	21-25 yıl	f	18	4	1	1	24		
		%	75,0	16,7	4,2	4,2	100,0		
14. Zaman yetersizliğinden ötürü sendikal faaliyetlere katılamayacağım için sendikaya üye olmak istemiyorum.	1-5 yıl	f	27	10	3	1	41	13,44	0,568
		%	65,9	24,4	7,3	2,4	100,0		
	6-10 yıl	f	38	11	1	1	51		
		%	74,5	21,6	2,0	2,0	100,0		
	11-15 yıl	f	26	12	4	0	42		
		%	61,9	28,6	9,5	,0	100,0		
	16-20 yıl	f	16	3	0	1	20		
		%	80,0	15,0	,0	5,0	100,0		
	21-25 yıl	f	16	3	4	1	24		
		%	66,7	12,5	16,7	4,2	100,0		
15. Eğitim sendikalarının öğretmenlere yönelik yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler yapmadığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	8	13	11	9	41	17,14	0,310
		%	19,5	31,7	26,8	22,0	100,0		
	6-10 yıl	f	9	17	16	9	51		
		%	17,6	33,3	31,4	17,6	100,0		
	11-15 yıl	f	3	18	15	6	42		
		%	7,1	42,9	35,7	14,3	100,0		
	16-20 yıl	f	5	7	4	4	20		
		%	25,0	35,0	20,0	20,0	100,0		
	21-25 yıl	f	1	10	9	4	24		
		%	4,2	41,7	37,5	16,7	100,0		
16. Eğitim sendikalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri bakımından yetersiz kaldığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	4	12	10	15	41	20,26	0,162
		%	9,8	29,3	24,4	36,6	100,0		
	6-10 yıl	f	7	13	18	13	51		
		%	13,7	25,5	35,3	25,5	100,0		
	11-15 yıl	f	3	19	14	6	42		
		%	7,1	45,2	33,3	14,3	100,0		
	16-20 yıl	f	3	8	4	5	20		
		%	15,0	40,0	20,0	25,0	100,0		
	21-25 yıl	f	1	7	10	6	24		
		%	4,2	29,2	41,7	25,0	100,0		
17. Sendikaya üye olmanın	1-5 yıl	f	1	16	7	3	27	14,53	0,485
		%	3,7	59,3	25,9	11,1	100,0		
	Toplam	f	19	75	63	48	205		
		%	9,3	36,6	30,7	23,4	100,0		

yönetimce hoş karşılanmayacağı endişesini duyuyorum.	yıl	%	61,0	29,3	7,3	2,4	100,0		
	6-10 yıl	f	38	6	6	1	51		
		%	74,5	11,8	11,8	2,0	100,0		
	11-15 yıl	f	30	9	1	2	42		
		%	71,4	21,4	2,4	4,8	100,0		
	16-20 yıl	f	11	4	3	2	20		
		%	55,0	20,0	15,0	10,0	100,0		
	21-25 yıl	f	13	8	2	1	24		
		%	54,2	33,3	8,3	4,2	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	17	7	3	0	27		
%		63,0	25,9	11,1	,0	100,0			
Toplam	f	134	46	18	7	205			
	%	65,4	22,4	8,8	3,4	100,0			
18. Sendikaların topladığı üye aidatlarını ve bütün gelir-giderlerini üyelerine şeffaf bir şekilde açıklamadığı için şu anki sendikacılığa güvenmiyorum.	1-5 yıl	f	13	15	6	7	41	15,12	0,442
		%	31,7	36,6	14,6	17,1	100,0		
	6-10 yıl	f	17	22	7	5	51		
		%	33,3	43,1	13,7	9,8	100,0		
	11-15 yıl	f	16	8	12	6	42		
		%	38,1	19,0	28,6	14,3	100,0		
	16-20 yıl	f	7	6	5	2	20		
		%	35,0	30,0	25,0	10,0	100,0		
	21-25 yıl	f	4	12	5	3	24		
		%	16,7	50,0	20,8	12,5	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	9	13	3	2	27		
		%	33,3	48,1	11,1	7,4	100,0		
	Toplam	f	66	76	38	25	205		
		%	32,2	37,1	18,5	12,2	100,0		
19. Sendikaların mesleki sorunlarımızı çözebileceğine inanmıyorum.	1-5 yıl	f	7	17	15	2	41	20,32	0,160
		%	17,1	41,5	36,6	4,9	100,0		
	6-10 yıl	f	15	26	7	3	51		
		%	29,4	51,0	13,7	5,9	100,0		
	11-15 yıl	f	10	19	6	7	42		
		%	23,8	45,2	14,3	16,7	100,0		
	16-20 yıl	f	6	11	2	1	20		
		%	30,0	55,0	10,0	5,0	100,0		
	21-25 yıl	f	5	10	5	4	24		
		%	20,8	41,7	20,8	16,7	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	7	13	7	0	27		
		%	25,9	48,1	25,9	,0	100,0		
	Toplam	f	50	96	42	17	205		
		%	24,4	46,8	20,5	8,3	100,0		
20. Sendikalara üyeliğin bireylerin sosyal ihtiyaçlarından (önemsenme, etkileme, tanınma vb.) kaynaklandığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	4	17	14	6	41	12,63	0,630
		%	9,8	41,5	34,1	14,6	100,0		
	6-10 yıl	f	9	25	14	3	51		
		%	17,6	49,0	27,5	5,9	100,0		
	11-15 yıl	f	7	17	14	4	42		
		%	16,7	40,5	33,3	9,5	100,0		
	16-20 yıl	f	6	5	6	3	20		
		%	30,0	25,0	30,0	15,0	100,0		
	21-25 yıl	f	3	13	5	3	24		
		%	12,5	54,2	20,8	12,5	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	4	11	6	6	27		
		%	14,8	40,7	22,2	22,2	100,0		
	Toplam	f	33	88	59	25	205		
		%	16,1	42,9	28,8	12,2	100,0		
21. Öğretmenlerin sendikalara örgütlü olmanın güdüleyici etkilerinden yararlanabilmek için üye olduğunu düşünüyorum.	1-5 yıl	f	5	13	14	9	41	20,61	0,149
		%	12,2	31,7	34,1	22,0	100,0		
	6-10 yıl	f	9	21	15	6	51		
		%	17,6	41,2	29,4	11,8	100,0		
	11-15 yıl	f	8	20	11	3	42		
		%	19,0	47,6	26,2	7,1	100,0		
	16-20 yıl	f	2	4	8	6	20		
		%	10,0	20,0	40,0	30,0	100,0		
	21-25 yıl	f	3	13	6	2	24		
		%	12,5	54,2	25,0	8,3	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	0	12	12	3	27		
		%	,0	44,4	44,4	11,1	100,0		
	Toplam	f	27	83	66	29	205		
		%	13,2	40,5	32,2	14,1	100,0		
22. Her türlü sorunları daha kolay çözmek ve bu sorunları gerekli yerlere	1-5 yıl	f	1	8	18	14	41	17,61	0,284
		%	2,4	19,5	43,9	34,1	100,0		
	6-10 yıl	f	3	12	24	12	51		

daha çabuk iletebilmek için sendikalara üye olduğumu düşünüyorum.		%	5,9	23,5	47,1	23,5	100,0		
	11-15 yıl	f	2	6	22	12	42		
		%	4,8	14,3	52,4	28,6	100,0		
	16-20 yıl	f	3	1	10	6	20		
		%	15,0	5,0	50,0	30,0	100,0		
	21-25 yıl	f	3	9	8	4	24		
		%	12,5	37,5	33,3	16,7	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	3	9	10	5	27		
		%	11,1	33,3	37,0	18,5	100,0		
	Toplam	f	15	45	92	53	205		
		%	7,3	22,0	44,9	25,9	100,0		
23. Öğretmenlerin görevinin gerektirdiği hak ve sorumluluklara ilişkin bilgileri edinmek için sendikalara üye olduğumu düşünüyorum.	1-5 yıl	f	4	12	16	9	41	10,23	0,805
		%	9,8	29,3	39,0	22,0	100,0		
	6-10 yıl	f	6	20	18	7	51		
		%	11,8	39,2	35,3	13,7	100,0		
	11-15 yıl	f	7	18	11	6	42		
		%	16,7	42,9	26,2	14,3	100,0		
	16-20 yıl	f	3	8	8	1	20		
		%	15,0	40,0	40,0	5,0	100,0		
	21-25 yıl	f	3	13	6	2	24		
		%	12,5	54,2	25,0	8,3	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	3	9	12	3	27		
		%	11,1	33,3	44,4	11,1	100,0		
	Toplam	f	26	80	71	28	205		
		%	12,7	39,0	34,6	13,7	100,0		
24. Eğitim sendikalarının örgütlenmelerini yanlış stratejilerle yaptığını düşünüyorum.	1-5 yıl	f	6	18	12	5	41	18,06	0,259
		%	14,6	43,9	29,3	12,2	100,0		
	6-10 yıl	f	4	24	16	7	51		
		%	7,8	47,1	31,4	13,7	100,0		
	11-15 yıl	f	2	24	8	8	42		
		%	4,8	57,1	19,0	19,0	100,0		
	16-20 yıl	f	4	10	1	5	20		
		%	20,0	50,0	5,0	25,0	100,0		
	21-25 yıl	f	5	10	6	3	24		
		%	20,8	41,7	25,0	12,5	100,0		
	26 yıl ve üstü	f	7	13	5	2	27		
		%	25,9	48,1	18,5	7,4	100,0		
	Toplam	f	28	99	48	30	205		
		%	13,7	48,3	23,4	14,6	100,0		

Katılımcıların yaş değişkenine göre sendika tüm boyutlarda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin one-way anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım

Boyut	Yaş	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Sendika	Gruplar arası	2,899	5	,580	1,106	,357
	Gruplar içi	185,630	354	,524		
	Toplam	188,529	359			
Sosyal	Gruplar arası	5,575	5	1,115	2,034	,073
	Gruplar içi	194,050	354	,548		
	Toplam	199,624	359			
Öğretmen	Gruplar arası	4,636	5	,927	1,780	,116
	Gruplar içi	184,437	354	,521		
	Toplam	189,073	359			

*p<0.05

Katılımcıların branşına göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Branş	f	$\bar{x}$	S	sd	t	p*
Sendika	Sınıf öğretmeni	172	2,5967	,73502	358	,152	,750
	Branş öğretmeni	188	2,5851	,71700	353,408	,152	
Sosyal	Sınıf öğretmeni	172	2,7616	,73440	358	-,359	,970
	Branş öğretmeni	188	2,7899	,75758	356,794	-,359	
Öğretmen	Sınıf öğretmeni	172	2,2820	,72038	358	-,774	,839
	Branş öğretmeni	188	2,3413	,73133	356,042	-,775	

*p<0.05

Katılımcıların okuldaki görevlerine göre sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Okuldaki görev	f	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Sendika	Öğretmen	335	2,5840	,72502	358	-,639	,965
	Yönetici	25	2,6800	,72875	27,666	-,636	
Sosyal	Öğretmen	335	2,7754	,74982	358	-,094	,498
	Yönetici	25	2,7900	,70223	28,243	-,100	
Öğretmen	Öğretmen	335	2,3294	,73195	358	1,572	,101
	Yönetici	25	2,0933	,60683	29,469	1,847	

p<0.05

Katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre tüm boyutlarda sendikalara üye olmama nedenlerine ilişkin one-way anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım

Boyut	Öğrenim Durumu	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Sendika	Gruplar arası	2,405	4	,601	1,147	,334
	Gruplar içi	186,124	355	,524		
	Toplam	188,529	359			
Sosyal	Gruplar arası	3,133	4	,783	1,415	,228
	Gruplar içi	196,491	355	,553		
	Toplam	199,624	359			
Öğretmen	Gruplar arası	2,313	4	,578	1,099	,357
	Gruplar içi	186,760	355	,526		
	Toplam	189,073	359			

p<0.05

EK 7**ÖZGEÇMİŞ**

Adı, Soyadı	: Fatih DEMİR
Sürekli Adresi	: Seviller Mahallesi Hükümet Caddesi No:5/9 Gerede/BOLU
Doğum Yeri ve Yılı	: Bartın, 1982
Yabancı Dili	: İngilizce
İlkokul	: Cumhuriyet İlkokulu (1988-1993)
Ortaokul	: Bartın Davut Fırıncıoğlu Anadolu Lisesi (1993-1997)
Ortaöğretim	: Bartın Davut Fırıncıoğlu Anadolu Lisesi (1997-2000)
Lisans	: Gazi Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü (2000-2004)
Yüksek Lisans	:
Çalışma Hayatı	: Oltu Vişneli İlköğretim Okulu- Erzurum (2005-2006) Seben İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü- Bolu (2006- 2010) Gerede 100.Yıl İlkokulu- Bolu (2010-)